

Opleidingsstatuut Hoofdstuk 9
voor de
voltijd bacheloropleiding
Opleiding tot leraar tweede graad Economie
van de Academie Educatie
Hogeschool van Arnhem en Nijmegen

Studiejaar 2022-2023

In dit hoofdstuk is het onderwijs van jouw opleiding beschreven in de vorm van een curriculumoverzicht en beschrijving van de onderwijseenheden, te beginnen bij de onderwijseenheden van de propedeuse en daarna die van de postpropedeuse. Hieronder staat eerst een uitgebreide toelichting en een schematisch overzicht waarin je kunt zien hoe onze tweedegraads lerarenopleiding Economie in elkaar zit en welke onderwijseenheden en tentamens bij de opleiding horen.

Naam opleiding	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Economie	
CROHO-nr.	35207	
Inrichtingsvorm	Voltijd	Deeltijd
Taal	Nederlands	Nederlands
Varianten en trajecten	De BaMa-route voor VWO'ers (zie hoofdstuk 9.7.7)	

Je hebt gekozen voor de Lerarenopleiding Economie aan de Hogeschool Arnhem en Nijmegen. Een goede keuze, want volgens de Keuzegidsen HBO 2018, 2019, 2020, 2021 en 2022 behoort onze TOP-opleiding tot de beste van Nederland! De Lerarenopleiding Economie leidt je op voor het beroep van docent economie in diverse economische profielen en vakken in het 2^e graads werkveld. Dat betekent dat je later werkzaam kunt zijn zowel in het voortgezet onderwijs (zoals de onderbouw havo en vwo en de bovenbouw vmbo) als in het middelbare beroepsonderwijs (ROC's en AOC's). De laatste jaren heeft ondernemerschap een belangrijke plaats in het onderwijs gekregen. Niet alleen in het beroepsonderwijs, maar ook in het voortgezet onderwijs. (Jong)volwassenen worden geacht in staat te zijn om zelfstandig economische keuzes te maken en kritisch te zijn. Financiële bewustwording en inzicht zijn noodzakelijk voor weloverwogen financieel-economisch gedrag. Denk hierbij aan het afsluiten van een zorgverzekering of een lening in een steeds complexer aanbod van financiële producten. Als economiedocent draag je zorg voor economische kennis, vaardigheden en houdingen die voor elke burger van belang zijn en lever je een belangrijke bijdrage aan het kwalificeren voor een (economisch) beroep. Voor een docent economie spelen persoonsvorming, het socialisatieproces, de maatschappelijke relevantie en de beroepsvorming dan ook een grote rol.

Onze vierjarige voltijdopleiding leidt je in één studieprogramma, gebaseerd op de landelijke vakkennisbasis economie, op tot tweedegraads economiedocent. De opleiding biedt een consistent programma aan waarin je wordt voorbereid op jouw latere werkzaamheden in het 2e graads werkveld. Hierdoor ben je later breed inzetbaar in het economisch onderwijs. Gedurende de opleiding worden jouw kennis en kunde ten aanzien van de vakinhoudelijke, vakdidactische en pedagogische bekwaamheid tezamen met jouw brede professionele basis op een niveau gebracht dat je nodig hebt als startende 2^e graads economiedocent. Onze onderwijseenheden bestaan dan ook uit algemeen-economische, bedrijfseconomische, vakdidactische, onderwijskundige en pedagogische inhouden. Ook het werkplekleren ('stage') maakt onderdeel uit van onze onderwijseenheden. De opleiding hecht veel belang aan vakdidactiek, met aandacht voor activerende didactiek, zelfstandig en samenwerkend leren en onderzoekend vermogen.

Hieronder beschrijven wij hoe we ons curriculum hebben ingericht en gaan wij in op de achterliggende keuzes die we hebben gemaakt bij het inrichten van onze leeromgevingen. De leerlijnen door onze opleiding zijn vakinhoudelijk, vakdidactisch en pedagogisch/onderwijskundig van aard. De bijbehorende leer- en toetsactiviteiten vinden plaats in een weloverwogen mix aan leeromgevingen op de HAN en op de scholen in onze regio tijdens het werkplekleren.

De Propedeusefase (jaar 1)

De Propedeusefase is oriënterend en selecterend van aard. Elke student formuleert gedurende zijn of haar 1^e studiejaar voor zichzelf een antwoord op de vraag: 'Wil en kan ik leraar economie worden?' In het eerste jaar komen daarom zoveel mogelijk aspecten van zowel het vak (economie) als het beroep (van leraar) aan de orde. Je werkt in de Propedeusefase aan je vakinhoudelijke bekwaamheid op niveau 1 en maakt daarbij kennis met de vakinhouden die in ons brede 2^e graads werkveld van belang zijn. Deze variëren van micro-economie en marketing tot de basis van het boekhouden. Deze inhoudelijke kennis wordt veelal schriftelijk getoetst in eenheden van 2,5 studiepunten. Een tentamen past als vorm goed bij een focus op inhoudelijke, cognitieve leerdoelen. Bij sommige onderwijseenheden, zoals 'commerciële economie', kun je een keuze maken uit meerdere toetsvormen.

Ook zijn in ons propedeusecurriculum meerdere internationaliseringsonderdelen opgenomen. Zo brengen studenten in het kader van de onderwijseenheid 'Europese Integratie' een bezoek aan het Europees Parlement en het Parlementarium in Brussel.

JAAR 1	Semester 1		Semester 2	
	Periode 1	Periode 2	Periode 3	Periode 4
Bedrijfs-economie	Marketing (2,5 studiepunten) incl. werkdagen	Bedrijfseconomie-1 (2,5 studiepunten)	Bedrijfseconomie 2 (2,5 studiepunten)	Economie en Ondernemen (2,5 studiepunten)
	-	Bedrijfsadministratie-1 (2,5 studiepunten)	Bedrijfsadministratie 2 (2,5 studiepunten)	-
Algemene economie	Wiskunde (2,5 studiepunten)	Macro-1 (2,5 studiepunten)	IEB-1: Globalisering (2,5 studiepunten)	IEB-2: Europa (2,5 studiepunten) incl. studiereis
	Micro-1 (2,5 studiepunten)	-	-	Recht (2,5 studiepunten)
Vak-didactiek	Inleiding en visie (2,5 studiepunten)	Toolbox (2,5 studiepunten)	Toetsing (2,5 studiepunten)	
	Directe instructie (2,5 studiepunten)	Taal- en Rekendidactiek (2,5 studiepunten)	-	CLK (2,5 studiepunten)
Onderwijs-Kunde	GKB1 (5 studiepunten)		GKB2&3 + IH1 (5 studiepunten)	GKB4 (2,5 studiepunten)
Werkplek-leren	-	Werkplekleren-1		IH1 (2,5 studiepunten)
Bgl	coaching/slb			

In de onderwijskundige en vakdidactische onderwijseenheden wordt aandacht besteed aan onder meer de brede professionele basis, de pedagogische bekwaamheid en de didactische bekwaamheid op niveau 1. De leerdoelen binnen de onderwijskundige leerlijn en het werkplekleren in onze opleiding zijn voor alle 2^e graads lerarenopleidingen van de Academie Educatie identiek. Dat doen we via thema's rondom motivatie, het begeleiden van leerlingen en de vakdidactiek van de economie. Ook deze kennis en vaardigheden worden getoetst in eenheden van 2,5 studiepunten. Dit gebeurt vaak via een leertaak waarin je werkt aan een beroepsproduct dat herkenbaar is in het 2^e graads werkveld. Voorbeelden hiervan zijn het voorbereiden van een les of het verzamelen van authentieke bronnen die je in lessituaties met je leerlingen kunt gebruiken. Tijdens de bijeenkomsten van vakdidactiek wordt onder meer gewerkt met feedup en (peer)feedbacksessies om elkaar verder te helpen bij de totstandkoming van het eindproduct dat in de betreffende onderwijseenheid centraal staat. Op ingeleverde leertaken ontvangen studenten in elk geval een beoordeling in de vorm van een vink of cijfer, maar in de regel ook een verbale toelichting die feedback en feedforward biedt. De komende jaren zullen we deze formatieve kant van onze toetsing verder versterken. Ook oriënteer je je in deze opleidingsfase op het werken in het beroepsonderwijs en het voortgezet onderwijs. Tijdens de zogenoemde 'werkdagen' wordt er een aantal school- en bedrijfsbezoeken in de regio afgelegd zodat je kennis leert maken met verschillende schooltypen (zoals het MBO en leerplein-leren op het VMBO) en op het leren kennen van het beroepenveld van afgestudeerde leerlingen in het vmbo en mbo. Alle studenten lopen in hun Propedeusefase gedurende een halfjaar (periode 2 en 3) één dag per week stage. We noemen dit 'werkplekleren'. Zo stellen wij je in staat om basisaspecten van je toekomstige beroep als economieleraar in de praktijk te verkennen, toe te passen en zo aan je leraarsbekwaamheden te werken. Tijdens WPL-1 worden de onderwijskundige onderwijseenheden op de werkplek aangeboden. Je kunt er tijdens je propedeuse voor kiezen om in periode 2 en 3 deel te nemen aan het LeerLab van de Academie Educatie. In het LeerLab kun je je oriënteren op eigentijds onderwijs. Dit betreft onderwijsconcepten waarin de personalisering van het leren via enerzijds *autonomie* (het vinden van aansluiting bij individuele behoeften en capaciteiten van lerenden), en anderzijds *structuur* (het zoeken naar en creëren van condities die de lerenden helpen om regie te leren nemen over hun eigen leren) centraal staan. Je ervaart in bijeenkomsten in het LeerLab wat autonomie, stuurkracht en structuur betekenen voor jouzelf en voor leerlingen/studenten terwijl je je stage loopt in het eigentijds onderwijs zoals *Agora* of *Kunskapskolan*.

De Hoofdfase (jaar 2 en 3)

Het tweede en derde studiejaar vormen tezamen de Hoofdfase van de 2^e graads lerarenopleiding economie. Aan het eind van de Hoofdfase dien je jouw brede professionele basis en je vakinhoudelijke, vakdidactische en pedagogische bekwaamheden op een zodanig te niveau beheersen, dat je met begeleiding-op-afstand kan functioneren als leraar in opleiding (LIO) tijdens WPL3. De vakinhouden in dit gedeelte van het curriculum zijn dan ook van dien aard dat alle domeinen uit de kennisbasis, die noodzakelijk zijn voor het kunnen lesgeven binnen het vmbo, het mbo en de onderbouw havo en vwo, aan het einde van het derde studiejaar aan de orde zijn geweest. In het derde leerjaar vindt dan ook de landelijke kennistoets (LKT) plaats, waarmee je jouw beheersing van economische basiskennis aantoont.

JAAR 2	Semester 1		Semester 2	
	Periode 1	Periode 2	Periode 3	Periode 4
Bedrijfs-economie	Bedrijfsadministratie 3 (2,5 studiepunten)	Financial Accounting (2,5 studiepunten)	Corporate Finance (2,5 studiepunten)	Marktonderzoek en Statistiek (2,5 studiepunten)
	Logistiek/AO (2,5 studiepunten)	Management accounting (2,5 studiepunten)	-	Organisatie Management (2,5 studiepunten)
Algemene economie	Recht-2 (2,5 studiepunten)	Micro-2 (2,5 studiepunten)	Macro-2 (2,5 studiepunten)	Jaarverslaggeving (2,5 studiepunten)
	-	Overheid (2,5 studiepunten)	Economische bril (2,5 studiepunten)	-
Vak-didactiek	Vakdid. coachen (2,5 studiepunten)	ICT actueel (2,5 studiepunten)	IH2lj2 Dit betreft een combinatie van WPL2lj2, GKB/OWK7&8, VAD10&11 en drama2 (15 studiepunten)	
	Inductief leren (2,5 studiepunten)	-		
Onderwijs-kunde	GKB5&6 (5 studiepunten) incl. werkdagen			
Werkplek-leren	-	-		
Bgl	coaching/slb			

NB1: in 2022/2023 wordt recht-2 voor het laatst aangeboden. In 2023/2024 komt er een nieuw vak voor in de plaats met als werktitel "economie in het VMBO". De inhoud van Recht-2 worden ondergebracht in het nieuwe propedeusevak Recht, dat met ingang van 2022/2023 aan de nieuwe 1e jaars studenten wordt aangeboden.

NB2: in 2022/2023 wordt jaarverslaggeving voor de 2e jaars studenten aangeboden in periode 4 van hun 2e leerjaar. In hun 3e leerjaar komt de vrije ruimte te staan. Deze vrije ruimte wordt pas zichtbaar in het curriculumschema van het 3e leerjaar in 2023/2024. De OWE-beschrijving hiervoor is uiteraard wel toegevoegd aan deze studiegids.

NB3: in 2022/2023 wordt jaarverslaggeving voor de 3e jaars studenten aangeboden in periode 1 van hun 3e leerjaar. Zij hebben hun vrije ruimte in hun 2e leerjaar al gedaan. te staan. Deze vrije ruimte is dus niet zichtbaar in het curriculumschema van het 2e leerjaar in 2022/2023. De OWE-beschrijving hiervoor is uiteraard wel toegevoegd aan deze studiegids.

De identiteitsvraag die in de Hoofdfase centraal staat, is *wat voor een economieleraar je eigenlijk zou willen zijn*. In de Hoofdfase van de opleiding werk je bij de ontwikkeling van jouw vakinhoudelijke bekwaamheid onder meer aan monetaire economie, financieel rekenen en organisatiekunde. De inhoudelijke kennis wordt getoetst in eenheden van 2,5 studiepunten, of een veelvoud daarvan, via een mix van schriftelijke toetsen, passend bij de focus die er is op cognitieve leerdoelen, en via leertaken die passen bij een brede en meer integrale manier van het kijken naar je ontwikkeling tot economieleraar. Een voorbeeld hiervan is de leertaak bij de onderwijseenheid 'overheid' waarbij je met medestudenten een documentaire maakt over een regionaal vraagstuk waar de overheid bij betrokken is. Ook in het Hoofdfasecurriculum zijn internationaliseringsonderdelen opgenomen. Zo breng je in het kader van de onderwijseenheid 'Corporate Finance' een bezoek aan internationaal opererende ondernemingen in het buitenland (in voorgaande

studiejaren was dit Spanje) en bezoek je aldaar scholen en universiteiten om je te oriënteren op economisch onderwijs in het buitenland. Ook wordt er in de Hoofdfase nog een aantal school- en bedrijfsbezoeken in Nederland afgelegd tijdens de ‘werkdagen’, waarmee je je nader verdiept in verschillende schooltypen zoals Jenaplan, Vrije school en Montessori én het toekomstige beroepenveld van leerlingen aan wie zij les gaan geven in het vmbo en mbo. De opgedane inzichten worden vervolgens verwerkt in de onderwijskundige leertaak ‘Persoonlijk Beroepsbeeld’. De doelen binnen de onderwijskundige leerlijn (d.w.z. de onderwijseenheden GKB5 t/m GKB9) en het werkplekleren zijn voor alle 2^e graads lerarenopleidingen van de Academie Educatie identiek. In het tweede jaar is het werkplekleren gesitueerd in het tweede semester (2 dagen per week). Direct aansluitend vindt hierop in het eerste semester van het derde leerjaar het vervolg plaats (2 dagen per week). Je leert om steeds meer in coherente series van leeractiviteiten te denken, waarin je bijvoorbeeld bewust kiest voor de inzet ICT-toepassingen en werkvormen voor activerende didactiek en samenwerkend leren.

Krijg je een baan aangeboden? Let dan even goed op!

Het kan natuurlijk gebeuren dat je, terwijl je nog bij ons studeert, op een school een baan aangeboden krijgt. Er is immers een grote vraag naar goede economieleraren. Het accepteren van een baan naast je studie kan tot onnodig veel studieovertraging leiden. Studieovertraging is een groot risico voor jou als student en voor ons als opleidingsinstituut. In principe adviseren we hierop negatief. Indien je zo’n aanbod serieus overweegt, dien je dit eerst voor te leggen aan je slb’er en onze directie.

Bij vakdidactiek is in de Hoofdfase tevens expliciet aandacht voor het ontwerpen van onderwijs dat zich specifiek richt op het mbo. Deze bekwaamheden worden op niveau 2 getoetst in eenheden van 2,5 studiepunten of een veelvoud daarvan, vaak met een leertaak waarin je laat zien dat je theorie en praktijk kunt koppelen. Tijdens de bijeenkomsten van vakdidactiek wordt onder meer gewerkt met feedup en (peer)feedbacksessies om elkaar verder te helpen bij de totstandkoming van het eindproduct dat in de betreffende onderwijseenheid centraal staat. Op ingeleverde leertaken ontvangen studenten in elk geval een beoordeling in de vorm van een vink of cijfer, maar in de regel ook een verbale toelichting die feedback en feedforward biedt. De komende jaren zullen we deze formatieve kant van onze toetsing verder versterken.

<u>JAAR 3</u>	Semester 1		Semester 2	
	Periode 1	Periode 2	Periode 3	Periode 4
Bedrijfs-Economie	Jaarverslaggeving (2,5 studiepunten)	-	M I N O R	
Algemene economie	Monetaire Economie (5 studiepunten)			
Vak-didactiek	Vakdidactiek Beroepsonderwijs			
Onderwijs-kunde	GKB9			
Werkplek-leren	WPL2lj3 (in totaal 22,5 studiepunten)			
Bgl	coaching/slb			

Je leert in de hoofdfase van je opleiding steeds meer zelf sturing aan je (studie)loopbaan te geven. Zo kies je bijvoorbeeld een voor jou betekenisvolle invulling voor de vrije ruimte (2,5 studiepunten), bijvoorbeeld via een vrijwillige studiereis naar het financiële district in New York of het verzorgen van bijlessen economie. Ook kies je een minor (30 studiepunten), die kan worden ingezet als verbreding dan wel verdieping van het majorstudieprogramma. Bij de minorkeuze kun je ook alvast nadenken over doorstuderen ná je bachelor. Studenten die bijvoorbeeld interesse hebben in het volgen van een Master kunnen dit het beste nu al bespreekbaar maken met hun coach, omdat het soms in de Minor mogelijk is om een aantal Mastervakken te volgen. De minorkeuze vindt altijd plaats in overleg met en na goedkeuring door de coach. Een andere belangrijke keuze in de Hoofdfase van onze voltijdstudenten betreft die van een afstudeerrichting voor hun Eindfase (zie ook de volgende paragraaf).

De Eindfase (jaar 4)

De Eindfase van onze voltijdopleiding staat in het teken van het worden van een startbekwame leraar. Generiek hierbij is dat alle studenten tijdens het werkplekleren in deze opleidingsfase bij WPL3 (hun LIO-stage) hun eigen klassen krijgen en medeverantwoordelijk zijn voor taken binnen het team van leraren aldaar. De doelen binnen de onderwijskundige leerlijn, het afstudeeronderzoek en het werkplekleren zijn voor alle 2^e graads lerarenopleidingen van onze Academie Educatie identiek. Het ontwerp van het onderwijs en toetsing in de Eindfase van onze voltijdopleiding is gebaseerd op jullie beroepsbekwaamheid. Alle leer- en toetsactiviteiten in de Eindfase van de opleiding leiden in deze laatste opleidingsfase toe naar een integrale beoordeling van jouw prestaties en beroepsproducten: de integrale toets⁶ waarin het leren op de werkplek en het leren op de opleiding samenkomen. Ook wordt de ontwikkeling die je als student hebt doorgemaakt zichtbaar in een groeidossier in BULB¹. In jouw presentatie(dossier) in BULB formuleer je jouw eigen visie op het beroep van leraar in het tweedegraads economiewerkveld en toon je op niveau 3 jouw beheersing van de drie bekwaamheden en de brede professionele basis aan, met behulp van authentiek en gevarieerd bewijsmateriaal waarop door jou is gereflecteerd².

Alle studenten kiezen voor aanvang van de Eindfase voor één van de twee door onze opleiding aangeboden afstudeerrichtingen. De **afstudeerrichting beroepsonderwijs** bereidt je voor op het les geven in het vmbo en mbo. Het curriculum voor de 4e jaars voltijdstudenten die voor deze afstudeerrichting kiezen, ziet er als volgt uit:

JAAR 4 AFR BO	Semester 1		Semester 2	
	Periode 1	Periode 2	Periode 3	Periode 4
Bedrijfs-economie	-	Ondernemerschap (5 studiepunten)	-	-
Algemene economie	Financiële Educatie (5 studiepunten)	-	-	-
Vakdidactiek	-	-	Ondernemend beroepsonderwijs (5 studiepunten)	-
Onderzoek	Afstudeeronderzoek volgens één van de scenario's in de context van het beroepsonderwijs (15 studiepunten)			
Profzo	Terugkomdagen met o.a. intervisie, voorbereiden integraal handelen, begeleiding/coaching/slb			
Werkplekleren	Werkplekleren-3: meerdere dagen in de week in de context van het beroepsonderwijs (tezamen met IH3: 30 studiepunten)			

Je werkt tijdens WPL3 aan de ontwikkeling van je leraarsbekwaamheden in de context van het beroepsonderwijs: het vmbo of het mbo. Jouw onderzoekend vermogen helpt je eigen ontwikkeling te sturen: het afstudeeronderzoek draagt bij tot een pedagogische of didactische verbetering van je eigen lespraktijk binnen het beroepsonderwijs. Een belangrijk vakinhoudelijk en vakdidactisch onderdeel binnen het beroepsonderwijs is 'ondernemerschap'. In de onderwijseenheid 'ondernemerschap' word je voorbereid om hier les in te geven. Je gaat op zoek naar je eigen ondernemerskwaliteiten, passies en talenten. In een verdiepende onderwijseenheid wordt verder ingegaan op 'ondernemend beroepsonderwijs': hoe is in het vmbo 'Economie & ondernemen' vormgegeven? Hoe ziet ondernemen in het mbo eruit? Wat is een goed ondernemersplan? Ook wordt van je verwacht dat je invulling leert geven aan burgerschapsvorming en is er aandacht voor financiële educatie passend bij de opleidings- en beroepscontext waar je tijdens WPL3 werkt.

De **afstudeerrichting havo/vwo** bereidt je in jaar 4 voor op jouw rol als economieleraar in de onderbouw havo en vwo. Het curriculum voor de 4^e jaars voltijdstudenten die voor deze afstudeerrichting kiezen, ziet er als volgt uit:

JAAR 4 AFR H/V	Semester 1		Semester 2	
	Periode 1	Periode 2	Periode 3	Periode 4
Bedrijfs-economie	-	Ondernemerschap (5 studiepunten)	-	-
Algemene economie	Financiële Educatie (5 studiepunten)	-	-	-
Vakdidactiek	-	-	Beeldvorming Bovenbouw havo/vwo (5 studiepunten)	-
Onderzoek	Afstudeeronderzoek volgens één van de scenario's in de context van het algemeen vormend onderwijs (15 studiepunten)			
Profzo	Terugkomdagen met o.a. intervisie, voorbereiden integraal handelen, begeleiding/coaching/slb			
Werkplekleren	Werkplekleren-3: meerdere dagen in de week in de context van het algemeen vormend onderwijs (tezamen met IH3: 30 studiepunten)			

Je loopt je WPL3 in het voortgezet onderwijs. In de regel betekent dit dat je les zult geven aan leerlingen in het tweede of derde leerjaar. Jouw onderzoekend vermogen helpt je om je eigen ontwikkeling te sturen: het afstudeeronderzoek draagt bij tot een pedagogische of didactische verbetering van je eigen lespraktijk binnen het algemeen vormend onderwijs. Je oriënteert je via de onderwijseenheid 'beeldvorming bovenbouw havo/vwo' tevens op de rol die economieleraars in de onderbouw van havo en vwo hebben bij het informeren en adviseren van jouw leerlingen over de bovenbouwvakken Economie en Bedrijfseconomie. Ook bereid je je in je rol van leraar voor op het geven van invulling aan LOB, waarbij je aandacht leert te hebben voor exploratie, kwaliteitenreflectie en motievenreflectie van leerlingen, zodat je in staat bent om jouw leerlingen nu en later goed kunnen begeleiden in het kiezen van een profiel, profielkeuzevakken en vakken in het vrije deel. Via de onderwijseenheid 'financiële educatie' verdiep je je in het zo belangrijke financiële aspect van de jongeren. Steeds meer havo/vwo-scholen implementeren ondernemerschap in hun curriculum, bijvoorbeeld via het concept van de VECON Business Schools. Daarom maak je ook in deze afstudeerrichting kort kennis met ondernemerschap.

Voor **beide afstudeerrichtingen** is daarnaast het volgende van toepassing:

Om WPL-3 te kunnen doen, is het verplicht dat je onder meer een voldoende beoordeling van WPL2 leerjaar 3 hebt, alsmede 'groen licht' vanuit de opleiding. Je kunt niet met een te grote achterstand van studiepunten uit de hoofdfase zomaar door naar de eindfase. We hanteren daarbij o.a. het principe dat je 150 studiepunten hebt verzilverd, met uitzicht op 180 studiepunten. Dat betekent dat Propedeusefase, Hoofdfase en de minor voor het grootste deel moeten zijn afgesloten. WPL-3 heeft in principe een lint-vorm. Bij uitzondering kan een blok-vorm aangevraagd worden. De coach en de stagecoördinator spelen een belangrijke rol bij het adviseren of je op WPL3 kunt. Dit geldt ook voor deelname aan de OWE 'onderzoek Eindfase', waar je ook alleen aan kunt participeren als je daar 'groen licht' vanuit de opleiding voor krijgt.

In de Eindfase werk je onder meer aan een onderzoeksmatig beroepsproduct dat een bijdrage levert aan jouw lespraktijk en aan jouw eigen professionele ontwikkeling als leraar. Het **onderzoek eindfase** is dan ook een belangrijk onderdeel van deze opleidingsfase; in tijd en studiepunten uitgedrukt is dit een kwart van je laatste studiejaar. Hierin komen alle elementen uit de leerlijn onderzoek samen. Kenmerkend voor een onderzoeksmatige aanpak is bijvoorbeeld dat je kritisch bent op je vooronderstellingen en op zoek gaat naar onderbouwingen. Je betreft daarbij collega's en leerlingen op jouw werkplek. Het onderzoek eindfase wordt in diverse scenario's vormgegeven. Zo kun je kiezen om dit onderzoek individueel te doen met een begeleider, of in te vullen via deelname aan een zgn. 'onderzoekskring'. Daarbij doe je je eigen onderzoek maar werk je samen met medestudenten in je vanuit feedup, feedforward en peerfeedbacksessies. Nadere informatie hierover vind je in de Studiewijzer onderzoek eindfase. Als student maak je zelf een keuze voor een vorm van onderzoek die bij jouw kwaliteiten en leervoorkeuren past. Tijdens de VEF-week (Voorbereiding EindFase)

wordt hierover voorlichting gegeven. Deze week is verplicht voor alle studenten en vindt plaats in het 2e semester van het 3e studiejaar.

In het vierde jaar ben je nog slechts één dag op de opleiding aanwezig. Dit is de vrijdag. We verwachten van elke student dat hij of zij ook aanwezig is. Regel dit dan ook goed op je werkplek en plan deze dag geen andere activiteiten in. Op deze 'terugkomdag' is er ruimte voor ontwikkelingsgerichte feedback op je leervragen, intervisie, coaching en diverse themabijeenkomsten die passend zijn bij de professionele beroepshouding van een startbekwame docent.

Het **integraal handelen in de beroepspraktijk** wordt getoetst middels een integrale toets waarin het leren op de werkplek en het leren op de opleiding samenkomen. Hier wordt tevens de ontwikkeling die de student heeft doorgemaakt zichtbaar. In een portfolio c.q. dossier formuleert elke student zijn eigen visie op het docentschap in het tweedegraads economiewerkveld en toont hij op niveau 3 zijn beheersing van de drie bekwaamheden en de brede professionele basis aan met behulp van authenticiteit en gevarieerd bewijsmateriaal waarop hij heeft gereflecteerd.

Krijg je een baan aangeboden? Let dan even goed op!

Het kan natuurlijk gebeuren dat je, terwijl je nog bij ons studeert, op een school een baan aangeboden krijgt. Er is immers een grote vraag naar goede economieleraars. Het accepteren van een baan naast je studie kan tot onnodig veel studievertraging leiden. Studievertraging is een groot risico voor jou als student en voor ons als opleidingsinstituut. Te veel hooi op je bordje door bijvoorbeeld het accepteren van een baan/uitbreiding van uren op je werkplek náást je studie is een groot risico en leidt mogelijk tot onnodig veel studievertraging. In principe adviseren we hierop daarom negatief. Indien je zo'n aanbod serieus overweegt, dien je dit eerst voor te leggen aan je slb'er en onze directie.

Na de reguliere looptijd van je studie

Als je langer dan de reguliere 4 jaar over je studie doet, adviseren we je om deel te nemen aan een intensieve studie- en leerroutebegeleiding van een speciale begeleider, om de studievertraging zo beperkt mogelijk te houden. Jouw slb'er adviseert je hierover graag verder.

Curriculumwijzigingen

Omdat we onze opleiding actueel en van hoge kwaliteit willen houden, gaan we regelmatig in gesprek met onze studenten, alumni en het werkveld. Deze gesprekken leiden ertoe dat we jaarlijks een aantal wijzigingen doorvoeren in ons curriculum. Daardoor kan het zijn dat leertaken of onderwijseenheden veranderen, verschuiven of vervangen worden door nieuwe. Als je dat vak al gevolgd hebt, maar de toets of leertaak nog niet met een voldoende hebt afgerond, mag je als student in principe tot 1 studiejaar na zo'n wijziging de oude toets of leertaak nog maken. Leg wel altijd zelf even contact met de docent van die onderwijseenheid om vooraf af te stemmen dat je dit wilt doen en wat de beoordelingscriteria zijn. Houd je daarbij aan de deadlines: er zijn twee kansen per jaar gepland (zie voor details de studiewijzer van die onderwijseenheid die te vinden is op OnderwijsOnline).

Na je studie

Na afloop van onze tweedegraads economieopleiding kun je verder studeren, bijvoorbeeld aan een masteropleiding in het hbo, of doorstromen naar een opleiding op een universiteit (eventueel via een schakelprogramma). Een masteropleiding geeft academische verdieping en biedt je de mogelijkheid jezelf verder te ontwikkelen en/of te specialiseren. De HAN biedt diverse masteropleidingen aan binnen het domein "Onderwijs & Opleiden", zoals de Master Leraar Algemene Economie. Dergelijke Masters zijn vaak duale of deeltijdopleidingen, zodat je kunt studeren naast een baan in het onderwijs. Meer informatie over de Masteropleidingen van de HAN is te vinden op <https://www.han.nl/werken-en-leren/type-opleidingen/masteropleidingen/>.

Op de volgende pagina's vind je de overzichten van de onderwijseenheden en bijbehorende tentamens van de propedeusefase, hoofdfase en eindfase van de opleiding.

JAAR 1 VOLTijd

ONDERWIJSEENHEID	Studiepunten	CODE ALLURIS	BEKWAAMHEID	SEMESTER, PERIODE	TENTAMENCODE ALLURIS	CIJFER / VINK	WEGING	PERIODE	
								KANS 1	KANS 2
Micro-economie 1	2,5	ILS-Ec1-1A	Vakinhoudelijke bekwaamheid	Semester 1, periode 1-2	KT Micro-1	Cijfer (≥5,5)	1	Periode 1-2	Periode 1-3
Wiskunde	2,5	ILS-Ec1-2	Vakinhoudelijke bekwaamheid	Semester 1, periode 1-2	KT Wiskunde	Cijfer (≥5,5)	1	Periode 1-2	Periode 1-3
Marketing	2,5	ILS-Ec1-3	Vakinhoudelijke bekwaamheid	Semester 1, periode 1-2	KT Marketing <i>of</i> LT Marketing	Cijfer (≥5,5)	1	Periode 1-2	Periode 1-3
VDVT01: Vakdidactiek Inleiding en visie	2,5	ILS-Ec1-4A	Vakdidactische bekwaamheid	Semester 1, periode 1-2	LT visiestuk	Cijfer (≥5,5)	1	Periode 1-2	Periode 1-3
VDVT02: Vakdidactiek Directe Instructie	2,5	ILS-Ec1-5A	Vakdidactische bekwaamheid	Semester 1, periode 1-2	LT DI	Cijfer (≥5,5)	1	Periode 1-2	Periode 1-3
Macro-economie 1	2,5	ILS-Ec1-7A	Vakinhoudelijke bekwaamheid	Semester 1, periode 2	KT Macro-1	Cijfer (≥5,5)	1	Periode 2	Periode 3
Bedrijfseconomie 1	2,5	ILS-Ec1-8	Vakinhoudelijke bekwaamheid	Semester 1, periode 2	KT BE1	Cijfer (≥5,5)	1	Periode 2	Periode 3
Bedrijfsadministratie 1	2,5	ILS-Ec1-9	Vakinhoudelijke bekwaamheid	Semester 1, periode 2	KT BA1	Cijfer (≥5,5)	1	Periode 2	Periode 3
VDVT03: Vakdidactiek Toolbox	2,5	ILS-Ec1-10A	Vakdidactische bekwaamheid	Semester 1, periode 2	LT Toolbox	Cijfer (≥5,5)	1	Periode 2	Periode 3
IEB-1: Globalisering	2,5	ILS-Ec1-12A	Vakinhoudelijke bekwaamheid	Semester 2, periode 3	KT Glob	Cijfer (≥5,5)	1	Periode 3	Periode 4
Bedrijfseconomie 2	2,5	ILS-Ec1-13	Vakinhoudelijke bekwaamheid	Semester 2, periode 3	KT BE2	Cijfer (≥5,5)	1	Periode 3	Periode 4
Bedrijfsadministratie 2	2,5	ILS-Ec1-14	Vakinhoudelijke bekwaamheid	Semester 2, periode 3	KT BA2	Cijfer (≥5,5)	1	Periode 3	Periode 4
VDVT05: Vakdidactiek Toetsing	2,5	ILS-Ec1-20A	Vakdidactische bekwaamheid	Semester 2, periode 3	LT toetsing	Cijfer (≥5,5)	1	Periode 3	Periode 4
Economie en Ondernemen	2,5	ILS-Ec1-17	Vakinhoudelijke en vakdidactische bekwaamheid	Semester 2, periode 4	MT E&O	Cijfer (≥5,5)	1	Periode 4	Periode 4
IEB-2: Europese Integratie	2,5	ILS-Ec1-18A	Vakinhoudelijke bekwaamheid	Semester 2, periode 4	KT EU int	Cijfer (≥5,5)	1	Periode 4	Periode 4

Recht	2,5	ILS-Ec1-19A/22	Vakinhoudelijke bekwaamheid	Semester 2, periode 4	KT Recht	Cijfer (≥5,5)	1	Periode 4	Periode 4
VDVT04: Taal- en rekendidactiek	2,5	ILS-Ec1-23	Vakdidactische bekwaamheid	Semester 1, periode 2	Dossier T&R	Cijfer (≥5,5)	1	Periode 2	Periode 3
VDVT06: Vakdidactiek CLK	2,5	ILS-Ec1-21A	Vakdidactische bekwaamheid	Semester 2, periode 4	LT CLK	Cijfer (≥5,5)	1	Periode 4	Periode 4

Onderwijseenheid	Stp	CODE ALLURIS	SEMESTER, PERIODE	Tentamen	TENTAMENCODE ALLURIS	CIJFER / VINK	WEGING	PERIODE	
								KANS 1	KANS 2
Oriëntatie op onderwijs (GKB1)	5	ILS-EC1-OO	Semester 1, periode 1 en 2	Dossier Oriëntatie op onderwijs	DS GKB1	Cijfer (≥5,5)	1	Periode 1	Periode 2
				Tussenevaluatie 'Programma oriëntatie op het beroep'	Tusseva wpl1	Voldaan / niet voldaan	0	Periode 2	-
Oriëntatie op het beroep van leraar	5	ILS-EC1-OB	Semester 2, periode 3	Dossier Oriëntatie op het beroep van leraar (inclusief wpl1)	DS GKB2&3	Cijfer (≥6,0)	1	Periode 3	-
Oriëntatie op de adolescent (GKB4)	2,5	ILS-EC1-OA	Semester 2, periode 4	Kennistoets Oriëntatie op de adolescent	KT GKB4	Cijfer (≥5,5)	1	Periode 4	Periode 4
Integraal handelen 1 'Oriëntatie op het beroep'	2,5	ILS-EC1-IH	Semester 2, periode 4	Dossier Integraal handelen 1	DS IH1	Cijfer (≥6,0)	2	Periode 4	-
				Vaardigheidstoets Drama 1	VT Drama 1	Cijfer (≥5,5)	1	op afspraak	op afspraak

JAAR 2 VOLTijd

ONDERWIJSEENHEID	Studiepunten	CODE ALLURIS	BEKWAAMHEID	SEMESTER, PERIODE	TENTAMENCODE ALLURIS	CIJFER / VINK	WEGING	PERIODE	
								KANS 1	KANS 2
Recht-2	2,5	ILS-Ec2-1	Vakinhoudelijke bekwaamheid	Semester 1, periode 1	KT Recht-2	Cijfer (≥5,5)	1	Periode 1	Periode 2
Management Accounting	2,5	ILS-Ec2-2	Vakinhoudelijke bekwaamheid	Semester 1, periode 2	KT ManAcc	Cijfer (≥5,5)	1	Periode 2	Periode 3
Logistiek en AO	2,5	ILS-Ec2-3	Vakinhoudelijke bekwaamheid	Semester 1, periode 1	KT Logistiek	Cijfer (≥5,5)	1	Periode 1	Periode 2
Bedrijfsadministratie 3	2,5	ILS-Ec2-21	Vakinhoudelijke bekwaamheid	Semester 1, periode 1	KT BA-3	Cijfer (≥5,5)	1	Periode 1	Periode 2
VDVT07: Vakdidactisch Coachen	2,5	ILS-Ec2-22	Vakdidactische bekwaamheid	Semester 1, periode 1	LT VADCOACH	Cijfer (≥5,5)	1	Periode 1	Periode 2

VDVT08: Vakdidactiek Inductief leren	2,5	ILS-Ec2-5	Vakdidactische bekwaamheid	Semester 1, periode 1	LT INDUCTIEF	Cijfer (≥5,5)	1	Periode 1	Periode 2
Micro-economie-2	2,5	ILS-Ec2-6	Vakinhoudelijke bekwaamheid	Semester 1, periode 2	KT Micro-2	Cijfer (≥5,5)	1	Periode 2	Periode 3
Overheid	2,5	ILS-Ec2-7	Vakinhoudelijke bekwaamheid	Semester 1, periode 2	LT Overheid	Cijfer (≥5,5)	1	Periode 2	Periode 3
Financial Accounting	2,5	ILS-Ec2-8	Vakinhoudelijke bekwaamheid	Semester 1, periode 2	KT FinAcc	Cijfer (≥5,5)	1	Periode 2	Periode 3
VDVT09 : Vakdidactiek ICT actueel	2,5	ILS-Ec2-10	Vakdidactische bekwaamheid	Semester 1, periode 2	LT ICT	Cijfer (≥5,5)	1	Periode 2	Periode 3
Macro-Economie-2	2,5	ILS-Ec2-12	Vakinhoudelijke bekwaamheid	Semester 2, periode 3	KT Macro-2	Cijfer (≥5,5)	1	Periode 3	Periode 4
Economische bril	2,5	ILS-Ec2-13	Vakinhoudelijke bekwaamheid	Semester 2, periode 3	LT Ec bril	Cijfer (≥5,5)	1	Periode 3	Periode 4
Corporate Finance	2,5	ILS-Ec2-14	Vakinhoudelijke bekwaamheid	Semester 2, periode 3	KT CORPFIN	Cijfer (≥5,5)	1	Periode 3	Periode 4
Marktonderzoek en statistiek	2,5	ILS-Ec2-17	Vakinhoudelijke bekwaamheid	Semester 2, periode 4	KT MOSTA	Cijfer (≥5,5)	1	Periode 4	Periode 4
Organisatie Management	2,5	ILS-Ec2-23	Vakinhoudelijke bekwaamheid	Semester 2, periode 4	LT ORGMAN	Cijfer (≥5,5)	1	Periode 4	Periode 4
Jaarverslag	2,5	ILS-Ec2-24	Vakinhoudelijke bekwaamheid	Semester 2, periode 4	KT JV	Cijfer (≥5,5)	1	Periode 4	Periode 4

ONDERWIJSEENHEID	Stp	CODE ALLURIS	SEMESTER, PERIODE	Tentamen	TENTAMENCODE ALLURIS	CIJFER / VINK	WEGING	PERIODE	
								KANS 1	KANS 2
Leren over Leren (GKB5&6)	5	ILS-EC2-LL	Semester 1, periode 1-2	Leertaak Persoonlijk beroepsbeeld onderwijskunde	LT GKB5	Cijfer (≥5,5)	1	Periode 1	Periode 2
				Kennistoets Leren over Leren	KT GKB6	Cijfer (≥5,5)	1	Periode 2	Periode 3
Integraal handelen 2 (jaar 2)	15	ILS-EC2-IH	Semester 2, periode 3-4	Werkplekleren 2 (jaar 2)	Beo wpl2 jr2	Cijfer (≥6,0)	2	Periode 4	-
				Leertaak Activerende Didactiek en Samenwerkend Leren	LT AD/SL	Cijfer (≥5,5)	1	Periode 3	Periode 4
				Leertaak: Leermiddelenanalyse	LT LMA	Cijfer (≥5,5)	1	Periode 4	Periode 4

				Leertaak Positief leef- en leerklimaat	LT pos klim	Cijfer (≥5,5)	1	Periode 3	Periode 4
				Leertaak leren en ICT	LT ICT	Voldaan / niet voldaan	0	Periode 4	Periode 4
				Vaardigheidstoets drama 2	VT Drama2	Cijfer (≥5,5)	1	op afspraak	op afspraak

JAAR 3 VOLTijd

ONDERWIJSEENHEID	Studiepunten	CODE ALLURIS	BEKWAAMHEID	SEMESTER, PERIODE	TENTAMENCODE ALLURIS	CIJFER / VINK	WEGING	PERIODE	
								KANS 1	KANS 2
Monetaire economie	5	ILS-Ec3-01	Vakinhoudelijke bekwaamheid	Semester 1, periode 1-2	KT MONECO	Cijfer (≥5,5)	1	Periode 2	Periode 3
Jaarverslaggeving	2,5	ILS-Ec3-02	Vakinhoudelijke bekwaamheid	Semester 1, periode 1	KT JV	Cijfer (≥5,5)	1	Periode 1	Periode 2

ONDERWIJSEENHEID	Stp	CODE ALLURIS	SEMESTER, PERIODE	Tentamen	TENTAMENCODE ALLURIS	CIJFER / VINK	WEGING	PERIODE	
								KANS 1	KANS 2
Integraal handelen 2 (jaar 3)	22,5	ILS-EC3-IH	Semester 1, periode 1-2	Werkplekcleren 2 (jaar 3)	Beo wpl2 jr3	Cijfer (≥6,0)	2	Periode 2	-
				Dossier Onderwijskunde	DS OWK	Cijfer (≥5,5)	1	Periode 2	Periode 3
				Leertaak Ontwerpen van Beroepsonderwijs	LT OntwerpBO	Cijfer (≥5,5)	1	Periode 2	Periode 3
				Integrale toets niveau 2	IH2	Cijfer (≥6,0)	1	Periode 2	Periode 3
				Vaardigheidstoets drama 3	VT Drama3	Cijfer (≥5,5)	1	Periode 2	Periode 3

JAAR 4, afstudeerrichting beroepsonderwijs VOLTijd

ONDERWIJSEENHEID	Studiepunten	CODE ALLURIS	BEKWAAMHEID	SEMESTER, PERIODE	TENTAMENCODE ALLURIS	CIJFER / VINK	WEGING	PERIODE	
								KANS 1	KANS 2
Financiële Educatie	5	ILS-Ec657	Vakinhoudelijke en vakdidactische bekwaamheid	Semester 1, periode 1 en 2	LT FinEdu	Cijfer (≥5,5)	1	Periode 2	Periode 3
Ondernemerschap	5	ILS-Ec653	Vakinhoudelijke bekwaamheid	Semester 1, periode 2	LT OndSchap	Cijfer (≥5,5)	1	Periode 2	Periode 3
Ondernemend beroepsonderwijs	5	ILS-Ec655	Vakinhoudelijke en vakdidactische bekwaamheid	Semester 2, periode 3	LT Beroepsond	Cijfer (≥5,5)	1	Periode 3	Periode 4

Onderzoek eindfase	15	ILS-Ec649	In de OWE onderzoek eindfase worden alle leerresultaten op het gebied van onderzoekend vermogen gedekt en getoetst.	Semester 1-2, periode 1-4	Oz Eindfase	Cijfer (≥5,5)	1	Periode 4	Periode 4
Integraal handelen 3 (jaar 4)	30	ILS-Ec4-IH	Alle bekwaamheden	Semester 1-2, periode 1-4	PF IH3	Cijfer (≥6,0)	1	Periode 1-4	Periode 1-4
					Beo wpl3	Cijfer (≥6,0)	1	Periode 1-4	Periode 1-4
					LKT Ec	Cijfer (≥6,0)	1	Landelijk bepaald (via website van 10vdl)	

JAAR 4, afstudeerrichting algemeen vormend onderwijs VOLTijd

ONDERWIJSEENHEID	Studiepunten	CODE ALLURIS	BEKWAAMHEID	SEMESTER, PERIODE	TENTAMENCODE ALLURIS	CIJFER / VINK	WEGING	PERIODE	
								KANS 1	KANS 2
Financiële Educatie	5	ILS-Ec657	Vakinhoudelijke en vakdidactische bekwaamheid	Semester 1, periode 1 en 2	LT FinEdu	Cijfer (≥5,5)	1	Periode 2	Periode 3
Ondernemerschap	5	ILS-Ec653	Vakinhoudelijke bekwaamheid	Semester 1, periode 2	LT OndSchap	Cijfer (≥5,5)	1	Periode 2	Periode 3
Beeldvorming bovenbouw Havo/VWO	5	ILS-Ec656	Vakinhoudelijke en vakdidactische bekwaamheid	Semester 2, periode 3	LT Beeld H/V	Cijfer (≥5,5)	1	Periode 3	Periode 4
Onderzoek eindfase	15	ILS-Ec649	In de OWE onderzoek eindfase worden alle leerresultaten op het gebied van onderzoekend vermogen gedekt en getoetst.	Semester 1-2, periode 1-4	Oz Eindfase	Cijfer (≥5,5)	1	Periode 4	Periode 4
Integraal handelen 3 (jaar 4)	30	ILS-Ec4-IH	Alle bekwaamheden	Semester 1-2, periode 1-4	PF IH3	Cijfer (≥6,0)	1	Periode 1-4	Periode 1-4
					Beo wpl3	Cijfer (≥6,0)	1	Periode 1-4	Periode 1-4
					LKT Ec	Cijfer (≥6,0)	1	Landelijk bepaald (via website van 10vdl)	

9.1 Onderwijseenheden van de propedeuse

Onderwijseenheid-beschrijvingen JAAR 1 VOLTijd

Algemene informatie	
Naam onderwijseenheid lang Nederlandstalig	Micro-economie 1
Naam onderwijseenheid lang Engelstalig	Micro economics-1
Naam onderwijseenheid kort Nederlandstalig	Micro-economie-1
Naam onderwijseenheid kort Engelstalig	Micro economics-1
Naam onderwijseenheid Alluris	Micro-economie-1
Code onderwijseenheid OSIRIS	Wordt door studievoortgang aangeleverd
Code onderwijseenheid Alluris	ILS-Ec1-1A
Onderwijsperiode	Semester 1, periode 1-2
Intekenen onderwijs	Voor al het onderwijs in periode 3 en 4 moet je je inschrijven, ook als het onderwijs doorloopt vanaf bijvoorbeeld periode 1 of 2. Zie Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS' voor meer informatie.
Studiepunten	2,5 studiepunten
Studielast in uren	70 klokuren
Onderwijstijd (contacturen)	Contacttijd: 21 klokuren. <i>NB: in week 1 en 2 van deze periode zal er geen micro-economie worden aangeboden, maar zal de focus op wiskunde liggen. In week 3, 4 en 5 is er aandacht voor zowel wiskunde als micro-economie. In week 6 en 7 zal de focus op micro-economie liggen.</i>
Ingangseisen onderwijseenheid (in categorieën)	-
Inhoud en organisatie	
Algemene omschrijving	In het rooster kun je het contactonderwijs vinden onder code MICRO1-WC. Ondersteunde informatie vind je op OnderwijsOnline via de site: AE-EC-VT-Micro-Economie-1-2223. <i>Disclaimer: vanwege de maatregelen die genomen zijn en/of worden als gevolg van COVID19, kan het zijn dat een aantal onderwijsleeractiviteiten niet fysiek op de HAN plaats kan vinden. Dat hangt natuurlijk af van maatregelen vanuit onze regering en de beslissingen van ons College van Bestuur en het Academienagement die daaruit voortvloeien. Bij dit onderwijsarsenaal maken we, als de COVID19-maatregelen daarom vragen, zo nodig gebruik van digitaal onderwijs op afstand als alternatief voor het bovengenoemde contactonderwijs via MS Teams. Om lid te worden van de MS Teams-site die we op zulke momenten inzetten, kun je in MS Teams naar de optie "Join a team with a code" gaan en gebruik je aldaar de code: e86phgf.</i> Algemeen De student kan de volgende begrippen en concepten uitleggen: algemene economie, allocatie van productiefactoren, alternatief aanwendbaar, alternatieve kosten, de vier productiefactoren, ceteris paribus clausule, micro-, meso- en macro economie, schaarste, afgeleide vraag. De student kan gedragseconomische concepten, zoals verliesaversie en het bezitseffect, herkennen en verklaren. Consumentengedrag De student kan uitleggen welke factoren de individuele en collectieve vraag naar een product bepalen en hoe de vraaglijn kan verschuiven. De student kan het verloop van de vraagfunctie naar een product grafisch (in een grafiek) en algebraïsch (in formule) beschrijven en de concepten inkomenseffect en substitutie-effect uitleggen.

	De student kan de prijselasticiteit van de vraag uitrekenen en het effect van een prijsverandering op de omzet van een product bepalen. Hetzelfde geldt voor de kruisprijselasticiteit en de inkomenselasticiteit. (Alleen segmentelasticiteit) De student kan de concepten complementaire en substitutie goederen, luxe goederen en noodzakelijke goederen herkennen en uitleggen. De student kan de kenmerken van een markt van volkomen concurrentie begrijpen en kunnen uitleggen dat een individueel aanbieder op zo'n markt geen invloed heeft op de prijs en dus een hoeveelheidsaanpasser is. De student kan de markt van volkomen concurrentie grafisch te beschrijven is (hoe een grafiek van zo'n markt eruit ziet) en uitleg erbij geven. Uit een grafiek kunnen afleiden wat de evenwichtsprijs is en evenwichtshoeveelheid. De student kan persoonlijke keuzes t.a.v. werk, zorg en recreëren verklaren, zowel tekstueel als grafisch. De student kan uitleggen welke factoren het individuele en collectieve aanbod van een product bepalen en hoe de aanbodlijn kan verschuiven. De student kan de prijselasticiteit van het aanbod uitrekenen. Producenten- en ondernemingsgedrag De student kan de volgende begrippen uitleggen: Primaire, secundaire, tertiaire en quartaire sector, bedrijfstak en bedrijfskolom, parallelisatie (branchevervaging), specialisatie, differentiatie en integratie, Natuurlijke personen en rechtspersonen, Eenmanszaak, VOF, NV en BV De begrippen prijsdiscriminatie en prijsdifferentiatie kennen en kunnen uitleggen. De student kan uitleggen wat een productiefunctie beschrijft. De student kan het verschil tussen constante kosten en variabele kosten omschrijven. De student kan bij proportionele kosten een TK, TVK, TCK, GTK, GVK, GCK en MK, maar ook een TO en TW vergelijking uitleggen en tekenen, en ermee rekenen. De student kan de break-even afzet uitrekenen bij een gegeven productprijs en kan uitrekenen vanaf welke q (hoeveelheid) de ene productietechniek hogere kosten geeft dan een andere. De student kan het principe van toe-en afnemende meeropbrengsten uitleggen en uitleggen hoe in dat geval de kostencurve eruit ziet. De student kan de kenmerken van de vier marktvormen, volkomen concurrentie, monopolie, oligopolie en monopolistische concurrentie beschrijven. De overeenkomsten en verschillen tussen deze marktvormen kunnen beschrijven. De student kan aangeven bij welke q (hoeveelheid) en p (prijs) de winst maximaal is en wanneer de winst nul is (break-even) voor een individueel bedrijf in de volgende situaties: Proportionele kosten en een markt van volkomen concurrentie/ Niet-proportionele kosten en een markt van volkomen concurrentie/ Proportionele kosten en een monopolie. Dit kunnen op basis van grafieken (aflezen) en op basis van eenvoudige vergelijkingen of een invultabel (uitrekenen). De omvang van een maximale winst in een grafiek kunnen arceren en kunnen uitrekenen a.d.h.v. eenvoudige formules of een invultabel. Het verloop kunnen uitleggen van de TK, TCK, TVK, GTK, GVK, GCK, MK en de TO, GO, MO bij verschillende kostensituaties (proportioneel/niet-proportioneel/kostenverloop bij toe-en afnemende meeropbrengsten) en bij twee verschillende marktvormen (volkomen concurrentie en monopolie) De student kan afgeleiden bepalen van economische functies (met meerdere variabelen), kan vanuit een gegeven vraagfunctie de MO opstellen en kan vanuit een gegeven GTK de MK opstellen. Markt-en overheidsfalen De student kan uit een grafiek afleiden wat er gebeurt als de overheid een maximumprijs of minimumprijs instelt. Het vraag-of aanbodoverschot in een grafiek kunnen aangeven en bij gegeven getallen kunnen uitrekenen. De student kan alle bovenstaande concepten in verschillende (actuele) contexten herkennen en toepassen. Ten aanzien van de leerlijn leren lesgeven met ICT wordt er in deze onderwijseenheid passief aandacht besteed aan instrumentele vaardigheden, zoals ICT-rijk activeren voorkennis, tussentijdse formatieve toetsing en check op behalen van leerdoelen, instructievideo's (verlengde instructie), interactieve grafiektekening (m.b.v.
--	--

	LessonUp). Via het raadplegen van online beschikbaar gestelde videomaterialen wordt passief aandacht besteed aan tijd- en plaatsonafhankelijk leren.	
Eindkwalificaties (beoogde leerresultaten)	Vakinhoudelijke bekwaamheid op niveau-1: kent verschillende manieren waarop hij kennis kan uitleggen en hoe dit bij leerlingen kan overkomen. beheerst de binnen de eigen opleiding aangeboden vak kennis in de propedeutische fase én de leerstof van de onderwijsactiviteiten die hij verzorgt.	
Kennisbasis economie	Domein(en)	Subdomein(en)
	Domein 1: Macro-economie	1.4: Arbeid
	Domein 2: Micro-economie	2.1: Consumentengedrag 2.2: Producenten- en ondernemingsgedrag 2.3: Marktvormen 2.4: Markt-en overheidsfalen
Samenhang	Micro economie is een onderdeel van de Algemeen Economische leerlijn. De inhoud is o.a. gerelateerd aan de volgende beroepscontexten: Onderbouw vmbo / havo/ vwo Bovenbouw vmbo in het vak economie Bovenbouw vmbo de profielen economie & ondernemen, dienstverlening en producten, horeca, bakkerij en recreatie MBO: kwalificatiedossiers van ondernemerschap/retail, assistent-manager internationale handel, verkoopsspecialist	
Deelnameplicht onderwijs	Niet van toepassing	
Maximum aantal deelnemers	De ideale groepsgrootte is 25 studenten. Om organisatorische redenen kan hier in voorkomende gevallen van worden afgeweken.	
Activiteiten en/of werkvormen	In deze onderwijseenheid wordt gewerkt met een combinatie van hoor- werkcolleges. Terugkerende onderdelen tijdens de lessen zijn o.a.: het beantwoorden van vragen naar aanleiding van de bestudering van de in een vorige bijeenkomst aangeboden stof of van gemaakte huiswerkopgaven; theoretische verdieping van de onderwerpen in de vorm van hoorcollege; het maken van oefenopgaven om de aangeboden theorie te verankeren in de vorm van werkcollege. economische klaslokaalexperimenten uitvoeren om op een inductieve wijze micro-economie te leren. tussentijdse formatieve evaluatie via bijvoorbeeld LessonUp; gedifferentieerde lessen met verrijkings- en verdiepingsstof op behoefte. studenten ontvangen ontwikkelingsgerichte feedback van docenten en medestudenten. Het onderwijs wordt in het Nederlands vormgegeven. Gebruikte literatuur kan Engelstalige teksten bevatten.	
Verplichte literatuur / Beschrijving ‘leerstof’	De Jong, D. & De Lange, C. <i>Algemene economische basisprincipes</i> . Groningen: Noordhoff. N.N. <i>Lesbrief Micro-economie</i> . Amsterdam: LWEO. Online ideeën voor werkvormen en algemene inspiratie: https://www.devrolijkeeconomien.nl/ https://www.vecon.nl/kennisbank https://lerendenkenmeteconomie.nl/opdrachten/ https://vakdidactiek-ae.nl/activerende-werkvormen/ Offline ideeën voor werkvormen en algemene inspiratie: Grol, R. <i>Economische experimenten</i> . Uitgeverij Van Vlimmeren	
Verplichte software / verplicht materiaal	Niet van toepassing	
Eigen financiële bijdrage	Niet van toepassing	
Tentaminering		
Naam Nederlandstalig	Kennistoets Micro-economie-1	
Naam Engelstalig	Knowledge test Micro economics-1	
Code OSIRIS	Wordt door studievoortgang aangeleverd	
Naam en code Alluris	Kennistoets Micro-economie-1 KT Micro-1	

Beoordelingscriteria of leeruitkomsten	De student beheerst bij de kennistoets de inhouden en vaardigheden zoals omschreven bij de algemene omschrijving. De beoordelingscriteria zijn gebaseerd op de doelen en de toetsmatrijs. Deze zijn nader gespecificeerd en gepubliceerd op OnderwijsOnline bij dit tentamen.
Vorm(en) tentamen en deeltentamens	Schriftelijk tentamen
Weging deeltentamen	1
Minimaal oordeel	≥5,5
Tentamenmomenten	Kans 1 in periode 1-2 Kans 2 in periode 1-3
Aantal examinatoren	1
Toegestane hulpmiddelen	Niet-programmeerbare rekenmachine Pen Kladpapier
Wijze van aanmelden voor (deel)tentamen-gelegenheid / aanmeldingstermijn t/m 31 januari 2023	Dit tentamen wordt georganiseerd door het tentamenbureau. De student dient zich in te schrijven via een inschrijfsite (een link staat op OnderwijsOnline). De inschrijfperiode wordt gepubliceerd op de inschrijfsite. Indien een student niet is ingeschreven, kan ook niet worden deelgenomen aan het tentamen. Om aan het tentamen deel te kunnen nemen, dient de student een geldige collegekaart of identiteitsbewijs te kunnen tonen aan de surveillant of examiner. Deze wijze van aanmelden geldt tot en met 31 januari 2023.
Intekenen en uittekenen voor (deel)tentamen-gelegenheden vanaf 1 februari 2023	Indien het tentamen plaatsvindt in periode 3 of 4, zie voor meer informatie over intekenen Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS'.
Nabespreking en inzage	Conform regelgeving in OER. In het rooster kun je de inzagemomenten vinden onder code INZAGE-WC.

Algemene informatie		
Naam onderwijsseenheid lang Nederlandstalig	Wiskunde	
Naam onderwijsseenheid lang Engelstalig	Mathematics	
Naam onderwijsseenheid kort Nederlandstalig	Wiskunde	
Naam onderwijsseenheid kort Engelstalig	Mathematics	
Naam onderwijsseenheid Alluris	Wiskunde	
Code onderwijsseenheid OSIRIS	Wordt door studievoortgang aangeleverd	
Code onderwijsseenheid Alluris	ILS-Ec1-2	
Onderwijsperiode	Semester 1, periode 1-2	
Intekenen onderwijs	Voor al het onderwijs in periode 3 en 4 moet je je inschrijven, ook als het onderwijs doorloopt vanaf bijvoorbeeld periode 1 of 2. Zie Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS' voor meer informatie.	
Studiepunten	2,5 studiepunten	
Studielast in uren	70 klokuren	
Onderwijstijd (contacturen)	Contacttijd: 21 klokuren NB: in week 1 en 2 van deze periode zal de focus op wiskunde liggen en zal er geen micro-economie worden aangeboden. In week 3, 4 en 5 is er aandacht voor zowel wiskunde als micro-economie. In week 6 en 7 zal de focus op micro-economie liggen.	
Ingangseisen onderwijsseenheid (in categorieën)	-	
Inhoud en organisatie		
Algemene omschrijving	In het rooster kun je het contactonderwijs vinden onder code WISKUN-WC. Ondersteunde informatie vind je op OnderwijsOnline via de site: AE-EC-VT-Wiskunde-2223. <i>Disclaimer: vanwege de maatregelen die genomen zijn en/of worden als gevolg van COVID19, kan het zijn dat een aantal onderwijsleeractiviteiten niet fysiek op de HAN plaats kan vinden. Dat hangt natuurlijk af van maatregelen vanuit onze regering en de beslissingen van ons College van Bestuur en het Academienagement die daaruit voortvloeien. Bij dit onderwijsarsenaal maken we, als de COVID19-maatregelen daarom vragen, zo nodig gebruik van digitaal onderwijs op afstand als alternatief voor het bovengenoemde contactonderwijs via MS Teams. Om lid te worden van de MS Teams-site die we op zulke momenten inzetten, kun je in MS Teams naar de optie "Join a team with a code" gaan en gebruik je aldaar de code: qf5mfa2.</i> De doelstellingen van deze onderwijsseenheid richten zich op het zowel algebraïsch grafisch de belangrijkste reken- en wiskundige vaardigheden leren toepassen binnen een economische opleidings- en beroepscontext. De student: - kent de terminologie en algemene algebraïeregels en kan deze toepassen; - kan rekenen met breuken, machten en procenten; - kan eerstegraads functies tekenen en vergelijkingen oplossen; - kan tweedegraads functies tekenen en vergelijkingen oplossen; - kan TO, GO, MO, TK, GK, MK, TW, GW en MW bepalen. Ten aanzien van de leerlijn leren lesgeven met ICT wordt er in deze onderwijsseenheid passief aandacht besteed aan werken in een ELO. Via het raadplegen van online beschikbaar gestelde videomaterialen wordt passief aandacht besteed aan tijd- en plaatsonafhankelijk leren.	
Eindkwalificaties (beoogde leerresultaten)	Vakinhoudelijke bekwaamheid op niveau-1: kent verschillende manieren waarop hij kennis kan uitleggen en hoe dit bij leerlingen kan overkomen. beheerst de binnen de eigen opleiding aangeboden vakkennis in de propedeutische fase én de leerstof van de onderwijsactiviteiten die hij verzorgt.	
Kennisbasis economie	Domein(en)	Subdomein(en)
	Domein 2: Micro-economie	2.1 consumentengedrag (uitsluitend de rekenkundige- en wiskundige bewerkingen)

		2.2 producenten- en ondernemingsgedrag (uitsluitend de rekenkundige- en wiskundige bewerkingen)
	Domein 15: Een economische en maatschappelijke bril	15.1 Wiskunde en statistiek
Samenhang	Wiskunde is een onderdeel van zowel de Algemeen Economische als de Bedrijfseconomische leerlijn. De inhoud is o.a. gerelateerd aan de volgende beroepscontexten: Onderbouw vmbo / havo/ vwo Bovenbouw vmbo in het vak economie Bovenbouw vmbo de profielen economie & ondernemen, dienstverlening en producten, horeca, bakkerij en recreatie MBO: kwalificatiedossiers van ondernemerschap/retail, assistent-manager internationale handel, verkoopspecialist, bedrijfsadministrateur, managementassistent	
Deelnameplicht onderwijs	Niet van toepassing	
Maximum aantal deelnemers	De ideale groepsgrootte is 25 studenten. Om organisatorische redenen kan hier in voorkomende gevallen van worden afgeweken.	
Activiteiten en/of werkvormen	In deze onderwijseenheid wordt gewerkt met een combinatie van hoor- werkcolleges. Terugkerende onderdelen tijdens de lessen zijn o.a.: het beantwoorden van vragen naar aanleiding van de bestudering van de in een vorige bijeenkomst aangeboden stof of van gemaakte huiswerkopgaven; theoretische verdieping van de onderwerpen in de vorm van hoorcollege; het maken van oefenopgaven om de aangeboden theorie te verankeren in de vorm van werkcollege. Studenten ontvangen ontwikkelingsgerichte feedback van docenten en medestudenten. Het onderwijs wordt in het Nederlands vormgegeven. Gebruikte literatuur kan Engelstalige teksten bevatten.	
Verplichte literatuur / Beschrijving 'leerstof'	Heebels, S., et al. <i>Startrekenen Wiskit, basisvaardigheden wiskunde</i> . Amersfoort: Deviant.	
Verplichte software / verplicht materiaal	Niet van toepassing	
Eigen financiële bijdrage	Niet van toepassing	
Tentaminering		
Naam Nederlandstalig	Kennistoets Wiskunde	
Naam Engelstalig	Knowledge test Mathematics	
Code OSIRIS	Wordt door studievoortgang aangeleverd	
Naam en code Alluris	Kennistoets Wiskunde KT Wiskunde	
Beoordelingscriteria of leeruitkomsten	De student beheerst bij de kennistoets de inhoud en vaardigheden zoals omschreven bij de algemene omschrijving. De beoordelingscriteria zijn gebaseerd op de doelen en de toetsmatrijs. Deze zijn nader gespecificeerd en gepubliceerd op OnderwijsOnline bij dit tentamen.	
Vorm(en) tentamen en deeltentamens	Schriftelijk tentamen	
Weging deeltentamen	1	
Minimaal oordeel	≥5,5	
Tentamenmomenten	Kans 1 in periode 1-2 Kans 2 in periode 1-3	
Aantal examinatoren	1	
Toegestane hulpmiddelen	Niet-programmeerbare rekenmachine Pen Kladpapier	
Wijze van aanmelden voor (deel)tentamen-gelegenheid / aanmeldingstermijn t/m 31 januari 2023	Dit tentamen wordt georganiseerd door het tentamenbureau. De student dient zich in te schrijven via een inschrijfsite (een link staat op OnderwijsOnline). De inschrijfperiode wordt gepubliceerd op de inschrijfsite. Indien een student niet is ingeschreven, kan ook niet worden deelgenomen aan het tentamen. Om aan het tentamen deel te kunnen nemen, dient de student een geldige collegekaart of	

	identiteitsbewijs te kunnen tonen aan de surveillant of examiner. Deze wijze van aanmelden geldt tot en met 31 januari 2023.
Intekenen en uittekenen voor (deel)tentamen-gelegenheden vanaf 1 februari 2023	Indien het tentamen plaatsvindt in periode 3 of 4, zie voor meer informatie over intekenen Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS'.
Nabespreking en inzage	Conform regelgeving in OER. In het rooster kun je de inzagemomenten vinden onder code INZAGE-WC.

Algemene informatie	
Naam onderwijsseenheid lang Nederlandstalig	Marketing
Naam onderwijsseenheid lang Engelstalig	Marketing
Naam onderwijsseenheid kort Nederlandstalig	Marketing
Naam onderwijsseenheid kort Engelstalig	Marketing
Naam onderwijsseenheid Alluris	Marketing
Code onderwijsseenheid OSIRIS	Wordt door studievoortgang aangeleverd
Code onderwijsseenheid Alluris	ILS-Ec1-3
Onderwijsperiode	Semester 1, periode 1-2
Intekenen onderwijs	Voor al het onderwijs in periode 3 en 4 moet je je inschrijven, ook als het onderwijs doorloopt vanaf bijvoorbeeld periode 1 of 2. Zie Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS' voor meer informatie.
Studiepunten	2,5 studiepunten
Studielast in uren	70 klokuren
Onderwijstijd (contacturen)	Contacttijd: 7 weken à 4 lesuren per week = 21 klokuren
Ingangseisen onderwijsseenheid (in categorieën)	-
Inhoud en organisatie	
Algemene omschrijving	In het rooster kun je het contactonderwijs vinden onder code MARKET-WC. Ondersteunde informatie vind je op OnderwijsOnline via de site: AE-EC-VT-Marketing-2223. <i>Disclaimer: vanwege de maatregelen die genomen zijn en/of worden als gevolg van COVID19, kan het zijn dat een aantal onderwijsleeractiviteiten niet fysiek op de HAN plaats kan vinden. Dat hangt natuurlijk af van maatregelen vanuit onze regering en de beslissingen van ons College van Bestuur en het Academie management die daaruit voortvloeien. Bij dit onderwijsarsenaal maken we, als de COVID19-maatregelen daarom vragen, zo nodig gebruik van digitaal onderwijs op afstand als alternatief voor het bovengenoemde contactonderwijs via MS Teams. Om lid te worden van de MS Teams-site die we op zulke momenten inzetten, kun je in MS Teams naar de optie "Join a team with a code" gaan en gebruik je aldaar de code: d2xtl2r.</i> De doelstellingen van deze onderwijsseenheid luiden: De student kan vanuit theoretische en praktische kennis de mogelijkheden aangeven voor organisaties om producten in de markt te zetten, waar mogelijk en nodig gebruikmakend van digitale/computernetwerken. De student kan economische procedures hanteren waarmee de externe omgeving van een organisatie in kaart wordt gebracht en haar plaats daarin wordt geduid (bedrijfskolom, branche, doelgroep, behoefte, vraag). De student kan economische procedures hanteren waarmee de kansen en bedreigingen voor een organisatie en de sterktes, zwaktes, mogelijkheden en beperkingen van een organisatie worden onderzocht. De student kan economische procedures hanteren waarmee een consistente marketingmix voor een product of productgroep worden beschreven voor een bestaand bedrijf; het marketingplan van een organisatie wordt beoordeeld. De student kan de hierboven beschreven kennis integreren en toepassen. Bij deze OWE hoort de digitale leeromgeving AE-EC-VT-Marketing-2223 in OnderwijsOnline. Ten aanzien van de leerlijn leren lesgeven met ICT wordt er in deze onderwijsseenheid actief aandacht besteed aan: tussentijdse formatieve toetsing (Socrative/ MS Forms) en gebruik mindmaps. Ten aanzien van de leerlijn leren lesgeven met ICT wordt er in

	deze onderwijseenheid passief aandacht besteed aan: presentatiesoftware (powerpoint). Via het raadplegen van online beschikbaar gestelde videomaterialen wordt passief aandacht besteed aan tijd- en plaatsonafhankelijk leren.	
Eindkwalificaties (beoogde leerresultaten)	Vakinhoudelijke bekwaamheid op niveau-1: kent verschillende manieren waarop hij kennis kan uitleggen en hoe dit bij leerlingen kan overkomen. beheerst de binnen de eigen opleiding aangeboden vakkennis in de propedeutische fase én de leerstof van de onderwijsactiviteiten die hij verzorgt.	
Kennisbases	Domein(en)	Subdomein(en)
	Commerciële Economie	organisatiestrategie
		externe omgeving
		interne omgeving
		marktonderzoek en informatievoorziening
		marketingstrategie en -planning
Samenhang	Commerciële economie is een onderdeel van de Bedrijfseconomische leerlijn. De inhouden zijn o.a. gerelateerd aan de volgende beroepscontexten: Onderbouw havo/vwo Bovenbouw vmbo in het vak economie Bovenbouw vmbo de profielen economie & ondernemen, dienstverlening en producten, horeca, bakkerij en recreatie MBO: kwalificatiedossiers van ondernemerschap/retail, assistent-manager internationale handel, verkoopspecialist	
Deelnameplicht onderwijs	Niet van toepassing	
Maximum aantal deelnemers	De ideale groepsgrootte is 25 studenten. Om organisatorische redenen kan hier in voorkomende gevallen van worden afgeweken.	
Activiteiten en/of werkvormen	In deze onderwijseenheid wordt gewerkt met een combinatie van hoor- werkcolleges. Terugkerende onderdelen tijdens de lessen zijn o.a.: het beantwoorden van vragen naar aanleiding van de bestudering van de in een vorige bijeenkomst aangeboden stof of van gemaakte huiswerkgaven; theoretische verdieping van de onderwerpen in de vorm van hoorcollege; via Socrative en MS Forms wordt tussentijds kennis getoetst, activerende werkvormen zoals het WoordWiel en mindmaps worden gebruikt om kennis te verankeren in het lange termijn geheugen. het maken van oefenopgaven en casussen om de aangeboden theorie te verankeren in de vorm van werkcollege. Studenten ontvangen ontwikkelingsgerichte feedback van docenten en medestudenten. Het onderwijs wordt in het Nederlands vormgegeven.	
Verplichte literatuur / Beschrijving 'leerstof'	Verhage, B. <i>Inleiding tot de marketing</i> . Groningen: Noordhoff.	
Verplichte software / verplicht materiaal	Niet van toepassing	
Eigen financiële bijdrage	In het kader van deze onderwijseenheid wordt samen met de studenten van het tweede leerjaar een aantal school- en bedrijfsbezoeken afgelegd. Dit noemen we "de werkdagen". Doelstellingen liggen op het gebied van het kennismaken met verschillende schooltypen (zoals Jenaplan, Vrije school, Montessori) enerzijds en het leren kennen van het beroepenveld van afgestudeerde leerlingen in het VMBO en MBO anderzijds. De bijdrage voor deze werkdagen bedraagt € 50,- (incl. eten en avondprogramma; er is geen gezamenlijke overnachting). De opleiding gaat ervan uit dat iedere student participeert. Wanneer er in uitzonderlijke gevallen sprake is van bijzondere omstandigheden die dit verhinderen, kan met de docenten die deze werkdagen organiseren een individuele afspraak worden gemaakt voor het bespreken van een alternatief c.q. het doen van een beroep op het HAN noodfonds.	
Tentaminering		
Naam Nederlandstalig	Kennistoets Marketing of Leertaak Marketing	
Naam Engelstalig	Knowledge test Marketing OR: Practical assignment Marketing	
Code OSIRIS	Wordt door studievoortgang aangeleverd	
Naam en code Alluris	Kennistoets Marketing of Leertaak Marketing KT Marketing of LT Marketing	
Beoordelingscriteria of leeruitkomsten	De student beheerst bij de kennistoets de inhouden en vaardigheden zoals omschreven bij de algemene omschrijving. De beoordelingscriteria zijn gebaseerd op de doelen en de toetsmatrijs. Deze zijn nader gespecificeerd en gepubliceerd op OnderwijsOnline bij dit tentamen.	

Vorm(en) tentamen en deeltentamens	Schriftelijk tentamen <i>of</i> Leertaak (keuze)
Weging deeltentamen	1
Minimaal oordeel	≥5,5
Tentamenmomenten	Kans 1 in periode 1-2 Kans 2 in periode 1-3
Aantal examinatoren	1
Toegestane hulpmiddelen	Bij de keuze voor de kennistoets: Niet-programmeerbare rekenmachine Pen Kladpapier Bij de keuze voor de Leertaak: Niet van toepassing
Wijze van aanmelden voor (deel)tentamen-gelegenheid / aanmeldingstermijn t/m 31 januari 2023	De kennistoets wordt georganiseerd door het tentamenbureau. De student dient zich in te schrijven via een inschrijfsite (een link staat op OnderwijsOnline). De inschrijfperiode wordt gepubliceerd op de inschrijfsite. Indien een student niet is ingeschreven, kan ook niet worden deelgenomen aan het tentamen. Om aan het tentamen deel te kunnen nemen, dient de student een geldige collegekaart of identiteitsbewijs te kunnen tonen aan de surveillant of examiner. Deze wijze van aanmelden geldt tot en met 31 januari 2023. Voor de leertaak geldt dat dit tentamen niet wordt georganiseerd door het tentamenbureau. De examiner informeert zelf de studenten over de wijze van inschrijving, aanmelding en de aanmeldingstermijn en indien van toepassing de inleverprocedure van schriftelijke producten en/of videomaterialen via de inleverapplicatie (HANDIN). Dit gebeurt vaak via de studiewijzer van de OWE op OnderwijsOnline. Deze wijze van aanmelden geldt tot en met 31 januari 2023.
Intekenen en uittekenen voor (deel)tentamen-gelegenheden vanaf 1 februari 2023	Indien het tentamen plaatsvindt in periode 3 of 4, zie voor meer informatie over intekenen Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS'.
Nabespreking en inzage	Conform regelgeving in OER. In het rooster kun je de inzagemomenten vinden onder code INZAGE-WC.

Algemene informatie		
Naam onderwijsseenheid lang Nederlandstalig	VDVT01: Vakdidactiek Inleiding en visie	
Naam onderwijsseenheid lang Engelstalig	Teaching methods in economics 1: Introduction and vision	
Naam onderwijsseenheid kort Nederlandstalig	VDVT01: Inleiding en visie	
Naam onderwijsseenheid kort Engelstalig	TME01: Introduction and vision	
Naam onderwijsseenheid Alluris	VDVT01: Vakdidactiek Inleiding en visie	
Code onderwijsseenheid OSIRIS	Wordt door studievoortgang aangeleverd	
Code onderwijsseenheid Alluris	ILS-Ec1-4A	
Onderwijsperiode	Semester 1, periode 1-2	
Intekenen onderwijs	Voor al het onderwijs in periode 3 en 4 moet je je inschrijven, ook als het onderwijs doorloopt vanaf bijvoorbeeld periode 1 of 2. Zie Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS' voor meer informatie.	
Studiepunten	2,5 studiepunten	
Studielast in uren	70 klokuren	
Onderwijstijd (contacturen)	Contacttijd: 7 weken à 2 lesuren per week = 11 klokuren	
Ingangseisen onderwijsseenheid (in categorieën)	-	
Inhoud en organisatie		
Algemene omschrijving	In het rooster kun je het contactonderwijs vinden onder code VDVT01-WC. Ondersteunde informatie vind je op OnderwijsOnline via de site: AE-EC-VT-VD-InleidingVisie-2223. <i>Disclaimer: vanwege de maatregelen die genomen zijn en/of worden als gevolg van COVID19, kan het zijn dat een aantal onderwijsleeractiviteiten niet fysiek op de HAN plaats kan vinden. Dat hangt natuurlijk af van maatregelen vanuit onze regering en de beslissingen van ons College van Bestuur en het Academiciemangement die daaruit voortvloeien. Bij dit onderwijsarsenaal maken we, als de COVID19-maatregelen daarom vragen, zo nodig gebruik van digitaal onderwijs op afstand als alternatief voor het bovengenoemde contactonderwijs via MS Teams. Om lid te worden van de MS Teams-site die we op zulke momenten inzetten, kun je in MS Teams naar de optie "Join a team with a code" gaan en gebruik je aldaar de code: zvukldd.</i> De vakdidactiek houdt zich vooral bezig met de vakspecifieke kanten van het lesgeven: het verduidelijken en presenteren van leerinhouden en het plannen en reguleren van het leerproces. Sommige van deze onderwerpen worden ook in het kader van algemene didactiek aan de orde gesteld, maar zij krijgen bij de vakdidactiek een vakspecifieke invulling. Als je economiedocent wordt, is het van belang je af te vragen waarom je in de les doet wat je doet. Je verkent daartoe de aard en structuur van het brede vakgebied economie binnen het tweedegraads werkveld (inclusief MBO). Je duikt daarnaast in het verleden om te kijken hoe je zelf economielessen hebt gehad en vraagt je af waarom die lessen eruit gezien hebben zoals ze eruit zagen. Uiteindelijk formuleer je in deze onderwijsseenheid een visie waarin je beschrijft wat jij waarom en hoe belangrijk vindt voor de concrete invulling van jouw docentschap economie in het tweedegraads werkveld. Onder meer door actuele vakliteratuur (boeken en artikelen) te lezen, werk je in deze onderwijsseenheid tevens aan je onderzoeksvaardigheden.	
Eindkwalificaties (beoogde leerresultaten)	Vakdidactische bekwaamheid op niveau-1: kent de inrichting van het Nederlandse onderwijssysteem met specifieke aandacht voor het tweedegraads werkveld. kan feedback vragen van leerlingen, medestudenten en collega's en gebruiken voor het verbeteren van zijn eigen professionele handelen.	
Kennisbasis economie	Domein(en)	Subdomein(en)

	16: Vakdidactiek	16.1: Oriëntatie op economie in het tweede graads werkveld
Generieke kennisbasis	Domein(en)	Subdomein(en)
	A1 Opvattingen over leren en leerconcepten	Visie en definities van leren
	A2 Onderwijsconcepten	Moderne onderwijsconcepten
Samenhang	Deze onderwijseenheid vakdidactiek is deel van de vakdidactische leerlijn. Er zijn links met de vakinhoudelijke thema's van parallelle onderwijseenheden. De inhoud van deze onderwijseenheid zijn o.a. gerelateerd aan de volgende beroepscontexten: Onderbouw vmbo / havo/ vwo Bovenbouw vmbo in het vak economie Bovenbouw vmbo de profielen economie & ondernemen, dienstverlening en producten, horeca, bakkerij en recreatie MBO: kwalificatiedossiers van ondernemerschap/retail, assistent-manager internationale handel, verkoopspecialist. Daarnaast ga je terugkijken in gesprek met (oud-)docenten. Zo maak je een eerste stap naar eigen visie op onderwijs. Dit kan in de schoolcontext van de oude school maar ook in een nieuwe schoolcontext uitgevoerd. Tijdens de lessen worden ervaringen in de diverse schoolcontexten zo mogelijk uitgewisseld.	
Deelnameplicht onderwijs	Vakdidactiek kent een aanwezigheidsverplichting. De didactische kant van het lesgeven leer je niet (of in elk geval niet uitsluitend) door er individueel over te lezen, maar door het in de les te doen en er met elkaar over in dialoog te gaan.	
Maximum aantal deelnemers	De ideale groepsgrootte is 25 studenten. Om organisatorische redenen kan hier in voorkomende gevallen van worden afgeweken.	
Activiteiten en/of werkvormen	We verkennen het vak en de vakdidactiek van economie in het 2e graads werkveld. De vorm waarin bij vakdidactiek wordt gewerkt bestaat uit interactieve colleges waarin je samen met medestudenten en de docent via begeleide dialoog en andersoortige leeractiviteiten samenwerkt om jouw eigen vakdidactische kennis te construeren. Ook ga je met een economiedocent een interview houden in het 2e graads werkveld. Studenten ontvangen ontwikkelingsgerichte feedback van docenten en medestudenten.	
Verplichte literatuur / Beschrijving 'leerstof'	Artikelen op de digitale leeromgeving 'OnderwijsOnline', waaronder: De Bruyckere, P, Kirschner, P., & Hutshof, C. (2016). <i>Urban Myths about Learning & Education</i> . Academic Press, London. N.N. (2016). How to make a good teacher? <i>The Economist</i> 11-17/06, pp.21-24.	
Verplichte software / verplicht materiaal	Niet van toepassing	
Eigen financiële bijdrage	Niet van toepassing	
Tentaminering		
Naam Nederlandstalig	Leertaak visiestuk	
Naam Engelstalig	Practical assignment Vision	
Code OSIRIS	Wordt door studievoortgang aangeleverd	
Naam en code Alluris	Leertaak visiestuk LT visiestuk	
Beoordelingscriteria of leeruitkomsten	De student beheerst de inhoud en vaardigheden zoals omschreven bij de algemene omschrijving. De student kan op basis van de aldaar beschreven criteria en met gebruik van literatuur een visiestuk schrijven waarin hij beschrijft wat hij waarom en hoe belangrijk vindt voor de concrete invulling van het eigen docentschap economie. De beoordelingscriteria zijn gebaseerd op de doelen en de toetsmatrijs. Deze zijn nader gespecificeerd en gepubliceerd op OnderwijsOnline bij dit tentamen.	
Vorm(en) tentamen en deeltentamens	Leertaak (schriftelijk verslag)	
Weging deeltentamen	1	
Minimaal oordeel	≥ 5,5	
Tentamenmomenten	Kans 1 in periode 1-2 Kans 2 in periode 1-3	
Aantal examinatoren	1 of 2	
Toegestane hulpmiddelen	Niet van toepassing	
Wijze van aanmelden voor (deel)tentamen-gelegenheid / aanmeldingstermijn t/m 31 januari 2023	Dit tentamen wordt niet georganiseerd door het tentamenbureau. De examinator informeert zelf de studenten over de wijze van inschrijving, aanmelding en de aanmeldingstermijn en indien van toepassing de inleverprocedure van schriftelijke producten en/of videomaterialen via de inleverapplicatie (HANDIN). Dit gebeurt vaak	

	via de studiewijzer op OnderwijsOnline. Deze wijze van aanmelden geldt tot en met 31 januari 2023.
Intekenen en uittekenen voor (deel)tentamen-gelegenheden vanaf 1 februari 2023	Indien het tentamen plaatsvindt in periode 3 of 4, zie voor meer informatie over intekenen Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS'.
Nabespreking en inzage	Conform regelgeving in OER. In het rooster kun je de inzagemomenten vinden onder code INZAGE-WC.

Algemene informatie	
Naam onderwijsseenheid Lang Nederlandstalig	VDVT02: Vakdidactiek Directe Instructie
Naam onderwijsseenheid lang Engelstalig	Teaching methods in economics 2: Directive Instruction
Naam onderwijsseenheid kort Nederlandstalig	VDVT02: Directe Instructie
Naam onderwijsseenheid kort Engelstalig	TME02: Directive Instruction
Naam onderwijsseenheid Alluris	VDVT02: Vakdidactiek Directe Instructie
Code onderwijsseenheid OSIRIS	Wordt door studievoortgang aangeleverd
Code onderwijsseenheid Alluris	ILS-Ec1-5A
Onderwijsperiode	Semester 1, periode 1-2
Intekenen onderwijs	Voor al het onderwijs in periode 3 en 4 moet je je inschrijven, ook als het onderwijs doorloopt vanaf bijvoorbeeld periode 1 of 2. Zie Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS' voor meer informatie.
Studiepunten	2,5 studiepunten
Studielast in uren	70 klokuren
Onderwijstijd (contacturen)	Contacttijd: 7 weken à 2 lesuren per week = 11 klokuren
Ingangseisen onderwijsseenheid (in categorieën)	-
Inhoud en organisatie	
Algemene omschrijving	In het rooster kun je het contactonderwijs vinden onder code VDVT02-WC. Ondersteunde informatie vind je op OnderwijsOnline via de site: AE-EC-VT-VD-DI-2223. <i>Disclaimer: vanwege de maatregelen die genomen zijn en/of worden als gevolg van COVID19, kan het zijn dat een aantal onderwijsleeractiviteiten niet fysiek op de HAN plaats kan vinden. Dat hangt natuurlijk af van maatregelen vanuit onze regering en de beslissingen van ons College van Bestuur en het Academiciemanager die daaruit voortvloeien. Bij dit onderwijsarsenaal maken we, als de COVID19-maatregelen daarom vragen, zo nodig gebruik van digitaal onderwijs op afstand als alternatief voor het bovengenoemde contactonderwijs via MS Teams. Om lid te worden van de MS Teams-site die we op zulke momenten inzetten, kun je in MS Teams naar de optie "Join a team with a code" gaan en gebruik je aldaar de code: n0vp0lu.</i> De vakdidactiek houdt zich vooral bezig met de vakspecifieke kanten van het lesgeven. Bij deze onderwijsseenheid staan vragen centraal zoals: Hoe maak ik een lesvoorbereiding? Hoe stel ik SMART-geformuleerde leerdoelen op voor mijn leerlingen? Hoe hanteer ik het model voor directe instructie? Hoe gebruik ik het bord? In deze onderwijsseenheid gaan we met dergelijke vraagstukken aan de slag. Ook oefen je met een basisvaardigheid in het lesgeven, namelijk het geven van een aansprekende en heldere klassikale uitleg. Onder meer door actuele vakliteratuur (boeken en artikelen) te lezen werk je in deze onderwijsseenheid tevens aan je onderzoeksvaardigheden. In het kader van 'leren en lesgeven met ICT' komen diverse instrumentele vaardigheden en praktische aspecten van ICT-gebruik naar voren, zoals het gebruik van het digitale schoolbord.
Eindkwalificaties (beoogde leerresultaten)	Vakdidactische bekwaamheid op niveau-1: - heeft zich verdiept in de methodes/leergangen die gebruikt wordt/worden in zijn eigen praktijk. - heeft kennis van veelgebruikte digitale leermaterialen en –middelen die het leren van leerlingen kunnen ondersteunen. - kent verschillende eenvoudige didactische werkvormen en weet wanneer hij deze kan inzetten. - kent algemeen-didactische modellen, waaronder het directe-instructiemodel, en de didactiek vanuit het eigen vakgebied. - kan de doelen voor zijn onderwijsactiviteiten formuleren.

	kan een lesvoorbereiding maken met daarin een beschrijving van de beginsituatie, de doelen, de gekozen didactische aanpak, de organisatie van de onderwijsactiviteit en de wijze waarop deze geëvalueerd kan worden. kan een eenvoudige onderwijsactiviteit ontwerpen waarin hij waar mogelijk ICT-middelen toepast. kan bij de start van elke onderwijsactiviteit het doel/de doelen van de activiteit uitleggen aan de leerlingen. kan tijdens een instructiemoment de leerstof begrijpelijk en gestructureerd overbrengen. stemt de keuze en uitvoering van onderwijsactiviteiten af op de beginsituatie van de groep. kan de doelen van onderwijsactiviteiten evalueren. kan feedback vragen van leerlingen, medestudenten en collega's en gebruiken voor het verbeteren van zijn eigen professionele handelen. kan de uitgevoerde onderwijsactiviteiten evalueren en waar nodig bijstellen. Ten aanzien van de leerlijn leren lesgeven met ICT wordt er in deze onderwijseenheid actief aandacht besteed aan: ICT-rijk activeren voorkennis (aandachtsrichters), tussentijdse formatieve toetsing en check op behalen van leerdoelen (Kahoot).	
Generieke kennisbasis	Domein(en)	Subdomein(en)
	A6 Hanteren van doelen	Functie en soorten van leerdoelen Taxonomie Formuleren van leerdoelen
	A7 Ontwerpen van onderwijs	Modellen voor didactische analyse Methodisch ontwerpen van leerarrangementen

Kennisbasis economie	Domein(en)	Subdomein(en)
	Domein 16: Vakdidactiek	Subdomein 16.1: Oriëntatie op economie in het tweedegraads werkveld (inclusief MBO).
		Subdomein 16.2: Vakspecifieke didactiek
Samenhang	Deze onderwijseenheid vakdidactiek is deel van de vakdidactische leerlijn. Er zijn links met de vakinhoudelijke thema's van parallelle onderwijseenheden. De inhouden van deze onderwijseenheid zijn o.a. gerelateerd aan de volgende beroepscontexten: Onderbouw vmbo / havo/ vwo Bovenbouw vmbo in het vak economie Bovenbouw vmbo de profielen economie & ondernemen, dienstverlening en producten, horeca, bakkerij en recreatie MBO: kwalificatiedossiers van ondernemerschap/retail, assistent-manager internationale handel, verkoopspecialist. In de lessen wordt deels gewerkt op basis van een lesmethode die ook gebruikt wordt in het werkveld en wordt opgedane kennis d.m.v. simulaties/rollenspellen in de “praktijk” gebracht.	
Deelnameplicht onderwijs	Vakdidactiek kent een aanwezigheidsverplichting. De didactische kant van het lesgeven leer je niet (of in elk geval niet uitsluitend) door er individueel over te lezen, maar door het in de les te doen en er met elkaar over in dialoog te gaan. De vorm waarin bij vakdidactiek wordt gewerkt bestaat dan ook uit interactieve colleges waarin je samen met medestudenten en de docent via begeleide dialoog en andersoortige leeractiviteiten samenwerkt om jouw eigen vakdidactische kennis te construeren.	
Maximum aantal deelnemers	De ideale groepsgrootte is 25 studenten. Om organisatorische redenen kan hier in voorkomende gevallen van worden afgeweken.	
Activiteiten en/of werkvormen	In deze onderwijseenheid staat de kennismaking met het lesgeven in economie in het 2e graads werkveld via het directe instructiemodel centraal. Hier werken we middels opdrachten en interactieve colleges aan. Ook worden studenten uitgenodigd om via minilessen stukjes economiestof aan elkaar uit te leggen. Studenten ontvangen ontwikkelingsgerichte feedback van docenten en medestudenten.	
Verplichte literatuur / Beschrijving ‘leerstof’	Van Ast, M., De Loor, O., & Spijkerboer, L. <i>Effectief Leren</i>. Groningen: Noordhoff Uitgeverij. Artikelen op de digitale leeromgeving ‘OnderwijsOnline’	
Verplichte software / verplicht materiaal	Niet van toepassing	
Eigen financiële bijdrage	Niet van toepassing	
Tentaminering		

Naam Nederlandstalig	Leertaak directe instructie
Naam Engelstalig	Practical assignment Directive Instruction
Code OSIRIS	Wordt door studievoortgang aangeleverd
Naam en code Alluris	Leertaak directe instructie LT DI
Beoordelingscriteria of leeruitkomsten	De student beheerst de inhoud en vaardigheden zoals omschreven bij de algemene omschrijving. De student bereidt een economieles voor met behulp van het directe instructiemodel en verzorgt een miniles aan medestudenten. De beoordelingscriteria zijn gebaseerd op de doelen en de toetsmatrijs. Deze zijn nader gespecificeerd en gepubliceerd op OnderwijsOnline bij dit tentamen.
Vorm(en) tentamen en deeltentamens	Leertaak Directe Instructie
Weging deeltentamen	1
Minimaal oordeel	≥ 5,5
Tentamenmomenten	Kans 1 in periode 1-2 Kans 2 in periode 1-3
Aantal examinatoren	1 of 2
Toegestane hulpmiddelen	Niet van toepassing
Wijze van aanmelden voor (deel)tentamen-gelegenheid / aanmeldingstermijn t/m 31 januari 2023	Dit tentamen wordt <u>niet</u> georganiseerd door het tentamenbureau. De examiner informeert zelf de studenten over de wijze van inschrijving, aanmelding en de aanmeldingstermijn en indien van toepassing de inleverprocedure van schriftelijke producten en/of videomaterialen via de inleverapplicatie (HANDIN). Dit gebeurt vaak via de studiewijzer op OnderwijsOnline. Deze wijze van aanmelden geldt tot en met 31 januari 2023.
Intekenen en uittekenen voor (deel)tentamen-gelegenheden vanaf 1 februari 2023	Indien het tentamen plaatsvindt in periode 3 of 4, zie voor meer informatie over intekenen Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS'.
Nabespreking en inzage	Conform regelgeving in OER. In het rooster kun je de inzagemomenten vinden onder code INZAGE-WC.

Algemene informatie	
Naam onderwijsseenheid lang Nederlandstalig	Oriëntatie op onderwijs (GKB1)
Naam onderwijsseenheid lang Engelstalig	Introduction to Education (GKB1)
Naam onderwijsseenheid kort Nederlandstalig	Oriëntatie op onderwijs (GKB1)
Naam onderwijsseenheid kort Engelstalig	Introduction to Education (GKB1)
Naam onderwijsseenheid Alluris	Oriëntatie op onderwijs (GKB1)
Code onderwijsseenheid OSIRIS	Wordt door studievoortgang aangeleverd
Code onderwijsseenheid Alluris	ILS-EC1-OO
Onderwijsperiode	Semester 1 - periode 1 & 2
Intekenen onderwijs	Voor al het onderwijs in periode 3 en 4 moet je je inschrijven. Zie Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS' voor meer informatie.
Studiepunten	5
Studielast in uren	70 uur – Oriëntatie op onderwijs (GKB1) 70 uur – Oriëntatie op het beroep van leraar p2
Onderwijstijd (contacturen)	<i>Periode 1: 70 uur Oriëntatie op onderwijs (GKB1)</i> Contacttijd lessen onderwijskunde: 16 uur (3 lessen per week, 7 lessen in de periode) Zelfstudie: 53 uur (voorbereiding colleges, toetsing) <i>Periode 2: 70 uur Oriëntatie op het beroep van leraar p2</i> Contacttijd: 24 uur (3 klokuren per week, 8 lessen in de periode) Zelfstudie: 46 uur (voorbereiding colleges, voorbereiding tussenevaluatie)
Ingangseisen onderwijsseenheid	n.v.t.
Inhoud en organisatie	
Algemene omschrijving	Oriëntatie op onderwijs (GKB1) (periode 1) De student bezit kennis over de werking van het Nederlandse onderwijssysteem inclusief de verschillende onderwijsconcepten, vernieuwingsscholen en profielscholen en kan dit in maatschappelijk en internationaal perspectief plaatsen. Hij kan het doel en de functie van onderwijs benoemen. De student bezit kennis over de inrichting van het MBO. Tevens bezit de student kennis over de inrichting van het vmbo en de inrichting van havo-vwo. De student heeft kennis van de principes van effectieve communicatie en het geven van feed up feedback en feed forward. De student kan het verschil tussen observeren en waarnemen benoemen en benoemt hierbij het belang van observeren voor het onderwijs en voor hem als docent. De student bezit kennis over de motivatietheorieën. Daarnaast bezit de student kennis over de drie basisbehoeften relatie, competentie en autonomie en kan hierbij passende voorbeelden noemen en weet hoe hij/zij daar als docent rekening mee kan houden. De student heeft kennis van verschillende reflectiemodellen. Oriëntatie op het beroep van leraar (periode 2) De vraag: "Kan en wil ik docent ... worden?", staat centraal in het programma 'oriëntatie op het beroep'. Het programma vindt op de opleidingsschool plaats. Gedurende het werkplekleren bespreek je regelmatig met je begeleiders hoe je voortgang is, vraag je feedback en stel je eventueel je leerdoelen of –activiteiten bij. Hierbij maak je gebruik van je groeidossier. In het groeidossier toon je aan hoe en op welke manier je de leerresultaten hebt bereikt. In dit dossier verzamel je bewijsmaterialen en reflecteer je op je ontwikkeling. De invulling (activiteiten, werkvormen, werkwijzen) van het programma kan per opleidingsschool verschillen. Het doel en de eindkwalificaties zijn overal hetzelfde. Er wordt onderscheid gemaakt tussen: een praktijkdeel waarin je het beroep leert in een echte school met echt leerlingen en echte docenten. een klassikaal deel waarin je in een peergroep begeleid leert. De ervaringen uit het praktijkdeel neem je mee naar het klassikale deel en vice versa.

Eindkwalificaties (beoogde leerresultaten)	In deze onderwijseenheid wordt er gewerkt aan de volgende eindkwalificaties: Brede professionele basis Kan samenwerken met medestudenten en begeleiders en contact maken met collega's in de vakgroep. Gaat op zoek naar ICT-toepassingen en applicaties die hij kan inzetten in zijn eigen onderwijs. Hij deelt zijn verworven kennis met zijn medestudenten en directe collega's. Toont interesse in actuele ontwikkelingen in het voortgezet en middelbaar beroepsonderwijs. Heeft kennis van wat praktijkonderzoek is en hoe het uitgevoerd kan worden. Kan zoeken naar bronnen en deze beoordelen op bruikbaarheid. Heeft kennis van enkele onderzoeksmethoden en kan hiermee experimenteren in de praktijk. Kan systematisch terugblikken op zijn eigen handelen en hier conclusies uit trekken. Kan zich zowel mondeling als schriftelijk correct en helder uitdrukken (spelling, zinsbouw en tekststructuur) waarbij hij op functionele wijze gebruik maakt van multimediale middelen. Formuleert zorgvuldig en geeft zijn boodschap helder en in correcte bewoordingen weer. Pedagogisch bekwaam Heeft kennis van de basisbehoeften van leerlingen en kan deze herkennen in de praktijk. Heeft kennis van diverse observatietechnieken en het doel daarvan Kan waarderende feedback geven op het functioneren van de leerlingen in zijn klas. Heeft oog voor de sociaal-emotionele ontwikkeling van leerlingen. Heeft kennis van de ontwikkeling van de adolescent en zijn leef- en beleavingswereld. Kan door een passende omgang met leerlingen een veilige sfeer creëren. Kan tijdens onderwijsactiviteiten gewenst gedrag aangeven en grenzen aangeven. Kan zijn pedagogisch handelen in de voorbereiding van onderwijs-activiteiten en begeleiding toelichten en hier achteraf op reflecteren. Vakdidactisch bekwaam Kent de inrichting van het Nederlandse onderwijssysteem met specifieke aandacht voor het tweedegraads werkveld. Heeft zich verdiept in de methodes/leergangen die gebruikt wordt/worden in zijn eigen praktijk. Heeft kennis van veelgebruikte digitale leermaterialen en –middelen die het leren van leerlingen kunnen ondersteunen. Kent verschillende eenvoudige didactische werkvormen en weet wanneer hij deze kan inzetten. Kent verschillende doelen van evalueren en toetsen. Kent algemeen-didactische modellen, waaronder het directe-instructiemodel, en de didactiek vanuit het eigen vakgebied. Kan de doelen voor zijn onderwijsactiviteiten formuleren. Kan een lesvoorbereiding maken met daarin een beschrijving van de beginsituatie, de doelen, de gekozen didactische aanpak, de organisatie van de onderwijsactiviteit en de wijze waarop deze geëvalueerd kan worden. Kan een eenvoudige onderwijsactiviteit ontwerpen waarin hij waar mogelijk ict-middelen toepast Neemt tijdens onderwijsactiviteiten de leiding door contact te maken met de leerlingen, regie te houden en de leerlingen aan te sturen. Kan bij de start van elke onderwijsactiviteit het doel/de doelen van de activiteit uitleggen aan de leerlingen. Kan tijdens een instructiemoment de leerstof begrijpelijk en gestructureerd overbrengen. Kan diverse digitale leermaterialen en –middelen gekoppeld aan de leerdoelen van de les inzetten. Stemt de keuze en uitvoering van onderwijsactiviteiten af op de beginsituatie van de groep. Kan kleine groepjes leerlingen tijdens onderwijsactiviteiten ondersteunen bij de uitvoering van hun taak. Kan de doelen van onderwijsactiviteiten evalueren. Kan feedback vragen van leerlingen, medestudenten en collega's en gebruiken voor het verbeteren van zijn eigen professionele handelen. Kan de uitgevoerde onderwijsactiviteiten evalueren en waar nodig bijstellen. Kan reflecteren op de voorbereiding en uitvoering van zijn onderwijsactiviteiten.
---	---

	Vakinhoudelijk bekwaam Kent verschillende manieren waarop hij kennis kan uitleggen en hoe dit bij leerlingen kan overkomen. Beheerst de binnen de eigen opleiding aangeboden vak kennis in de propedeutische fase én de leerstof van de onderwijsactiviteiten die hij verzorgt.	
Kennisbases	Domein	Kernconcept
Generieke kennisbasis	A2: Onderwijsconcepten	Moderne onderwijsconcepten Onderwijsconcepten van traditionele vernieuwingsscholen Onderwijsconcepten van profielscholen
	A4: Leer- en motivatieprocessen	Motivatietheorieën incl. basisbehoeften leerling
	A5: Begeleiding van leerprocessen	Feedback
	B1: School in de pluriforme maatschappij	Opvoedstijlen & opvoedoriëntaties
	B2: Pedagogische functie van de school	Functie van onderwijs
	B3: Pedagogisch klimaat in school en klas	Veilig en ordelijk leerklimaat Basisbehoeften; autonomie, relatie, competentie
	B4: Leerlingbegeleiding	Begeleiding gericht op de leerloopbaan (Loopbaanoriëntatie en – begeleiding) Principes van effectieve communicatie (verbale en non-verbale communicatie)
	C1: Ontwikkelingen in het onderwijs	Inrichting Nederlands onderwijssysteem
	C2: Werken in de schoolorganisatie	Schoolcultuur en organisatie
	C3: Persoonlijke professionele ontwikkeling	Beroepsstandaard, reflectie, professionele geletterdheid
	C4: Onderzoekend vermogen	Functie van onderzoek in eigen beroepspraktijk, informatievaardigheden
	C5: Ict-vaardigheden in de onderwijscontext	Inzet van digitale middelen, digitaal brongebruik
Samenhang	Oriëntatie op onderwijs (GKB1) periode 1 Deze onderwijseenheid maakt deel uit van het programma onderwijskunde en is gebaseerd op de landelijk vastgestelde generieke kennisbasis. Oriëntatie op het beroep van leraar periode 2 Gedurende het gehele studiejaar ontwikkel je jezelf tot leraar binnen verschillende OWE's, bekwaamheidsgebieden en in verschillende omgevingen. Daar waar het samenkomt, spreken we over integraal handelen. Je laat zien dat je jouw handelen in de lespraktijk onderzoekt, ter discussie stelt en eventueel aanpast met behulp van (in de opleiding) behandelde theorie en ontwikkelde visie. Met behulp van het leren op de werkplek, de lessen op de opleiding en jouw eigen leerplan, vul jij jouw groeidossier om je ontwikkeling binnen de vier bekwaamheidsgebieden zichtbaar te maken.	
Deelnameplicht onderwijs	n.v.t.	
Maximum aantal deelnemers	n.v.t.	
Activiteiten en/of werkvormen	Oriëntatie op onderwijs (GKB1) periode 1 (Werk)colleges, waarin theorie wordt afgewisseld met praktische oefeningen en verwerkingsopdrachten. Oriëntatie op het beroep van leraar (periode 2) Gedurende het jaar houd je in Bulb een groeidossier bij. Hierin verzamel je allerhande informatie die je ontwikkeling zichtbaar maakt. Medestudenten en begeleiders vraag je om feedback te geven op de gegevens in je groeidossier. Uit alles wat je verzamelt in dit groeidossier, selecteer je uiteindelijk enkele producten die inzicht geven in de manier waarop jij je hebt ontwikkeld voor de toetsing in je presentatiedossier.	
Verplichte literatuur	Geerts, W., & Van Kralingen, R. <i>Handboek voor leraren</i> (3e druk). Bussum: Coutinho. Ros, A., Castelijns, J., Van Loon, A., & Verbeeck, K. <i>Gemotiveerd leren en lesgeven</i> (2e druk). Bussum: Coutinho. Van der Donk, C. & Van Lanen, B. <i>Praktijkonderzoek in de school</i> (derde herziene druk). Bussum: Coutinho.	

Verplichte software / verplicht materiaal	n.v.t.
Eigen financiële bijdrage	n.v.t.
Tentaminering	
Naam Nederlandstalig	Dossier oriëntatie op onderwijs
Naam Engelstalig	Portfolio: Introduction to Education
Code OSIRIS	Wordt door studievoortgang aangeleverd
Naam en code Alluris	Dossier oriëntatie op onderwijs Code tentamen: DS GKB1
Beoordelingscriteria of leeruitkomsten	De student toont aan dat hij: zicht heeft op het Nederlandse onderwijssysteem; zicht heeft op de drie functies van het Nederlandse onderwijs; de verschillende onderwijsconcepten en onderwijssoorten in eigen woorden kan uitleggen; op basis van de roos van Leary, een eigen leerdoel kan opstellen; zicht heeft op de basisbehoeften van de leerling en hoe de student deze kan inzetten in de lespraktijk; een observatieformulier en een interviewleidraad kan maken die hij/zij kan gebruiken tijdens zijn/ haar wpl1; peerfeedback kan geven en peerfeedback kan verwerken; een voorbeeld uit de praktijk kan koppelen aan een motivatietheorie.
Vorm(en) tentamen en deeltentamens	Dossier
Weging deeltentamen	1
Minimaal oordeel	5,5
Tentamenmomenten	Na periode 1 en na periode 2
Aantal examinatoren	n.v.t.
Toegestane hulpmiddelen	n.v.t.
Wijze van aanmelden voor (deel)tentamengelegenheden /aanmeldingstermijn t/m 31 januari 2023	Dit tentamen wordt niet georganiseerd door het tentamenbureau. De examinator informeert zelf de studenten over de wijze van inschrijving, aanmelding en de aanmeldingstermijn en indien van toepassing de inleverprocedure van schriftelijke producten en/of videomaterialen via de inleverapplicatie (HANDIN). Dit gebeurt vaak via de studiewijzer op OnderwijsOnline. Deze wijze van aanmelden geldt tot en met 31 januari 2023
Intekenen en uittekenen voor (deel)tentamen-gelegenheden vanaf 1 februari 2023	Indien het tentamen plaatsvindt in periode 3 of 4, zie voor meer informatie over intekenen Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS'.
Nabespreking en inzage	Conform regelgeving in OER
Tentaminering	
Naam Nederlandstalig	Tussenevaluatie 'Programma oriëntatie op het beroep'
Naam Engelstalig	Interim evaluation: 'Introduction to the Profession'
Code OSIRIS	Wordt door studievoortgang aangeleverd
Naam en code Alluris	Tussenevaluatie 'Programma oriëntatie op het beroep' Code tentamen: Tusseva wpl1
Beoordelingscriteria of leeruitkomsten	Tijdens de tussenevaluatie wordt besproken of de student systematisch werkt aan de bekwaamheden zoals deze zijn beschreven zijn in het beoordelingsformulier van het programma Oriëntatie op het beroep. In het gesprek krijgt de student feedback en feedforward over zijn handelen in de praktijk.
Vorm(en) tentamen en deeltentamens	Gesprek
Weging deeltentamen	0
Minimaal oordeel	v/nv
Tentamenmomenten	Halverwege 'Programma oriëntatie op het beroep'. Voor het afsluiten van het onderdeel WPL van deze owe staat 1 beoordelings-moment gepland. In de aanloop naar dit tentamenmoment wordt tijdens de gesprekkencyclus op verschillende momenten, waaronder minimaal de tussenevaluatie, feedback geborgd, zodat de student steeds weet waar hij staat t.o.v. de te behalen leeruitkomsten. De student krijgt voldoende ontwikkelingsmogelijkheden om te voldoen aan de

	beoordelingscriteria en eindkwalificaties van het tentamen van deze owe. Eventueel kan bij twijfel het beoordelingsmoment worden opgeschort, indien werkplekbegeleiders van mening zijn dat de student met een korte verlenging van enkele weken wél aan de eindkwalificaties zal kunnen voldoen.
Aantal examinatoren	Minimaal 1 (afhankelijk van de opleidingsschool)
Toegestane hulpmiddelen	n.v.t.
Wijze van aanmelden voor (deel)tentamengelegenheden /aanmeldingstermijnt/m 31 januari 2023	Dit tentamen wordt <u>niet</u> georganiseerd door het tentamenbureau. In de praktijkbeoordeling wordt aan de hand van wat je in de praktijk hebt laten zien en jouw presentatiedossier beoordeeld of het voldoet aan de beoordelingscriteria per bekwaamheidsgebied. De vorm waarin deze praktijkbeoordeling plaatsvindt, wordt door het opleidingsteam op de opleidingsschool bepaald. Voor studenten op de samenwerkings- en stagescholen wordt de beoordeling aangestuurd vanuit het instituut. Hierbij zijn de ipd en docent onderwijskunde (die op het instituut het programma oriëntatie op het beroep verzorgt) betrokken. Deze wijze van aanmelden geldt tot en met 31 januari 2023.
Intekenen en uittekenen voor (deel)tentamen-gelegenheden vanaf 1 februari 2023	Indien het tentamen plaatsvindt in periode 3 of 4, zie voor meer informatie over intekenen Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS'.
Nabespreking en inzage	Conform regelgeving in OER

Algemene informatie	
Naam onderwijsseenheid lang Nederlandstalig	Macro-economie 1
Naam onderwijsseenheid lang Engelstalig	Macro-economics 1
Naam onderwijsseenheid kort Nederlandstalig	Macro-economie 1
Naam onderwijsseenheid kort Engelstalig	Macro-economics 1
Naam onderwijsseenheid Alluris	Macro-economie 1
Code onderwijsseenheid OSIRIS	Wordt door studievoortgang aangeleverd
Code onderwijsseenheid Alluris	ILS-Ec1-7A
Onderwijsperiode	Semester 1, periode 2
Intekenen onderwijs	Voor al het onderwijs in periode 3 en 4 moet je je inschrijven, ook als het onderwijs doorloopt vanaf bijvoorbeeld periode 1 of 2. Zie Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS' voor meer informatie.
Studiepunten	2,5 studiepunten
Studielast in uren	70 klokuren
Onderwijstijd (contacturen)	Contacttijd: 7 weken à 4 lesuren per week = 21 klokuren
Ingangseisen onderwijsseenheid (in categorieën)	-
Inhoud en organisatie	
Algemene omschrijving	In het rooster kun je het contactonderwijs vinden onder code MACRO1-WC. Ondersteunde informatie vind je op OnderwijsOnline via de site: AE-EC-VT-Macro-Economie-1-2223. <i>Disclaimer: vanwege de maatregelen die genomen zijn en/of worden als gevolg van COVID19, kan het zijn dat een aantal onderwijsleeractiviteiten niet fysiek op de HAN plaats kan vinden. Dat hangt natuurlijk af van maatregelen vanuit onze regering en de beslissingen van ons College van Bestuur en het Academie management die daaruit voortvloeien. Bij dit onderwijsarsenaal maken we, als de COVID19-maatregelen daarom vragen, zo nodig gebruik van digitaal onderwijs op afstand als alternatief voor het bovengenoemde contactonderwijs via MS Teams. Om lid te worden van de MS Teams-site die we op zulke momenten inzetten, kun je in MS Teams naar de optie "Join a team with a code" gaan en gebruik je aldaar de code: eo3gybl.</i> Algemeen De student kan de ontwikkelingen in aard en omvang van macro-economische factoren op de bedrijfsomgeving reproduceren, analyseren en verklaren. Economische kringloop De student bezit theoretische kennis over economische groei (conjunctuur), het welvaartsbegrip, de economische kringloop (grootheden), kapitaalgoederenvoorraad, kapitaalproductiviteit, arbeidsintensiteit, arbeidsproductiviteit, omvang ontwikkelingen besparingen en beroepsbevolking, BBP, nationale rekeningen, economische orde, concurrentiepositie, internationale handel, wisselkoersen, nominaal en reëel inkomen (koopkracht). De student hanteert economische procedures waarmee specifiek: 1. de geld-, goederen- en dienstenstroom van een economie in kaart gebracht wordt (via een economische kringloop en buitenland); 2. economische processen geregistreerd kunnen worden (bijvoorbeeld via nationale rekeningen of de staat van middelen en bestedingen); Conjunctuur(beleid) en economische groei De student hanteert economische procedures om de invloed van conjunctuur op economische actoren te verklaren en om aan te geven op welke wijze er ingegrepen kan worden om de conjunctuurbeweging te kanaliseren. De student kan de oorzaken van de conjunctuur(golf) en de relatie met effectieve vraag, innovatie en werkloosheid reproduceren, analyseren en verklaren.

	De student kan de voor- en nadelen van economische groei uitleggen (bijvoorbeeld aan de hand van maatschappelijke kosten). Arbeidsmarkt De student bezit theoretische kennis van de volgende begrippen: beroepsbevolking (omvang, deelnemingsgraad, samenstelling en mobiliteit), arbeidsverdeling, (on)betaald werk, zwarte en grijze circuit, loonvorming, arbeidsproductiviteit, arbeidskosten, netto en bruto deelnemingsgraad, werkloosheid (soorten, ontstaan, meten, gevolgen en bestrijding), krappe en ruime arbeidsmarkt, cao, werkgevers- en werknemersorganisaties en wetgeving vanuit de overheid (zoals leer- en pensioenplicht). De student kan de i/a-ratio berekenen en aan de hand hiervan beoordelen in hoeverre er een beroep op de sociale zekerheid wordt gedaan, de replacement rate berekenen en aan de hand hiervan een uitspraak doen over de mate waarin werken uit een situatie van werkloosheid ontmoedigd wordt, met behulp van de arbeidsinkomensquote beoordelen in welke mate het nationaal inkomen wordt bepaald door werknemers in loondienst en de arbeidsinkomensquote en winstquote berekenen en interpreteren. De student hanteert economische procedures om: de beroepsbevolking, werkloosheid, participatiegraad, reëel/nominaal loon, koopkracht en arbeidsproductiviteit te verbeelden, te kwantificeren en te interpreteren. De student bezit theoretische kennis van de interacties van de verschillende partijen op de arbeidsmarkt (werknemers, werkgevers, vakbonden en overheid). De student kan de werking van de arbeidsmarkt analyseren, verklaren en koppelen aan het ontstaan van lonen, kan de koppeling tussen lonen en prijzen uitleggen, de werking van de loon/prijs-spiraal uitleggen en deze in een context plaatsen en is in staat om de diverse maatschappelijke opvattingen over werken kan uitleggen en deze perspectieven te analyseren. Prijsbeleid De student bezit ruime theoretische en contextuele kennis van inflatie met aandacht voor, in ieder geval, de soorten inflatie (bestedings-, kosten-, winst-, importinflatie), de oorzaken van inflatie en de gevolgen van inflatie voor koopkracht, spaargedrag, koopkracht, sparen, vermogen, internationale concurrentiepositie, wisselkoers en (inter)nationale macro-economische waarden. De student hanteert economische procedures om: 1. de inflatie en koopkracht te verbeelden, te kwantificeren (met aandacht voor het verschil tussen nominale en reële waarden) en te interpreteren, met behulp van indexcijfers (CPI); 2. een koppeling te leggen tussen geldhoeveelheid en koopkracht. Monetair beleid De student bezit theoretische kennis van het ontstaan en de ontwikkeling van het betalingsverkeer, waarbij aandacht is voor in elk geval: functie, ontstaan en de verschijningsvormen van geld (chartaal en giraal), (in)directe ruil(waarde), geldtheorie / kwantiteitstheorie, taken primaire banken, de rol van centrale banken (zoals de ECB en de Federal Reserve) in het sturen van de koopkracht en economische groei en de geldmarkt in ruime en enge zin. De student bezit theoretische kennis van de termijnmarkt, kapitaalmarkt en valutamarkt. Kan de redenen en verschijningsvormen van rente uitleggen en koppelen aan de geldmarkt. Kan de verschillende factoren die de rente (hoogte en structuur) bepalen/beïnvloeden analyseren en uitleggen. Internationale handel De student hanteert economische procedures waarmee specifiek: 1. het ontstaan van handel verklaard kan worden (bijvoorbeeld aan de hand van absolute kostenverschillen (Smith) en relatieve of comparatieve kostenverschillen –Ricardo-); 2. de mate van openheid van een economie kan worden bepaald (bijvoorbeeld via het uitrekenen en interpreteren van de ruilvoet, de invoerquote en de uitvoerquote); 3 de effecten van (het beperken van) vrijhandel op de welvaart van een land en de wereld geanalyseerd en besproken kunnen worden. De student bezit theoretische kennis over de totstandkoming, bevordering en belemmering van internationale handel, met aandacht voor in elke geval: open en gesloten economieën, wisselkoers, betalingsbalans, import, export, ruilvoet, internationale concurrentiepositie. Via het raadplegen van online beschikbaar gestelde videomaterialen wordt passief aandacht besteed aan tijd- en plaatsonafhankelijk leren.
Eindkwalificaties (beoogde leerresultaten)	Vakinhoudelijke bekwaamheid op niveau-1:

	kent verschillende manieren waarop hij kennis kan uitleggen en hoe dit bij leerlingen kan overkomen. beheerst de binnen de eigen opleiding aangeboden vakkennis in de propedeutische fase én de leerstof van de onderwijsactiviteiten die hij verzorgt.	
Kennisbasis economie	Domein(en)	Subdomein(en)
	Domein 1: Macro-economie	1.1: Macro-economische relaties
		1.2: Economische groei
		1.3: Korte termijn: conjunctuur en stabilisatiepolitiek
		1.4: Arbeid
		1.5: Inflatie
	Domein 3: Monetaire economie	3.1: Financiële data
3.2: Financiële markten en instituties		
Domein 5: Internationale economische betrekkingen	5.1: Globalisering en internationale handel	
Samenhang	Macro-economie is een onderdeel van de Algemeen-economische leerlijn. De inhouden zijn o.a. gerelateerd aan de volgende beroepscontexten: Onderbouw vmbo / havo/ vwo Bovenbouw vmbo in het vak economie MBO: kwalificatiedossiers van ondernemerschap/retail, assistent-manager internationale handel	
Deelnameplicht onderwijs	Niet van toepassing	
Maximum aantal deelnemers	De ideale groepsgrootte is 25 studenten. Om organisatorische redenen kan hier in voorkomende gevallen van worden afgeweken.	
Activiteiten en/of werkvormen	In deze onderwijseenheid wordt gewerkt met een combinatie van hoor- werkcolleges. Terugkerende onderdelen tijdens de lessen zijn o.a.: het beantwoorden van vragen naar aanleiding van de bestudering van de in een vorige bijeenkomst aangeboden stof of van gemaakte huiswerkopgaven; theoretische verdieping van de onderwerpen in de vorm van hoorcollege; het maken van oefenopgaven om de aangeboden theorie te verankeren in de vorm van werkcollege. het ontvangen van ontwikkelingsgerichte feedback van docenten en medestudenten aan studenten. Het onderwijs wordt in het Nederlands vormgegeven. Gebruikte literatuur kan Engelstalige teksten bevatten.	
Verplichte literatuur / Beschrijving ‘leerstof’	De Jong, D. & De Lange, C. <i>Algemene economische basisprincipes</i> . Groningen: Noordhoff.	
Verplichte software / verplicht materiaal	Niet van toepassing	
Eigen financiële bijdrage	Niet van toepassing	
Tentaminering		
Naam Nederlandstalig	Kennistoets Macro-economie-1	
Naam Engelstalig	Knowledge test Macro-economics 1	
Code OSIRIS	Wordt door studievoortgang aangeleverd	
Naam en code Alluris	Kennistoets Macro-economie-1 KT Macro-1	
Beoordelingscriteria of leeruitkomsten	De student beheerst bij de kennistoets de inhouden en vaardigheden zoals omschreven bij de algemene omschrijving. De beoordelingscriteria zijn gebaseerd op de doelen en de toetsmatrijs. Deze zijn nader gespecificeerd en gepubliceerd op OnderwijsOnline bij dit tentamen.	
Vorm(en) tentamen en deeltentamens	Schriftelijk tentamen	
Weging deeltentamen	1	
Minimaal oordeel	≥5,5	
Tentamenmomenten	Kans 1 in periode 2 Kans 2 in periode 3	
Aantal examinatoren	1	
Toegestane hulpmiddelen	Niet-programmeerbare rekenmachine Pen Kladpapier	
Wijze van aanmelden voor (deel)tentamen-gelegenheid	Dit tentamen wordt georganiseerd door het tentamenbureau. De student dient zich in te schrijven via een inschrijfsite (een link staat op OnderwijsOnline). De	

/ aanmeldingstermijn t/m 31 januari 2023	inschrijfperiode wordt gepubliceerd op de inschrijfsite. Indien een student niet is ingeschreven, kan ook niet worden deelgenomen aan het tentamen. Om aan het tentamen deel te kunnen nemen, dient de student een geldige collegekaart of identiteitsbewijs te kunnen tonen aan de surveillant of examiner. Deze wijze van aanmelden geldt tot en met 31 januari 2023.
Intekenen en uittekenen voor (deel)tentamen-gelegenheden vanaf 1 februari 2023	Indien het tentamen plaatsvindt in periode 3 of 4, zie voor meer informatie over intekenen Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS'.
Nabespreking en inzage	Conform regelgeving in OER. In het rooster kun je de inzagemomenten vinden onder code INZAGE-WC.

Algemene informatie	
Naam onderwijsseenheid lang Nederlandstalig	Bedrijfseconomie 1
Naam onderwijsseenheid lang Engelstalig	Business Economics 1
Naam onderwijsseenheid kort Nederlandstalig	Bedrijfseconomie 1
Naam onderwijsseenheid kort Engelstalig	Business Economics 1
Naam onderwijsseenheid Alluris	Bedrijfseconomie 1
Code onderwijsseenheid OSIRIS	Wordt door studievoortgang aangeleverd
Code onderwijsseenheid Alluris	ILS-Ec1-8
Onderwijsperiode	Semester 1, periode 2
Intekenen onderwijs	Voor al het onderwijs in periode 3 en 4 moet je je inschrijven, ook als het onderwijs doorloopt vanaf bijvoorbeeld periode 1 of 2. Zie Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS' voor meer informatie.
Studiepunten	2,5 studiepunten
Studielast in uren	70 klokuren
Onderwijstijd (contacturen)	Contacttijd: 7 weken à 4 lesuren per week = 21 klokuren
Ingangseisen onderwijsseenheid (in categorieën)	-
Inhoud en organisatie	
Algemene omschrijving	In het rooster kun je het contactonderwijs vinden onder code BE-EC1-WC. Ondersteunde informatie vind je op OnderwijsOnline via de site: AE-EC-VT-Bedrijfseconomie-1-2223. <i>Disclaimer: vanwege de maatregelen die genomen zijn en/of worden als gevolg van COVID19, kan het zijn dat een aantal onderwijsleeractiviteiten niet fysiek op de HAN plaats kan vinden. Dat hangt natuurlijk af van maatregelen vanuit onze regering en de beslissingen van ons College van Bestuur en het Academisch Management die daaruit voortvloeien. Bij dit onderwijsarsenaal maken we, als de COVID19-maatregelen daarom vragen, zo nodig gebruik van digitaal onderwijs op afstand als alternatief voor het bovengenoemde contactonderwijs via MS Teams. Om lid te worden van de MS Teams-site die we op zulke momenten inzetten, kun je in MS Teams naar de optie "Join a team with a code" gaan en gebruik je aldaar de code: hkoiv5b.</i> In deze onderwijsseenheid staan de volgende doelen centraal: De student kan vanuit theoretische kennis de doelen van kosteninformatie voor een organisatie noemen. De student bezit theoretische kennis van het indelen van kosten naar kostensoorten, bedrijfsfuncties, kostengedrag en kostentoerekening. De student kan economische procedures hanteren om voor een concrete organisatie kosten in te delen naar: kostensoorten (grond- en hulpstoffen, arbeid, duurzame productiemiddelen, diensten van derden); bedrijfsfuncties (fabricage, verkoop, overhead); kosten in te delen naar kostengedrag (constant, variabel) en kosten in te delen naar kostentoerekening (direct, indirect) en is in staat hiermee berekeningen uit te voeren om bijvoorbeeld de kostprijs te calculeren. De student kan de winst berekenen voor de handelsonderneming via de brutowinst. De student kan voor de industriële onderneming de winst berekenen via Absorption Costing (AC) en Direct Costing (DC) en een analyse van het verschil maken en beredeneren. De student kan economische en juridische verschillen benoemen tussen rechtsvormen. De student heeft basale kennis van het ondernemingsrecht en concepten daarbinnen zoals rechtspersonen, aansprakelijkheid en ondernemingsvormen. Via het raadplegen van online beschikbaar gestelde videomaterialen wordt passief aandacht besteed aan tijd- en plaatsonafhankelijk leren.

Eindkwalificaties (beoogde leerresultaten)	Vakinhoudelijke bekwaamheid op niveau-1: kent verschillende manieren waarop hij kennis kan uitleggen en hoe dit bij leerlingen kan overkomen. beheerst de binnen de eigen opleiding aangeboden vak kennis in de propedeutische fase én de leerstof van de onderwijsactiviteiten die hij verzorgt.	
Kennisbasis economie	Domein(en)	Subdomein(en)
	Domein 8: Management accounting	8.2: Opbrengsten- en kostencalculaties
Samenhang	Bedrijfseconomie is een onderdeel van de Bedrijfseconomische leerlijn. De inhouden zijn o.a. gerelateerd aan de volgende beroepscontexten: Bovenbouw vmbo de profielen economie & ondernemen MBO: kwalificatiedossiers van ondernemerschap/retail, assistent-manager internationale handel, bedrijfsadministrateur, managementassistent	
Deelnameplicht onderwijs	Niet van toepassing	
Maximum aantal deelnemers	De ideale groepsgrootte is 25 studenten. Om organisatorische redenen kan hier in voorkomende gevallen van worden afgeweken.	
Activiteiten en/of werkvormen	In deze onderwijseenheid wordt gewerkt met een combinatie van hoor- werkcolleges. Terugkerende onderdelen tijdens de lessen zijn o.a.: het beantwoorden van vragen naar aanleiding van de bestudering van de in een vorige bijeenkomst aangeboden stof of van gemaakte huiswerkopgaven; theoretische verdieping van de onderwerpen in de vorm van hoorcollege; het maken van oefenopgaven om de aangeboden theorie te verankeren in de vorm van werkcollege. studenten ontvangen ontwikkelingsgerichte feedback van docenten en medestudenten. Het onderwijs wordt in het Nederlands vormgegeven. Gebruikte literatuur kan Engelstalige teksten bevatten.	
Verplichte literatuur / Beschrijving 'leerstof'	Koetzier, W., Brouwers, R. & Leppink, O. Basisboek Bedrijfseconomie theorieboek. Groningen: Noordhoff. Koetzier, W., Brouwers, R. & Leppink, O. Basisboek Bedrijfseconomie opgavenboek. Groningen: Noordhoff.	
Verplichte software / verplicht materiaal	Niet van toepassing	
Eigen financiële bijdrage	Niet van toepassing	
Tentaminering		
Naam Nederlandstalig	Kennistoets: Bedrijfseconomie 1	
Naam Engelstalig	Knowledge test Business Economics 1	
Code OSIRIS	Wordt door studievoortgang aangeleverd	
Naam en code Alluris	Kennistoets: Bedrijfseconomie 1 KT BE1	
Beoordelingscriteria of leeruitkomsten	De student beheerst bij de kennistoets de inhouden en vaardigheden zoals omschreven bij de algemene omschrijving. De beoordelingscriteria zijn gebaseerd op de doelen en de toetsmatrijs. Deze zijn nader gespecificeerd en gepubliceerd op OnderwijsOnline bij dit tentamen.	
Vorm(en) tentamen en deeltentamens	Schriftelijk tentamen	
Weging deeltentamen	1	
Minimaal oordeel	≥5,5	
Tentamenmomenten	Kans 1 in periode 2 Kans 2 in periode 3	
Aantal examinatoren	1	
Toegestane hulpmiddelen	Niet-programmeerbare rekenmachine Pen Kladpapier	
Wijze van aanmelden voor (deel)tentamen-gelegenheid / aanmeldingstermijn t/m 31 januari 2023	Dit tentamen wordt georganiseerd door het tentamenbureau. De student dient zich in te schrijven via een inschrijfsite (een link staat op OnderwijsOnline). De inschrijfperiode wordt gepubliceerd op de inschrijfsite. Indien een student niet is ingeschreven, kan ook niet worden deelgenomen aan het tentamen. Om aan het tentamen deel te kunnen nemen, dient de student een geldige collegekaart of	

	identiteitsbewijs te kunnen tonen aan de surveillant of examiner. Deze wijze van aanmelden geldt tot en met 31 januari 2023.
Intekenen en uittekenen voor (deel)tentamen-gelegenheden vanaf 1 februari 2023	Indien het tentamen plaatsvindt in periode 3 of 4, zie voor meer informatie over intekenen Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS'.
Nabespreking en inzage	Conform regelgeving in OER. In het rooster kun je de inzagemomenten vinden onder code INZAGE-WC.

Algemene informatie	
Naam onderwijsseenheid lang Nederlandstalig	Bedrijfsadministratie 1
Naam onderwijsseenheid lang Engelstalig	Business Administration 1
Naam onderwijsseenheid kort Nederlandstalig	Bedrijfsadministratie 1
Naam onderwijsseenheid kort Engelstalig	Business Administration 1
Naam onderwijsseenheid Alluris	Bedrijfsadministratie 1
Code onderwijsseenheid OSIRIS	Wordt door studievoortgang aangeleverd
Code onderwijsseenheid Alluris	ILS-Ec1-9
Onderwijsperiode	Semester 1, periode 2
Intekenen onderwijs	Voor al het onderwijs in periode 3 en 4 moet je je inschrijven, ook als het onderwijs doorloopt vanaf bijvoorbeeld periode 1 of 2. Zie Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS' voor meer informatie.
Studiepunten	2,5 studiepunten
Studielast in uren	70 klokuren
Onderwijstijd (contacturen)	Contacttijd: 7 weken à 4 lessen per week = 21 klokuren
Ingangseisen onderwijsseenheid (in categorieën)	-
Inhoud en organisatie	
Algemene omschrijving	In het rooster kun je het contactonderwijs vinden onder code B-ADM1-WC. Ondersteunde informatie vind je op OnderwijsOnline via de site: AE-EC-VT-Bedrijfsadministratie-1-2223. <i>Disclaimer: vanwege de maatregelen die genomen zijn en/of worden als gevolg van COVID19, kan het zijn dat een aantal onderwijsleeractiviteiten niet fysiek op de HAN plaats kan vinden. Dat hangt natuurlijk af van maatregelen vanuit onze regering en de beslissingen van ons College van Bestuur en het Academiciemangement die daaruit voortvloeien. Bij dit onderwijsarsenaal maken we, als de COVID19-maatregelen daarom vragen, zo nodig gebruik van digitaal onderwijs op afstand als alternatief voor het bovengenoemde contactonderwijs via MS Teams. Om lid te worden van de MS Teams-site die we op zulke momenten inzetten, kun je in MS Teams naar de optie "Join a team with a code" gaan en gebruik je aldaar de code: g1qcqcd.</i> In deze onderwijsseenheid staan de volgende doelen centraal: De student begrijpt het doel en de functie van beginbalans, resultatenrekening, (sub)grootboek(rekeningen), dagboeken en de kolommenbalans voor de handmatige boekhouding zodanig dat hij deze ook conform de vereisten kan opstellen. Hierbij wordt theoretische kennis van de boekhoudkundige cyclus geïmplementeerd. De student richt voor een handels- of dienstverlenende onderneming op basis van het decimale rubriekenstelsel een boekhouding of projectadministratie in. Hierbij wordt gebruik gemaakt van subadministraties en dagboeken. De student verwerkt mutaties in bezit, schuld en eigen vermogen in de boekhouding en past hierbij de zogenoemde boekingsregels toe. De student hanteert economische procedures om, op een specifiek moment in de tijd, op basis van informatie uit de boekhouding de hoogte van de winst en het eigen vermogen te bepalen, de winst te verdelen en voert hierop een controleberekening uit. De student past theoretische kennis toe bij het opstellen van de specifieke grootboekrekeningen privé, winst en eigen vermogen in relatie tot diverse ondernemingsvormen, zoals eenmanszaak, VOF, BV.

	De student past economische procedures toe om retouren en kortingen, waaronder: rabatten, kredietbeperking en betalingskortingen in de boekhouding van een handels- of dienstverlenende onderneming te verwerken. Via het raadplegen van online beschikbaar gestelde videomaterialen wordt passief aandacht besteed aan tijd- en plaatsonafhankelijk leren.	
Eindkwalificaties (beoogde leerresultaten)	Vakinhoudelijke bekwaamheid op niveau-1: beheerst de binnen de eigen opleiding aangeboden vakkennis in de propedeutische fase én de leerstof van de onderwijsactiviteiten die hij verzorgt.	
Kennisbasis economie	Domein(en)	Subdomein(en)
	Domein 6: Bedrijfsadministratie	1: De boekhoudkundige cyclus 2: Ondernemingsvormen
	Domein 7: Financiële rekenkunde	2: Handelsrekenen
	Domein 9: Corporate finance	9.1: Vermogens- en kapitaalstructuur
Samenhang	Bedrijfsadministratie is een onderdeel van de Bedrijfseconomische leerlijn. De inhouden zijn o.a. gerelateerd aan de volgende beroepscontexten: Bovenbouw vmbo de profielen economie & ondernemen MBO: kwalificatiedossiers van ondernemerschap/retail, assistent-manager internationale handel, bedrijfsadministrateur, managementassistent	
Deelnameplicht onderwijs	Niet van toepassing	
Maximum aantal deelnemers	De ideale groepsgrootte is 25 studenten. Om organisatorische redenen kan hier in voorkomende gevallen van worden afgeweken.	
Activiteiten en/of werkvormen	In deze onderwijseenheid wordt gewerkt met een combinatie van hoor-werkcolleges. Terugkerende onderdelen tijdens de lessen zijn o.a.: het beantwoorden van vragen naar aanleiding van de bestudering van de in een vorige bijeenkomst aangeboden stof of van gemaakte huiswerkopgaven; theoretische verdieping van de onderwerpen in de vorm van hoorcollege; het maken van oefenopgaven om de aangeboden theorie te verankeren in de vorm van werkcollege. Het onderwijs wordt in het Nederlands vormgegeven. Gebruikte literatuur kan Engelstalige teksten bevatten.	
Verplichte literatuur / Beschrijving 'leerstof'	Van Heeswijk, G., Bouman, D., & Stienstra, S. <i>Boekhouden voor het HBO, deel 1</i> . Amsterdam: Boom. Van Heeswijk, G., Bouman, D., & Stienstra, S. <i>Boekhouden voor het HBO, deel 1, opgaven</i> . Amsterdam: Boom.	
Verplichte software / verplicht materiaal	Niet van toepassing	
Eigen financiële bijdrage	Niet van toepassing	
Tentaminering		
Naam Nederlandstalig	Kennistoets: Bedrijfsadministratie 1	
Naam Engelstalig	Knowledge test Business Administration 1	
Code OSIRIS	Wordt door studievoortgang aangeleverd	
Naam en code Alluris	Kennistoets: Bedrijfsadministratie 1 KT BA1	
Beoordelingscriteria of leeruitkomsten	De student beheerst bij de kennistoets de inhouden en vaardigheden zoals omschreven bij de algemene omschrijving. De beoordelingscriteria zijn gebaseerd op de doelen en de toetsmatrijs. Deze zijn nader gespecificeerd en gepubliceerd op OnderwijsOnline bij dit tentamen.	
Vorm(en) tentamen en deeltentamens	Schriftelijk tentamen	
Weging deeltentamen	1	
Minimaal oordeel	≥5,5	
Tentamenmomenten	Kans 1 in periode 2 Kans 2 in periode 3	
Aantal examinatoren	1	
Toegepaste hulpmiddelen	Niet-programmeerbare rekenmachine Pen Kladpapier	

Wijze van aanmelden voor (deel)tentamen-gelegenheid / aanmeldingstermijn t/m 31 januari 2023	Dit tentamen wordt georganiseerd door het tentamenbureau. De student dient zich in te schrijven via een inschrijfsite (een link staat op OnderwijsOnline). De inschrijfperiode wordt gepubliceerd op de inschrijfsite. Indien een student niet is ingeschreven, kan ook niet worden deelgenomen aan het tentamen. Om aan het tentamen deel te kunnen nemen, dient de student een geldige collegekaart of identiteitsbewijs te kunnen tonen aan de surveillant of examiner. Deze wijze van aanmelden geldt tot en met 31 januari 2023.
Intekenen en uittekenen voor (deel)tentamen-gelegenheden vanaf 1 februari 2023	Indien het tentamen plaatsvindt in periode 3 of 4, zie voor meer informatie over intekenen Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS'.
Nabespreking en inzage	Conform regelgeving in OER

Algemene informatie	
Naam onderwijsseenheid lang Nederlandstalig	VDVT03: Vakdidactiek Toolbox
Naam onderwijsseenheid lang Engelstalig	Teaching methods in economics 3: Toolbox
Naam onderwijsseenheid kort Nederlandstalig	VDVT03: Toolbox
Naam onderwijsseenheid kort Engelstalig	TME03: Toolbox
Naam onderwijsseenheid Alluris	VDVT03: Vakdidactiek Toolbox
Code onderwijsseenheid OSIRIS	Wordt door studievoortgang aangeleverd
Code onderwijsseenheid Alluris	ILS-Ec1-10A
Onderwijsperiode	Semester 1, periode 2
Intekenen onderwijs	Voor al het onderwijs in periode 3 en 4 moet je je inschrijven, ook als het onderwijs doorloopt vanaf bijvoorbeeld periode 1 of 2. Zie Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS' voor meer informatie.
Studiepunten	2,5 studiepunten
Studielast in uren	70 klokuren
Onderwijstijd (contacturen)	Contacttijd: 7 weken à 2 lesuren per week = 11 klokuren
Ingangseisen onderwijsseenheid (in categorieën)	-
Inhoud en organisatie	
Algemene omschrijving	In het rooster kun je het contactonderwijs vinden onder code VDVT03-WC. Ondersteunde informatie vind je op OnderwijsOnline via de site: AE-EC-VT-VD-Toolbox-2223. <i>Disclaimer: vanwege de maatregelen die genomen zijn en/of worden als gevolg van COVID19, kan het zijn dat een aantal onderwijsleeractiviteiten niet fysiek op de HAN plaats kan vinden. Dat hangt natuurlijk af van maatregelen vanuit onze regering en de beslissingen van ons College van Bestuur en het Academiciemangement die daaruit voortvloeien. Bij dit onderwijsarsenaal maken we, als de COVID19-maatregelen daarom vragen, zo nodig gebruik van digitaal onderwijs op afstand als alternatief voor het bovengenoemde contactonderwijs via MS Teams. Om lid te worden van de MS Teams-site die we op zulke momenten inzetten, kun je in MS Teams naar de optie "Join a team with a code" gaan en gebruik je aldaar de code: fc2k12k.</i> Als docent economie heb je behoefte aan een breed repertoire aan manieren, technieken en strategieën om aan leerlingen economische begrippen, concepten en procedures uit te kunnen leggen. Onder meer door actuele vakliteratuur (boeken en artikelen) te lezen werk je in deze onderwijsseenheid tevens aan je onderzoeksvaardigheden. In het kader van 'leren en lesgeven met ICT' komen diverse praktische aspecten van ICT-gebruik naar voren, zoals de inzet van het digitale schoolbord. Daarom werk je in deze onderwijsseenheid aan de volgende concrete doelen. De student: - Bedenkt bij diverse (o.a. video-)bronnen zinvolle opdrachten - Werkt een deel van een les uit waarbij een videobron centraal staat, hij kan zijn keuze onderbouwen vanuit de literatuur - Kent diverse beschikbare ICT hulpmiddelen voor docenten en kan hieruit onderbouwde selecties maken voor het structureren van de les dan wel het checken van leerdoelen (o.a. m.b.v. het smartboard). - Kan stappenplannen uitwerken waarmee leerlingen economische vaardigheden leren toepassen. - Kan stappenplannen uitwerken waarmee leerlingen economische praktijkvaardigheden leren toepassen. - Kent meerdere vormen van discussielessen/debat en zijn keuze onderbouwen vanuit de literatuur

	Werkt een voorbeeld uit waarin een discussieles centraal staat (inhoud, organisatie, materiaal, klasse opstelling) en kan bronnen (internetsites) aangeven waar ondersteuning kan worden gevonden. Met behulp van brainstormtechnieken leren out-of-the-box te denken en komen tot meerdere oplossingen van je geconstateerde probleem en kiezen van de best passende oplossing hierbij Kent diverse vormen van schematiseren en kan dit toepassen op stukken tekst. Onderbouwt didactische keuzes op basis van de literatuur. Gebruikt de APA regels volgens de HAN-richtlijnen. Ten aanzien van de leerlijn leren lesgeven met ICT wordt er in deze onderwijseenheid actief aandacht besteed aan instrumentele vaardigheden zoals het digibord (zoals Prowise), kennismaken met ICT-tools via een bezoek aan het iXperium. Ten aanzien van de leerlijn leren lesgeven met ICT wordt er in deze onderwijseenheid passief aandacht besteed aan: ICT-rijke activerende werkvormen	
Eindkwalificaties (beoogde leerresultaten)	Vakdidactische bekwaamheid op niveau-1: heeft kennis van veelgebruikte digitale leermaterialen en –middelen die het leren van leerlingen kunnen ondersteunen. kent verschillende eenvoudige didactische werkvormen en weet wanneer hij deze kan inzetten. kan de doelen voor zijn onderwijsactiviteiten formuleren. kan een eenvoudige onderwijsactiviteit ontwerpen waarin hij waar mogelijk ICT-middelen toepast. kan diverse digitale leermaterialen en –middelen gekoppeld aan de leerdoelen van de les inzetten. stemt de keuze en uitvoering van onderwijsactiviteiten af op de beginsituatie van de groep. kan de doelen van onderwijsactiviteiten evalueren. kan feedback vragen van leerlingen, medestudenten en collega's en gebruiken voor het verbeteren van zijn eigen professionele handelen. kan de uitgevoerde onderwijsactiviteiten evalueren en waar nodig bijstellen.	
Kennisbasis economie	Domein(en)	Subdomein(en)
	16: Vakdidactiek	16.1: Oriëntatie op economie in het tweedegraads werkveld (inclusief MBO). 16.2: Vakspecifieke didactiek
Generieke kennisbasis	Domein(en)	Subdomein(en)
	A5 Begeleiden van leerprocessen	Instructiestrategieën Ondersteuning ICT bij leerprocessen
	A6 Hanteren van doelen	Functie en soorten van leerdoelen Taxonomie Formuleren van leerdoelen
	A7 Ontwerpen van onderwijs	Methodisch ontwerpen van leerarrangementen Didactische werkvormen Evaluatiemethoden vormgeving onderwijs
Samenhang	Deze onderwijseenheid vakdidactiek is deel van de vakdidactische leerlijn. Er zijn links met de vakinhoudelijke thema's van parallelle onderwijseenheden. De inhoud van deze onderwijseenheid zijn o.a. gerelateerd aan de volgende beroepscontexten: Onderbouw vmbo / havo/ vwo Bovenbouw vmbo in het vak economie Bovenbouw vmbo de profielen economie & ondernemen, dienstverlening en producten, horeca, bakkerij en recreatie MBO: kwalificatiedossiers van ondernemerschap/retail, assistent-manager internationale handel, verkoopspecialist. Studenten ontwikkelen een vakdidactische “gereedskapskist” met opdrachten. Deze opdrachten worden waar mogelijk ook uitgevoerd tijdens het werkplekleren. Daarnaast zitten er observatieopdrachten in voor het werkveld. De studenten delen de ervaringen met elkaar tijdens de bijeenkomsten.	
Deelnameplicht onderwijs	Vakdidactiek kent een aanwezigheidsverplichting. De didactische kant van het lesgeven leer je niet (of in elk geval niet uitsluitend) door er individueel over te lezen, maar door het in de les te doen en er met elkaar over in dialoog te gaan. De vorm waarin bij vakdidactiek wordt gewerkt bestaat dan ook uit interactieve colleges waarin je samen met medestudenten en de docent via begeleide dialoog en andersoortige leeractiviteiten samenwerkt om jouw eigen vakdidactische kennis te construeren.	

Maximum aantal deelnemers	De ideale groepsgrootte is 25 studenten. Om organisatorische redenen kan hier in voorkomende gevallen van worden afgeweken.
Activiteiten en/of werkvormen	Gedurende deze periode verzamel je manieren, technieken en strategieën om aan leerlingen economische begrippen, concepten en procedures uit te kunnen leggen, en bundel je deze. In de bijeenkomsten gaan we met elkaar in gesprek over wat je op de werkplek allemaal qua vakdidactiek ziet gebeuren, waar je zelf tegenaan loopt, wat er juist heel goed gaat, kortom: om van elkaar en met elkaar te leren. Dit doen we via interactieve vakdidactische (intervisie)bijeenkomsten. Deze interactieve colleges worden zoveel mogelijk gekoppeld aan jouw ervaringen en activiteiten op de werkplek. Studenten ontvangen ontwikkelingsgerichte feedback van docenten en medestudenten.
Verplichte literatuur / Beschrijving 'leerstof'	Artikelen op de digitale leeromgeving 'OnderwijsOnline'.
Verplichte software / verplicht materiaal	Niet van toepassing
Eigen financiële bijdrage	Niet van toepassing
Tentaminering	
Naam Nederlandstalig	Leertaak Toolbox
Naam Engelstalig	Practical Assignment Toolbox
Code OSIRIS	Wordt door studievoortgang aangeleverd
Naam en code Alluris	Leertaak Toolbox LT Toolbox
Beoordelingscriteria of leeruitkomsten	De student beheerst de inhoud en vaardigheden zoals omschreven bij de algemene omschrijving. Je levert een bijdrage aan een vakdidactisch tijdschrift waarin je allemaal praktisch uitgewerkte voorbeelden van lesonderdelen uitwerkt, onderbouwd vanuit de literatuur. Dat kan zowel vanuit de college-inhoud op de opleiding als vanuit jouw observaties en ervaringen op je werkplek. Zo vormt de toolbox een begin van jouw naslagwerk waar je ideeën voor jouw lesgeven in economie uit kunt halen. De beoordelingscriteria zijn gebaseerd op de doelen en de toetsmatrijs. Deze zijn nader gespecificeerd en gepubliceerd op OnderwijsOnline bij dit tentamen.
Vorm(en) tentamen en deeltentamens	Leertaak (schriftelijk verslag)
Weging deeltentamen	1
Minimaal oordeel	≥ 5,5
Tentamenmomenten	Kans 1 in periode 2 Kans 2 in periode 3
Aantal examinatoren	1 of 2
Toegestane hulpmiddelen	Niet van toepassing
Wijze van aanmelden voor (deel)tentamen-gelegenheid / aanmeldingstermijn t/m 31 januari 2023	Dit tentamen wordt <u>niet</u> georganiseerd door het tentamenbureau. De examinator informeert zelf de studenten over de wijze van inschrijving, aanmelding en de aanmeldingstermijn en indien van toepassing de inleverprocedure van schriftelijke producten en/of videomaterialen via de inleverapplicatie (HANDIN). Dit gebeurt vaak via de studiewijzer op OnderwijsOnline. Deze wijze van aanmelden geldt tot en met 31 januari 2023.
Intekenen en uittekenen voor (deel)tentamen-gelegenheden vanaf 1 februari 2023	Indien het tentamen plaatsvindt in periode 3 of 4, zie voor meer informatie over intekenen Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS'.
Nabespreking en inzage	Conform regelgeving in OER. In het rooster kun je de inzagemomenten vinden onder code INZAGE-WC.

Algemene informatie	
Naam onderwijseenheid lang Nederlandstalig	VDVT04: Taal- en rekendidactiek
Naam onderwijseenheid lang Engelstalig	Teaching methods in economics 4: Teaching language and maths
Naam onderwijseenheid kort Nederlandstalig	VDVT04: Taal- en rekendidactiek
Naam onderwijseenheid kort Engelstalig	TME04: Teaching language and maths
Naam onderwijseenheid Alluris	VDVT04: Taal- en rekendidactiek
Code onderwijseenheid OSIRIS	Wordt door studievoortgang aangeleverd
Code onderwijseenheid Alluris	ILS-Ec1-23
Onderwijsperiode	Semester 1, periode 2
Intekenen onderwijs	Voor al het onderwijs in periode 3 en 4 moet je je inschrijven, ook als het onderwijs doorloopt vanaf bijvoorbeeld periode 1 of 2. Zie Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS' voor meer informatie.
Studiepunten	2,5 studiepunten
Studielaast in uren	70 klokuren
Onderwijstijd (contacturen)	Contacttijd: 7 weken à 2 lesuren per week = 11 klokuren
Ingangseisen onderwijseenheid (in categorieën)	-
Inhoud en organisatie	
Algemene omschrijving	In het rooster kun je het contactonderwijs vinden onder code VDVT04-WC. Ondersteunde informatie vind je op OnderwijsOnline via de site: AE-EC-VT-VD-TaalReken-2223. <i>Disclaimer: vanwege de maatregelen die genomen zijn en/of worden als gevolg van COVID19, kan het zijn dat een aantal onderwijsleeractiviteiten niet fysiek op de HAN plaats kan vinden. Dat hangt natuurlijk af van maatregelen vanuit onze regering en de beslissingen van ons College van Bestuur en het Academiciemanager die daaruit voortvloeien. Bij dit onderwijsarsenaal maken we, als de COVID19-maatregelen daarom vragen, zo nodig gebruik van digitaal onderwijs op afstand als alternatief voor het bovengenoemde contactonderwijs via MS Teams. Om lid te worden van de MS Teams-site die we op zulke momenten inzetten, kun je in MS Teams naar de optie "Join a team with a code" gaan en gebruik je aldaar de code: ysly011.</i> In deze onderwijseenheid vakdidactiek economie vervolgen we de zoektocht naar goed economieonderwijs. Hier staan enerzijds het leren van economische begrippen en concepten centraal. Wat betreft taaldidactiek werk je in deze onderwijseenheid aan deze leeruitkomst: De student kan ten bate van de ontwikkeling van leerlingen van dagelijks algemeen taalgebruik (DAT) naar cognitief academisch taalgebruik (CAT) gerichte ondersteuning ontwerpen voor (gesimuleerde) (bedrijfs)economische lessituaties in het tweedegraads gebied op basis van inzichten uit de literatuur, zoals aandacht voor contexten, interactie en taalsteun. Onderliggende doelen daarbij zijn: De student definieert de begrippen cognitief academisch taalgebruik (CAT) en dagelijks algemeen taalgebruik (DAT) in eigen woorden en weet wat het doel van taalgericht vakonderwijs is. De student weet welke rol contexten, interactie, taalsteun zijn en welke rol deze spelen bij de ontwikkeling van DAT naar CAT. De student ontwerpt systematisch leeractiviteiten met aandacht voor <i>contexten</i>, <i>interactie</i> en <i>taalsteun</i> die als doel hebben om in een economieles in het 2^e graads gebied de ontwikkeling van DAT naar CAT bij leerlingen te stimuleren, o.b.v. een model uit de literatuur. De student stelt a.d.h.v. literatuur criteria op die van belang zijn bij het evalueren van een les volgens de inzichten van het taalgericht vakonderwijs

	De student heeft o.b.v. een eigen observatie geanalyseerd en geconcludeerd hoe CAT en DAT zichtbaar zijn geworden in een economieles in het 2^e graads gebied. Anderzijds werk je ook aan een leeruitkomst voor rekendidactiek: de student kan ten bate van de ontwikkeling van de rekenvaardigheid van leerlingen gerichte leeractiviteiten ontwerpen en op basis van analyse ondersteuning ontwerpen voor (gesimuleerde) (bedrijfs)economische lessituaties in het tweede graads gebied en de bijpassende referentieniveaus voor rekenen, op basis van inzichten uit de literatuur zoals oplossingsstrategieën, handelingsmodellen en het drieslagmodel. Onderliggende doelen daarbij zijn: De student kent de referentieniveaus rekenen en de doorlopende leerlijnen voor rekenen in het 2^e graads werkveld. De student heeft inzicht in de didactische principes die ten grondslag liggen aan het rekenonderwijs. De student heeft oplossingsstrategieën geanalyseerd ten aanzien van economische vraagstukken, ten aanzien van rekenregels, schattend rekenen, procentrekenen, indexcijfers, promille, deel-geheel, het oplossen van vergelijkingen, het berekenen van snijpunten, (verhoudings)tabellen, grafieken en stappenplannen. De student kent de stappen van het handelingsmodel (van informeel handelen via concreet en abstract voorstellen naar formeel handelen) en het drieslagmodel (context, bewerking, oplossing) en heeft concrete voorbeelden van leeractiviteiten voor deze stappen ontworpen. Onder meer door actuele vakliteratuur (boeken en artikelen) te lezen werk je in deze onderwijseenheid tevens aan je onderzoeksvaardigheden.	
Eindkwalificaties (beoogde leerresultaten)	Vakdidactische bekwaamheid op niveau-1: heeft zich verdiept in de methodes/leergangen die gebruikt wordt/worden in zijn eigen praktijk. kent verschillende eenvoudige didactische werkvormen en weet wanneer hij deze kan inzetten. kan de doelen voor zijn onderwijsactiviteiten formuleren. stemt de keuze en uitvoering van onderwijsactiviteiten af op de beginsituatie van de groep. kan feedback vragen van leerlingen, medestudenten en collega's en gebruiken voor het verbeteren van zijn eigen professionele handelen.	
Kennisbasis economie	Domein(en)	Subdomein(en)
	16: Vakdidactiek	16.2: Vakspecifieke didactiek
Samenhang	Deze onderwijseenheid vakdidactiek is deel van de vakdidactische leerlijn. Er zijn links met de vakinhoudelijke thema's van parallelle onderwijseenheden. De inhoud van deze onderwijseenheid zijn o.a. gerelateerd aan de volgende beroepscontexten: Onderbouw vmbo / havo/ vwo Bovenbouw vmbo in het vak economie Bovenbouw vmbo de profielen economie & ondernemen, dienstverlening en producten, horeca, bakkerij en recreatie MBO: kwalificatiedossiers van ondernemerschap/retail, assistent-manager internationale handel, verkoopspecialist. Studenten ontwerpen leeractiviteiten m.b.t. begrippen en concepten voor de praktijk, waarbij aandacht is voor de verschillende beheersingsniveaus van taal. Zo mogelijk voeren zij deze leeractiviteiten in het werkveld uit, om te komen tot alternatieven. Ook gaan studenten met elkaar praktijkvoorbeelden verkennen en toepassen en denken zij na over hoe je rekenproblemen waar leerlingen of studenten in de praktijk tegenaan lopen, kunt remediëren.	
Deelnameplicht onderwijs	Vakdidactiek kent een aanwezigheidsverplichting. De didactische kant van het lesgeven leer je niet (of in elk geval niet uitsluitend) door er individueel over te lezen, maar door het in de les te doen en er met elkaar over in dialoog te gaan. De vorm waarin bij vakdidactiek wordt gewerkt bestaat dan ook uit interactieve colleges waarin je samen met medestudenten en de docent via begeleide dialoog en andersoortige leeractiviteiten samenwerkt om jouw eigen vakdidactische kennis te construeren.	
Maximum aantal deelnemers	De ideale groepsgrootte is 25 studenten. Om organisatorische redenen kan hier in voorkomende gevallen van worden afgeweken.	
Activiteiten en/of werkvormen	De vorm waarin we werken bestaat uit interactieve colleges waarin je samen met medestudenten en de docent via begeleide dialoog en werkvormen samen werkt	

	aan jouw eigen vakdidactische kennis en vaardigheden ten aanzien van taal- en rekendidactiek in je rol als docent economie. Dit resulteert in een leertaak waarin je daarvan verslag doet. De in deze onderwijseenheid aangegeven contacttijd wordt gedurende deze periode als volgt ingericht: een contacttijd van 3 lesuren per week, waar alle deelthema's aan de orde komen. Het onderwijs wordt in het Nederlands vormgegeven. Studenten ontvangen ontwikkelingsgerichte feedback van docenten en medestudenten.
Verplichte literatuur / Beschrijving 'leerstof'	In de digitale leeromgeving "OnderwijsOnline", staan per week de materialen waarnaar in de studiewijzer wordt verwezen, waaronder in elk geval doch niet uitsluitend verwijzingen naar de volgende actuele bronnen: Kneppers, L. (2010). Rekenen bij Economie. Amsterdam: Expertisecentrum Economie & Handel. Te raadplegen via: https://pure.uva.nl/ws/files/1428929/91877_336781.pdf Publicatie Expertisecentrum Economie & Handel (2010): http://vakdidactiek-ae.nl/wp-content/uploads/2014/08/Taalgericht-ec-onderwijs-dec-2010.pdf Publicatie SLO (2013): http://downloads.slo.nl/Repository/werken-aan-vaktaal-bij-de-mens-en-maatschappijvakkan.pdf Gebruikte literatuur is hoofdzakelijk in het Nederlands, maar kan Engelstalige teksten bevatten.
Verplichte software / verplicht materiaal	Niet van toepassing
Eigen financiële bijdrage	Niet van toepassing
Tentaminering	
Naam Nederlandstalig	Leertaak: Dossier Taal- en rekendidactiek
Naam Engelstalig	Practical Assignment Teaching language and maths
Code OSIRIS	Wordt door studievoortgang aangeleverd
Naam en code Alluris	Leertaak: Dossier Taal- en rekendidactiek Dossier T&R
Beoordelingscriteria of leeruitkomsten	De student beheerst de inhouden en vaardigheden zoals omschreven bij de algemene omschrijving. De student kan een economische leeractiviteit gericht op het leren van begrippen en concepten observeren en evalueren. De student kan daarnaast een alternatieve didactische aanpak voor het leren van begrippen en concepten ontwerpen. De student laat zien dat hij allerlei kansen en uitdagingen die leerlingen ervaren ten aanzien van het rekenen in zijn rol als docent systematisch kunt aanpakken. De beoordelingscriteria zijn gebaseerd op de doelen en de toetsmatrijs. Deze zijn nader gespecificeerd en gepubliceerd op OnderwijsOnline bij dit tentamen.
Vorm(en) tentamen en deeltentamens	Leertaak (schriftelijk verslag)
Weging deeltentamen	1
Minimaal oordeel	≥ 5,5
Tentamenmomenten	Kans 1 in periode 2 Kans 2 in periode 3
Aantal examinatoren	1 of 2
Toegestane hulpmiddelen	Niet van toepassing
Wijze van aanmelden voor (deel)tentamen-gelegenheid / aanmeldingstermijn t/m 31 januari 2023	Dit tentamen wordt niet georganiseerd door het tentamenbureau. De examiner informeert zelf de studenten over de wijze van inschrijving, aanmelding en de aanmeldingstermijn en indien van toepassing de inleverprocedure van schriftelijke producten en/of videomaterialen via de inleverapplicatie (HANDIN). Dit gebeurt vaak via de studiewijzer op OnderwijsOnline. Deze wijze van aanmelden geldt tot en met 31 januari 2023.
Intekenen en uittekenen voor (deel)tentamen-gelegenheden vanaf 1 februari 2023	Indien het tentamen plaatsvindt in periode 3 of 4, zie voor meer informatie over intekenen Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS'.
Nabespreking en inzage	Conform regelgeving in OER. In het rooster kun je de inzagemomenten vinden onder code INZAGE-WC.

Algemene informatie	
Naam onderwijsseenheid lang Nederlandstalig	IEB-1: Globalisering
Naam onderwijsseenheid lang Engelstalig	IEB-1: Globalisation
Naam onderwijsseenheid kort Nederlandstalig	IEB-1: Globalisering
Naam onderwijsseenheid kort Engelstalig	IEB-1: Globalisation
Naam onderwijsseenheid Alluris	IEB-1: Globalisering
Code onderwijsseenheid OSIRIS	Wordt door studievoortgang aangeleverd
Code onderwijsseenheid Alluris	ILS-Ec1-12A
Onderwijsperiode	Semester 2, periode 3
Intekenen onderwijs	Voor al het onderwijs in periode 3 en 4 moet je je inschrijven, ook als het onderwijs doorloopt vanaf bijvoorbeeld periode 1 of 2. Zie Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS' voor meer informatie.
Studiepunten	2,5 studiepunten
Studielast in uren	70 klokuren
Onderwijstijd (contacturen)	Contacttijd: 7 weken à 4 lesuren per week = 21 klokuren
Ingangseisen onderwijsseenheid (in categorieën)	-
Inhoud en organisatie	
Algemene omschrijving	In het rooster kun je het contactonderwijs vinden onder code GLOBAL-WC. Ondersteunde informatie vind je op OnderwijsOnline via de site: AE-EC-VT-Globalisering-2223. <i>Disclaimer: vanwege de maatregelen die genomen zijn en/of worden als gevolg van COVID19, kan het zijn dat een aantal onderwijsleeractiviteiten niet fysiek op de HAN plaats kan vinden. Dat hangt natuurlijk af van maatregelen vanuit onze regering en de beslissingen van ons College van Bestuur en het Academiciemangement die daaruit voortvloeien. Bij dit onderwijsarsenaal maken we, als de COVID19-maatregelen daarom vragen, zo nodig gebruik van digitaal onderwijs op afstand als alternatief voor het bovengenoemde contactonderwijs via MS Teams. Om lid te worden van de MS Teams-site die we op zulke momenten inzetten, kun je in MS Teams naar de optie "Join a team with a code" gaan en gebruik je aldaar de code: rhizdrl.</i> In deze onderwijsseenheid staan de volgende doelen centraal: De student bezit theoretische kennis over de totstandkoming, bevordering en belemmering van internationale handel, met aandacht voor in elke geval: nut/noodzaak/waarde van collaboratie tussen economische actoren en landen (o.a. inzake global challenges), open en gesloten economieën, wisselkoers, betalingsbalans, absolute en relatieve kostenverschillen, import, export, ruilvoet, internationale concurrentiepositie, positie van Nederland als doorvoerland, interne/externe/potentiële concurrentie, toetredingsbarrières, economische (afhankelijkheids)relaties, handelsliberalisering en protectionisme, politieke en economische argumenten voor vrijhandel en protectie en de rol van (inter)nationale organisaties zoals OESO; WTO; MinBuZa, IMF en Wereldbank. De student bezit theoretische kennis van oorzaken en gevolgen van onderontwikkeling in relatie tot internationale armoede-, schuld-, en milieuproblematiek (waaronder uitputting van natuurlijke hulpbronnen), convergentie / divergentie, de rol van de staat (goed bestuur/ corruptie), de invloed van de agrarische en de industriële revolutie en de ICT-revolutie op ontwikkeling, en bespreekt economische en maatschappelijke effecten van de diverse vormen van ontwikkelingssamenwerking (met specifiek aandacht voor de Millenniumdoelen en Sustainable Development Goals) De student hanteert economische procedures waarmee specifiek: 1. het ontstaan van handel verklaard kan worden (bijvoorbeeld aan de hand van absolute kostenverschillen (Smith) en relatieve of comparatieve kostenverschillen –Ricardo-);

	2. de mate van openheid van een economie kan worden bepaald; 3. de verdeling van welvaart binnen een land meetbaar gemaakt kan worden (Lorenzcurve); 4. welvaart tussen landen meetbaar en vergelijkbaar gemaakt kan worden (bijvoorbeeld via het interpreteren van maatstaven zoals het Bruto Binnenlands Product, de Human Development Index en het Bruto Nationaal Geluk); 5. de effecten van (het beperken van) vrijhandel op de welvaart van een land en de wereld geanalyseerd en besproken kunnen worden. - De student kan globaliseringsvraagstukken analyseren en laat zien dat hij een visie heeft opgebouwd vanuit historisch, economisch en geografisch perspectief. - De student kan ontwikkelings- en onderontwikkelingsvraagstukken analyseren belicht vanuit internationale armoede-, schuld- en milieuproblematiek, de rol van de overheid, de invloed van de agrarische en de industriële revolutie en de ICT revolutie op ontwikkeling en wat daarvan de economisch en maatschappelijke effecten zijn. - De student stemt vakinhoud en didactische werkwijzen bij gemeenschappelijke thema's in de onderbouw, zoals arm en rijk, globalisering, Europese integratie en milieu, af met collega's van aanpalende schoolvakken in het werkveld. Ten aanzien van de leerlijn leren lesgeven met ICT wordt er in deze onderwijseenheid actief aandacht besteed aan: activerende lessen via vakinhoudelijke websites (dollarstreet, gapminder), minilessen ontwerpen en presenteren (via laptop) voor de klas, kennismaken met online bronnen / digitale kranten, mediawijsheid (kritisch zijn t.a.v. online bronnen), verrijking lesstof d.m.v. ICT (video's, websites, afbeeldingen), samenwerking en discussies via online platform met studenten in het buitenland (FlipGrid). Ten aanzien van de leerlijn leren lesgeven met ICT wordt er in deze onderwijseenheid passief aandacht besteed aan: ICT-rijk activeren voorkennis, tussentijdse formatieve toetsing en check op behalen van leerdoelen, instructievideo's (verlengde instructie), interactieve grafiektekening (m.b.v. LessonUp).	
Eindkwalificaties (beoogde leerresultaten)	Vakinhoudelijke bekwaamheid op niveau-1: kent verschillende manieren waarop hij kennis kan uitleggen en hoe dit bij leerlingen kan overkomen. beheerst de binnen de eigen opleiding aangeboden vak kennis in de propedeutische fase én de leerstof van de onderwijsactiviteiten die hij verzorgt.	
Kennisbasis economie	Domein(en)	Subdomein(en)
	Domein 4: Collectieve sector	4.4: Duurzame economie
	Domein 5: Internationale economische betrekkingen	5.1: Globalisering en internationale handel
	Domein 16: Vakdidactiek	16.2: Vakspecifieke didactiek
Samenhang	Globalisering is een onderdeel van de algemene economische leerlijn. Deze onderwijseenheid vormt tevens een eerste kennismaking met concepten en contexten uit het leergebied mens en maatschappij. De inhouden zijn o.a. gerelateerd aan de volgende beroepscontexten: Onderbouw vmbo/ havo/ vwo Bovenbouw vmbo in het vak economie MBO: kwalificatiedossiers van assistent-manager internationale handel	
Deelnameplicht onderwijs	Niet van toepassing	
Maximum aantal deelnemers	De ideale groepsgrootte is 25 studenten. Om organisatorische redenen kan hier in voorkomende gevallen van worden afgeweken.	
Activiteiten en/of werkvormen	In deze onderwijseenheid wordt gewerkt met een combinatie van hoor- werkcolleges. Terugkerende onderdelen tijdens de lessen zijn o.a.: - het beantwoorden van vragen naar aanleiding van de bestudering van de in een vorige bijeenkomst aangeboden stof of van gemaakte huiswerkopgaven; - theoretische verdieping van de onderwerpen in de vorm van hoorcollege; - het maken van oefenopgaven om de aangeboden theorie te verankeren in de vorm van werkcollege. Tussentijdse formatieve evaluatie via bijvoorbeeld LessonUp; Gedifferentieerde lessen met verrijkings- en verdiepingsstof op behoefte; Het ontwerpen en presenteren van een transferwerkform voor het tweedegraads werkveld Studenten ontvangen ontwikkelingsgerichte feedback van docenten en medestudenten. Het onderwijs wordt in het Nederlands vormgegeven. Gebruikte literatuur kan Engelstalige teksten bevatten.	

Verplichte literatuur / Beschrijving 'leerstof'	Hulleman, W., & Marijs, A. <i>Internationale economische ontwikkelingen en bedrijfsomgeving</i> . Groningen: Noordhoff. Steger, M. <i>Elementaire Deeltjes nr. 8: Globalisering</i> . Amsterdam: Amsterdam University Press. In de digitale leeromgeving "OnderwijsOnline", staan daarnaast aanvullende materialen waarnaar in de studiewijzer wordt verwezen in de vorm van artikelen en andere bronnen.
Verplichte software / verplicht materiaal	Niet van toepassing
Eigen financiële bijdrage	Niet van toepassing
Tentaminering	
Naam Nederlandstalig	Kennistoets: Globalisering
Naam Engelstalig	Knowledge test Globalisation
Code OSIRIS	Wordt door studievoortgang aangeleverd
Naam en code Alluris	Kennistoets: Globalisering KT Glob
Beoordelingscriteria of leeuikkomsten	De student beheerst bij de kennistoets de inhoud en vaardigheden zoals omschreven bij de algemene omschrijving. De beoordelingscriteria zijn gebaseerd op de doelen en de toetsmatrijs. Deze zijn nader gespecificeerd en gepubliceerd op OnderwijsOnline bij dit tentamen.
Vorm(en) tentamen en deeltentamens	Schriftelijk tentamen <i>NB: Gedurende de periode zal driemaal een transferopdracht worden ingeleverd, van feedback worden voorzien en beoordeeld. De student kan ervoor kiezen om deze als deeltcijfer mee te nemen of slechts als huiswerk te zien. Kiest de student om het alleen als huiswerk te zien, dan zal hij op het einde van deze periode een compleet tentamen afleggen, inclusief een transferopdracht. De studenten met die het als deeltcijfer meenemen maken alleen het kennisdeel van het tentamen en niet de transferopdracht.</i>
Weging deeltentamen	1
Minimaal oordeel	≥5,5
Tentamenmomenten	Kans 1 in periode 3 Kans 2 in periode 4
Aantal examinatoren	1
Toegestane hulpmiddelen	Niet-programmeerbare rekenmachine Pen Kladpapier
Wijze van aanmelden voor (deel)tentamen-gelegenheid / aanmeldingstermijn t/m 31 januari 2023	Dit tentamen wordt georganiseerd door het tentamenbureau. De student dient zich in te schrijven via een inschrijfsite (een link staat op OnderwijsOnline). De inschrijfperiode wordt gepubliceerd op de inschrijfsite. Indien een student niet is ingeschreven, kan ook niet worden deelgenomen aan het tentamen. Om aan het tentamen deel te kunnen nemen, dient de student een geldige collegekaart of identiteitsbewijs te kunnen tonen aan de surveillant of examiner. Deze wijze van aanmelden geldt tot en met 31 januari 2023.
Intekenen en uittekenen voor (deel)tentamen-gelegenheden vanaf 1 februari 2023	Indien het tentamen plaatsvindt in periode 3 of 4, zie voor meer informatie over intekenen Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS'.
Nabespreking en inzage	Conform regelgeving in OER. In het rooster kun je de inzagemomenten vinden onder code INZAGE-WC. In het rooster kun je de inzagemomenten vinden onder code INZAGE-WC.

Algemene informatie	
Naam onderwijsseenheid lang Nederlandstalig	Bedrijfseconomie 2
Naam onderwijsseenheid lang Engelstalig	Business Economics 2
Naam onderwijsseenheid kort Nederlandstalig	Bedrijfseconomie 2
Naam onderwijsseenheid kort Engelstalig	Business Economics 2
Naam onderwijsseenheid Alluris	Bedrijfseconomie 2
Code onderwijsseenheid OSIRIS	Wordt door studievoortgang aangeleverd
Code onderwijsseenheid Alluris	ILS-Ec1-13
Onderwijsperiode	Semester 2, periode 3
Intekenen onderwijs	Voor al het onderwijs in periode 3 en 4 moet je je inschrijven, ook als het onderwijs doorloopt vanaf bijvoorbeeld periode 1 of 2. Zie Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS' voor meer informatie.
Studiepunten	2,5 studiepunten
Studielast in uren	70 klokuren
Onderwijstijd (contacturen)	Contacttijd: 7 weken à 4 lesuren per week = 21 klokuren
Ingangseisen onderwijsseenheid (in categorieën)	-
Inhoud en organisatie	
Algemene omschrijving	In het rooster kun je het contactonderwijs vinden onder code BE-EC2-WC. Ondersteunde informatie vind je op OnderwijsOnline via de site: AE-EC-VT-Bedrijfseconomie-2-2223 <i>Disclaimer: vanwege de maatregelen die genomen zijn en/of worden als gevolg van COVID19, kan het zijn dat een aantal onderwijsleeractiviteiten niet fysiek op de HAN plaats kan vinden. Dat hangt natuurlijk af van maatregelen vanuit onze regering en de beslissingen van ons College van Bestuur en het Academiciemanagement die daaruit voortvloeien. Bij dit onderwijsarsenaal maken we, als de COVID19-maatregelen daarom vragen, zo nodig gebruik van digitaal onderwijs op afstand als alternatief voor het bovengenoemde contactonderwijs via MS Teams. Om lid te worden van de MS Teams-site die we op zulke momenten inzetten, kun je in MS Teams naar de optie "Join a team with a code" gaan en gebruik je aldaar de code: b5rizej.</i> In deze onderwijsseenheid staan de volgende doelen centraal: De student kan een balans opstellen voor een persoonlijke organisatie (eenmanszaak, vof) en een rechtspersoon (nv, bv), onderscheid makend tussen vaste activa, vlottende activa, eigen vermogen, voorzieningen, langlopend vreemd vermogen en kortlopend vreemd vermogen. De student kan een beoordeling maken van de financiële structuur met behulp van een balans en resultatenrekening, middels liquiditeits-, solvabiliteits-, rentabiliteits- en activiteitskengetallen. De student kan de vermogensbehoefte van een organisatie vaststellen. De student kan de resultaten- en liquiditeitsbegroting en geprojecteerde balans opstellen. De student kan berekeningen m.b.t. de afschrijving op activa: een vast percentage van de aanschafprijs, een vast percentage van de boekwaarde en sum of the year digits. De student kan op basis van een berekend afschrijvingsbedrag de nieuwe boekwaarde berekenen. Via het raadplegen van online beschikbaar gestelde videomaterialen wordt passief aandacht besteed aan tijd- en plaatsonafhankelijk leren.
Eindkwalificaties (beoogde leerresultaten)	Vakinhoudelijke bekwaamheid op niveau-1: kent verschillende manieren waarop hij kennis kan uitleggen en hoe dit bij leerlingen kan overkomen. beheerst de binnen de eigen opleiding aangeboden vakkennis in de propedeutische fase én de leerstof van de onderwijsactiviteiten die hij verzorgt.

Kennisbasis economie	Domein(en)	Subdomein(en)
	Domein 8: Management accounting	Interne informatievoorziening
	Domein 9: Corporate Finance	Vermogens- en kapitaalstructuur
	Domein 10: financial accounting	Financial statements Financiële analyse
Samenhang	Bedrijfseconomie 2 is een onderdeel van de Bedrijfseconomische leerlijn. De inhoud is o.a. gerelateerd aan de volgende beroepscontexten: Bovenbouw vmbo de profielen economie & ondernemen MBO: kwalificatiedossiers van ondernemerschap/retail, assistent-manager internationale handel, bedrijfsadministrateur, managementassistent	
Deelnameplicht onderwijs	Niet van toepassing	
Maximum aantal deelnemers	De ideale groepsgrootte is 25 studenten. Om organisatorische redenen kan hier in voorkomende gevallen van worden afgeweken.	
Activiteiten en/of werkvormen	In deze onderwijseenheid wordt gewerkt met een combinatie van hoor- werkcolleges. Terugkerende onderdelen tijdens de lessen zijn o.a.: het beantwoorden van vragen naar aanleiding van de bestudering van de in een vorige bijeenkomst aangeboden stof of van gemaakte huiswerkopgaven; theoretische verdieping van de onderwerpen in de vorm van hoorcollege; het maken van oefenopgaven om de aangeboden theorie te verankeren in de vorm van werkcollege. het ontvangen van ontwikkelingsgerichte feedback van docenten en medestudenten aan studenten. Het onderwijs wordt in het Nederlands vormgegeven. Gebruikte literatuur kan Engelstalige teksten bevatten.	
Verplichte literatuur / Beschrijving ‘leerstof’	Koetzier, W., Brouwers, R. & Leppink, O. Basisboek Bedrijfseconomie theorieboek. Groningen: Noordhoff. Koetzier, W., Brouwers, R. & Leppink, O. Basisboek Bedrijfseconomie opgavenboek. Groningen: Noordhoff.	
Verplichte software / verplicht materiaal	Niet van toepassing	
Eigen financiële bijdrage	Niet van toepassing	
Tentaminering		
Naam Nederlandstalig	Kennistoets: Bedrijfseconomie 2	
Naam Engelstalig	Knowledge test Business Economics 2	
Code OSIRIS	Wordt door studievoortgang aangeleverd	
Naam en code Alluris	Kennistoets: Bedrijfseconomie 2 KT BE2	
Beoordelingscriteria of leeruitkomsten	De student beheerst bij de kennistoets de inhoud en vaardigheden zoals omschreven bij de algemene omschrijving. De beoordelingscriteria zijn gebaseerd op de doelen en de toetsmatrijs. Deze zijn nader gespecificeerd en gepubliceerd op OnderwijsOnline bij dit tentamen.	
Vorm(en) tentamen en deeltentamens	Schriftelijk tentamen	
Weging deeltentamen	1	
Minimaal oordeel	≥5,5	
Tentamenmomenten	Kans 1 in periode 3 Kans 2 in periode 4	
Aantal examinatoren	1	
Toegestane hulpmiddelen	Niet-programmeerbare rekenmachine Pen Kladpapier	
Wijze van aanmelden voor (deel)tentamen-gelegenheid / aanmeldingstermijn t/m 31 januari 2023	Dit tentamen wordt georganiseerd door het tentamenbureau. De student dient zich in te schrijven via een inschrijfsite (een link staat op OnderwijsOnline). De inschrijfperiode wordt gepubliceerd op de inschrijfsite. Indien een student niet is ingeschreven, kan ook niet worden deelgenomen aan het tentamen. Om aan het tentamen deel te kunnen nemen, dient de student een geldige collegekaart of identiteitsbewijs te kunnen tonen aan de surveillant of examiner. Deze wijze van aanmelden geldt tot en met 31 januari 2023.	

Intekenen en uittekenen voor (deel)tentamen-gelegenheden vanaf 1 februari 2023	Indien het tentamen plaatsvindt in periode 3 of 4, zie voor meer informatie over intekenen Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS'.
Nabespreking en inzage	Conform regelgeving in OER. In het rooster kun je de inzagemomenten vinden onder code INZAGE-WC.

Algemene informatie	
Naam onderwijsseenheid lang Nederlandstalig	Bedrijfsadministratie 2
Naam onderwijsseenheid lang Engelstalig	Business Administration 2
Naam onderwijsseenheid kort Nederlandstalig	Bedrijfsadministratie 2
Naam onderwijsseenheid kort Engelstalig	Business Administration 2
Naam onderwijsseenheid Alluris	Bedrijfsadministratie 2
Code onderwijsseenheid OSIRIS	Wordt door studievoortgang aangeleverd
Code onderwijsseenheid Alluris	ILS-Ec1-14
Onderwijsperiode	Semester 2, periode 3
Intekenen onderwijs	Voor al het onderwijs in periode 3 en 4 moet je je inschrijven, ook als het onderwijs doorloopt vanaf bijvoorbeeld periode 1 of 2. Zie Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS' voor meer informatie.
Studiepunten	2,5 studiepunten
Studielast in uren	70 klokuren
Onderwijstijd (contacturen)	Contacttijd: 7 weken à 4 lessen per week = 21 klokuren
Ingangseisen onderwijsseenheid (in categorieën)	-
Inhoud en organisatie	
Algemene omschrijving	In het rooster kun je het contactonderwijs vinden onder code B-ADM2-WC. Ondersteunde informatie vind je op OnderwijsOnline via de site: AE-EC-VT-Bedrijfsadministratie-2-2223 <i>Disclaimer: vanwege de maatregelen die genomen zijn en/of worden als gevolg van COVID19, kan het zijn dat een aantal onderwijsleeractiviteiten niet fysiek op de HAN plaats kan vinden. Dat hangt natuurlijk af van maatregelen vanuit onze regering en de beslissingen van ons College van Bestuur en het Academienagement die daaruit voortvloeien. Bij dit onderwijsarsenaal maken we, als de COVID19-maatregelen daarom vragen, zo nodig gebruik van digitaal onderwijs op afstand als alternatief voor het bovengenoemde contactonderwijs via MS Teams. Om lid te worden van de MS Teams-site die we op zulke momenten inzetten, kun je in MS Teams naar de optie "Join a team with a code" gaan en gebruik je aldaar de code: z208218.</i> In deze onderwijsseenheid staan de volgende doelen centraal: De student hanteert economische procedures om financiële feiten (bijv. inkoop, verkoop, bankmutaties, kasmutaties, etc) te verwerken tot een journaalpost voor een handels- of dienstverlenende onderneming, waarbij ook de omzetbelasting / BTW, kortingen, retouren en kruisposten op juiste wijze worden gejournaliseerd. De student hanteert economische procedures om met behulp van de grootboekrekening kruisposten stortingen bij de bank die nog niet bijgeschreven zijn op de rekening te verwerken, alsmede varianten hierop (pinpas, creditcard, tankpas, iDeal). De student stelt op een specifiek moment in de tijd dagboeken op en kan subadministratie bijhouden. Dit gebeurt op basis van het toepassen van economische procedures met betrekking tot informatie uit de boekhouding. Op basis van de dagboeken is de student in staat om een collectieve journaalpost van het betreffende dagboek te maken. De student hanteert economische procedures om, op een specifiek moment in de tijd, op basis van informatie uit de boekhouding correctieboekingen uit te voeren op het gebied van vergeten posten dan wel foutief geboekte posten (zgn. voorafgaande journaalposten). De student hanteert economische procedures om met behulp van het systeem van permanence de kosten en opbrengsten van een handels- of dienstverlenende

	onderneming toe te wijzen aan de juiste periode, met behulp van het maken van transitorische journaalposten.	
	Ten aanzien van de leerlijn leren lesgeven met ICT wordt er in deze onderwijseenheid actief aandacht besteed aan: ervaring opdoen met het verwerken van boekhoudkundige processen in Exact Online. Dit is een digitaal boekhoudprogramma dat ook in het VMBO en MBO gebruikt wordt. Studenten oefenen hiermee hun instrumentele vaardigheden binnen een boekhoudsimulatie om deze software te leren kennen. Via het raadplegen van online beschikbaar gestelde videomaterialen wordt passief aandacht besteed aan tijd- en plaatsonafhankelijk leren.	
Eindkwalificaties (beoogde leerresultaten)	Vakinhoudelijke bekwaamheid op niveau-1: beheerst de binnen de eigen opleiding aangeboden vakkennis in de propedeutische fase én de leerstof van de onderwijsactiviteiten die hij verzorgt.	
Kennisbasis economie	Domein(en)	Subdomein(en)
	Domein 6: Bedrijfsadministratie	6.1: De boekhoudkundige cyclus
		6.2: ondernemingsvormen
		6.3: Permanence
		6.4: Inkoop- en verkoopadministratie
Samenhang	Bedrijfsadministratie is een onderdeel van de Bedrijfseconomische leerlijn. De inhouden zijn o.a. gerelateerd aan de volgende beroepscontexten: Bovenbouw vmbo de profielen economie & ondernemen MBO: kwalificatiedossiers van ondernemerschap/retail, assistent-manager internationale handel, bedrijfsadministrateur, managementassistent	
Deelnameplicht onderwijs	Niet van toepassing	
Maximum aantal deelnemers	De ideale groepsgrootte is 25 studenten. Om organisatorische redenen kan hier in voorkomende gevallen van worden afgeweken.	
Activiteiten en/of werkvormen	In deze onderwijseenheid wordt gewerkt met een combinatie van hoor-werkcolleges. Terugkerende onderdelen tijdens de lessen zijn o.a.: het beantwoorden van vragen naar aanleiding van de bestudering van de in een vorige bijeenkomst aangeboden stof of van gemaakte huiswerkopgaven; theoretische verdieping van de onderwerpen in de vorm van hoorcollege; het maken van oefenopgaven om de aangeboden theorie te verankeren in de vorm van werkcollege. Het onderwijs wordt in het Nederlands vormgegeven. Gebruikte literatuur kan Engelstalige teksten bevatten.	
Verplichte literatuur / Beschrijving 'leerstof'	Van Heeswijk, G., D. Bouman, S. Stienstra. <i>Boekhouden voor het HBO, deel 1</i> . Amsterdam: Boom. Van Heeswijk, G., D. Bouman, S. Stienstra. <i>Boekhouden voor het HBO, deel 1, opgaven</i> . Amsterdam: Boom.	
Verplichte software / verplicht materiaal	Niet van toepassing	
Eigen financiële bijdrage	Niet van toepassing	
Tentaminering		
Naam Nederlandstalig	Kennistoets Bedrijfsadministratie 2	
Naam Engelstalig	Knowledge test Business Administration 2	
Code OSIRIS	Wordt door studievoortgang aangeleverd	
Naam en code Alluris	Kennistoets Bedrijfsadministratie 2 KT BA 2	
Beoordelingscriteria of leeruitkomsten	De student beheerst bij de kennistoets de inhouden en vaardigheden zoals omschreven bij de algemene omschrijving. De beoordelingscriteria zijn gebaseerd op de doelen en de toetsmatrijs. Deze zijn nader gespecificeerd en gepubliceerd op OnderwijsOnline bij dit tentamen.	
Vorm(en) tentamen en deeltentamens	Schriftelijk tentamen	
Weging deeltentamen	1	
Minimaal oordeel	≥5,5	
Tentamenmomenten	Kans 1 in periode 3 Kans 2 in periode 4	
Aantal examinatoren	1	
Toegestane hulpmiddelen	Niet-programmeerbare rekenmachine	

	Pen Kladpapier
Wijze van aanmelden voor (deel)tentamen-gelegenheid / aanmeldingstermijn t/m 31 januari 2023	Dit tentamen wordt georganiseerd door het tentamenbureau. De student dient zich in te schrijven via een inschrijfsite (een link staat op OnderwijsOnline). De inschrijfperiode wordt gepubliceerd op de inschrijfsite. Indien een student niet is ingeschreven, kan ook niet worden deelgenomen aan het tentamen. Om aan het tentamen deel te kunnen nemen, dient de student een geldige collegekaart of identiteitsbewijs te kunnen tonen aan de surveillant of examiner. Deze wijze van aanmelden geldt tot en met 31 januari 2023.
Intekenen en uittekenen voor (deel)tentamen-gelegenheden vanaf 1 februari 2023	Indien het tentamen plaatsvindt in periode 3 of 4, zie voor meer informatie over intekenen Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS'.
Nabespreking en inzage	Conform regelgeving in OER

Algemene informatie	
Naam onderwijsseenheid lang Nederlandstalig	VDVT05: Vakdidactiek Toetsing
Naam onderwijsseenheid lang Engelstalig	Teaching methods in economics 5: Evaluation and testing
Naam onderwijsseenheid kort Nederlandstalig	VDVT05: Toetsing
Naam onderwijsseenheid kort Engelstalig	TME05: Evaluation and testing
Naam onderwijsseenheid Alluris	VDVT05: Vakdidactiek Toetsing
Code onderwijsseenheid OSIRIS	Wordt aangeleverd door studievoortgang
Code onderwijsseenheid Alluris	ILS-Ec1-20A
Onderwijsperiode	Semester 2, periode 3
Intekenen onderwijs	Voor al het onderwijs in periode 3 en 4 moet je je inschrijven, ook als het onderwijs doorloopt vanaf bijvoorbeeld periode 1 of 2. Zie Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS' voor meer informatie.
Studiepunten	2,5 studiepunten
Studielaast in uren	70 klokuren
Onderwijstijd (contacturen)	Contacttijd: 7 weken à 2 lesuren per week = 11 klokuren
Ingangseisen onderwijsseenheid (in categorieën)	-
Inhoud en organisatie	
Algemene omschrijving	In het rooster kun je het contactonderwijs vinden onder code VDVT05-WC. Ondersteunde informatie vind je op OnderwijsOnline via de site: AE-EC-VT-VD-Toetsing-2223. <i>Disclaimer: vanwege de maatregelen die genomen zijn en/of worden als gevolg van COVID19, kan het zijn dat een aantal onderwijsleeractiviteiten niet fysiek op de HAN plaats kan vinden. Dat hangt natuurlijk af van maatregelen vanuit onze regering en de beslissingen van ons College van Bestuur en het Academiciemangement die daaruit voortvloeien. Bij dit onderwijsarsenaal maken we, als de COVID19-maatregelen daarom vragen, zo nodig gebruik van digitaal onderwijs op afstand als alternatief voor het bovengenoemde contactonderwijs via MS Teams. Om lid te worden van de MS Teams-site die we op zulke momenten inzetten, kun je in MS Teams naar de optie "Join a team with a code" gaan en gebruik je aldaar de code: n9ptbfx.</i> In deze onderwijsseenheid vakdidactiek economie vervolgen we de zoektocht naar hoe we onderwijs in economie het beste kunnen vormgeven, gericht op het vormgeven van de toetsing van leerdoelen. Toetsing is te beschouwen als sluitstuk in de constructieve alignment-driehoek van leerdoelen stellen, leeractiviteiten ontwerpen / uitvoeren en evalueren. De student: - kan de verschillende functies en doelen van toetsing en beoordeling benoemen. - kan een eenvoudig, maar wel valide en betrouwbaar beoordelingsinstrument (= toets) ontwerpen, uitgaande van het principe van constructieve alignment, gebaseerd op de gereviseerde taxonomie van Bloom. - kan valide en betrouwbare open en gesloten toetsvragen maken. - kan een toets valide en betrouwbare baseren op een toetsmatrijs en deze voorzien van cesuurbepaling en correct antwoordmodel met normering. - kan een door leerlingen gemaakte toets nakijken / beoordelen en de leerresultaten analyseren, interpreteren en communiceren naar leerlingen. - maakt met behulp van een taxonomietabel en een schriftelijke uitleg daarbij inzichtelijk in hoeverre er in dit leerarrangement tegemoetgekomen wordt aan het principe van constructieve alignment - reflecteert op het gemaakte product.
Eindkwalificaties (beoogde leerresultaten)	Vakdidactische bekwaamheid op niveau-1: - kent verschillende doelen van evalueren en toetsen. - kan de doelen voor zijn onderwijsactiviteiten formuleren. - kan feedback vragen van leerlingen, medestudenten en collega's en gebruiken voor het verbeteren van zijn eigen professionele handelen.

Generieke kennisbasis	Domein(en)	Subdomein(en)
	A6 Hanteren van doelen	Functie en soorten van leerdoelen Taxonomie Formuleren van leerdoelen
	A7 Ontwerpen van onderwijs	Evaluatiemethoden vormgeving onderwijs
	A8 Toetsen en evalueren	Functies van toetsen Toetsontwikkeling Toetsvormen Taxonomieën Beoordeling en feedback Kwaliteitseisen bij toetsing Wet en regelgeving met betrekking tot examinering

Kennisbasis economie	Domein(en)	Subdomein(en)
	Domein 16: Vakdidactiek	16.3: Ontwerper en beoordelaar van samenhangende leerarrangementen
Samenhang	Deze onderwijseenheid vakdidactiek is deel van de vakdidactische leerlijn. Er zijn links met de vakinhoudelijke thema's van parallelle onderwijseenheden. De inhouden van deze onderwijseenheid zijn o.a. gerelateerd aan de volgende beroepscontexten: Onderbouw vmbo / havo/ vwo Bovenbouw vmbo in het vak economie Bovenbouw vmbo de profielen economie & ondernemen, dienstverlening en producten, horeca, bakkerij en recreatie MBO: kwalificatiedossiers van ondernemerschap/retail, assistent-manager internationale handel, verkoopspecialist. Studenten maken kennismaking met diverse toetsvormen in het werkveld. Ook evalueren zij een toets die ontwikkeld is door het werkveld. Hierbij wordt de toetscyclus doorlopen. Tijdens het werkplekleren wordt onderzoek gedaan naar de inrichting van de toetsorganisatie.	
Deelnameplicht onderwijs	Vakdidactiek kent een aanwezigheidsverplichting. De didactische kant van het lesgeven leer je niet (of in elk geval niet uitsluitend) door er individueel over te lezen, maar door het in de les te doen en er met elkaar over in dialoog te gaan. De vorm waarin bij vakdidactiek wordt gewerkt bestaat dan ook uit interactieve colleges waarin je samen met medestudenten en de docent via begeleide dialoog en andersoortige leeractiviteiten samenwerkt om jouw eigen vakdidactische kennis te construeren.	
Maximum aantal deelnemers	De ideale groepsgrootte is 25 studenten. Om organisatorische redenen kan hier in voorkomende gevallen van worden afgeweken.	
Activiteiten en/of werkvormen	De contacttijd heeft het karakter van werkcolleges. Via het bespreken van aspecten uit de literatuur afgewisseld met het maken en bespreken van verwerkingsopdrachten neemt de student kennis van wat er zoal bij het ontwerpen, uitvoeren en evalueren van een toets komt kijken. Hij werkt daarbij soms individueel en soms in groepjes van verschillende samenstelling. De lessen zijn ondersteunend voor het werken aan de leertaak en volgen daarom inhoudelijk het ontwerp- uitvoerings- en evaluatieproces van een toets. In de lessen wordt er verder tijd ingeruimd voor ervaringen of didactische vragen van de student, werken aan de leertaak en begeleiding bij de leertaak. Studenten ontvangen ontwikkelingsgerichte feedback van docenten en medestudenten.	
Verplichte literatuur / Beschrijving 'leerstof'	Artikelen op de digitale leeromgeving 'OnderwijsOnline', waaronder: Sanders, P. (2017). <i>Toetsen op School</i> . Arnhem: CITO https://www.cito.nl/kennis-en-innovatie/kennisbank/tos-1-toetsen-op-school	
Verplichte software / verplicht materiaal	Niet van toepassing	
Eigen financiële bijdrage	Niet van toepassing	
Tentaminering		
Naam Nederlandstalig	Leertaak: Toetsing	
Naam Engelstalig	Practical assignment Evaluation and testing	
Code OSIRIS	Wordt door studievoortgang aangeleverd	
Naam en code Alluris	Leertaak: Toetsing LT toetsing	
Beoordelingscriteria of leeruitkomsten	De student beheerst de inhouden en vaardigheden zoals omschreven bij de algemene omschrijving. De student kan systematisch een toets (her)ontwerpen, waarbij alle onderdelen van de toetscyclus worden bekeken. De beoordelingscriteria zijn	

	gebaseerd op de doelen en de toetsmatrijs. Deze zijn nader gespecificeerd en gepubliceerd op OnderwijsOnline bij dit tentamen.
Vorm(en) tentamen en deeltentamens	Leertaak (schriftelijk verslag of mondeling)
Weging deeltentamen	1
Minimaal oordeel	$\geq 5,5$
Tentamenmomenten	Kans 1 in periode 3 Kans 2 in periode 4
Aantal examinatoren	1 of 2
Toegestane hulpmiddelen	Niet van toepassing
Wijze van aanmelden voor (deel)tentamen-gelegenheid / aanmeldingstermijn t/m 31 januari 2023	Dit tentamen wordt niet georganiseerd door het tentamenbureau. De examinerator informeert zelf de studenten over de wijze van inschrijving, aanmelding en de aanmeldingstermijn en indien van toepassing de inleverprocedure van schriftelijke producten en/of videomaterialen via de inleverapplicatie (HANDIN). Dit gebeurt vaak via de studiewijzer op OnderwijsOnline. Deze wijze van aanmelden geldt tot en met 31 januari 2023.
Intekenen en uittekenen voor (deel)tentamen-gelegenheden vanaf 1 februari 2023	Indien het tentamen plaatsvindt in periode 3 of 4, zie voor meer informatie over intekenen Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS'.
Nabespreking en inzage	Conform regelgeving in OER. In het rooster kun je de inzagemomenten vinden onder code INZAGE-WC.

Algemene informatie	
Naam onderwijseenheid lang Nederlandstalig	Oriëntatie op het beroep van leraar
Naam onderwijseenheid lang Engelstalig	Introduction to the teaching Profession
Naam onderwijseenheid kort Nederlandstalig	Oriëntatie op het beroep van leraar
Naam onderwijseenheid kort Engelstalig	Introduction to the Profession of Teacher
Naam onderwijseenheid Alluris	Oriëntatie op het beroep van leraar
Code onderwijseenheid OSIRIS	Wordt door studievoortgang aangeleverd
Code onderwijseenheid Alluris	ILS-EC1-OB
Onderwijsperiode	Semester 2: periode 3
Intekenen onderwijs	Voor al het onderwijs in periode 3 en 4 moet je je inschrijven, ook als het onderwijs doorloopt vanaf bijvoorbeeld periode 1 of 2. Zie Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS' voor meer informatie.
Studiepunten	5 studiepunten
Studielast in uren	140 studielasturen
Onderwijstijd (contacturen)	Contacttijd: 24 uur (3 klokuren per week, 8 lessen in de periode) Werkplekuren: 64 uur Studietijd voor ontwikkeling <i>Dossier oriëntatie op het beroep van leraar</i> 52 uur
Ingangseisen onderwijseenheid	N.v.t.
Inhoud en organisatie	
Algemene omschrijving	De vraag: "Kan en wil ik docent ... worden?", staat centraal in het programma 'oriëntatie op het beroep'. Het programma vindt op de opleidingsschool plaats. Gedurende het werkplekuren bespreek je regelmatig met je begeleiders hoe je voortgang is, vraag je feedback en stel je eventueel je leerdoelen of –activiteiten bij. Hierbij maak je gebruik van je groeidossier. In het groeidossier toon je aan hoe en op welke manier je de leerresultaten hebt bereikt. In dit dossier verzamel je bewijsmaterialen en reflecteer je op je ontwikkeling. De invulling (activiteiten, werkvormen, werkwijzen) van het programma kan per opleidingsschool verschillen. Het doel en de eindkwalificaties zijn overal hetzelfde. Er wordt onderscheid gemaakt tussen: - een praktijkdeel waarin je het beroep leert in een echte school met echte leerlingen en echte docenten. - een klassikaal deel waarin je in een peergroep begeleid leert. De ervaringen uit het praktijkdeel neem je mee naar het klassikale deel en vice versa.
Eindkwalificaties	In deze onderwijseenheid wordt er gewerkt aan de volgende eindkwalificaties: Brede professionele basis Kan samenwerken met medestudenten en begeleiders en contact maken met collega's in de vakgroep. Gaat op zoek naar ICT-toepassingen en applicaties die hij kan inzetten in zijn eigen onderwijs. Hij deelt zijn verworven kennis met zijn medestudenten en directe collega's. Toont interesse in actuele ontwikkelingen in het voortgezet en middelbaar beroepsonderwijs. Heeft kennis van wat praktijkonderzoek is en hoe het uitgevoerd kan worden. Kan zoeken naar bronnen en deze beoordelen op bruikbaarheid. Heeft kennis van enkele onderzoeksmethoden en kan hiermee experimenteren in de praktijk. Kan systematisch terugblikken op zijn eigen handelen en hier conclusies uit trekken. Kan zich zowel mondeling als schriftelijk correct en helder uitdrukken (spelling, zinsbouw en tekststructuur) waarbij hij op functionele wijze gebruik maakt van multimediale middelen. Formuleert zorgvuldig en geeft zijn boodschap helder en in correcte bewoordingen weer. Pedagogisch bekwaam Heeft kennis van de ontwikkeling van de adolescent en zijn leef-en belevingswereld. Heeft kennis van de basisbehoeften van leerlingen en kan deze herkennen in de praktijk. Heeft kennis van diverse observatietechnieken en het doel daarvan. Kan door een passende omgang met leerlingen veilige sfeer creëren. Kan tijdens onderwijsactiviteiten gewenst gedrag aangeven en grenzen aangeven.

	Kan waarderende feedback geven op het functioneren van de leerlingen in zijn klas. Heeft oog voor de sociaal-emotionele ontwikkeling van leerlingen. Kan zijn pedagogisch handelen in de voorbereiding van onderwijsactiviteiten en begeleiding toelichten en hier achteraf op reflecteren. Vakdidactisch bekwaam Kent de inrichting van het Nederlandse onderwijssysteem met specifieke aandacht voor het tweedegraads werkveld. Heeft zich verdiept in de methodes/leergangen die gebruikt wordt/worden in zijn eigen praktijk. Heeft kennis van veelgebruikte digitale leermaterialen en –middelen die het leren van leerlingen kunnen ondersteunen. Kent verschillende eenvoudige didactische werkvormen en weet wanneer hij deze kan inzetten. Kent verschillende doelen van evalueren en toetsen. Kent algemeen-didactische modellen, waaronder het directe-instructiemodel, en de didactiek vanuit het eigen vakgebied. Kan de doelen voor zijn onderwijsactiviteiten formuleren. Kan een lesvoorbereiding maken met daarin een beschrijving van de beginsituatie, de doelen, de gekozen didactische aanpak, de organisatie van de onderwijsactiviteit en de wijze waarop deze geëvalueerd kan worden. Kan een eenvoudige onderwijsactiviteit ontwerpen waarin hij waar mogelijk ICT-middelen toepast Neemt tijdens onderwijsactiviteiten de leiding door contact te maken met de leerlingen, regie te houden en de leerlingen aan te sturen. Kan bij de start van elke onderwijsactiviteit het doel/de doelen van de activiteit uitleggen aan de leerlingen. Kan tijdens een instructiemoment de leerstof begrijpelijk en gestructureerd overbrengen. Kan diverse digitale leermaterialen en –middelen gekoppeld aan de leerdoelen van de les inzetten. Stemt de keuze en uitvoering van onderwijsactiviteiten af op de beginsituatie van de groep. Kan kleine groepjes leerlingen tijdens onderwijsactiviteiten ondersteunen bij de uitvoering van hun taak. Kan de doelen van onderwijsactiviteiten evalueren. Kan feedback vragen van leerlingen, medestudenten en collega's en gebruiken voor het verbeteren van zijn eigen professionele handelen. Kan de uitgevoerde onderwijsactiviteiten evalueren en waar nodig bijstellen. Kan reflecteren op de voorbereiding en uitvoering van zijn onderwijsactiviteiten. Vakinhoudelijk bekwaam Kent verschillende manieren waarop hij kennis kan uitleggen en hoe dit bij leerlingen kan overkomen. Beheerst de binnen de eigen opleiding aangeboden vak kennis in de propedeutische fase én de leerstof van de onderwijsactiviteiten die hij verzorgt.	
Generieke kennisbasis	mein	rnconcepten
	C1: Ontwikkelingen in het onderwijs	Inrichting Nederlands onderwijssysteem
	C2: Werken in de schoolorganisatie	Schoolcultuur en organisatie
	C3: Persoonlijke professionele ontwikkeling	Beroepsstandaard, reflectie, professionele geletterdheid
	C4: Onderzoekend vermogen	Functie van onderzoek in eigen beroepspraktijk, informatievaardigheden
	C5: Ict-vaardigheden in de onderwijscontext	Inzet van digitale middelen, digitaal brongebruik
Samenhang	Gedurende het gehele studiejaar ontwikkel je jezelf tot leraar binnen verschillende OWE's, bekwaamheidsgebieden en in verschillende omgevingen. Daar waar het samen komt, spreken we over integraal handelen. Je laat zien dat je jouw handelen in de lespraktijk onderzoekt, ter discussie stelt en eventueel aanpast met behulp van (in de opleiding) behandelde theorie en ontwikkelde visie. Met behulp van het leren op de werkplek, de lessen op de opleiding en jouw eigen leerplan, vul jij jouw groeidossier om je ontwikkeling binnen de vier bekwaamheidsgebieden zichtbaar te maken	
Deelnameplicht onderwijs	N.v.t.	
Maximum aantal deelnemers	N.v.t.	
Activiteiten en/of werkvormen	Gedurende het jaar houd je in Bulb een groeidossier bij. Hierin verzamel je allerlei informatie die je ontwikkeling zichtbaar maakt. Medestudenten en begeleiders vraag je om feedback te geven op de gegevens in je groeidossier. Uit alles wat je verzamelt in dit	

	groeidossier, selecteer je uiteindelijk enkele producten die inzicht geven in de manier waarop jij je hebt ontwikkeld voor de toetsing in je presentatiedossier.
Verplichte literatuur / Beschrijving 'leerstof'	Geerts, W., & Van Kralingen, R. <i>Handboek voor leraren</i> (3 ^e herziene druk). Bussum: Coutinho. Ros, A., Castelijns, J., Van Loon, A., & Verbeeck, K. <i>Gemotiveerd leren en lesgeven. De kracht van intrinsieke motivatie</i> . Bussum: Uitgeverij Coutinho Van der Donk, C. & Van Lanen, B. <i>Praktijkonderzoek in de school</i> (derde herziene druk). Bussum: Coutinho.
Verplichte software / verplicht materiaal	n.v.t.
Eigen financiële bijdrage	n.v.t.
Tentaminering .	
Naam Nederlandstalig	Dossier Oriëntatie op het beroep van leraar (inclusief wpl1)
Naam Engelstalig	Portfolio: Introduction to the Teaching Profession
Code OSIRIS	Wordt door studievoortgang aangeleverd
Naam en code Alluris	Dossier Oriëntatie op het beroep van leraar Code tentamen: DS GKB2&3
Beoordelingscriteria of leeruitkomsten	De student laat tijdens het handelen in de beroepspraktijk (werkplekleren 1) het volgende zien: <i>Brede professionele basis:</i> Je werkt in de rol van beginnend leraar in opleiding samen met collega's (in opleiding), bent ondernemend en reflecteert op je eigen gedrag. Je onderzoekt op systematische wijze situaties in de praktijk met behulp van eenvoudige onderzoeksmethode(n). Je gebruikt hierbij diverse bronnen die je beoordeelt op bruikbaarheid. <i>Pedagogische bekwaam:</i> Je maakt contact met leerlingen/studenten. Je levert een bijdrage aan het creëren van een veilige sfeer door gewenst gedrag en grenzen aan te geven, waarderend feedback te geven en oog te hebben voor de basisbehoeften en ontwikkeling van leerlingen/studenten. Je bespreekt je aanpak met begeleiders. <i>Vakdidactisch bekwaam:</i> Je bereidt met behulp van je begeleider(s) eenvoudige onderwijsactiviteiten voor, voert deze uit, evalueert de activiteit en stelt bij. In instructiemomenten expliciteer je de doelen voor de leerlingen/studenten en gebruik je een passende instructiewijze. Je ondersteunt kleine groepjes leerlingen tijdens onderwijsactiviteiten bij de uitvoering van hun taken. <i>Vakinhoudelijk bekwaam:</i> Je beheerst kennis van de inhoud die in je onderwijsactiviteiten behandeld wordt.
Vorm(en) tentamen en deeltentamens	Dossier
Weging deeltentamen	1
Minimaal oordeel	Cijfer – 6,0
Tentamenmomenten	Alleen na p3 (1 mogelijkheid per studiejaar). Voor het afsluiten van het onderdeel WPL van deze owe staat 1 beoordelingsmoment gepland. In de aanloop naar dit tentamenmoment wordt tijdens de gesprekkencyclus op verschillende momenten, waaronder minimaal de tussenbeoordeling, formatieve feedback geborgd, zodat de student steeds weet waar hij staat t.o.v. de te behalen leeruitkomsten voor werkplekleren. De student krijgt voldoende ontwikkelingsmogelijkheden om te voldoen aan de beoordelingscriteria en eindkwalificaties van het tentamen van deze owe. Eventueel kan bij twijfel het beoordelingsmoment worden opgeschort, indien werkplekbegeleiders en student gezamenlijk van mening zijn dat de student met een korte verlenging van enkele weken wél aan de eindkwalificaties zal kunnen voldoen.
Aantal examinatoren	2
Toegepaste hulpmiddelen	n.v.t.
Wijze van aanmelden voor (deel)tentamengelegenheden/aanmeldingstermijnt/m 31 januari 2023	Dit tentamen wordt <u>niet</u> georganiseerd door het tentamenbureau. In de praktijkbeoordeling wordt aan de hand van wat je in de praktijk hebt laten zien en jouw presentatiedossier beoordeeld of het voldoet aan de beoordelingscriteria per bekwaamheidsgebied. De vorm waarin deze praktijkbeoordeling plaatsvindt, wordt door het opleidingsteam op de opleidingsschool bepaald. Voor studenten op de samenwerkings- en stagescholen wordt de beoordeling aangestuurd vanuit het instituut.

	Hierbij zijn de ipd en docent onderwijskunde (die op het instituut het programma oriëntatie op het beroep verzorgt) betrokken. Deze wijze van aanmelden geldt tot en met 31 januari 2023.
Intekenen en uittekenen voor (deel) tentamengelegenheden vanaf 1 februari 2023	Indien het tentamen plaatsvindt in periode 3 of 4, zie voor meer informatie over intekenen Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS'.
Nabespreking en inzage	Conform regelgeving in OER

Algemene informatie	
Naam onderwijseenheid lang Nederlandstalig	Integraal handelen 1 'Oriëntatie op het beroep'
Naam onderwijseenheid lang Engelstalig	Integrated performance 1
Naam onderwijseenheid kort Nederlandstalig	Integraal handelen 1 'Oriëntatie beroep'
Naam onderwijseenheid kort Engelstalig	Integrated performance1
Naam onderwijseenheid Alluris	Integraal handelen 1 'Oriëntatie op het beroep'
Code onderwijseenheid OSIRIS	Wordt door studievoortgang aangeleverd
Code onderwijseenheid Alluris	ILS-EC1-IH
Onderwijsperiode	Semester 2: periode 4
Intekenen onderwijs	Voor al het onderwijs in periode 3 en 4 moet je je inschrijven, ook als het onderwijs doorloopt vanaf bijvoorbeeld periode 1 of 2. Zie Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS' voor meer informatie.
Studiepunten	2,5 studiepunten
Studielast in uren	70 studielasturen
Onderwijstijd (contacturen)	Integraal handelen Drama 1
Ingangseisen onderwijseenheid (in categorieën)	N.v.t.
Inhoud en organisatie	
Algemene omschrijving	Integraal handelen: De integrale eindtoets wordt in/na periode 4 op het instituut beoordeeld. Deze beoordeling borduurt voort op de praktijkbeoordeling die na periode 3 is gegeven ter afsluiting van de onderwijseenheid 'oriëntatie op het beroep na periode 3'. Hierin wordt het accent gelegd op het kunnen verantwoorden van het handelen op basis van theorieën, opgedane kennis en visie. Het gaat erom dat de student laat zien dat hij bewust bekwaam is. De student kan antwoord geven op de vraag: 'Kan en wil ik docent worden?' Drama 1: Kan en wil ik voor de groep? In drama 1 stelt de student zich de vraag of hij voor een groep kan en wil staan. Een toekomstig docent heeft inzichten en vaardigheden nodig om zich voor een groep comfortabel te kunnen bewegen en ontwikkelen. Er is een gevarieerd aanbod tijdens de lessen om daarmee een antwoord te verkrijgen op de vraag: <i>Kan en wil ik voor de groep?</i> Drama draagt op verschillende manieren bij aan de ontwikkeling tot docent. De spelwerkelijkheid geeft je de gelegenheid je op verschillende manieren uit te drukken. Het geeft je de mogelijkheid om situaties na te bootsen, of juist bepaalde patronen eens helemaal anders te doen en te ervaren. Het geeft je inzicht in verbale en non-verbale communicatie en doet appèl op creativiteit en flexibiliteit. Je verbale mogelijkheden, je professionele spreekgedrag krijgen aandacht, worden door praktische oefeningen verkend.
Eindkwalificaties	In deze onderwijseenheid wordt er gewerkt aan de volgende eindkwalificaties op niveau 1: Brede professionele basis Interesse in actuele ontwikkelingen in het VO en MBO. Systematisch terugblikken op eigen handelen en hier conclusies uit trekken Formuleert zorgvuldig en geeft zijn boodschap helder en in correcte bewoording weer. Pedagogisch bekwaam Heeft kennis van de ontwikkeling van de adolescent en zijn leer- en beleavingswereld Kan zijn pedagogisch handelen in de voorbereiding van onderwijs-activiteiten en begeleiding toelichten en hier achteraf op reflecteren. Vakdidactisch bekwaam Heeft zich verdiept in de methodes/leergangen die gebruikt wordt/ worden in zijn eigen praktijk. Heeft kennis van veelgebruikte digitale leermaterialen en middelen die het leren van

	leerlingen kunnen ondersteunen. Kent verschillende eenvoudige didactische werkvormen en weet wanneer hij deze kan inzetten. Kan reflecteren op de voorbereiding en uitvoering van zijn onderwijs-activiteiten Vakinhoudelijk bekwaam Kent verschillende manieren waarop hij kennis kan uitleggen en hoe dit bij leerlingen kan overkomen. Beheerst de binnen de eigen opleiding aangeboden vakkennis in de propedeutische fase én de leerstof van de onderwijsactiviteiten die hij verzorgt.
Generieke kennisbasis Vakkennis basis	De generieke- en vakspecifieke kennisbases zijn in voorafgaande onderwijs-eenheden aan bod geweest. Opgedane kennis kan ingezet worden bij de integrale toetsing.
Samenhang	Deze onderwijseenheid maakt deel uit van het programma onderwijskunde en is mede gebaseerd op de landelijk vastgestelde generieke kennisbasis.
Deelnameplicht onderwijs	Bij de lessen drama 1 is er een 100% aanwezigheidsplicht. De student leert en ontwikkelt zich op spelvloer in samenwerking met medestudenten.
Maximum aantal deelnemers	N.v.t.
Activiteiten en/of werkvormen	Drama 1 omvat praktijkoefeningen rondom presentatievaardigheden tijdens werkcolleges met ondersteunende zelfstudieopdrachten.
Verplichte literatuur / Beschrijving 'leerstof'	N.v.t.
Verplichte software / verplicht materiaal	N.v.t.
Eigen financiële bijdrage	N.v.t.
Tentaminering	
Naam Nederlandstalig	Dossier Integraal handelen 1
Naam Engelstalig	Portfolio: Integrated Performance 1
Code OSIRIS	Wordt door studievoortgang aangeleverd
Naam en code Alluris	Dossier Integraal handelen 1 Code: DS IH1
Beoordelingscriteria of leeruitkomsten	Brede professionele basis: De student laat zien interesse te hebben in actuele ontwikkelingen in het voortgezet en middelbaar beroepsonderwijs, waaronder op het gebied van ICT-toepassingen voor het onderwijs. Aan de hand van voorbeelden laat de student zien dat hij zich ontwikkelt richting het leraarschap, hierin samenwerkt met collega's en systematisch reflecteert. Hij toont aan dat hij zich georiënteerd heeft op het brede tweedegraads werkveld. Hij beantwoordt op een onderbouwde wijze de vraag 'kan en wil ik leraar worden?' Pedagogisch bekwaam De student verbindt zijn pedagogisch handelen aan opgedane kennis over de ontwikkeling van leerlingen/studenten en hun basisbehoeften. Hij reflecteert hierbij op gemaakte keuzes en toont zich bewust van de effecten van zijn handelen. Vakdidactisch bekwaam De student verbindt zijn vakdidactische aanpak en opgedane kennis over didactiek, werkvormen, digitale leermiddelen en instructiemodellen. Hij reflecteert op de voorbereiding en uitvoering van zijn onderwijsactiviteiten en is zich bewust van de effecten van de didactische keuzes die hij heeft gemaakt. Vakinhoudelijk bekwaam De student verbindt de opgedane vakinhoudelijke kennis aan zijn integrale handelen op niveau 1.
Vorm(en) tentamen en deeltentamens	Dossier
Weging deeltentamen	2
Minimaal oordeel	6,0
Tentamenmomenten	Er is 1 tentamenmoment, periode 4. Voor het afsluiten van het onderdeel WPL van deze owe staat 1 beoordelingsmoment gepland. In de aanloop naar dit tentamenmoment wordt tijdens de gesprekkencyclus op verschillende momenten, waaronder minimaal de tussenbeoordeling, formatieve feedback geborgd, zodat de student steeds weet waar hij staat t.o.v. de te behalen leeruitkomsten voor werkplekleren. De student krijgt voldoende ontwikkelingsmogelijkheden om te voldoen aan de beoordelingscriteria en

	eindkwalificaties van het tentamen van deze owe. Eventueel kan bij twijfel het beoordelingsmoment worden opgeschort, indien werkplekbegeleiders en student gezamenlijk van mening zijn dat de student met een korte verlenging van enkele weken wél aan de eindkwalificaties zal kunnen voldoen.
Aantal examinatoren	1
Toegestane hulpmiddelen	n.v.t.
Wijze van aanmelden voor (deel)tentamengelegenheden /aanmeldingstermijn t/m 31 januari 2023	Indien het tentamen (bijvoorbeeld een kennistoets) georganiseerd wordt door het tentamenbureau dient de student zich in te schrijven via een inschrijfsite (een link staat op OnderwijsOnline). De inschrijfperiode wordt gepubliceerd op de inschrijfsite. Indien het gaat om een andere vorm van toetsing informeert de examinerator de studenten over de wijze van inschrijving, aanmelding en de aanmeldingstermijn. Indien een student niet is ingeschreven, kan ook niet worden deelgenomen aan het tentamen. Om aan het tentamen deel te kunnen nemen dient de student een geldige collegekaart of identiteitsbewijs te kunnen tonen aan surveillant of examinerator.
Intekenen en uittekenen voor (deel)tentamen-gelegenheden vanaf 1 februari 2023	Indien het tentamen plaatsvindt in periode 3 of 4, zie voor meer informatie over intekenen Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS'.
Nabespreking en inzage	Conform regelgeving in OER
Tentaminering	
Naam Nederlandstalig	Vaardigheidstoets Drama 1
Naam Engelstalig	Skills test: Drama 1
Code OSIRIS	Wordt door studievoortgang aangeleverd
Naam en code Alluris	Vaardigheidstoets Drama 1 Code: VT Drama 1
Beoordelingscriteria of leeruitkomsten	De student toont aan dat hij zich bewust is van eigen verbale en non-verbale mogelijkheden (lichaamshouding, stemgebruik en mimiek), van zijn eigen creativiteit en flexibiliteit en kan deze gevarieerd en bewust inzetten; zich heeft op zijn ontwikkeling met betrekking tot zijn presentatievaardigheden; de inhoud op een betrokken, theatrale manier publieksgericht kan presenteren; kan samenwerken, communiceren met docent en medestudenten en feedback kan geven op een professionele wijze.
Vorm(en) tentamen en deeltentamens	Vaardigheidstoets + dossier
Weging deeltentamen	1
Minimaal oordeel	5,5
Tentamenmomenten	Drama wordt op verschillende momenten in het jaar aangeboden (afhankelijk van de roostering per opleiding). De toetsing wordt aansluitend aan het onderwijs afgenomen. Er zijn 2 tentamenkansen op afspraak.
Aantal examinatoren bij individuele tentamenvorm	1
Toegestane hulpmiddelen	n.v.t.
Wijze van aanmelden voor (deel)tentamengelegenheden /aanmeldingstermijn t/m 31 januari 2023	Indien het tentamen (bijvoorbeeld een kennistoets) georganiseerd wordt door het tentamenbureau dient de student zich in te schrijven via een inschrijfsite (een link staat op OnderwijsOnline). De inschrijfperiode wordt gepubliceerd op de inschrijfsite. Indien het gaat om een andere vorm van toetsing informeert de examinerator de studenten over de wijze van inschrijving, aanmelding en de aanmeldingstermijn. Indien een student niet is ingeschreven, kan ook niet worden deelgenomen aan het tentamen. Om aan het tentamen deel te kunnen nemen dient de student een geldige collegekaart of identiteitsbewijs te kunnen tonen aan surveillant of examinerator.
Intekenen en uittekenen voor (deel)tentamen-gelegenheden vanaf 1 februari 2023	Indien het tentamen plaatsvindt in periode 3 of 4, zie voor meer informatie over intekenen Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS'.
Nabespreking en inzage	Conform regelgeving in OER

Algemene informatie	
Naam onderwijsseenheid lang Nederlandstalig	Economie en Ondernemen
Naam onderwijsseenheid lang Engelstalig	Economics and Business
Naam onderwijsseenheid kort Nederlandstalig	Economie en Ondernemen
Naam onderwijsseenheid kort Engelstalig	Economics and Business
Naam onderwijsseenheid Alluris	Economie en Ondernemen
Code onderwijsseenheid OSIRIS	Wordt door studievoortgang aangeleverd
Code onderwijsseenheid Alluris	ILS-Ec1-17
Onderwijsperiode	Semester 2, periode 4
Intekenen onderwijs	Voor al het onderwijs in periode 3 en 4 moet je je inschrijven, ook als het onderwijs doorloopt vanaf bijvoorbeeld periode 1 of 2. Zie Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS' voor meer informatie.
Studiepunten	2,5 studiepunten
Studielast in uren	70 klokuren
Onderwijstijd (contacturen)	Contacttijd: 7 weken à 4 lessen per week = 21 klokuren
Ingangseisen onderwijsseenheid (in categorieën)	-
Inhoud en organisatie	
Algemene omschrijving	In het rooster kun je het contactonderwijs vinden onder code EC-OND-WC. Ondersteunde informatie vind je op OnderwijsOnline via de site: AE-EC-VT-Economie-en Ondernemen-2223. <i>Disclaimer: vanwege de maatregelen die genomen zijn en/of worden als gevolg van COVID19, kan het zijn dat een aantal onderwijsleeractiviteiten niet fysiek op de HAN plaats kan vinden. Dat hangt natuurlijk af van maatregelen vanuit onze regering en de beslissingen van ons College van Bestuur en het Academienagement die daaruit voortvloeien. Bij dit onderwijsarsenaal maken we, als de COVID19-maatregelen daarom vragen, zo nodig gebruik van digitaal onderwijs op afstand als alternatief voor het bovengenoemde contactonderwijs via MS Teams. Om lid te worden van de MS Teams-site die we op zulke momenten inzetten, kun je in MS Teams naar de optie "Join a team with a code" gaan en gebruik je aldaar de code: ff0u6cx.</i> In deze onderwijsseenheid staan de volgende doelen centraal: De student formuleert een visie op de eigen invulling van de vakdidactische rol binnen het beroepsgerichte vak economie & ondernemen in het 2^e graads werkveld. De student heeft kennis van economische beroepsvaardigheden t.a.v. de vier profielmodulen (commercieel, secretariaat, logistiek en administratie). De student heeft kennis van economische beroepsvaardigheden t.a.v. keuzevakken. De student heeft kennis van relevante beroepscontexten waar leerlingen/studenten, vanuit economische richtingen in het beroepenveld, kunnen komen te werken. De student kan deze kennis toepassen in relevante vmbo- en mbo-contexten. Ten aanzien van de leerlijn leren lesgeven met ICT wordt er in deze onderwijsseenheid dan ook actief aandacht besteed aan de webshop en e-commerce, en het zoeken en beoordelen van bronnen. Studenten zullen leren om het Officepakket binnen E&O toe te passen.
Eindkwalificaties (beoogde leerresultaten)	Vakinhoudelijke bekwaamheid op niveau-1: kent verschillende manieren waarop hij beroepsgerichte vaardigheden en beroepsgerichte houding begeleidend kan inoefenen en beoordelen. beheerst de binnen de eigen opleiding aangeboden vak kennis in de propedeutische fase én de leerstof van de onderwijsactiviteiten die hij verzorgt.

	Vakdidactische bekwaamheid op niveau-1: kan bij de start van elke onderwijsactiviteit het doel/de doelen van de activiteit uitleggen aan de leerlingen. stemt de keuze en uitvoering van onderwijsactiviteiten af op de beginsituatie van de groep. kan kleine groepjes leerlingen tijdens onderwijsactiviteiten ondersteunen bij de uitvoering van hun taak. kan de doelen van onderwijsactiviteiten evalueren. kan feedback vragen van leerlingen, medestudenten en collega's en gebruiken voor het verbeteren van zijn eigen professionele handelen.	
Kennisbasis economie	Domein(en)	Subdomein(en)
	Domein 6: Bedrijfs-administratie	koop- en Verkoopadministratie
	Domein 11: commerciële economie	rganisatiestrategie
		xterne omgeving
		nterne omgeving
	Domein 13: logistiek	ogistiek
	Domein 16: Vakdidactiek	16.1: Oriëntatie op economie in het 2 ^e graads werkveld
akspecifieke didactiek		
16.3: Ontwerper en beoordelaar van samenhangende leerarrangementen		
Samenhang	Economie & Ondernemen is een onderdeel van de Bedrijfseconomische leerlijn. Studenten worden voorbereid op het lesgeven in Economie & Ondernemen in het vmbo en Retail en Salesvakken op het MBO. De inhoud is o.a. gerelateerd aan de volgende beroepscontexten: Bovenbouw vmbo profiel Economie & Ondernemen. MBO: kwalificatiedossiers van ondernemerschap/retail, assistent-manager internationale handel, verkoopspecialist.	
Deelnameplicht onderwijs	Niet van toepassing	
Maximum aantal deelnemers	De ideale groepsgrootte is 25 studenten. Om organisatorische redenen kan hier in voorkomende gevallen van worden afgeweken.	
Activiteiten en/of werkvormen	In deze onderwijseenheid wordt gewerkt met een combinatie van hoor-werkcolleges en veldwerk, waardoor studenten een vertaalslag leren maken van diverse praktijkervaringen over Economie & Ondernemen naar een visie op betekenisvol onderwijs voor het aanleren van beroepsvaardigheden in het 2 ^e graads werkveld. Het onderwijs wordt in het Nederlands vormgegeven. Studenten ontvangen ontwikkelingsgerichte feedback van docenten en medestudenten.	
Verplichte literatuur / Beschrijving 'leerstof'	In de digitale leeromgeving "OnderwijsOnline", staan per week de materialen waarnaar in de studiewijzer wordt verwezen in de vorm van artikelen en andere bronnen.	
Verplichte software / verplicht materiaal	Niet van toepassing	
Eigen financiële bijdrage	Niet van toepassing	
Tentaminering		
Naam Nederlandstalig	Mondelinge toets: presentatie Economie & Ondernemen	
Naam Engelstalig	Oral exam: economics and business	
Code OSIRIS	Wordt door studievoortgang aangeleverd	
Naam en code Alluris	Mondelinge toets: presentatie Economie & Ondernemen MT E&O	
Beoordelingscriteria of leeruitkomsten	De student beheerst bij de mondelinge toets, die de vorm heeft van een presentatie, de inhoud zoals omschreven bij de algemene omschrijving. De beoordelingscriteria zijn gebaseerd op de doelen en de toetsmatrijs. Deze zijn nader gespecificeerd en gepubliceerd op OnderwijsOnline bij dit tentamen.	
Vorm(en) tentamen en deeltentamens	Mondelinge toets	
Weging deeltentamen	1	
Minimaal oordeel	≥5,5	
Tentamenmomenten	Kans 1 in periode 4 Kans 2 in periode 4	

Aantal examinatoren	2
Toegestane hulpmiddelen	Niet van toepassing
Wijze van aanmelden voor (deel)tentamen-gelegenheid / aanmeldingstermijn t/m 31 januari 2023	Dit tentamen wordt niet georganiseerd door het tentamenbureau. De examinator informeert zelf de studenten over de wijze van inschrijving, aanmelding en de aanmeldingstermijn en indien van toepassing de inleverprocedure van schriftelijke producten en/of videomaterialen via de inleverapplicatie (HANDIN). Dit gebeurt vaak via de studiewijzer van de OWE op OnderwijsOnline. Deze wijze van aanmelden geldt tot en met 31 januari 2023.
Intekenen en uittekenen voor (deel)tentamen-gelegenheden vanaf 1 februari 2023	Indien het tentamen plaatsvindt in periode 3 of 4, zie voor meer informatie over intekenen Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS'.
Nabespreking en inzage	Conform regelgeving in OER. In het rooster kun je de inzagemomenten vinden onder code INZAGE-WC.

Algemene informatie	
Naam onderwijsseenheid lang Nederlandstalig	IEB-2: Europese Integratie
Naam onderwijsseenheid lang Engelstalig	IEB-2: European Integration
Naam onderwijsseenheid kort Nederlandstalig	IEB-2: Europese Integratie
Naam onderwijsseenheid kort Engelstalig	IEB-2: European Integration
Naam onderwijsseenheid Alluris	IEB-2: Europese Integratie
Code onderwijsseenheid OSIRIS	Wordt door studievoortgang aangeleverd
Code onderwijsseenheid Alluris	ILS-Ec1-18A
Onderwijsperiode	Semester 2, periode 4
Intekenen onderwijs	Voor al het onderwijs in periode 3 en 4 moet je je inschrijven, ook als het onderwijs doorloopt vanaf bijvoorbeeld periode 1 of 2. Zie Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS' voor meer informatie.
Studiepunten	2,5 studiepunten
Studielast in uren	70 klokuren
Onderwijstijd (contacturen)	Contacttijd: 7 weken à 4 lesuren per week = 21 klokuren
Ingangseisen onderwijsseenheid (in categorieën)	-
Inhoud en organisatie	
Algemene omschrijving	In het rooster kun je het contactonderwijs vinden onder code EURINT-WC. De studiereis naar Brussel vind je in het rooster onder de code BRUSSL-EX. Ondersteunde informatie vind je op OnderwijsOnline via de site: AE-EC-VT-Europese-Integratie-2223. <i>Disclaimer: vanwege de maatregelen die genomen zijn en/of worden als gevolg van COVID19, kan het zijn dat een aantal onderwijsleeractiviteiten niet fysiek op de HAN plaats kan vinden. Dat hangt natuurlijk af van maatregelen vanuit onze regering en de beslissingen van ons College van Bestuur en het Academie management die daaruit voortvloeien. Bij dit onderwijsarsenaal maken we, als de COVID19-maatregelen daarom vragen, zo nodig gebruik van digitaal onderwijs op afstand als alternatief voor het bovengenoemde contactonderwijs via MS Teams. Om lid te worden van de MS Teams-site die we op zulke momenten inzetten, kun je in MS Teams naar de optie "Join a team with a code" gaan en gebruik je aldaar de code: b7etyfn</i> In deze onderwijsseenheid staan de volgende doelen centraal: De student kent een aantal historische mijlpalen in de totstandkoming van de EU en weet welke lidstaten lid zijn. De student bezit theoretische kennis van motieven voor, stadia van, en gevolgen van economische integratie, waaronder in elk geval: vrijhandelszone, douane-unie, gemeenschappelijke markt en monetaire unie. De student kan doelstellingen, instrumenten en financiering van Europees beleid en de werking van het Europese monetair beleid beschrijven. De student kan zowel het beleid als de werking van Europese besluitvorming via specifieke Europese instellingen voor de werkterreinen van in elk geval: landbouw, ontwikkelingssamenwerking en mededinging (waaronder kartelwetgeving en marktmacht) beschrijven. De student kan kansen en bedreigingen van zowel een uitbreiding als een inkrimping van de Europese Unie vanuit het perspectief van de interne markt en de politiek/maatschappelijke kant beschrijven. De student is in staat om aan te geven op welke gronden en hoe EU-landen een financiële bijdrage leveren aan de financiering van de Europese Unie. De student is in staat om te analyseren wat de redenen zijn dat bepaalde landen netto-ontvangers zijn of nettobetalers zijn binnen de Europese Unie. De student kan een onderbouwde mening innemen en verwoorden over actuele kwesties aangaande Europese integratie.

	Ten aanzien van de leerlijn leren lesgeven met ICT wordt er in deze onderwijseenheid actief aandacht besteed aan: activerende lessen via vakinhoudelijke websites (gapminder), minilessen ontwerpen en presenteren (via laptop) voor de klas, kennismaken met online bronnen / digitale kranten, mediawijsheid (kritisch zijn t.a.v. online bronnen), verrijking lesstof d.m.v. ICT (video's, websites, afbeeldingen). Dit betreft dus een mix van informatievaardigheden en instrumentele vaardigheden. Ten aanzien van de leerlijn leren lesgeven met ICT wordt er in deze onderwijseenheid passief aandacht besteed aan: ICT-rijk activeren voorkennis, tussentijdse formatieve toetsing en check op behalen van leerdoelen, instructievideo's (verlengde instructie), interactieve grafiektekening (m.b.v. LessonUp).	
Eindkwalificaties (beoogde leerresultaten)	Vakinhoudelijke bekwaamheid op niveau-1: kent verschillende manieren waarop hij kennis kan uitleggen en hoe dit bij leerlingen kan overkomen. beheerst de binnen de eigen opleiding aangeboden vakkennis in de propedeutische fase én de leerstof van de onderwijsactiviteiten die hij verzorgt.	
Kennisbasis economie	Domein(en)	Subdomein(en)
	Domein 4: Collectieve sector	4.2: Openbare financiën
	Domein 5: Internationale economische betrekkingen	5.2: Economische en Europese integratie
	Domein 16: Vakdidactiek	16.2: Vakspecifieke didactiek
Samenhang	Europese Integratie is een onderdeel van de algemene economische leerlijn. Deze onderwijseenheid vormt tevens een nadere kennismaking met concepten en contexten uit het leergebied mens en maatschappij. De inhouden zijn o.a. gerelateerd aan de volgende beroepscontexten: Onderbouw vmbo / havo/ vwo Bovenbouw vmbo in het vak economie MBO: kwalificatiedossiers van assistent-manager internationale handel	
Deelnameplicht onderwijs	Niet van toepassing	
Maximum aantal deelnemers	De ideale groepsgrootte is 25 studenten. Om organisatorische redenen kan hier in voorkomende gevallen van worden afgeweken.	
Activiteiten en/of werkvormen	In deze onderwijseenheid wordt gewerkt met een combinatie van hoor- werkcolleges. Terugkerende onderdelen tijdens de lessen zijn o.a.: - het beantwoorden van vragen naar aanleiding van de bestudering van de in een vorige bijeenkomst aangeboden stof of van gemaakte huiswerkopgaven; - theoretische verdieping van de onderwerpen in de vorm van hoorcollege; - het maken van oefenopgaven om de aangeboden theorie te verankeren in de vorm van werkcollege; - Tussentijdse formatieve evaluatie via bijvoorbeeld LessonUp; - Gedifferentieerde lessen met verrijkings- en verdiepingsstof op behoefte; - Het ontwerpen en presenteren van een transferwerkform voor het tweedegraads werkveld - discussies en debatvormen aangaande actuele onderwerpen en dilemma's in Europees verband; - een studiereis naar het Europees Parlement in Brussel (Europees Parlement en Parlementarium) - Studenten ontvangen ontwikkelingsgerichte feedback van docenten en medestudenten. - Het onderwijs wordt in het Nederlands vormgegeven. Gebruikte literatuur kan Engelstalige teksten bevatten.	
Verplichte literatuur / Beschrijving 'leerstof'	Hulleman, W., & Marijs, A. <i>Internationale economische ontwikkelingen en bedrijfsomgeving</i>. Groningen: Noordhoff. Pinder, J., & Usherwood, S. <i>Elementaire Deeltjes nr. 7: Europese Unie</i>. Amsterdam: Singel Uitgeverijen. In de digitale leeromgeving "OnderwijsOnline", staan daarnaast aanvullende materialen waarnaar in de studiewijzer wordt verwezen in de vorm van artikelen en andere bronnen.	
Verplichte software / verplicht materiaal	Niet van toepassing	
Eigen financiële bijdrage	De bijdrage voor de studiereis naar het Europees Parlement in Brussel bedraagt €50,- (excl. eten en drinken). De opleiding gaat ervan uit dat iedere student participeert. Wanneer er in uitzonderlijke gevallen sprake is van bijzondere omstandigheden die dit verhinderen, kan met de docent van het vak een individuele afspraak worden gemaakt voor het bespreken van een alternatief voor deze studiereis c.q. het doen van een beroep op het noodfonds van de HAN.	

Tentaminering	
Naam Nederlandstalig	Kennistoets Europese Integratie
Naam Engelstalig	Knowledge test European Integration
Code OSIRIS	Wordt door studievoortgang aangeleverd
Naam en code Alluris	Kennistoets Europese Integratie KT EU int
Beoordelingscriteria of leeruitkomsten	De student beheerst bij de kennistoets de inhouden en vaardigheden zoals omschreven bij de algemene omschrijving. De beoordelingscriteria zijn gebaseerd op de doelen en de toetsmatrijs. Deze zijn nader gespecificeerd en gepubliceerd op OnderwijsOnline bij dit tentamen.
Vorm(en) tentamen en deeltentamens	Schriftelijk tentamen. De student maakt transferopdrachten. Deze worden beoordeeld en tellen mee als deeltentamen.
Weging deeltentamen	1
Minimaal oordeel	≥5,5
Tentamenmomenten	Kans 1 in periode 4 Kans 2 in periode 4
Aantal examinatoren	1
Toegestane hulpmiddelen	Niet-programmeerbare rekenmachine Pen Kladpapier
Wijze van aanmelden voor (deel)tentamen-gelegenheid / aanmeldingstermijn t/m 31 januari 2023	Dit tentamen wordt georganiseerd door het tentamenbureau. De student dient zich in te schrijven via een inschrijfsite (een link staat op OnderwijsOnline). De inschrijfperiode wordt gepubliceerd op de inschrijfsite. Indien een student niet is ingeschreven, kan ook niet worden deelgenomen aan het tentamen. Om aan het tentamen deel te kunnen nemen, dient de student een geldige collegekaart of identiteitsbewijs te kunnen tonen aan de surveillant of examiner. Deze wijze van aanmelden geldt tot en met 31 januari 2023.
Intekenen en uittekenen voor (deel)tentamen-gelegenheden vanaf 1 februari 2023	Indien het tentamen plaatsvindt in periode 3 of 4, zie voor meer informatie over intekenen Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS'.
Nabespreking en inzage	Conform regelgeving in OER. In het rooster kun je de inzagemomenten vinden onder code INZAGE-WC.

Algemene informatie	
Naam onderwijsseenheid lang Nederlandstalig	Recht
Naam onderwijsseenheid lang Engelstalig	Law
Naam onderwijsseenheid kort Nederlandstalig	Recht
Naam onderwijsseenheid kort Engelstalig	Law
Naam onderwijsseenheid Alluris	Recht
Code onderwijsseenheid OSIRIS	Wordt door studievoortgang aangeleverd
Code onderwijsseenheid Alluris	ILS-Ec1-19A/22
Onderwijsperiode	Semester 2, periode 4
Intekenen onderwijs	Voor al het onderwijs in periode 3 en 4 moet je je inschrijven, ook als het onderwijs doorloopt vanaf bijvoorbeeld periode 1 of 2. Zie Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS' voor meer informatie.
Studiepunten	2,5 studiepunten
Studielast in uren	70 klokuren
Onderwijstijd (contacturen)	Contacttijd: 7 weken à 4 lesuren per week = 21 klokuren
Ingangseisen onderwijsseenheid (in categorieën)	-
Inhoud en organisatie	
Algemene omschrijving	In het rooster kun je het contactonderwijs vinden onder code RECHT-WC. Ondersteunde informatie vind je op OnderwijsOnline via de site: AE-EC-VT/DT-Recht-2223. <i>Disclaimer: vanwege de maatregelen die genomen zijn en/of worden als gevolg van COVID19, kan het zijn dat een aantal onderwijsleeractiviteiten niet fysiek op de HAN plaats kan vinden. Dat hangt natuurlijk af van maatregelen vanuit onze regering en de beslissingen van ons College van Bestuur en het Academienagement die daaruit voortvloeien. Bij dit onderwijsarsenaal maken we, als de COVID19-maatregelen daarom vragen, zo nodig gebruik van digitaal onderwijs op afstand als alternatief voor het bovengenoemde contactonderwijs via MS Teams. Om lid te worden van de MS Teams-site die we op zulke momenten inzetten, kun je in MS Teams naar de optie "Join a team with a code" gaan en gebruik je aldaar de code: p1uf1z3.</i> De student kan vanuit casuïstiek, binnen in elk geval consumentenrecht en arbeidsrecht, juridische onderzoeksvaardigheden uitvoeren waarbij de wettenbundel wordt gehanteerd. Binnen de casuïstiek wordt aandacht besteed aan: De werking van de rechtspraak in Nederland en van aspecten daarbinnen zoals rechtsbronnen, materieel recht en formeel recht. De student heeft basiskennis over het Nederlandse recht ten aanzien van de verschillende rechtsgebieden, het onderscheid tussen publiekrecht (t.w. de rechtsverhouding tussen rechtssubjecten en de overheid) en privaatrecht (t.w. de rechtsverhouding tussen rechtssubjecten onderling). De student heeft basale kennis van overeenkomsten- / verbintenissenrecht in de contexten van het consumentenrecht (consumentenkoop, ruilen, garantie, algemene voorwaarden, ontbindende voorwaarden) en het huurrecht (rechten en plichten huurder en verhuurder, huurcontract, borg). De student heeft basale kennis van overeenkomsten/verbintenissenrecht in de context van arbeidsovereenkomsten (CAO, arbeidsvoorwaarden, (on)bepaalde tijd, proeftijd en ontslag). De vaardigheid om een wettenbundel op accurate wijze te hanteren bij het oplossen van basale vraagstukken die spelen in economisch-juridische contexten; privaatrecht, arbeidsrecht en consumentenrecht.

	Ten aanzien van de leerlijn leren lesgeven met ICT wordt er in deze onderwijseenheid actief aandacht besteed aan vaardigheden in zoeken van digitale bronnen (w.o. jurisprudentie) en het analyseren van juridische bronnen. Dit betreft dus een mix van informatievaardigheden en instrumentele vaardigheden. Via het raadplegen van online beschikbaar gestelde videomaterialen wordt passief aandacht besteed aan tijd- en plaatsafhankelijk leren.	
Eindkwalificaties (beoogde leerresultaten)	Vakinhoudelijke bekwaamheid op niveau-1: kent verschillende manieren waarop hij kennis kan uitleggen en hoe dit bij leerlingen kan overkomen. beheerst de binnen de eigen opleiding aangeboden vakkennis in de propedeutische fase én de leerstof van de onderwijsactiviteiten die hij verzorgt.	
Kennisbasis economie	Domein(en)	Subdomein(en)
	Preambule	
	Domein 1: Macro-economie	1.4: Arbeid
	Domein 2: Micro-economie	2.1: Consumentengedrag
	Domein 4: Collectieve sector	4.1: Functies van de collectieve sector
	Domein 9: Corporate finance	openbare financiën vermogens- en kapitaalstructuur
Samenhang	Recht is een onderdeel van zowel de algemeen-economische als de bedrijfseconomische leerlijn. De inhouden zijn o.a. gerelateerd aan de volgende beroepscontexten: Onderbouw havo/ vwo Bovenbouw vmbo in het vak economie Bovenbouw vmbo de profielen economie & ondernemen MBO: kwalificatiedossiers van ondernemerschap/retail, assistent-manager internationale handel, verkoopspecialist, bedrijfsadministrateur	
Deelnameplicht onderwijs	Niet van toepassing	
Maximum aantal deelnemers	De ideale groepsgrootte is 25 studenten. Om organisatorische redenen kan hier in voorkomende gevallen van worden afgeweken.	
Activiteiten en/of werkvormen	In deze onderwijseenheid wordt gewerkt met een combinatie van hoor- werkcolleges. Terugkerende onderdelen tijdens de lessen zijn o.a.: het beantwoorden van vragen naar aanleiding van de bestudering van de in een vorige bijeenkomst aangeboden stof of van gemaakte huiswerkgaven; theoretische verdieping van de onderwerpen in de vorm van hoorcollege; het maken van oefenopgaven en toepassen van kennis in specifieke casussen om de aangeboden theorie te verankeren in de vorm van werkcollege. Studenten ontvangen ontwikkelingsgerichte feedback van docenten en medestudenten. Het onderwijs wordt in het Nederlands vormgegeven.	
Verplichte literatuur / Beschrijving ‘leerstof’	Wetteksten hoger onderwijs 2022-2023 (wettenbundel); mag ook een eerdere editie zijn, graag niet ouder dan 10 jaar.	
Verplichte software / verplicht materiaal	Niet van toepassing	
Eigen financiële bijdrage	Niet van toepassing	
Tentaminering		
Naam Nederlandstalig	Kennistoets Recht	
Naam Engelstalig	Knowledge test Law	
Code OSIRIS	Wordt door studievoortgang aangeleverd	
Naam en code Alluris	Kennistoets Recht KT Recht	
Beoordelingscriteria of leeruitkomsten	De student beheerst bij de kennistoets de inhouden en vaardigheden zoals omschreven bij de algemene omschrijving. De beoordelingscriteria zijn gebaseerd op de doelen en de toetsmatrjjs. Deze zijn nader gespecificeerd en gepubliceerd op OnderwijsOnline bij dit tentamen.	
Vorm(en) tentamen en deeltentamens	Schriftelijk tentamen	
Weging deeltentamen	1	
Minimaal oordeel	≥5,5	
Tentamenmomenten	Kans 1 in periode 4 Kans 2 in periode 4	

Aantal examinatoren	1
Toegestane hulpmiddelen	Niet-programmeerbare rekenmachine Pen Kladpapier Wetteksten Hoger Onderwijs (wettenbundel)
Wijze van aanmelden voor (deel)tentamen-gelegenheid / aanmeldingstermijn t/m 31 januari 2023	Dit tentamen wordt georganiseerd door het tentamenbureau. De student dient zich in te schrijven via een inschrijfsite (een link staat op OnderwijsOnline). De inschrijfperiode wordt gepubliceerd op de inschrijfsite. Indien een student niet is ingeschreven, kan ook niet worden deelgenomen aan het tentamen. Om aan het tentamen deel te kunnen nemen, dient de student een geldige collegekaart of identiteitsbewijs te kunnen tonen aan de surveillant of examiner. Deze wijze van aanmelden geldt tot en met 31 januari 2023.
Intekenen en uittekenen voor (deel)tentamen-gelegenheden vanaf 1 februari 2023	Indien het tentamen plaatsvindt in periode 3 of 4, zie voor meer informatie over intekenen Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS'.
Nabespreking en inzage	Conform regelgeving in OER. In het rooster kun je de inzagemomenten vinden onder code INZAGE-WC.

Algemene informatie	
Naam onderwijsseenheid lang Nederlandstalig	VDVT06: Vakdidactiek CLK
Naam onderwijsseenheid lang Engelstalig	Teaching methods in economics 6: Subject integration
Naam onderwijsseenheid kort Nederlandstalig	VDVT06: CLK
Naam onderwijsseenheid kort Engelstalig	TME06: Subject integration
Naam onderwijsseenheid Alluris	VDVT06: Vakdidactiek CLK
Code onderwijsseenheid OSIRIS	Wordt door studievoortgang aangeleverd
Code onderwijsseenheid Alluris	ILS-Ec1-21A
Onderwijsperiode	Semester 2, periode 4
Intekenen onderwijs	Voor al het onderwijs in periode 3 en 4 moet je je inschrijven, ook als het onderwijs doorloopt vanaf bijvoorbeeld periode 1 of 2. Zie Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS' voor meer informatie.
Studiepunten	2,5 studiepunten
Studielast in uren	70 klokuren
Onderwijstijd (contacturen)	Contacttijd: 7 weken à 2 lesuren per week = 11 klokuren.
Ingangseisen onderwijsseenheid (in categorieën)	-
Inhoud en organisatie	
Algemene omschrijving	In het rooster kun je het contactonderwijs vinden onder code VDVT06-WC. Ondersteunde informatie vind je op OnderwijsOnline via de site: AE-EC-VT-VD-CLK-2223. <i>Disclaimer: vanwege de maatregelen die genomen zijn en/of worden als gevolg van COVID19, kan het zijn dat een aantal onderwijsleeractiviteiten niet fysiek op de HAN plaats kan vinden. Dat hangt natuurlijk af van maatregelen vanuit onze regering en de beslissingen van ons College van Bestuur en het Academienagement die daaruit voortvloeien. Bij dit onderwijsarsenaal maken we, als de COVID19-maatregelen daarom vragen, zo nodig gebruik van digitaal onderwijs op afstand als alternatief voor het bovengenoemde contactonderwijs via MS Teams. Om lid te worden van de MS Teams-site die we op zulke momenten inzetten, kun je in MS Teams naar de optie "Join a team with a code" gaan en gebruik je aldaar de code: tkup1wf.</i> In deze onderwijsseenheid vakdidactiek economie vervolgen we de zoektocht naar hoe we onderwijs in economie het beste kunnen vormgeven. Je vormt een visie op het werken in het leergebied mens en maatschappij (M&M). Uiteraard zal ook de vertaalslag gemaakt worden naar de praktijk. Hierbij staat het verzamelen van een diversiteit aan authentieke bronnen centraal. Deze worden verwerkt in een lessenserie voor het leergebied M&M. Ten aanzien van de leerlijn leren lesgeven met ICT wordt er in deze onderwijsseenheid actief aandacht besteed aan vaardigheden in zoeken van digitale bronnen en het analyseren van bronnen en naar keuze bij het ontwerpen van ICT in het ontwerp van de lessenserie (werkvorm/toetsing). Dit betreft dus een mix van informatievaardigheden en instrumentele vaardigheden.
Eindkwalificaties (beoogde leerresultaten)	Vakdidactische bekwaamheid op niveau-1: kent de inrichting van het Nederlandse onderwijssysteem met specifieke aandacht voor het tweedegraads werkveld. heeft zich verdiept in de methodes/leergangen voor het leergebied M&M kent verschillende eenvoudige didactische werkvormen en weet wanneer hij deze kan inzetten. kan de doelen voor zijn onderwijsactiviteiten formuleren. kan een lesvoorbereiding maken met daarin een beschrijving van de beginsituatie, de doelen, de gekozen didactische aanpak, de organisatie van de onderwijsactiviteit en de wijze waarop deze geëvalueerd kan worden.

	kan een eenvoudige onderwijsactiviteit ontwerpen waarin hij waar mogelijk ICT-middelen toepast. stemt de keuze en uitvoering van onderwijsactiviteiten af op de beginsituatie van de groep. kan bij de start van elke onderwijsactiviteit het doel/de doelen van de activiteit uitleggen aan de leerlingen. kan tijdens een instructiemoment de leerstof begrijpelijk en gestructureerd overbrengen. kan de doelen van onderwijsactiviteiten evalueren. kan feedback vragen van leerlingen, medestudenten en collega's en gebruiken voor het verbeteren van zijn eigen professionele handelen. kan de uitgevoerde onderwijsactiviteiten evalueren en waar nodig bijstellen.	
	Brede professionele basis op niveau-1: toont interesse in actuele ontwikkelingen in het voortgezet en middelbaar beroepsonderwijs. kan zoeken naar bronnen en deze beoordelen op bruikbaarheid. heeft kennis van enkele onderzoeksmethoden en kan hiermee experimenteren in de praktijk. kan zich zowel mondeling als schriftelijk correct en helder uitdrukken (spelling, zinsbouw en tekststructuur) waarbij hij op functionele wijze gebruik maakt van multimediale middelen.	
Kennisbasis economie	Domein(en)	Subdomein(en)
	Domein 16: Vakdidactiek	16.1: Oriëntatie op economie in het tweedegraads werkveld (inclusief MBO) vakspecifieke didactiek
Samenhang	Deze onderwijseenheid vakdidactiek is deel van de vakdidactische leerlijn. Er zijn links met de vakinhoudelijke thema's van parallelle onderwijseenheden. De inhouden van deze onderwijseenheid zijn o.a. gerelateerd aan de volgende beroepscontexten: Onderbouw vmbo / havo/ vwo Studenten ontwerpen een lessenserie voor de onderbouw voor het leergebied M&M. Deze is gebaseerd op het verzamelen van primaire bronnen. Uitvoering van een deel van de lessenserie en verwerking van feedback van leerlingen en vakcollega's tot een eindproduct vindt plaats in het werkveld. Collega's uit het werkveld beoordelen mede.	
Deelnameplicht onderwijs	Vakdidactiek kent een aanwezigheidsverplichting. De didactische kant van het lesgeven leer je niet (of in elk geval niet uitsluitend) door er individueel over te lezen, maar door het in de les te doen en er met elkaar over in dialoog te gaan. De vorm waarin bij vakdidactiek wordt gewerkt bestaat dan ook uit interactieve colleges waarin je samen met medestudenten en de docent via begeleide dialoog en andersoortige leeractiviteiten samenwerkt om jouw eigen vakdidactische kennis te construeren.	
Maximum aantal deelnemers	De ideale groeps grootte is 25 studenten. Om organisatorische redenen kan hier in voorkomende gevallen van worden afgeweken.	
Activiteiten en/of werkvormen	Interactieve colleges met o.a. gastdocenten. Studenten ontvangen ontwikkelingsgerichte feedback van docenten en medestudenten.	
Verplichte literatuur / Beschrijving 'leerstof'	Artikelen op de digitale leeromgeving 'OnderwijsOnline', waaronder: www.onderbouwvo.nl Kerndoelen SLO Mens en Maatschappij Leervaardigheden Aardrijkskunde en Geschiedenis Passages uit: Wilschut, A. (2013). <i>Geschiedenisdidactiek</i>. Bussum: Coutinho	
Verplichte software / verplicht materiaal	Niet van toepassing	
Eigen financiële bijdrage	Niet van toepassing	
Tentaminering		
Naam Nederlandstalig	Leertaak: CLK	
Naam Engelstalig	Practical assignment Subject integration	
Code OSIRIS	Wordt door studievoortgang aangeleverd	
Naam en code Alluris	Leertaak: CLK LT CLK	
Beoordelingscriteria of leeruitkomsten	De student beheerst de inhouden en vaardigheden zoals omschreven bij de algemene omschrijving. De student kan samen met medestudenten een leerarrangement voor het leergebied Mens & Maatschappij (M&M) ontwikkelen en de gemaakte keuzes individueel verantwoorden. Hierin ver(ant)woordt de student ook zijn visie op werken	

	in het leergebied M&M. De beoordelingscriteria zijn gebaseerd op de doelen. Deze zijn nader gespecificeerd en gepubliceerd op OnderwijsOnline bij dit tentamen.
Vorm(en) tentamen en deeltentamens	Leertaak (schriftelijk verslag: samenwerkingsproduct met een individueel gedeelte)
Weging deeltentamen	1
Minimaal oordeel	$\geq 5,5$
Tentamenmomenten	Kans 1 in periode 4 Kans 2 in periode 4
Aantal examinatoren	1 of 2
Toegestane hulpmiddelen	Niet van toepassing
Wijze van aanmelden voor (deel)tentamen-gelegenheid / aanmeldingstermijn t/m 31 januari 2023	Dit tentamen wordt niet georganiseerd door het tentamenbureau. De examinator informeert zelf de studenten over de wijze van inschrijving, aanmelding en de aanmeldingstermijn en indien van toepassing de inleverprocedure van schriftelijke producten en/of videomaterialen via de inleverapplicatie (HANDIN). Dit gebeurt vaak via de studiewijzer op OnderwijsOnline. Deze wijze van aanmelden geldt tot en met 31 januari 2023.
Intekenen en uittekenen voor (deel)tentamen-gelegenheden vanaf 1 februari 2023	Indien het tentamen plaatsvindt in periode 3 of 4, zie voor meer informatie over intekenen Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS'.
Nabespreking en inzage	Conform regelgeving in OER. In het rooster kun je de inzagemomenten vinden onder code INZAGE-WC. .

Algemene informatie		
Naam onderwijsseenheid lang Nederlandstalig	Oriëntatie op de adolescent (GKB4)	
Naam onderwijsseenheid lang Engelstalig	Introduction to the Adolescent (GKB4)	
Naam onderwijsseenheid kort Nederlandstalig	Oriëntatie op de adolescent (GKB4)	
Naam onderwijsseenheid kort Engelstalig	Introduction to the Adolescent (GKB4)	
Naam onderwijsseenheid Alluris	Oriëntatie op de adolescent (GKB4)	
Code onderwijsseenheid OSIRIS	Wordt door studievoortgang aangeleverd	
Code onderwijsseenheid Alluris	ILS-EC1-OA	
Onderwijsperiode	Semester 2: periode 4	
Intekenen onderwijs	Voor al het onderwijs in periode 3 en 4 moet je je inschrijven, ook als het onderwijs doorloopt vanaf bijvoorbeeld periode 1 of 2. Zie Deel 3 ‘Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS’ voor meer informatie.	
Studiepunten	2,5	
Studielast in uren	70	
Onderwijstijd (contacturen)	Contacttijd lessen onderwijskunde: 15 tot 18 uur Zelfstudie: 52 uur (voorbereiding colleges, kennistoets)	
Ingangseisen onderwijsseenheid (in categorieën)	N.v.t.	
Inhoud en organisatie		
Algemene omschrijving	De student kan benoemen welke invloed het IQ heeft op het leerpotentieel. De student weet stelling te nemen in het nature-nurture debat en kan zijn mening hierin onderbouwen. De student kent de beperkingen van intelligentietesten in het kader van culturele gebondenheid. De student weet wat sociale intelligentie inhoudt en in welke onderwijssituaties dit terugkomt. De student bezit kennis over de rijping en de werking van de hersenen. De student kan inzichten over de werking van de hersenen op waarde schatten voor het lesgeven. De inzichten bieden verklaringen voor leerlinggedrag en effectiviteit van het handelen van de docent. De student kan de kennis van de ontwikkeling van het brein meenemen in het vormgeven van werkvormen in de dagelijkse lespraktijk. De student heeft kennis van de achtergronden van leerlingen. Hiervoor bezit de student kennis over de leefwerelden van leerlingen en studenten met daarbij kenmerkende aspecten van (jeugd)culturen en de invloed van social media. Tevens bezit de student kennis over verschillende opvoedingsstijlen en het begrip cultuur. De student heeft kennis van hoe moraliteit ontwikkelt bij adolescenten en hoe de student dit morele leren kan begeleiden. De student bezit hiervoor kennis over de sociale-, morele en identiteitsontwikkeling van de adolescent. De student bezit kennis over kenmerken van de adolescentieperiode.	
Eindkwalificaties (beoogde leerresultaten)	In deze onderwijsseenheid wordt er gewerkt aan de volgende eindkwalificaties: Brede professionele basis Toont interesse in actuele ontwikkelingen in het voortgezet en middelbaar beroepsonderwijs. Formuleert zorgvuldig en geeft zijn boodschap helder en in correcte bewoordingen weer. Pedagogisch bekwaam Heeft kennis van de ontwikkeling van de adolescent en zijn leef- en beleavingswereld. Kent verschillende ontwikkelingstheorieën die hem helpen de leerlingen en hun behoeften te leren kennen. Heeft kennis van de basisbehoeften van leerlingen en kan deze herkennen in de praktijk.	
Kennisbases	Domein	kernconcept(en)
Generieke kennisbasis	A1: Opvattingen over leren en leerconcepten	Intelligentie en leren
	A3: Hersenen en leren	Ontwikkelingen van de hersenen

	B1; School in de pluriforme maatschappij	Leefwerelden van leerlingen en studenten Opvoedingsstijlen- en oriëntaties (incl. hechting) Culturele begaafdheid
	B2: Pedagogische functie van de school	Relatie tussen school en thuis
	B3: Pedagogisch klimaat in school en de klas	Waardengericht onderwijs (moreel leren)
	Ontwikkelingstheorieën	Sociale ontwikkeling Morele ontwikkeling Identiteitsontwikkeling Seksuele ontwikkeling Gedrag- en ontwikkelingsstoornissen
Samenhang	Deze onderwijseenheid maakt deel uit van het programma onderwijskunde en is mede gebaseerd op de landelijk vastgestelde generieke kennisbasis.	
Deelnameplicht onderwijs	Voor de lessen onderwijskunde geldt dezelfde participatieregeling als die van de opleiding waarvoor je bent ingeschreven.	
Maximum aantal deelnemers	n.v.t.	
Activiteiten en/of werkvormen	(Werk)colleges waarin theorie wordt afgewisseld met praktische oefeningen, verwerkingsopdrachten en samenwerking met studiegenoten	
Verplichte literatuur	Geerts, W., & Van Kralingen, R. <i>Handboek voor leraren</i> (3 ^e herziene druk). Bussum: Coutinho. Ros, A., Castelijns, J., Van Loon, A-M., & Verbeeck, K. <i>Gemotiveerd leren en lesgeven</i> (pp.87- 90). Bussum: Coutinho. Van der Wal, J., Theunissen, M. & De Wilde, J. <i>Identiteitsontwikkeling en leerlingbegeleiding</i> . Bussum: Coutinho.	
Verplichte software / verplicht materiaal	n.v.t.	
Eigen financiële bijdrage	n.v.t.	
Tentaminering		
Naam Nederlandstalig	Kennistoets Oriëntatie op de adolescent (GKB4)	
Naam Engelstalig	Knowledge test: Introduction to the Adolescent (GKB4)	
Code OSIRIS	Wordt door studievoortgang aangeleverd	
Naam en code Alluris	Kennistoets Oriëntatie op de adolescent Code tentamen: KT GKB4	
Beoordelingscriteria of leeruitkomsten	De student kan de begrippen fase, levensloop, jeugdland, adolescentie, puberteit, sturm und drang adolescentiefase, puberteit, prestatie maatschappij, hersenstructuur en nature en nurture omschrijven in eigen woorden; De student kan in eigen woorden benoemen wat de relatie is tussen leeftijd en gedrag; De student kan in eigen woorden benoemen waardoor emotionele onrust in de adolescentie wordt beïnvloed; De student kan in eigen woorden benoemen hoe de ontwikkeling van de hersenen van adolescenten verloopt en wat de beeldvorming van de adolescentie inhoudt. De student weet hoe de sociale omgeving de identiteitsontwikkeling van adolescenten kan beïnvloeden; De student kan de seksuele ontwikkeling van jongeren vanuit verschillende aspecten beschrijven; De student kan de biologische veranderingen die invloed hebben op jongeren duiden en toelichten in eigen woorden; De student kan aangeven wat er wordt verstaan onder de begrippen; persoonlijkheid, big five, identiteit, ontwikkelingscrisis, omgevingsinvloeden en opvoedingsstijl; De student kan het begrip persoonlijkheid uitleggen aan de hand van de theorie van de Big Five en Freud; De student weet hoe het begrip intelligentie kan worden aangeduid; De student weet hoe de ontwikkeling van de intelligentie van de adolescent verloopt; De student weet hoe de morele ontwikkeling van de adolescent kan worden begeleid.	
Vorm(en) tentamen en deeltentamens	Kennistoets	
Weging deeltentamen	1	
Minimaal oordeel	5,5	
Tentamenmomenten	Kans 1: Periode 4	

	Kans 2: Periode 4
Aantal examinatoren	n.v.t.
Toegestane hulpmiddelen	n.v.t.
Wijze van aanmelden voor (deel)tentamengelegenheden /aanmeldingstermijn t/m 31 januari 2023	Indien het tentamen (bijvoorbeeld een kennistoets) georganiseerd wordt door het tentamenbureau dient de student zich in te schrijven via een inschrijfsite (een link staat op OnderwijsOnline). De inschrijfperiode wordt gepubliceerd op de inschrijfsite. Indien het gaat om een andere vorm van toetsing informeert de examinerator de studenten over de wijze van inschrijving, aanmelding en de aanmeldingstermijn. Indien een student niet is ingeschreven, kan ook niet worden deelgenomen aan het tentamen. Om aan het tentamen deel te kunnen nemen dient de student een geldige collegekaart of identiteitsbewijs te kunnen tonen aan surveillant of examinerator.
Intekenen en uittekenen voor (deel)tentamen-gelegenheden vanaf 1 februari 2023	Indien het tentamen plaatsvindt in periode 3 of 4, zie voor meer informatie over intekenen Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS'.
Nabespreking en inzage	Conform regelgeving in OER

9.2 Onderwijseenheden van de postpropedeuse

Onderwijseenheid-beschrijvingen JAAR 2 VOLTijd

Algemene informatie	
Naam onderwijseenheid lang Nederlandstalig	Recht-2
Naam onderwijseenheid lang Engelstalig	Law 2
Naam onderwijseenheid kort Nederlandstalig	Recht-2
Naam onderwijseenheid kort Engelstalig	Law 2
Naam onderwijseenheid Alluris	Recht-2
Code onderwijseenheid OSIRIS	Wordt door studievoortgang aangeleverd
Code onderwijseenheid Alluris	ILS-Ec2-1
Onderwijsperiode	Semester 1, periode 1
Intekenen onderwijs	Voor al het onderwijs in periode 3 en 4 moet je je inschrijven, ook als het onderwijs doorloopt vanaf bijvoorbeeld periode 1 of 2. Zie Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS' voor meer informatie.
Studiepunten	2,5 studiepunten
Studielast in uren	70 klokuren
Onderwijstijd (contacturen)	Contacttijd: 7 weken à 4 lesuren per week = 21 klokuren
Ingangseisen onderwijseenheid (in categorieën)	-
Inhoud en organisatie	
Algemene omschrijving	In het rooster kun je het contactonderwijs vinden onder code RECHT2-WC. Ondersteunde informatie vind je op OnderwijsOnline via de site: AE-EC-VT-Recht-2-2223. <i>Disclaimer: vanwege de maatregelen die genomen zijn en/of worden als gevolg van COVID19, kan het zijn dat een aantal onderwijsleeractiviteiten niet fysiek op de HAN plaats kan vinden. Dat hangt natuurlijk af van maatregelen vanuit onze regering en de beslissingen van ons College van Bestuur en het Academie management die daaruit voortvloeien. Bij dit onderwijsarsenaal maken we, als de COVID19-maatregelen daarom vragen, zo nodig gebruik van digitaal onderwijs op afstand als alternatief voor het bovengenoemde contactonderwijs via MS Teams. Om lid te worden van de MS Teams-site die we op zulke momenten inzetten, kun je in MS Teams naar de optie "Join a team with a code" gaan en gebruik je aldaar de code: rm0kdlu.</i> In deze onderwijseenheid staan de volgende doelen centraal: De student heeft basale kennis van overeenkomsten/verbintenissenrecht in de context van arbeidsovereenkomsten (CAO, arbeidsvoorwaarden, (on)bepaalde tijd, proeftijd en ontslag). De student heeft basale kennis van overeenkomsten- / verbintenissenrecht in de contexten van de onrechtmatige daad en inleiding goederenrecht. De student heeft basale kennis van het bestuursrecht (legaliteitsbeginsel, specialiteitsbeginsel, bestuursorgaan, belanghebbende, besluit, verkrijging bestuursbevoegdheden) De student heeft basale kennis van het burgerlijk procesrecht (opbouw rechterlijke macht, competentieregels, rechtsmiddelen en beginselen) De student heeft basale kennis van het ondernemingsrecht en concepten daarbinnen zoals rechtspersonen, aansprakelijkheid, ondernemingsvormen. De student heeft theoretische kennis van het inkomstenbelastingstelsel in Nederland ten aanzien van de inrichting en werking van het boxensysteem, de redenen van het progressieve karakter van het systeem (bijvoorbeeld nivellering) alsmede hoe belastingheffing kan worden gebruikt als beleidsinstrument.

	De student heeft basale kennis van het sociale zekerheidsrecht en concepten daarbinnen zoals sociale verzekeringen, volksverzekeringen, werknemersverzekeringen, zorgverzekeringswet, sociale voorzieningen. Ten aanzien van de leerlijn leren lesgeven met ICT wordt er in deze onderwijseenheid actief aandacht besteed aan vaardigheden in zoeken van digitale bronnen (w.o. jurisprudentie) en het analyseren van juridische bronnen. Dit betreft dus een mix van instrumentele vaardigheden en informatievaardigheden. Ten aanzien van de leerlijn leren lesgeven met ICT wordt er in deze onderwijseenheid passief aandacht besteed aan tussentijdse formatieve toetsing via Kahoot. Via het raadplegen van online beschikbaar gestelde videomaterialen wordt passief aandacht besteed aan tijd- en plaatsonafhankelijk leren.	
Eindkwalificaties (beoogde leerresultaten)	Vakinhoudelijke bekwaamheid op niveau-2: beheerst de binnen de eigen opleiding aangeboden vakkennis in de hoofdfase én de leerstof van de onderwijsactiviteiten die hij verzorgt.	
Vakkennisbasis economie	Domein(en)	Subdomein(en)
	Domein 1: Macro-economie	1.4: Arbeid
	Domein 2: Micro-economie	2.1: Consumentengedrag
	Domein 4: Collectieve sector	4.1: Functies van de collectieve sector 4.2: Openbare financiën
	Domein 9: Corporate finance	9.1: Vermogens- en kapitaalstructuur
Samenhang	Recht is een onderdeel van zowel de Algemeen Economische als de Bedrijfseconomische leerlijn. De inhouden zijn o.a. gerelateerd aan de volgende beroepscontexten: Onderbouw havo/ vwo Bovenbouw vmbo in het vak economie Bovenbouw vmbo de profielen economie & ondernemen MBO: kwalificatiedossiers van ondernemerschap/retail, assistent-manager internationale handel, verkoopspecialist, bedrijfsadministrateur	
Deelnameplicht onderwijs	Niet van toepassing	
Maximum aantal deelnemers	De ideale groepsgrootte is 25 studenten. Om organisatorische redenen kan hier in voorkomende gevallen van worden afgeweken.	
Activiteiten en/of werkvormen	In deze onderwijseenheid wordt gewerkt met een combinatie van hoor- werkcolleges. Terugkerende onderdelen tijdens de lessen zijn o.a.: het beantwoorden van vragen naar aanleiding van de bestudering van de in een vorige bijeenkomst aangeboden stof of van gemaakte huiswerkopgaven; theoretische verdieping van de onderwerpen in de vorm van hoorcollege; het maken van oefenopgaven en toepassen van kennis in specifieke casussen om de aangeboden theorie te verankeren in de vorm van werkcollege. Studenten ontvangen ontwikkelingsgerichte feedback van docenten en medestudenten. Het onderwijs wordt in het Nederlands vormgegeven.	
Verplichte literatuur / Beschrijving 'leerstof'	Van der Roest, O.A.P. <i>Basisboek Recht</i> . Groningen: Noordhoff. Wetteksten hoger onderwijs (wettenbundel) 2021-2022 of 2022-2023	
Verplichte software / verplicht materiaal	Niet van toepassing	
Eigen financiële bijdrage	Niet van toepassing	
Tentaminering		
Naam Nederlandstalig	Kennistoets Recht-2	
Naam Engelstalig	Knowledge test Law-2	
Code OSIRIS	Wordt door studievoortgang aangeleverd	
Naam en code Alluris	Kennistoets Recht-2 KT Recht-2	
Beoordelingscriteria of leeruitkomsten	De student beheerst bij de kennistoets de inhouden en vaardigheden zoals omschreven bij de algemene omschrijving. De beoordelingscriteria zijn gebaseerd op de doelen en de toetsmatrijs. Deze zijn nader gespecificeerd en gepubliceerd op OnderwijsOnline bij dit tentamen.	
Vorm(en) tentamen en deeltentamens	Schriftelijk tentamen.	
Weging deeltentamen	1	
Minimaal oordeel	≥5,5	
Tentamenmomenten	Kans 1 in periode 1	

	Kans 2 in periode 2
Aantal examinatoren	1
Toegestane hulpmiddelen	Van der Roest, O.A.P. <i>Basisboek Recht</i> . Groningen: Noordhoff. Wetteksten voor het HBO (wettenbundel) Niet-programmeerbare rekenmachine Pen Kladpapier
Wijze van aanmelden voor (deel)tentamen-gelegenheid / aanmeldingstermijn t/m 31 januari 2023	Dit tentamen wordt georganiseerd door het tentamenbureau. De student dient zich in te schrijven via een inschrijfsite (een link staat op OnderwijsOnline). De inschrijfperiode wordt gepubliceerd op de inschrijfsite. Indien een student niet is ingeschreven, kan ook niet worden deelgenomen aan het tentamen. Om aan het tentamen deel te kunnen nemen, dient de student een geldige collegekaart of identiteitsbewijs te kunnen tonen aan de surveillant of examiner. Deze wijze van aanmelden geldt tot en met 31 januari 2023.
Intekenen en uittekenen voor (deel)tentamen-gelegenheden vanaf 1 februari 2023	Indien het tentamen plaatsvindt in periode 3 of 4, zie voor meer informatie over intekenen Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS'.
Nabespreking en inzage	Conform regelgeving in OER. In het rooster kun je de inzagemomenten vinden onder code INZAGE-WC.

Algemene informatie	
Naam onderwijsseenheid lang Nederlandstalig	Bedrijfsadministratie 3
Naam onderwijsseenheid lang Engelstalig	Business Administration 3
Naam onderwijsseenheid kort Nederlandstalig	Bedrijfsadministratie 3
Naam onderwijsseenheid kort Engelstalig	Business Administration 3
Naam onderwijsseenheid Alluris	Bedrijfsadministratie 3
Code onderwijsseenheid OSIRIS	Wordt door studievoortgang aangeleverd
Code onderwijsseenheid Alluris	ILS-Ec2-21
Onderwijsperiode	Semester 1, periode 1
Intekenen onderwijs	Voor al het onderwijs in periode 3 en 4 moet je je inschrijven, ook als het onderwijs doorloopt vanaf bijvoorbeeld periode 1 of 2. Zie Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS' voor meer informatie.
Studiepunten	2,5 studiepunten
Studielast in uren	70 klokuren
Onderwijstijd (contacturen)	Contacttijd: 7 weken à 4 lesuren per week = 21 klokuren
Ingangseisen onderwijsseenheid (in categorieën)	-
Inhoud en organisatie	
Algemene omschrijving	In het rooster kun je deze onderwijsseenheid vinden onder code B-ADM3-WC. Ondersteunde informatie vind je op OnderwijsOnline via de site: AE-EC-VT-Bedrijfsadministratie-3-2223. <i>Disclaimer: vanwege de maatregelen die genomen zijn en/of worden als gevolg van COVID19, kan het zijn dat een aantal onderwijsleeractiviteiten niet fysiek op de HAN plaats kan vinden. Dat hangt natuurlijk af van maatregelen vanuit onze regering en de beslissingen van ons College van Bestuur en het Academiciemanager die daaruit voortvloeien. Bij dit onderwijsarsenaal maken we, als de COVID19-maatregelen daarom vragen, zo nodig gebruik van digitaal onderwijs op afstand als alternatief voor het bovengenoemde contactonderwijs via MS Teams. Om lid te worden van de MS Teams-site die we op zulke momenten inzetten, kun je in MS Teams naar de optie "Join a team with a code" gaan en gebruik je aldaar de code: bqfd87k.</i> In deze onderwijsseenheid staan de volgende doelen centraal: De student hanteert economische procedures om financiële feiten (bijv. inkoop, verkoop, bankmutaties, kasmutaties, etc) te verwerken tot een journaalpost voor een handels- of dienstverlenende onderneming, waarbij mede de omzetbelasting / BTW, kortingen, retouren en kruisposten op juiste wijze worden gejournaliseerd. De aanschaf, het gebruik, het buiten gebruik stellen en verkoop, al dan niet met winst of verlies, van duurzame productiemiddelen bij handels- of dienstverlenende onderneming. Het bijhouden van de gemengde kosten- en opbrengstenrekeningen op een specifiek moment in de tijd, op basis van informatie uit de boekhouding. Gemengde rekeningen (overlopende posten), voorzieningen en winst op korte termijn. Voorraadwaarderingssystemen, waaronder specifiek FIFO, LIFO en VVP Het toepassen van voor- en nafacturering bij een handels- of dienstverlenende onderneming. De aanschaf, afschrijving, buitengebruikstelling en verkoop van productiemiddelen bij handelsondernemingen volgens de in andere domeinen genoemde methoden in de boekhouding tot uitdrukking te brengen. Ten aanzien van de leerlijn leren lesgeven met ICT wordt er in deze onderwijsseenheid passief aandacht besteed aan tijd- en plaatsonafhankelijk leren.

Eindkwalificaties (beoogde leerresultaten)	Vakinhoudelijke bekwaamheid op niveau-1: beheerst de binnen de eigen opleiding aangeboden vakkennis in de propedeutische fase én de leerstof van de onderwijsactiviteiten die hij verzorgt.	
Kennisbasis economie	Domein(en)	Subdomein(en)
	Domein 6: Bedrijfsadministratie	6.5: Duurzame productiemiddelen
Samenhang	Bedrijfsadministratie is een onderdeel van de Bedrijfseconomische leerlijn. De inhouden zijn o.a. gerelateerd aan de volgende beroepscontexten: Bovenbouw vmbo de profielen economie & ondernemen MBO: kwalificatiedossiers van ondernemerschap/retail, assistent-manager internationale handel, bedrijfsadministrateur, managementassistent	
Deelnameplicht onderwijs	Niet van toepassing	
Maximum aantal deelnemers	De ideale groepsgrootte is 25 studenten. Om organisatorische redenen kan hier in voorkomende gevallen van worden afgeweken.	
Activiteiten en/of werkvormen	In deze onderwijseenheid wordt gewerkt met een combinatie van hoor- werkcolleges. Terugkerende onderdelen tijdens de lessen zijn o.a.: het beantwoorden van vragen naar aanleiding van de bestudering van de in een vorige bijeenkomst aangeboden stof of van gemaakte huiswerkopgaven; theoretische verdieping van de onderwerpen in de vorm van hoorcollege; het maken van oefenopgaven om de aangeboden theorie te verankeren in de vorm van werkcollege. Het onderwijs wordt in het Nederlands vormgegeven. Gebruikte literatuur kan Engelstalige teksten bevatten.	
Verplichte literatuur / Beschrijving 'leerstof'	Van Heeswijk, G., D. Bouman, S. Stienstra. <i>Boekhouden voor het HBO, deel 1</i> . Amsterdam: Boom. Van Heeswijk, G., D. Bouman, S. Stienstra. <i>Boekhouden voor het HBO, deel 1, opgaven</i> . Amsterdam: Boom.	
Verplichte software / verplicht materiaal	Niet van toepassing	
Eigen financiële bijdrage	Niet van toepassing	
Tentaminering		
Naam Nederlandstalig	Kennistoets Bedrijfsadministratie 3	
Naam Engelstalig	Knowledge test Business Administration 3	
Code OSIRIS	Wordt door studievoortgang aangeleverd	
Naam en code Alluris	Kennistoets Bedrijfsadministratie 3 KT BA-3	
Beoordelingscriteria of leeruitkomsten	De student beheerst bij de kennistoets de inhouden en vaardigheden zoals omschreven bij de algemene omschrijving. De beoordelingscriteria zijn gebaseerd op de doelen en de toetsmatrijs. Deze zijn nader gespecificeerd en gepubliceerd op OnderwijsOnline bij dit tentamen.	
Vorm(en) tentamen en deeltentamens	Schriftelijk tentamen	
Weging deeltentamen	1	
Minimaal oordeel	≥5,5	
Tentamenmomenten	Kans 1 in periode 1 Kans 2 in periode 2	
Aantal examinatoren	1	
Toegestane hulpmiddelen	Niet-programmeerbare rekenmachine Pen Kladpapier	
Wijze van aanmelden voor (deel)tentamen-gelegenheid / aanmeldingstermijn t/m 31 januari 2023	Dit tentamen wordt georganiseerd door het tentamenbureau. De student dient zich in te schrijven via een inschrijfsite (een link staat op OnderwijsOnline). De inschrijfperiode wordt gepubliceerd op de inschrijfsite. Indien een student niet is ingeschreven, kan ook niet worden deelgenomen aan het tentamen. Om aan het tentamen deel te kunnen nemen, dient de student een geldige collegekaart of identiteitsbewijs te kunnen tonen aan de surveillant of examinator. Deze wijze van aanmelden geldt tot en met 31 januari 2023.	
Intekenen en uittekenen voor (deel)tentamen-gelegenheden vanaf 1 februari 2023	Indien het tentamen plaatsvindt in periode 3 of 4, zie voor meer informatie over intekenen Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS'.	

Algemene informatie	
Naam onderwijsseenheid lang Nederlandstalig	Management Accounting
Naam onderwijsseenheid lang Engelstalig	Management Accounting
Naam onderwijsseenheid kort Nederlandstalig	Management Accounting
Naam onderwijsseenheid kort Engelstalig	Management Accounting
Naam onderwijsseenheid Alluris	Management Accounting
Code onderwijsseenheid OSIRIS	Wordt door studievoortgang aangeleverd
Code onderwijsseenheid Alluris	ILS-Ec2-2
Onderwijsperiode	Semester 1, periode 2
Intekenen onderwijs	Voor al het onderwijs in periode 3 en 4 moet je je inschrijven, ook als het onderwijs doorloopt vanaf bijvoorbeeld periode 1 of 2. Zie Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS' voor meer informatie.
Studiepunten	2,5 studiepunten
Studielast in uren	70 klokuren
Onderwijstijd (contacturen)	Contacttijd: 7 weken à 4 lessen per week = 21 klokuren
Ingangseisen onderwijsseenheid (in categorieën)	-
Inhoud en organisatie	
Algemene omschrijving	In het rooster kun je het contactonderwijs vinden onder code MANACC-WC. Ondersteunde informatie vind je op OnderwijsOnline via de site: AE-EC-VT-ManAcc-2223. <i>Disclaimer: vanwege de maatregelen die genomen zijn en/of worden als gevolg van COVID19, kan het zijn dat een aantal onderwijsleeractiviteiten niet fysiek op de HAN plaats kan vinden. Dat hangt natuurlijk af van maatregelen vanuit onze regering en de beslissingen van ons College van Bestuur en het Academienagement die daaruit voortvloeien. Bij dit onderwijsarsenaal maken we, als de COVID19-maatregelen daarom vragen, zo nodig gebruik van digitaal onderwijs op afstand als alternatief voor het bovengenoemde contactonderwijs via MS Teams. Om lid te worden van de MS Teams-site die we op zulke momenten inzetten, kun je in MS Teams naar de optie "Join a team with a code" gaan en gebruik je aldaar de code: mvzhjzj.</i> In deze onderwijsseenheid staan de volgende doelen centraal: De student heeft kennis en inzicht in de constante, variabele, directe en indirecte kosten. De student kan beslissingscalculaties uitvoeren m.b.t. de kostenstructuur van een industriële onderneming. De student heeft kennis en inzicht in boekhouding van de industriële onderneming, met betrekking tot vaste verrekenprijs voor grondstoffen, stuk- en massaproductie en (in)directe kosten en kan de kostenverdeel- en dekkingsstaat toepassen. De student kan economische procedures hanteren om voor een concrete situatie de verschillen tussen de kosten bij voor- en nacalculatie te analyseren zowel intracomptabel als extracomptabel, in elk geval met gebruikmaking van afdelingsresultaat, verkoopresultaat en budgetresultaat, prijsverschil, hoeveelheidsverschil en bezettingsresultaat en bedrijfsresultaat. De student kan met betrekking tot bovengenoemde onderwerpen berekeningen maken, een journaalpost opstellen en een analyse maken. De student kan voor de handelsonderneming een boekhouding ontwerpen en bijhouden in een geautomatiseerde omgeving. De student kan vanuit theoretische kennis budgetten (vast, variabel, gemengd) opstellen en deze achteraf toetsen aan de hand van wat er in het productieproces is gebeurd, de doelen van kosteninformatie voor een organisatie noemen en aangeven wat het verschil tussen een begroting en een budget is.

	Via het raadplegen van online beschikbaar gestelde videomaterialen wordt passief aandacht besteed aan tijd- en plaatsonafhankelijk leren.	
Eindkwalificaties (beoogde leerresultaten)	Vakinhoudelijke bekwaamheid op niveau-2: beheerst de binnen de eigen opleiding aangeboden vakkennis in de hoofdfase én de leerstof van de onderwijsactiviteiten die hij verzorgt.	
Vakkennisbasis economie	Domein(en)	Subdomein(en)
	Domein 8: Management Accounting	8.1: Interne informatievoorziening
		8.2: Opbrengsten- en kostencomputaties
Samenhang	Management accounting is een onderdeel van de Bedrijfseconomische leerlijn. De inhouden zijn o.a. gerelateerd aan de volgende beroepscontexten: Bovenbouw vmbo de profielen economie & ondernemen, dienstverlening en producten, horeca, bakkerij en recreatie MBO: kwalificatiedossiers van ondernemerschap/retail, assistent-manager internationale handel, verkoopspecialist	
Deelnameplicht onderwijs	Niet van toepassing	
Maximum aantal deelnemers	De ideale groepsgrootte is 25 studenten. Om organisatorische redenen kan hier in voorkomende gevallen van worden afgeweken.	
Activiteiten en/of werkvormen	In deze onderwijseenheid wordt gewerkt met een combinatie van hoor- werkcolleges. Terugkerende onderdelen tijdens de lessen zijn o.a.: het beantwoorden van vragen naar aanleiding van de bestudering van de in een vorige bijeenkomst aangeboden stof of van gemaakte huiswerkgaven; theoretische verdieping van de onderwerpen in de vorm van hoorcollege; het maken van oefenopgaven om de aangeboden theorie te verankeren in de vorm van werkcollege. Studenten ontvangen ontwikkelingsgerichte feedback van docenten en medestudenten. Het onderwijs wordt in het Nederlands vormgegeven. Gebruikte literatuur kan Engelstalige teksten bevatten.	
Verplichte literatuur / Beschrijving ‘leerstof’	Blommaert, A., & Blommaert, I. <i>Bedrijfseconomische analyses</i> . Groningen: Noordhoff. Blommaert, A., & Blommaert, I. <i>Bedrijfseconomische analyses, opgaven</i> . Groningen: Noordhoff. Van Heeswijk, G., Bouman, D., & Stienstra, S. <i>Boekhouden voor het HBO, deel 2</i> . Amsterdam: Boom. Van Heeswijk, G., Bouman, D., & Stienstra, S. <i>Boekhouden voor het HBO, deel 2, opgaven</i> . Amsterdam: Boom.	
Verplichte software / verplicht materiaal	Niet van toepassing	
Eigen financiële bijdrage	Niet van toepassing	
Tentaminering		
Naam Nederlandstalig	Kennistoets Management Accounting	
Naam Engelstalig	Knowledge test Management Accounting	
Code OSIRIS	Wordt door studievoortgang aangeleverd	
Naam en code Alluris	Kennistoets Management Accounting KT ManAcc	
Beoordelingscriteria of leeruitkomsten	De student beheerst bij de kennistoets de inhouden en vaardigheden zoals omschreven bij de algemene omschrijving. De beoordelingscriteria zijn gebaseerd op de doelen en de toetsmatrijs. Deze zijn nader gespecificeerd en gepubliceerd op OnderwijsOnline bij dit tentamen.	
Vorm(en) tentamen en deeltentamens	Schriftelijk tentamen.	
Weging deeltentamen	1	
Minimaal oordeel	≥5,5	
Tentamenmomenten	Kans 1 in periode 2 Kans 2 in periode 3	
Aantal examinatoren	1	
Toegestane hulpmiddelen	Niet-programmeerbare rekenmachine Pen Kladpapier	
Wijze van aanmelden voor (deel)tentamen-gelegenheid / aanmeldingstermijn t/m 31 januari 2023	Dit tentamen wordt georganiseerd door het tentamenbureau. De student dient zich in te schrijven via een inschrijfsite (een link staat op OnderwijsOnline). De inschrijfperiode wordt gepubliceerd op de inschrijfsite. Indien een student niet is ingeschreven, kan ook niet worden deelgenomen aan het tentamen. Om aan het	

	tentamen deel te kunnen nemen, dient de student een geldige collegekaart of identiteitsbewijs te kunnen tonen aan de surveillant of examiner. Deze wijze van aanmelden geldt tot en met 31 januari 2023.
Intekenen en uittekenen voor (deel)tentamen-gelegenheden vanaf 1 februari 2023	Indien het tentamen plaatsvindt in periode 3 of 4, zie voor meer informatie over intekenen Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS'.
Nabespreking en inzage	Conform regelgeving in OER. In het rooster kun je de inzagemomenten vinden onder code INZAGE-WC.

Algemene informatie	
Naam onderwijsseenheid lang Nederlandstalig	Logistiek en AO
Naam onderwijsseenheid lang Engelstalig	Logistics and AO
Naam onderwijsseenheid kort Nederlandstalig	Logistiek en AO
Naam onderwijsseenheid kort Engelstalig	Logistics and AO
Naam onderwijsseenheid Alluris	Logistiek en AO
Code onderwijsseenheid OSIRIS	Wordt door studievoortgang aangeleverd
Code onderwijsseenheid Alluris	ILS-Ec2-3
Onderwijsperiode	Semester 1, periode 1
Intekenen onderwijs	Voor al het onderwijs in periode 3 en 4 moet je je inschrijven, ook als het onderwijs doorloopt vanaf bijvoorbeeld periode 1 of 2. Zie Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS' voor meer informatie.
Studiepunten	2,5 studiepunten
Studielaast in uren	70 klokuren
Onderwijstijd (contacturen)	Contacttijd: 7 weken à 4 lessen per week = 21 klokuren
Ingangseisen onderwijsseenheid (in categorieën)	-
Inhoud en organisatie	
Algemene omschrijving	In het rooster kun je het contactonderwijs vinden onder code LOGITK-WC. Ondersteunde informatie vind je op OnderwijsOnline via de site: AE-EC-VT-Logistiek-2223. <i>Disclaimer: vanwege de maatregelen die genomen zijn en/of worden als gevolg van COVID19, kan het zijn dat een aantal onderwijsleeractiviteiten niet fysiek op de HAN plaats kan vinden. Dat hangt natuurlijk af van maatregelen vanuit onze regering en de beslissingen van ons College van Bestuur en het Academienagement die daaruit voortvloeien. Bij dit onderwijsarsenaal maken we, als de COVID19-maatregelen daarom vragen, zo nodig gebruik van digitaal onderwijs op afstand als alternatief voor het bovengenoemde contactonderwijs via MS Teams. Om lid te worden van de MS Teams-site die we op zulke momenten inzetten, kun je in MS Teams naar de optie "Join a team with a code" gaan en gebruik je aldaar de code: gdxgjk.</i> In deze onderwijsseenheid staan de volgende doelen centraal: De student kan vanuit theoretische basiskennis over de vormen van logistiek in relatie tot interne en externe bedrijfsprocessen en de functie van logistiek in de bedrijfskolom (waaronder de relatie met afnemers en leveranciers en basisconcepten zoals het klantorderontkoppelpunt, de ABC-indeling, supply chain management, voorraad- en bestelafwegingen en value added logistics) basisprocessen in een concrete context doorgronden en adviezen. De student bezit theoretische kennis van goederenstroominkoop en -verkoop, waaronder specifiek: (digitale) afgiftebon, pakbon inkooporder, bestelformulier, goederenontvangst, controle, leveranciersbestand, offerte, order, orderbevestiging, inkooporderregister, inkoopkaart, leverancierskaart en RFID. De student bezit theoretische kennis van controletechnische functiescheiding, de juistheid van de kosten en de volledigheid van de opbrengsten om een uitspraak te kunnen doen over de administratieve organisatie en voorstellen tot verbeteringen te formuleren om de kans op fouten en fraude te verkleinen. De student hanteert economische procedures om theoretische kennis van goederenstroominkoop en -verkoop op een professionele wijze te kunnen uitvoeren. Ten aanzien van de leerlijn leren lesgeven met ICT wordt er in deze onderwijsseenheid passief aandacht besteed aan: Socrative (formatieve tussentijdse toetsing) en mindmaps (verankering van het geleerde in het lange termijn geheugen). Via het raadplegen van online beschikbaar gestelde videomaterialen wordt passief aandacht besteed aan tijd- en plaatsonafhankelijk leren.

Eindkwalificaties (beoogde leerresultaten)	Vakinhoudelijke bekwaamheid op niveau-2: beheerst de binnen de eigen opleiding aangeboden vakkennis in de hoofdfase én de leerstof van de onderwijsactiviteiten die hij verzorgt.	
Vakkennisbasis economie	Domein(en)	Subdomein(en)
	Domein 4: Collectieve Sector	4.4: Duurzame economie
	Domein 6: Bedrijfsadministratie	6.4: inkoop- en verkoopadministratie
	Domein 7: Financiële Rekenkunde	7.2: handelsrekenen
	Domein 13: Logistiek	13.1: Logistiek
	Domein 14: Integratie	14.1: Organisatieplan
Samenhang	Logistiek is een onderdeel van de Bedrijfseconomische leerlijn. De inhouden zijn o.a. gerelateerd aan de volgende beroepscontexten: Bovenbouw vmbo de profielen economie & ondernemen, dienstverlening en producten, horeca, bakkerij en recreatie MBO: kwalificatiedossiers van Logistiek Supervisor, Manager Transport en Logistiek	
Deelnameplicht onderwijs	Niet van toepassing	
Maximum aantal deelnemers	De ideale groepsgrootte is 25 studenten. Om organisatorische redenen kan hier in voorkomende gevallen van worden afgeweken.	
Activiteiten en/of werkvormen	In deze onderwijseenheid wordt gewerkt met een combinatie van hoor- werkcolleges. Terugkerende onderdelen tijdens de lessen zijn o.a.: het beantwoorden van vragen naar aanleiding van de bestudering van de in een vorige bijeenkomst aangeboden stof of van gemaakte huiswerkopgaven; theoretische verdieping van de onderwerpen in de vorm van hoorcollege; via Socrative wordt tussentijds kennis getoetst, activerende werkvormen zoals het WoordWiel en mindmaps worden gebruikt om kennis te verankeren in het lange termijn geheugen. het maken van oefenopgaven om de aangeboden theorie te verankeren in de vorm van werkcollege. Studenten ontvangen ontwikkelingsgerichte feedback van docenten en medestudenten. Zo mogelijk vindt een bedrijfsbezoek plaats binnen de logistieke sector. Het onderwijs wordt in het Nederlands vormgegeven.	
Verplichte literatuur / Beschrijving 'leerstof'	Van Goor, A., et al. <i>Basisboek logistiek</i> . Groningen: Noordhoff Uitgevers.	
Verplichte software / verplicht materiaal	Niet van toepassing	
Eigen financiële bijdrage	Niet van toepassing	
Tentaminering		
Naam Nederlandstalig	Kennistoets Logistiek	
Naam Engelstalig	Knowledge test Logistics	
Code OSIRIS	Wordt door studievoortgang aangeleverd	
Naam en code Alluris	Kennistoets Logistiek KT Logistiek	
Beoordelingscriteria of leeruitkomsten	De student beheerst bij de kennistoets de inhouden en vaardigheden zoals omschreven bij de algemene omschrijving. De beoordelingscriteria zijn gebaseerd op de doelen en de toetsmatrijs. Deze zijn nader gespecificeerd en gepubliceerd op OnderwijsOnline bij dit tentamen.	
Vorm(en) tentamen en deeltentamens	Schriftelijk tentamen.	
Weging deeltentamen	1	
Minimaal oordeel	≥5,5	
Tentamenmomenten	Kans 1 in periode 1 Kans 2 in periode 2	
Aantal examinatoren	1	
Toegestane hulpmiddelen	Niet-programmeerbare rekenmachine Pen Kladpapier	
Wijze van aanmelden voor (deel)tentamen-gelegenheid / aanmeldingstermijn t/m 31 januari 2023	Dit tentamen wordt georganiseerd door het tentamenbureau. De student dient zich in te schrijven via een inschrijfsite (een link staat op OnderwijsOnline). De inschrijfperiode wordt gepubliceerd op de inschrijfsite. Indien een student niet is ingeschreven, kan ook niet worden deelgenomen aan het tentamen. Om aan het tentamen deel te kunnen nemen, dient de student een geldige collegekaart of	

	identiteitsbewijs te kunnen tonen aan de surveillant of examiner. Deze wijze van aanmelden geldt tot en met 31 januari 2023.
Intekenen en uittekenen voor (deel)tentamen-gelegenheden vanaf 1 februari 2023	Indien het tentamen plaatsvindt in periode 3 of 4, zie voor meer informatie over intekenen Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS'.
Nabespreking en inzage	Conform regelgeving in OER. In het rooster kun je de inzagemomenten vinden onder code INZAGE-WC.

Algemene informatie	
Naam onderwijseenheid lang Nederlandstalig	VDVT07: Vakdidactisch Coachen
Naam onderwijseenheid lang Engelstalig	Teaching methods in economics 7: Coaching
Naam onderwijseenheid kort Nederlandstalig	VDVT07: Vakdidactisch Coachen
Naam onderwijseenheid kort Engelstalig	TME07: Coaching
Naam onderwijseenheid Alluris	VDVT07: Vakdidactisch Coachen
Code onderwijseenheid OSIRIS	Wordt door studievoortgang aangeleverd
Code onderwijseenheid Alluris	ILS-Ec2-22
Onderwijsperiode	Semester 1, periode 1
Intekenen onderwijs	Voor al het onderwijs in periode 3 en 4 moet je je inschrijven, ook als het onderwijs doorloopt vanaf bijvoorbeeld periode 1 of 2. Zie Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS' voor meer informatie.
Studiepunten	2,5 studiepunten
Studielast in uren	70 klokuren
Onderwijstijd (contacturen)	Contacttijd 7 weken à 3 lesuren per week = 16 klokuren
Ingangseisen onderwijseenheid (in categorieën)	-
Inhoud en organisatie	
Algemene omschrijving	In het rooster kun je het contactonderwijs vinden onder code VDVT07-WC. Ondersteunde informatie vind je op OnderwijsOnline via de site: AE-EC-VT-VADCOACH-2223. <i>Disclaimer: vanwege de maatregelen die genomen zijn en/of worden als gevolg van COVID19, kan het zijn dat een aantal onderwijsleeractiviteiten niet fysiek op de HAN plaats kan vinden. Dat hangt natuurlijk af van maatregelen vanuit onze regering en de beslissingen van ons College van Bestuur en het Academimanagement die daaruit voortvloeien. Bij dit onderwijsarsenaal maken we, als de COVID19-maatregelen daarom vragen, zo nodig gebruik van digitaal onderwijs op afstand als alternatief voor het bovengenoemde contactonderwijs via MS Teams. Om lid te worden van de MS Teams-site die we op zulke momenten inzetten, kun je in MS Teams naar de optie "Join a team with a code" gaan en gebruik je aldaar de code: sxcxmj7.</i> De vakdidactiek houdt zich vooral bezig met de vakspecifieke kanten van het lesgeven: het verduidelijken van economische leerinhouden en het plannen en reguleren van het leerproces. Sommige van deze onderwerpen worden ook in het kader van de algemene didactiek aan de orde gesteld, maar zij krijgen bij de vakdidactiek een vakspecifieke invulling. In de vakdidactische onderdelen die je tot nu toe hebt gevolgd in de voltijdopleiding, heb je bijvoorbeeld stilgestaan bij wat het leren van economie vereist en nagedacht over hoe je economieonderwijs kunt ontwerpen. Je hebt (onderdelen van) economielessen of inspiratiesessies uitgevoerd, ervaring met het inzetten van didactisch tools opgedaan, nagedacht over toetsing, vakoverstijgend gewerkt en op dit alles gereflecteerd. Als je kijkt naar de rol van jou als economieleraar bij al deze vakdidactische activiteiten, dan zou je kunnen zeggen dat die heeft geraakt aan die van gastheer/-vrouw, presentator, didacticus en afsluiter (vgl: Slooter, 2018) ten bate van het verduidelijken van economische leerinhouden. In het deel van het vakdidactisch onderwijsarsenaal waar je nu aan deelneemt, staat een iets andere rol van de economieleraar centraal, namelijk die van coach. Die rol richt zich voornamelijk op het plannen en reguleren van het leerproces. Een coach kan een leerling in het voortgezet onderwijs of een student in het beroepsonderwijs van een beginpunt via een aantal vervolgstappen naar een eindpunt helpen komen. Wat je je misschien nooit gerealiseerd hebt, is dat oorspronkelijk met "een coach" "een koets" werd bedoeld. De koetsier hield zich

	bezig met het besturen ervan via het menen van de paarden: wat hij deed was dus heel letterlijk “coachen”. Als je naar het huidige onderwijs kijkt, zien we in een coach vaak een persoonlijk begeleider van een leerling of student (en je hebt er in het eerste leerjaar op onze opleiding bijvoorbeeld zelf ook een gehad...). In scholen in onze regio Arnhem/Nijmegen zien we dat het onderwijs verandert en daarmee ook de rol van de leraar als coach steeds belangrijker wordt. Zo heeft een aantal scholen in onze regio het concept van Agora-onderwijs omarmd. In dit type onderwijs werken leerlingen of studenten aan de hand van zogenoemde ‘challenges’ aan het vinden van een antwoord op hun eigen leervragen. Een coach helpt hen daarbij, zodat de leerlingen of studenten hun doelen ook gaan bereiken. Maar ook als je als economieleraar in een ‘reguliere’ school komt te werken, is kunnen coachen heel belangrijk bij het begeleiden van jouw leerlingen of studenten. Met elkaar zijn dit belangrijke redenen waarom in dit deel van het vakdidactisch onderwijsarsenaal het thema “vakdidactisch coachen” centraal staat.	
Eindkwalificaties (beoogde leerresultaten)	Vakdidactische bekwaamheid op niveau-2: de student ondersteunt op planmatige wijze de ontwikkeling op proces en inhoud van een leerling of student tijdens een (gesimuleerde) les (bedrijfs)economie in het 2e graads werkveld via de inzet van vakdidactische coachingsvaardigheden die herleidbaar voortkomen uit recente literatuur, waarop kritisch wordt gereflecteerd.	
Vakkennisbasis economie	Domein(en)	Subdomein(en)
	Domein 16: Vakdidactiek economie	16.1 t/m 16.3
Samenhang	Deze onderwijseenheid is deel van de vakdidactische leerlijn en hangt dan ook samen met de voorgaande onderwijseenheden uit deze leerlijn. De inhoud van deze onderwijseenheid zijn o.a. gerelateerd aan de volgende beroepscontexten: Onderbouw vmbo / havo/ vwo Bovenbouw vmbo, het vak economie Bovenbouw vmbo de profielen economie & ondernemen, dienstverlening en producten, horeca, bakkerij en recreatie MBO: kwalificatiedossiers van ondernemerschap/retail, assistent-manager internationale handel, verkoopspecialist.	
Deelnameplicht onderwijs	De vorm waarin we in dit onderdeel van het onderwijsarsenaal van de voltijdopleiding tot 2e graads leraar economie werken, bestaat uit interactieve colleges waarin je samen met medestudenten en de docent via begeleidde dialoog en andersoortige leeractiviteiten samenwerkt om jouw eigen vakdidactische kennis te construeren. Vanwege de aard van de bijeenkomsten geldt daarom een aanwezigheidsverplichting.	
Maximum aantal deelnemers	De ideale groepsgrootte is 25 studenten. Om organisatorische redenen kan hier in voorkomende gevallen van worden afgeweken.	
Activiteiten en/of werkvormen	Binnen dit onderdeel van het onderwijsarsenaal van de voltijdopleiding tot 2e graads leraar economie wordt expliciet geoefend met vakdidactische coachingsvaardigheden. Voorafgaand, tijdens en na elke vakdidactiekbijeenkomst werk je aan je kennis, vaardigheden en houding ten aanzien van de vakdidactische coaching. Elke stap die je daarin zet, helpt je op weg naar het realiseren van de leeruitkomst. Tijdens de bijeenkomsten is ook een aantal keer werk- en intervisietijd gepland om hier (met elkaar) mee bezig te zijn. De in deze onderwijseenheid aangegeven contacttijd wordt gedurende deze periode als volgt ingericht in periode 1: een contacttijd van 3 lesuren per week, waar alle deelthema’s aan de orde komen. Het onderwijs wordt in het Nederlands vormgegeven. Studenten ontvangen ontwikkelingsgerichte feedback van docenten en medestudenten. Gebruikte literatuur kan Engelstalige teksten bevatten.	
Verplichte literatuur / Beschrijving ‘leerstof’	In de digitale leeromgeving “OnderwijsOnline”, staan per week de materialen waarnaar in de studiewijzer wordt verwezen.	
Verplichte software / verplicht materiaal	Niet van toepassing	
Eigen financiële bijdrage	Niet van toepassing	
Tentaminering		

Naam Nederlandstalig	Leertaak: Vakdidactisch Coachen
Naam Engelstalig	Practical assignment Coaching
Code OSIRIS	Wordt door studievoortgang aangeleverd
Naam en code Alluris	Leertaak: Vakdidactisch Coachen LT VADCOACH
Beoordelingscriteria of leeruitkomsten	De student mag zelf een vorm kiezen om, op basis van de geformuleerde leeruitkomst, aan te tonen bekwaam te zijn in vakdidactisch coachen. Je zou daarbij kunnen denken aan bijvoorbeeld het demonstreren van je vakdidactische coachingsvaardigheid via een opgenomen video met uitleg van en reflectie op hoe gemaakte keuzes uitwerken, het verzorgen van een workshop aan hbo-studenten over vakdidactisch coachen, het uitschrijven van een casuïstiek waarin de student ingaat op hoe de inzet van een vakdidactische coachingsvaardigheid tot welk resultaat leidt, et cetera. Qua proces betekent dit, dat een student bijvoorbeeld gaat afvragen wat goede criteria zijn waaraan je een succesvolle vakdidactische coach kunt herkennen in de 2e graads werkveld van (bedrijfs)economie. De criteria die de student formuleert en die afgeleid zijn van de leeruitkomst, vormen de basis van onze beoordeling van het eindproduct.
Vorm(en) tentamen en deeltentamens	Leertaak
Weging deeltentamen	1
Minimaal oordeel	≥5,5
Tentamenmomenten	Kans 1 in periode 1 Kans 2 in periode 2
Aantal examinatoren	1 of 2
Toegestane hulpmiddelen	Niet van toepassing
Wijze van aanmelden voor (deel)tentamen-gelegenheid / aanmeldingstermijn t/m 31 januari 2023	Dit tentamen wordt <u>niet</u> georganiseerd door het tentamenbureau. De examiner informeert zelf de studenten over de wijze van inschrijving, aanmelding en de aanmeldingstermijn en indien van toepassing de inleverprocedure van schriftelijke producten en/of videomaterialen via de inleverapplicatie (HANDIN). Dit gebeurt vaak via de studiewijzer op OnderwijsOnline. Deze wijze van aanmelden geldt tot en met 31 januari 2023.
Intekenen en uittekenen voor (deel)tentamen-gelegenheden vanaf 1 februari 2023	Indien het tentamen plaatsvindt in periode 3 of 4, zie voor meer informatie over intekenen Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS'.
Nabespreking en inzage	Conform regelgeving in OER. In het rooster kun je de inzagemomenten vinden onder code INZAGE-WC.

Algemene informatie	
Naam onderwijsseenheid lang Nederlandstalig	VDVT08: Vakdidactiek Inductief leren
Naam onderwijsseenheid lang Engelstalig	Teaching methods in economics 8: Inductive approaches
Naam onderwijsseenheid kort Nederlandstalig	VDVT08: Inductief leren
Naam onderwijsseenheid kort Engelstalig	TME08: Inductive approaches
Naam onderwijsseenheid Alluris	VDVT08: Vakdidactiek Inductief leren
Code onderwijsseenheid OSIRIS	Wordt door studievoortgang aangeleverd
Code onderwijsseenheid Alluris	ILS-Ec2-5
Onderwijsperiode	Semester 1, periode 1
Intekenen onderwijs	Voor al het onderwijs in periode 3 en 4 moet je je inschrijven, ook als het onderwijs doorloopt vanaf bijvoorbeeld periode 1 of 2. Zie Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS' voor meer informatie.
Studiepunten	2,5 studiepunten
Studielast in uren	70 klokuren
Onderwijstijd (contacturen)	contacttijd 7 weken à 3 lesuren per week = 16 klokuren
Ingangseisen onderwijsseenheid (in categorieën)	-
Inhoud en organisatie	
Algemene omschrijving	In het rooster kun je het contactonderwijs vinden onder code VDVT08-WC. Ondersteunde informatie vind je op OnderwijsOnline via de site: AE-EC-VT-VD-Inductief-2223. <i>Disclaimer: vanwege de maatregelen die genomen zijn en/of worden als gevolg van COVID19, kan het zijn dat een aantal onderwijsleeractiviteiten niet fysiek op de HAN plaats kan vinden. Dat hangt natuurlijk af van maatregelen vanuit onze regering en de beslissingen van ons College van Bestuur en het Academienagement die daaruit voortvloeien. Bij dit onderwijsarsenaal maken we, als de COVID19-maatregelen daarom vragen, zo nodig gebruik van digitaal onderwijs op afstand als alternatief voor het bovengenoemde contactonderwijs via MS Teams. Om lid te worden van de MS Teams-site die we op zulke momenten inzetten, kun je in MS Teams naar de optie "Join a team with a code" gaan en gebruik je aldaar de code: ksgg4j1.</i> In deze onderwijsseenheid Vakdidactiek Economie vervolgen we de zoektocht naar hoe we onderwijs in economie het beste kunnen vormgeven. We zullen kennismaken met een op een inductieve manier aanleren van economische principes (van context naar concept, het bijstellen van misconcepten en het bevorderen van transfer) en het differentiëren in de economielessen. Ten aanzien van de leerlijn leren lesgeven met ICT wordt er in deze onderwijsseenheid mogelijk actief aandacht besteed aan ICT-rijke werkvormen, als de student ervoor kiest dit deel te laten zijn van het beroepsproduct. Ten aanzien van de leerlijn leren lesgeven met ICT wordt er in deze onderwijsseenheid passief aandacht besteed aan: ICT-rijk activeren voorkennis, check op behalen van leerdoelen en instructievideo's (m.b.v. LessonUp). Ook leer je geschikte bronnen te raadplegen en/of zoeken en leer je tot een zorgvuldig oordeel te komen.
Eindkwalificaties (beoogde leerresultaten)	Vakdidactische bekwaamheid op niveau-2: de student: - heeft kennis van visies op en definities van leren en kent diverse vormen van leren. - kent verschillende traditionele en moderne onderwijsconcepten voor zowel het algemeen vormend onderwijs als voor het beroepsonderwijs. - kent verschillende didactische leer- en werkvormen en weet welke bruikbaarheidscriteria hieronder liggen. - heeft vakdidactisch kennis passend bij de doelen van het eigen vakgebied en het type onderwijs waarin hij werkzaam is.

	kan op basis van een didactisch analysemodel een lesvoorbereiding uitwerken en de hierin gemaakte keuzes verantwoorden. kan zijn didactische keuzes bespreken met collega's of andere deskundigen en kan op basis daarvan zijn handelen waar nodig bijstellen. kan in reflecties de inhoud en didactische aanpak uitleggen en verantwoorden.	
Vakkennisbasis economie	Domein(en)	Subdomein(en)
	Domein 16: Vakdidactiek economie	16.2: Vakspecifieke didactiek, gericht op kennis van vakdidactische theorieën, principes, werkwijzen en praktische handelingsalternatieven om leerlingen te ondersteunen bij: het (inductief) verwerven van kennis over economische begrippen en het toepassen van vaktaal; het laten construeren van economische concepten en het bijstellen van misconcepten het opzetten van (causale) redeneringen het gebruiken van (audiovisuele) economische bronnen het opzetten van een 'economische bril' om naar maatschappelijke contexten te kijken
Samenhang	Deze onderwijseenheid is deel van de vakdidactische leerlijn en hangt dan ook samen met de voorgaande onderwijseenheden uit deze leerlijn. De inhoud van deze onderwijseenheid zijn o.a. gerelateerd aan de volgende beroepscontexten: Onderbouw vmbo / havo/ vwo Bovenbouw vmbo, het vak economie Bovenbouw vmbo de profielen economie & ondernemen, dienstverlening en producten, horeca, bakkerij en recreatie MBO: kwalificatiedossiers van ondernemerschap/retail, assistent-manager internationale handel, verkoopspecialist. Studenten maken, o.a. via YouTube, kennis met praktijkvoorbeelden waarbij misconcepties naar voren komen.	
Deelnameplicht onderwijs	Vanwege de aard van de bijeenkomsten geldt een aanwezigheidsverplichting. De didactische kant van het lesgeven leer je niet (of in elk geval niet uitsluitend) door er individueel over te lezen, maar door het in de les te doen en er met elkaar over in dialoog te gaan en vaardigheden, kennis en ervaringen uit te wisselen.	
Maximum aantal deelnemers	De ideale groeps grootte is 25 studenten. Om organisatorische redenen kan hier in voorkomende gevallen van worden afgeweken.	
Activiteiten en/of werkvormen	Interactieve, inductieve colleges waarbij je concreet aan de slag gaat om kennis te verwerven op ene inductieve manier over inductief leren en lesgeven. Deze resulteren in een leertaak. Studenten ontvangen ontwikkelingsgerichte feedback van docenten en medestudenten. Het onderwijs wordt in het Nederlands vormgegeven. Gebruikte literatuur kan Engelstalige teksten bevatten.	
Verplichte literatuur / Beschrijving 'leerstof'	Digitale leeromgeving "OnderwijsOnline" met actuele artikelen, waaronder: Kneppers, L., & van der Lugt, R. (2012) <i>Economie in context. III structured opdrachten voor vmbo-t</i> . Amsterdam: Landelijk Expertisecentrum Mens- en Maatschappijvakken. Grol, R. (2016). <i>Een toepassing van het 6^E-instructiemodel in de economieles</i> . (Indien beschikbaar) Alvarez, R., De Jong, R., & Grol, R. <i>Katern Inductief economieonderwijs</i> . Amsterdam: Expertisecentrum Economie en Handel.	
Verplichte software / verplicht materiaal	Niet van toepassing	
Eigen financiële bijdrage	Niet van toepassing	
Tentaminering		
Naam Nederlandstalig	Leertaak: Inductief Leren	
Naam Engelstalig	Practical assignment Inductive approaches	
Code OSIRIS	Wordt door studievoortgang aangeleverd	
Naam en code Alluris	Leertaak: Inductief Leren LT INDUCTIEF	
Beoordelingscriteria of leeruitkomsten	De student beheerst de inhoud en vaardigheden zoals omschreven bij de algemene omschrijving. De student kan een inductief leerarrangement voor het 2 ^e graads vakgebied van de economie uitwerken en verantwoorden vanuit ontwerpprincipes uit literatuur. Ook kan de student, afhankelijk van de mogelijkheden die er zijn, het ontworpen arrangement uitvoeren en evalueren via participatie in een geconstrueerde leeromgeving of via participatie in een realistische leeromgeving De	

	beoordelingscriteria zijn gebaseerd op de doelen en de toetsmatrijs. Deze zijn nader gespecificeerd en gepubliceerd op OnderwijsOnline bij dit tentamen.
Vorm(en) tentamen en deeltentamens	Leertaak
Weging deeltentamen	1
Minimaal oordeel	≥5,5
Tentamenmomenten	Kans 1 in periode 1 Kans 2 in periode 2
Aantal examinatoren	1 of 2
Toegestane hulpmiddelen	Niet van toepassing
Wijze van aanmelden voor (deel)tentamen-gelegenheid / aanmeldingstermijn t/m 31 januari 2023	Dit tentamen wordt niet georganiseerd door het tentamenbureau. De examinerator informeert zelf de studenten over de wijze van inschrijving, aanmelding en de aanmeldingstermijn en indien van toepassing de inleverprocedure van schriftelijke producten en/of videomaterialen via de inleverapplicatie (HANDIN). Dit gebeurt vaak via de studiewijzer op OnderwijsOnline. Deze wijze van aanmelden geldt tot en met 31 januari 2023.
Intekenen en uittekenen voor (deel)tentamen-gelegenheden vanaf 1 februari 2023	Indien het tentamen plaatsvindt in periode 3 of 4, zie voor meer informatie over intekenen Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS'.
Nabespreking en inzage	Conform regelgeving in OER. In het rooster kun je de inzagemomenten vinden onder code INZAGE-WC.

Algemene informatie	
Naam onderwijseenheid lang Nederlandstalig	Leren over Leren (GKB5&6)
Naam onderwijseenheid lang Engelstalig	Learning processes (GKB5&6)
Naam onderwijseenheid kort Nederlandstalig	Leren over Leren (GKB5&6)
Naam onderwijseenheid kort Engelstalig	Learning processes (GKB5&6)
Naam onderwijseenheid Alluris	Leren over Leren (GKB5&6)
Code onderwijseenheid OSIRIS	Wordt door studievoortgang aangeleverd
Code onderwijseenheid Alluris	ILS-EC2-LL
Onderwijsperiode	Semester 1, leerjaar 2
Intekenen onderwijs	Voor al het onderwijs in periode 3 en 4 moet je je inschrijven, ook als het onderwijs doorloopt vanaf bijvoorbeeld periode 1 of 2. Zie Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS' voor meer informatie.
Studiepunten	5
Studielast in uren	140
Onderwijstijd (contacturen)	Contacttijd: 7 lessen per periode
Ingangseisen onderwijseenheid (in categorieën)	n.v.t.
Inhoud en organisatie	
Algemene omschrijving	GKB5 De student heeft kennis over visies en definities van leren. Tevens heeft de student kennis van verschillende leertheorieën, de implicaties (hiervan) voor het onderwijs en zicht op vormen van leren in diverse contexten. De student kan hierbij de koppeling leggen met de werking van het geheugen, de ontwikkeling van de hersenen en verschillende instructiestrategieën. De student heeft kennis van en inzicht in de achtergronden van leren. De student kan in een specifieke onderwijscontext zijn onderwijs vormgeven. Hiervoor bezit de student kennis over praktijk en beroepsgericht leren, model 21-eeuwse vaardigheden en didactische concepten met inzet van technologie. Ook bezit de student kennis over verschillende onderwijsconcepten, traditionele vernieuwingsscholen, profielscholen en moderne onderwijsconcepten zoals gepersonaliseerd leren. De student is in staat zijn professioneel handelen vanuit een persoonlijke visie te expliciteren en te verantwoorden. De student ontwikkelt een persoonlijke onderwijsvisie en kan dit koppelen aan kennis uit wetenschappelijk onderzoek. GKB6 De student bezit kennis over de werking van de hersenen, werking van het geheugen, executieve functies en emoties & leren. De student kan inzichten over de werking van de hersenen op waarde schatten voor het lesgeven. De inzichten bieden verklaringen voor leerlinggedrag en effectiviteit van het handelen van de docent met oog voor bijv. de fixed- en growth mindset. De student heeft zicht op effectieve didactische strategieën op basis van kennis over leer- en motivatieprocessen. Hiervoor bezit de student kennis over kennissoorten, cognitieve leerstrategieën, strategieën van zelfregulatie, mediawijsheid, motivatietheorieën, leervoorkeuren, handelingsgericht werken, betekenisvol leren. De student kent de verschillende taxonomieën en kennis van modellen voor didactische analyse zoals het T-PACK model en de basis van differentiëren. <i>Disclaimer: vanwege de maatregelen die genomen zijn en/of worden als gevolg van COVID19, kan het zijn dat een aantal onderwijsleeractiviteiten niet fysiek op de HAN plaats kan vinden. Dat hangt natuurlijk af van maatregelen vanuit onze regering en de beslissingen van ons College van Bestuur en het Academiciemangement die daaruit voortvloeien. Bij dit onderwijsarsenaal maken we, als de COVID19-maatregelen daarom vragen, zo nodig gebruik van digitaal onderwijs op afstand als alternatief voor het bovengenoemde contactonderwijs via MS Teams. Om lid te worden van de MS Teams-site die we op zulke momenten inzetten, kun je in MS Teams naar de optie "Join a team with a code" gaan en gebruik je aldaar de code: 1ggo5r2.</i>

Eindkwalificaties (beoogde leerresultaten)	In deze onderwijseenheid wordt er gewerkt aan de bekwaamheidseisen: Brede professionele basis Heeft aantoonbare kennis over de laatste ontwikkelingen in het voortgezet en middelbaar beroepsonderwijs. Kan op effectieve wijze zoeken naar bronnen, deze beoordelen op bruikbaarheid en de verkregen bronnen onderling vergelijken en gebruiken. Kan op basis van opgedane inzichten of onderzoeksresultaten zijn eigen handelen in de praktijk verbeteren. Kan reflecteren op zijn eigen handelen en kan op basis daarvan handelingsalternatieven benoemen en toepassen. Pedagogisch bekwaam Heeft kennis van ontwikkelingstheorieën en gedragswetenschappelijke theorie die voor zijn eigen onderwijspraktijk relevant zijn. Kan zijn pedagogisch handelen verantwoorden, hierop kritisch reflecteren en mogelijke handelingsalternatieven benoemen. Heeft een visie ontwikkeld m.b.t. zijn pedagogisch handelen. Vakdidactisch bekwaam Heeft kennis van visies op en definities van leren en kent diverse vormen van leren. Kent verschillende traditionele en moderne onderwijsconcepten voor zowel het algemeen vormend onderwijs als voor het beroepsonderwijs. Kent verschillende onderwijsmethodes die gebruikt worden voor zijn of haar vakgebied en kan beoordelen of deze passen bij de visie op onderwijs van de werkplek.	
Kennisbases	Domein	Kernconcept(en)
Generieke kennisbasis	A1: Opvattingen over leren en leerconcepten	Visies en definities van leren Leertheorieën Vormen van leren in diverse contexten
	A2: Onderwijsconcepten	Praktijk- of beroepsgericht leren Model '21-eeuwse' vaardigheden Moderne onderwijsconcepten Onderwijsconcepten van traditionele vernieuwingsscholen Onderwijsconcepten van profielscholen
	A3: Hersenen en leren	Ontwikkelingen van de hersenen Werkings van het geheugen Executieve functies Emoties en leren
	A4: Leer- en motivatieprocessen	Instructiestrategieën Kennissoorten Betekenisvol leren (Cognitieve) leerstrategieën Zelfregulatie Mediawijsheid Leervoorkeuren Fixed- en growth mindset
	A5: Begeleiden van leerprocessen	Handelingsgericht werken Instructiestrategieën
	A6: Hanteren van doelen	Taxonomie (OBIT/Bloom etc.)
	A7: Ontwerpen van onderwijs	Modellen voor didactische analyse
	C4: Onderzoekend vermogen	Informatievaardigheden
	C5: Professionele identiteit	Biografie Persoonlijke onderwijsvisie Beroepsethiek
Samenhang	Deze onderwijseenheid maakt deel uit van het generieke programma die mede gebaseerd is op de landelijk vastgestelde generieke kennisbasis.	
Deelnameplicht onderwijs	Voor de bijeenkomsten onderwijskunde geldt dezelfde participatieregeling als die van de opleiding waarvoor je bent ingeschreven.	
Maximum aantal deelnemers	n.v.t.	
Activiteiten en/of werkvormen	(Werk)colleges waarin theorie wordt afgewisseld met praktische oefeningen en verwerkingsopdrachten.	
Verplichte literatuur / Beschrijving 'leerstof'	Geerts, W., Van Kralingen, R. <i>Handboek voor leraren</i> (3^e druk). Bussum: Coutinho. ISBN: 9789046907221 Van der Veen, T., & Van der Wal, J. <i>Van leertheorie naar onderwijspraktijk</i> (6e druk). Groningen/Houten: Noordhoff Uitgevers.	

	Verstraete, I., & Nijman, K. <i>Handboek leren leren voor het voortgezet onderwijs</i> . Huizen: Pica ISBN: 9789491806568
Verplichte software / verplicht materiaal	n.v.t.
Eigen financiële bijdrage	n.v.t.
Tentaminering	
Naam Nederlandstalig	Leertaak Persoonlijk beroepsbeeld onderwijskunde
Naam Engelstalig	Assignment: Personal View on the Profession
Code OSIRIS	Wordt door studievoortgang aangeleverd
Naam en code Alluris	Leertaak Persoonlijk beroepsbeeld onderwijskunde Code: LT GKB5
Beoordelingscriteria of leeruitkomsten	De student laat zien dat hij kennis en inzichten uit de literatuur kan vertalen naar eigen opvattingen over leren en het docentschap. Hij beantwoordt daarbij de volgende vragen: Ervaringen: Wat geef je de leerlingen (als docent) mee? Welke ervaringen uit je eigen schooltijd wil je je leerlingen graag (of juist niet) meegeven? En waarom? Doelen van het onderwijs: In de literatuur worden de drie doelstellingen van het onderwijs omschreven. Hoe zou jij invulling willen geven aan deze drie doelstellingen (Biesta of Reulen en Rosmalen)? Leertheorieën: Op welke leertheorieën baseer je je ideale les? En waarom gebruik je deze leertheorieën en werkvormen bij deze leerlingen? Vaardigheden: Welke algemene en ict-vaardigheden wil jij als docent verder ontwikkelen bij je leerlingen? Hoe wil je dit vormgeven in je onderwijs? Onderwijsconcepten: Welke onderwijsconcepten sluiten het beste aan bij jouw ideale beroepsbeeld? En waarom? Droom: Welke onderdelen van je droom wil je aankomende stage alvast gaan waar maken?
Vorm(en) tentamen en deeltentamens	Leertaak
Weging deeltentamen	1
Minimaal oordeel	5,5
Tentamenmomenten	Periode 1 en 2
Aantal examinatoren	1
Toegestane hulpmiddelen	n.v.t.
Wijze van aanmelden voor (deel)tentamengelegenheden /aanmeldingstermijn t/m 31 januari 2023	Dit tentamen wordt <u>niet</u> georganiseerd door het tentamenbureau. De examinerator informeert zelf de studenten over de wijze van inschrijving, aanmelding en de aanmeldingstermijn en indien van toepassing de inleverprocedure van schriftelijke producten en/of videomaterialen via de inleverapplicatie (HANDIN). Dit gebeurt vaak via de studiewijzer op OnderwijsOnline. Deze wijze van aanmelden geldt tot en met 31 januari 2023
Intekenen en uittekenen voor (deel)tentamen-gelegenheden vanaf 1 februari 2023	Indien het tentamen plaatsvindt in periode 3 of 4, zie voor meer informatie over intekenen Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS'.
Nabespreking en inzage	Conform regelgeving in OER
Tentaminering	
Naam Nederlandstalig	Kennistoets Leren over Leren
Naam Engelstalig	Knowledge test: Learning processes
Code OSIRIS	Wordt door studievoortgang aangeleverd
Naam en code Alluris	Kennistoets Leren over Leren Code: KT GKB6
Beoordelingscriteria of leeruitkomsten	De student kan de belangrijke regels om het denken van leerlingen te stimuleren integreren in diens eigen lespraktijk; De student kan de ontwikkeling en functies van de hersenonderdelen benoemen; De student kan in eigen woorden uitleggen hoe het brein functioneert; De student kan de sleutels tot het openen van hersenpoorten van leerlingen toepassen in de lespraktijk; De student kan de koppeling tussen emoties en leren beschrijven en het belang hiervan voor de lespraktijk illustreren; De student kan de aandachtspunten voor het bevorderen van flow benoemen en verwerken;

	De student kan voorbeelden van declaratieve, procedurele en situationele kennis benoemen; De student kan competentie, cognitief, sociaal-affectief, psychomotorisch leren en de onderlinge samenhang beschrijven en herkennen; De student kan uitleggen wat executieve functies zijn en hoe je deze kunt ondersteunen bij leerlingen; De student kan het begrip zelfregulatie in eigen woorden uitleggen en de ondersteuning ervan in een praktijkvoorbeeld beschrijven; De student kan beschrijven hoe de 'gouden cirkel' de motivatie voor het leren kan verbeteren; De student kan beschrijven hoe zij de 21^e – eeuwse vaardigheden in hun vakspecifieke didactiek verwerken zodat de leerlingen deze vaardigheden zich eigen maken; De student kan uitleggen hoe het TPACK- model ingezet wordt om ICT op een effectieve manier te integreren in de onderwijspraktijk; De student kan de Big 6 beschrijven en uitleggen hoe de leerlingen ondersteund worden in de toepassing van dit model; De student kan de vijf basiskennmerken van samenwerkend leren zichtbaar maken in een praktijkvoorbeeld; De student kan uitleggen welke stappen de leerling moet doorlopen voor het bepalen en inzetten van een leerstrategie; De student kan de top vijf van effectieve en efficiënte leerstrategieën benoemen en voorbeelden noemen van toepassingen in de praktijk; De student kan uitleggen hoe hij een leerling met een fixed mindset kan stimuleren tot een growth mindset; De student kan uitleggen wat divergent en convergent differentiëren is en kan de voor- en nadelen benoemen; De student kan aangeven hoe de taxonomie van Bloom kan helpen als leidraad voor het opzetten van een gedifferentieerde les; De student kan de fasen van de handelingsgericht werken-cyclus en de vier stappen in eigen woorden uitleggen; De student kan aan de hand van een praktijksituatie uitleggen hoe hij heterogene groepen samenstelt;
Vorm(en) tentamen en deeltentamens	Kennistoets met (grotendeels) open vragen
Weging deeltentamen	1
Minimaal oordeel	5,5
Tentamenmomenten	Periode 2 en 3
Aantal examinatoren	n.v.t.
Toegepaste hulpmiddelen	n.v.t.
Wijze van aanmelden voor (deel)tentamengelegenheden /aanmeldingstermijn t/m 31 januari 2023	Indien het tentamen (bijvoorbeeld een kennistoets) georganiseerd wordt door het tentamenbureau dient de student zich in te schrijven via een inschrijfsite (een link staat op OnderwijsOnline). De inschrijfperiode wordt gepubliceerd op de inschrijfsite. Indien het gaat om een andere vorm van toetsing informeert de examinator de studenten over de wijze van inschrijving, aanmelding en de aanmeldingstermijn. Indien een student niet is ingeschreven, kan ook niet worden deelgenomen aan het tentamen. Om aan het tentamen deel te kunnen nemen dient de student een geldige collegekaart of identiteitsbewijs te kunnen tonen aan surveillant of examinator.
Intekenen en uittekenen voor (deel)tentamengelegenheden vanaf 1 februari 2023	Indien het tentamen plaatsvindt in periode 3 of 4, zie voor meer informatie over intekenen Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS'.
Nabespreking en inzage	Conform regelgeving in OER

Algemene informatie	
Naam onderwijsseenheid lang Nederlandstalig	Micro-economie-2
Naam onderwijsseenheid lang Engelstalig	Micro economics 2
Naam onderwijsseenheid kort Nederlandstalig	Micro-economie-2
Naam onderwijsseenheid kort Engelstalig	Micro economics 2
Naam onderwijsseenheid Alluris	Micro-economie-2
Code onderwijsseenheid OSIRIS	Wordt door studievoortgang aangeleverd
Code onderwijsseenheid Alluris	ILS-Ec2-6
Onderwijsperiode	Semester 1, periode 2
Intekenen onderwijs	Voor al het onderwijs in periode 3 en 4 moet je je inschrijven, ook als het onderwijs doorloopt vanaf bijvoorbeeld periode 1 of 2. Zie Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS' voor meer informatie.
Studiepunten	2,5 studiepunten
Studielast in uren	70 klokuren
Onderwijstijd (contacturen)	Contacttijd: 7 weken à 4 lessen per week = 21 klokuren
Ingangseisen onderwijsseenheid (in categorieën)	-
Inhoud en organisatie	
Algemene omschrijving	In het rooster kun je het contactonderwijs vinden onder code MICRO2-WC. Ondersteunde informatie vind je op OnderwijsOnline via de site: AE-EC-VT-Micro-Economie-2-2223. <i>Disclaimer: vanwege de maatregelen die genomen zijn en/of worden als gevolg van COVID19, kan het zijn dat een aantal onderwijsleeractiviteiten niet fysiek op de HAN plaats kan vinden. Dat hangt natuurlijk af van maatregelen vanuit onze regering en de beslissingen van ons College van Bestuur en het Academienagement die daaruit voortvloeien. Bij dit onderwijsarsenaal maken we, als de COVID19-maatregelen daarom vragen, zo nodig gebruik van digitaal onderwijs op afstand als alternatief voor het bovengenoemde contactonderwijs via MS Teams. Om lid te worden van de MS Teams-site die we op zulke momenten inzetten, kun je in MS Teams naar de optie "Join a team with a code" gaan en gebruik je aldaar de code:</i> t78lakg. In deze onderwijsseenheid staan de volgende doelen centraal: De student weet hoe de keuze voor de inzet van productiefactoren inzichtelijk gemaakt kan worden (bijvoorbeeld via het bepalen van arbeids- of kapitaalproductiviteit); De student weet hoe een uitspraak over totale, gemiddelde en marginale kosten, opbrengsten en winst gedaan kan worden (bijvoorbeeld via het rekenen met en grafisch weergeven van TO-, GO-, MO-, TK-, GK-, MK- en TW-, GW-, MW-functievoorschriften); De student weet hoe een prijs/aanbodfunctie en een verschuiving ervan/erlangs bepaald en grafisch weergegeven kan worden; De student weet hoe een marginale analyse uitgevoerd kan worden (bijvoorbeeld via de wet van de toe- en afnemende meeropbrengsten); De student weet hoe het producentensurplus te bepalen is en een uitspraak over welvaart gedaan kan worden; De student weet hoe het proces en de uitkomsten van zowel strategisch als op samenwerking gericht producenten- en ondernemersgedrag zichtbaar gemaakt kunnen worden (bijvoorbeeld via speltheorie, het prisoner's dilemma en het bepalen en benoemen van evenwichten); De student weet hoe de effecten van een specifieke prijszetting op een (deel)markt door de ondernemer inzichtelijk gemaakt worden (bijvoorbeeld via het intekenen van de effecten van prijsdiscriminatie of prijsdifferentiatie in een grafiek);

	De student weet hoe het marktevenwicht bepaald kan worden (bijvoorbeeld via het gelijkstellen van de functievoorschriften van q_v en q_a en het uitrekenen of aflezen van de evenwichtsprijs en -hoeveelheid); De student weet hoe een uitspraak over totale, gemiddelde en marginale kosten, opbrengsten en winst gedaan kan worden (bijvoorbeeld via het rekenen met en grafisch weergeven van TO-, GO-, MO-, TK-, GK-, MK- en TW-, GW-, MW-functievoorschriften); en maakt daarbij, waar nodig, een onderscheid tussen de korte en de lange termijn. De student weet hoe hij economische procedures hanteert waarmee specifiek de invloed van overheidsingrijpen op een markt zichtbaar gemaakt kan worden (bijvoorbeeld via het intekenen, aflezen, berekenen en interpreteren van de effecten van de invoering van een maximumprijs, een minimumprijs, een heffing, of een quotum). Via het raadplegen van online beschikbaar gestelde videomaterialen wordt passief aandacht besteed aan tijd- en plaatsonafhankelijk leren.	
Eindkwalificaties (beoogde leerresultaten)	Vakinhoudelijke bekwaamheid op niveau-2: de student: beheerst de binnen de eigen opleiding aangeboden vakkennis in de hoofdfase én de leerstof van de onderwijsactiviteiten die hij verzorgt.	
Vakkennisbasis economie	Domein(en)	Subdomein(en)
	Domein 1: Macro-economie	1.4 arbeid atie
	Domein 2: Micro-economie	2.1: Consumentengedrag 2.2: Producenten en ondernemingsgedrag 2.3: Marktvormen 2.4: Markt- en overheidsfalen
	Domein 4: Collectieve sector	4.4: Duurzame economie
Samenhang	Micro economie is een onderdeel van de Algemeen Economische leerlijn. De inhouden zijn o.a. gerelateerd aan de volgende beroepscontexten: Onderbouw vmbo / havo/ vwo Bovenbouw vmbo in het vak economie Bovenbouw vmbo de profielen economie & ondernemen, dienstverlening en producten, horeca, bakkerij en recreatie MBO: kwalificatiedossiers van ondernemerschap/retail, assistent-manager internationale handel, verkoopsspecialist	
Deelnameplicht onderwijs	Niet van toepassing	
Maximum aantal deelnemers	De ideale groepsgrootte is 25 studenten. Om organisatorische redenen kan hier in voorkomende gevallen van worden afgeweken.	
Activiteiten en/of werkvormen	In deze onderwijseenheid wordt gewerkt met een combinatie van hoor- werkcolleges. Terugkerende onderdelen tijdens de lessen zijn o.a.: het beantwoorden van vragen naar aanleiding van de bestudering van de in een vorige bijeenkomst aangeboden stof of van gemaakte huiswerkopgaven; theoretische verdieping van de onderwerpen in de vorm van hoorcollege; het maken van oefenopgaven om de aangeboden theorie te verankeren in de vorm van werkcollege. Studenten ontvangen ontwikkelingsgerichte feedback van docenten en medestudenten. Het onderwijs wordt in het Nederlands vormgegeven. Gebruikte literatuur kan Engelstalige teksten bevatten.	
Verplichte literatuur / Beschrijving 'leerstof'	Dietz, F. <i>Toegepaste micro economie</i> . Bussum: Coutinho.	
Verplichte software / verplicht materiaal	Niet van toepassing	
Eigen financiële bijdrage	Niet van toepassing	
Tentaminering		
Naam Nederlandstalig	Kennistoets Micro-economie-2	
Naam Engelstalig	Knowledge test Micro economics 2	
Code OSIRIS	Wordt door studievoortgang aangeleverd	
Naam en code Alluris	Kennistoets Micro-economie-2 KT Micro-2	
Beoordelingscriteria of leeruitkomsten	De student beheerst bij de kennistoets de inhouden en vaardigheden zoals omschreven bij de algemene omschrijving. De beoordelingscriteria zijn gebaseerd op de doelen en de toetsmatrijs. Deze zijn nader gespecificeerd en gepubliceerd op OnderwijsOnline bij dit tentamen.	

Vorm(en) tentamen en deeltentamens	Schriftelijk tentamen.
Weging deeltentamen	1
Minimaal oordeel	≥5,5
Tentamenmomenten	Kans 1 in periode 2 Kans 2 in periode 3
Aantal examinatoren	1
Toegestane hulpmiddelen	Niet-programmeerbare rekenmachine Pen Kladpapier
Wijze van aanmelden voor (deel)tentamen-gelegenheid / aanmeldingstermijn t/m 31 januari 2023	Dit tentamen wordt georganiseerd door het tentamenbureau. De student dient zich in te schrijven via een inschrijfsite (een link staat op OnderwijsOnline). De inschrijfperiode wordt gepubliceerd op de inschrijfsite. Indien een student niet is ingeschreven, kan ook niet worden deelgenomen aan het tentamen. Om aan het tentamen deel te kunnen nemen, dient de student een geldige collegekaart of identiteitsbewijs te kunnen tonen aan de surveillant of examiner. Deze wijze van aanmelden geldt tot en met 31 januari 2023.
Intekenen en uittekenen voor (deel)tentamen-gelegenheden vanaf 1 februari 2023	Indien het tentamen plaatsvindt in periode 3 of 4, zie voor meer informatie over intekenen Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS'.
Nabespreking en inzage	Conform regelgeving in OER. In het rooster kun je de inzagemomenten vinden onder code INZAGE-WC.

Algemene informatie	
Naam onderwijsseenheid lang Nederlandstalig	Overheid
Naam onderwijsseenheid lang Engelstalig	Public finance
Naam onderwijsseenheid kort Nederlandstalig	Overheid
Naam onderwijsseenheid kort Engelstalig	Public finance
Naam onderwijsseenheid Alluris	Overheid
Code onderwijsseenheid OSIRIS	Wordt door studievoortgang aangeleverd
Code onderwijsseenheid Alluris	ILS-Ec2-7
Onderwijsperiode	Semester 1, periode 2
Intekenen onderwijs	Voor al het onderwijs in periode 3 en 4 moet je je inschrijven, ook als het onderwijs doorloopt vanaf bijvoorbeeld periode 1 of 2. Zie Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS' voor meer informatie.
Studiepunten	2,5 studiepunten
Studielast in uren	70 klokuren
Onderwijstijd (contacturen)	Contacttijd: 7 weken à 4 lesuren per week = 21 klokuren
Ingangseisen onderwijsseenheid (in categorieën)	-
Inhoud en organisatie	
Algemene omschrijving	In het rooster kun je het contactonderwijs vinden onder code OVERHD-WC. Ondersteunde informatie vind je op OnderwijsOnline via de site: AE-EC-VT-Overheid-2223. <i>Disclaimer: vanwege de maatregelen die genomen zijn en/of worden als gevolg van COVID19, kan het zijn dat een aantal onderwijsleeractiviteiten niet fysiek op de HAN plaats kan vinden. Dat hangt natuurlijk af van maatregelen vanuit onze regering en de beslissingen van ons College van Bestuur en het Academiciemangement die daaruit voortvloeien. Bij dit onderwijsarsenaal maken we, als de COVID19-maatregelen daarom vragen, zo nodig gebruik van digitaal onderwijs op afstand als alternatief voor het bovengenoemde contactonderwijs via MS Teams. Om lid te worden van de MS Teams-site die we op zulke momenten inzetten, kun je in MS Teams naar de optie "Join a team with a code" gaan en gebruik je aldaar de code: vjkpz50.</i> In deze onderwijsseenheid staan de volgende thema's en doelen centraal: Functies collectieve sector (economische politiek) De historie van de economische stelsels beschrijven (Klassiek, Keynesiaans, Neo-liberaal) en de voor- en nadelen kunnen benoemen. Economische stromingen in overheidsbeleid herkennen en kunnen toelichten. Het Poldermodel uitleggen en aangeven welke invloed dat op overheidsbeleid kan hebben. De voor- en nadelen van dit Poldermodel kunnen benoemen. Uitleggen waarom Nederland een gemengde economie is en waarom dit beter wordt gevonden dan de vrije economie / geleide economie. Collectieve goederen kennen (zuivere, quasi, bemoei en vrije). Allocatiefunctie van de overheid kennen en in verband kunnen brengen met nonrivaliteit en freeriders. Belangrijkste taken overheid kennen en de redenen weten. Openbare financiën (begrotingsbeleid & financiering + economische politiek) Werking van de inkomstenbelasting. Conjunctureel- of structureel beleid. Automatische stabilisatoren begrijpen, werking kennen en begrijpen waarom ze anticyclisch zijn. Kunnen beoordelen of er sprake is van procyclisch- of anticyclisch beleid.

	Kunnen beoordelen of er sprake is van ontmoedigend of stimulerend beleid. Beoordelen tot welk soort inkomsten de inkomsten van de overheid hoort. Beoordelen tot welk soort uitgaven de uitgaven van de collectieve sector hoort. De hoogte van premie- en belastingafdracht in een specifieke inkomstenbelastingcasus kunnen berekenen, gegeven een boxensysteem waarbij aandacht is voor heffingskortingen. Sociale zekerheidsquote en collectieve uitgavenquote kunnen berekenen en interpreteren. Beoordelen met behulp van de collectieve uitgavenquote in welke mate de overheid invloed heeft. Uitleggen welke maatregelen de overheid heeft genomen om de kosten van de collectieve sector te beheersen. Van diverse begrotingsnormen de voor- en nadelen kunnen benoemen en vergelijken Uitleggen waarom het reduceren van het financieringstekort wenselijk is. Beoordelen of een land voldoet aan de gestelde begrotingsnorm. Berekeningen maken over de overheidsfinanciën (staatsschuld, begrotingstekort, financieringstekort) Sociale zekerheid (verzorgingsstaat & sociale zekerheidsstelsel) met behulp van de sociale zekerheidsquote beoordelen hoe groot de omvang van de sociale zekerheid is. Uitleggen waarom de jaren '80 de collectieve uitgaven behoorlijk zijn gestegen. Voor- en nadelen van het kapitaaldekkingstelsel en omslagstelsel. Uitleggen waarom de zorgkosten in de toekomst zullen stijgen. Aan de hand van de i/a-ratio kunnen beoordelen in hoeverre er een beroep op de sociale zekerheid wordt gedaan. Aan de hand van de replacement rate een uitspraak kunnen doen over de mate waarin werken uit een situatie van werkloosheid ontmoedigd wordt. Duurzame economie (circulaire economie & energietransitie) Redenen kennen waarom duurzame economische ontwikkeling steeds belangrijker worden De nadelen van ons (lineair) economisch model kennen Kenmerken van circulaire economie kunnen benoemen en weten hoe ze werken De overeenkomsten en verschillen tussen het huidige economisch (lineair) model ten opzichte van het circulaire model kunnen analyseren De student kan daarnaast De transfer van nationale naar lokale vraagstukken laten plaatsvinden. De rol van de overheid in een vraagstuk herkennen. Doelen omtrent een vraagstuk in kaart brengen. Weten op welke wijze een specifieke vraagstuk gefinancierd kan worden. Aangeven welke effecten overheidsbeleid op de korte- en lange termijn kunnen hebben. In kaart brengen welke belanghebbenden en perspectieven er bij een specifiek vraagstuk horen. Vragen stellen vanuit een economische bril. Vanuit concrete gesprekken naar economische theorieën ten aanzien van de overheid abstraheren. Gemaakte denkstappen beargumenteren. Ten aanzien van de leerlijn leren lesgeven met ICT wordt er in deze onderwijseenheid actief aandacht besteed aan: het zoeken van kwalitatief goede elektronische bronnen, beargumenteren de keuze voor deze bronnen en verwerken deze in een digitaal verslag. Ten aanzien van de leerlijn leren lesgeven met ICT wordt er in deze onderwijseenheid passief aandacht besteed aan: presentatie van documentaire en instructievideo ondersteund door een ICT-rijke presentatietool. Er is samenwerking met "Vakdidactiek ICT-actueel".
Eindkwalificaties (beoogde leerresultaten)	Vakinhoudelijke bekwaamheid op niveau-2: de student: beheerst de binnen de eigen opleiding aangeboden vak kennis in de hoofdfase én de leerstof van de onderwijsactiviteiten die hij verzorgt. Brede professionele basis op niveau-2 en -3: de student: kan onder begeleiding een praktijkvraagstuk onderzoeken en resultaten gebruiken in zijn praktijk.

	kan op effectieve wijze zoeken naar bronnen, deze beoordelen op bruikbaarheid en de verkregen bronnen onderling vergelijken en gebruiken. heeft het doel van zijn communicatie helder voor ogen en stemt daarbij af op de doelgroep kan bewust verschillende perspectieven innemen en hierbij belanghebbenden betrekken.
--	---

Vakkennisbasis economie	Domein(en)	Subdomein(en)
	Domein 4: Collectieve sector	4.1: Functies van de collectieve sector 4.2: Openbare financiën 4.3: Sociale zekerheid 4.4: Duurzame economie
Samenhang	Overheid is een onderdeel van de Algemeen Economische leerlijn. De inhouden zijn o.a. gerelateerd aan de volgende beroepscontexten: Onderbouw vmbo / havo/ vwo Bovenbouw vmbo in het vak economie Voorbereidend op economie in de bovenbouw havo/ vwo Bij de onderwijseenheid VAD ICT-actueel bekwaamt de student zich in de instrumentele vaardigheden om deze multimediale verwerkingsvormen uit te voeren.	
Deelnameplicht onderwijs	Niet van toepassing	
Maximum aantal deelnemers	De ideale groepsgrootte is 25 studenten. Om organisatorische redenen kan hier in voorkomende gevallen van worden afgeweken.	
Activiteiten en/of werkvormen	In deze onderwijseenheid wordt gewerkt met een combinatie van hoor- werkcolleges. Terugkerende onderdelen tijdens de lessen zijn o.a.: het beantwoorden van vragen naar aanleiding van de bestudering van de in een vorige bijeenkomst aangeboden stof of van gemaakte huiswerkopgaven; theoretische verdieping van de onderwerpen in de vorm van hoorcollege; het maken van oefenopgaven om de aangeboden theorie te verankeren in de vorm van werkcollege. Studenten ontvangen ontwikkelingsgerichte feedback van docenten en medestudenten. Studenten worden daarnaast begeleid in het doen van onderzoek naar de transfer van de economische doelen en inhouden naar de analyse van een (lokaal) vraagstuk. Het onderwijs wordt in het Nederlands vormgegeven. Gebruikte literatuur kan Engelstalige teksten bevatten.	
Verplichte literatuur / Beschrijving 'leerstof'	De Kam, C. <i>Overheidsfinanciën</i> . Groningen: Noordhoff.	
Verplichte software / verplicht materiaal	Niet van toepassing	
Eigen financiële bijdrage	Niet van toepassing	
Tentaminering		
Naam Nederlandstalig	Leertaak Overheid	
Naam Engelstalig	Practical assignment Public finance	
Code OSIRIS	Wordt door studievoortgang aangeleverd	
Naam en code Alluris	Leertaak Overheid LT Overheid	
Beoordelingscriteria of leeruitkomsten	De student beheerst bij de leertaak de inhouden en vaardigheden zoals omschreven bij de algemene omschrijving. De studenten kiezen in een groep een thema rondom 'overheid' waarover zij op HBO-niveau een mini-documentaire maken, een transfer van daaruit maken naar een instructievideo op 2 ^e graads niveau en een draaiboek waarin zij dit uitwerken en verantwoorden. Bij de onderwijseenheid VAD ICT-actueel bekwaamt de student zich in de instrumentele vaardigheden om deze multimediale verwerkingsvormen uit te voeren. De beoordelingscriteria zijn gebaseerd op de doelen en de toetsmatrijs. Deze zijn nader gespecificeerd en gepubliceerd op OnderwijsOnline bij dit tentamen.	
Vorm(en) tentamen en deeltentamens	Het aanleggen van een dossier over een actueel politiek-economisch vraagstuk (bestaande uit documentaire en schriftelijke documentatie).	
Weging deeltentamen	1	
Minimaal oordeel	≥5,5	
Tentamenmomenten	Kans 1 in periode 2	

	Kans 2 in periode 3
Aantal examinatoren	1
Toegestane hulpmiddelen	Niet van toepassing
Wijze van aanmelden voor (deel)tentamen-gelegenheid / aanmeldingstermijn t/m 31 januari 2023	Dit tentamen wordt georganiseerd door het tentamenbureau. De student dient zich in te schrijven via een inschrijfsite (een link staat op OnderwijsOnline). De inschrijfperiode wordt gepubliceerd op de inschrijfsite. Indien een student niet is ingeschreven, kan ook niet worden deelgenomen aan het tentamen. Om aan het tentamen deel te kunnen nemen, dient de student een geldige collegekaart of identiteitsbewijs te kunnen tonen aan de surveillant of examiner. Deze wijze van aanmelden geldt tot en met 31 januari 2023.
Intekenen en uittekenen voor (deel)tentamen-gelegenheden vanaf 1 februari 2023	Indien het tentamen plaatsvindt in periode 3 of 4, zie voor meer informatie over intekenen Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS'.
Nabespreking en inzage	Conform regelgeving in OER. In het rooster kun je de inzagemomenten vinden onder code INZAGE-WC.

Algemene informatie	
Naam onderwijsseenheid lang Nederlandstalig	Financial Accounting
Naam onderwijsseenheid lang Engelstalig	Financial Accounting
Naam onderwijsseenheid kort Nederlandstalig	Financial Accounting
Naam onderwijsseenheid kort Engelstalig	Financial Accounting
Naam onderwijsseenheid Alluris	Financial Accounting
Code onderwijsseenheid OSIRIS	Wordt door studievoortgang aangeleverd
Code onderwijsseenheid Alluris	ILS-Ec2-8
Onderwijsperiode	Semester 1, periode 2
Intekenen onderwijs	Voor al het onderwijs in periode 3 en 4 moet je je inschrijven, ook als het onderwijs doorloopt vanaf bijvoorbeeld periode 1 of 2. Zie Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS' voor meer informatie.
Studiepunten	2,5 studiepunten
Studielast in uren	70 klokuren
Onderwijstijd (contacturen)	Contacttijd: 7 weken à 4 lesuren per week = 21 klokuren
Ingangseisen onderwijsseenheid (in categorieën)	-
Inhoud en organisatie	
Algemene omschrijving	In het rooster kun je het contactonderwijs vinden onder code FINACC-WC. Ondersteunde informatie vind je op OnderwijsOnline via de site: AE-EC-VT-FinAcc-2223. <i>Disclaimer: vanwege de maatregelen die genomen zijn en/of worden als gevolg van COVID19, kan het zijn dat een aantal onderwijsleeractiviteiten niet fysiek op de HAN plaats kan vinden. Dat hangt natuurlijk af van maatregelen vanuit onze regering en de beslissingen van ons College van Bestuur en het Academiciemangement die daaruit voortvloeien. Bij dit onderwijsarsenaal maken we, als de COVID19-maatregelen daarom vragen, zo nodig gebruik van digitaal onderwijs op afstand als alternatief voor het bovengenoemde contactonderwijs via MS Teams. Om lid te worden van de MS Teams-site die we op zulke momenten inzetten, kun je in MS Teams naar de optie "Join a team with a code" gaan en gebruik je aldaar de code: o1mfn8c.</i> In deze onderwijsseenheid staan de volgende doelen centraal: De student bezit theoretische kennis van de concepten enkelvoudige interest, samengestelde interest, renten en annuïteiten. De student hanteert economische procedures om binnen een specifieke economische context de contante waarden en eindwaarden te berekenen gebruikmakend van pre- en postnumerando renten; De student kan de annuïteit bereken en onderdelen van de annuïteit berekenen zoals (o.a. aflossingsbestanddelen, rente, looptijd en schuldrest); De student kan economische procedures toepassen om, vanuit theoretische kennis, uit te rekenen of een investering winstgevend is (bijvoorbeeld: terugverdiendtijd met behulp van periodieke cashflows of de Netto Contante Waarde-methode). De student kan economische rekenvaardigheden, zoals procenten, indexcijfers of vraagstukken vanuit de financiële rekenkunde (bijvoorbeeld via stappenplannen of denkschema's) aanleren, automatiseren en toepassen; De student hanteert ter zake doende wiskundige en rekenkundige bewerkingen wisselend ondersteund met rekenmachine, spreadsheetprogramma om voor de procedurele vaardigheden die staan verwoord in deze kennisbasis tot een gefundeerde uitspraak over een specifieke situatie te komen. Via het raadplegen van online beschikbaar gestelde videomaterialen wordt passief aandacht besteed aan tijd- en plaatsafhankelijk leren.

Eindkwalificaties (beoogde leerresultaten)	Vakinhoudelijke bekwaamheid op niveau-2: de student: beheerst de binnen de eigen opleiding aangeboden vakkennis in de hoofdfase én de leerstof van de onderwijsactiviteiten die hij verzorgt.	
Vakkennisbasis economie	Domein(en)	Subdomein(en)
	Domein 7: Financiële Rekenkunde	7.1 Renteberekeningen
	Domein 9: Corporate Finance	9.1 Vermogens- en kapitaalstructuur
	Domein 15: Een economische en maatschappelijke bril	15.1: Wiskunde en statistiek
Samenhang	Financial Accounting is een onderdeel van de Bedrijfseconomische leerlijn. De inhouden zijn o.a. gerelateerd aan de volgende beroepscontexten: Bovenbouw vmbo de profielen economie & ondernemen, dienstverlening en producten, horeca, bakkerij en recreatie MBO: kwalificatiedossiers van ondernemerschap/retail, assistent-manager internationale handel, verkoopspecialist	
Deelnameplicht onderwijs	Niet van toepassing	
Maximum aantal deelnemers	De ideale groepsgrootte is 25 studenten. Om organisatorische redenen kan hier in voorkomende gevallen van worden afgeweken.	
Activiteiten en/of werkvormen	In deze onderwijseenheid wordt gewerkt met een combinatie van hoor- werkcolleges. Terugkerende onderdelen tijdens de lessen zijn o.a.: het beantwoorden van vragen naar aanleiding van de bestudering van de in een vorige bijeenkomst aangeboden stof of van gemaakte huiswerkopgaven; theoretische verdieping van de onderwerpen in de vorm van hoorcollege; het maken van oefenopgaven om de aangeboden theorie te verankeren in de vorm van werkcollege. Studenten ontvangen ontwikkelingsgerichte feedback van docenten en medestudenten. Het onderwijs wordt aangeboden in het Nederlands, maar gebruikte literatuur kan Engelstalige teksten bevatten.	
Verplichte literatuur / Beschrijving 'leerstof'	Gruijters, J. <i>Financiële rekenkunde voor het HEO</i> . Groningen: Noordhoff Uitgevers	
Verplichte software / verplicht materiaal	Niet van toepassing	
Eigen financiële bijdrage	Niet van toepassing	
Tentaminering		
Naam Nederlandstalig	Kennistoets Financial Accounting	
Naam Engelstalig	Knowledge test Financial Accounting	
Code OSIRIS	Wordt door studievoortgang aangeleverd	
Naam en code Alluris	Kennistoets Financial Accounting KT FinAcc	
Beoordelingscriteria of leeruitkomsten	De student beheerst bij de kennistoets de inhouden en vaardigheden zoals omschreven bij de algemene omschrijving. De beoordelingscriteria zijn gebaseerd op de doelen en de toetsmatrijs. Deze zijn nader gespecificeerd en gepubliceerd op OnderwijsOnline bij dit tentamen.	
Vorm(en) tentamen en deeltentamens	Het aanleggen van een dossier over een actueel politiek-economisch vraagstuk (individueel, schriftelijk).	
Weging deeltentamen	1	
Minimaal oordeel	≥5,5	
Tentamenmomenten	Kans 1 in periode 2 Kans 2 in periode 3	
Aantal examinatoren	1	
Toegestane hulpmiddelen	Niet-programmeerbare rekenmachine Pen Kladpapier	
Wijze van aanmelden voor (deel)tentamen-gelegenheid / aanmeldingstermijn t/m 31 januari 2023	Dit tentamen wordt georganiseerd door het tentamenbureau. De student dient zich in te schrijven via een inschrijfsite (een link staat op OnderwijsOnline). De inschrijfperiode wordt gepubliceerd op de inschrijfsite. Indien een student niet is ingeschreven, kan ook niet worden deelgenomen aan het tentamen. Om aan het tentamen deel te kunnen nemen, dient de student een geldige collegekaart of identiteitsbewijs te kunnen tonen aan de surveillant of examinerator. Deze wijze van aanmelden geldt tot en met 31 januari 2023.	

Intekenen en uittekenen voor (deel)tentamen-gelegenheden vanaf 1 februari 2023	Indien het tentamen plaatsvindt in periode 3 of 4, zie voor meer informatie over intekenen Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS'.
Nabespreking en inzage	Conform regelgeving in OER. In het rooster kun je de inzagemomenten vinden onder code INZAGE-WC.

Algemene informatie	
Naam onderwijsseenheid lang Nederlandstalig	VDVT09: Vakdidactiek ICT actueel
Naam onderwijsseenheid lang Engelstalig	Teaching methods in economics 9: Teaching/learning with ICT
Naam onderwijsseenheid kort Nederlandstalig	VDVT09: Vakdidactiek ICT actueel
Naam onderwijsseenheid kort Engelstalig	TME09: Teaching/learning with ICT
Naam onderwijsseenheid Alluris	VDVT09: Vakdidactiek ICT actueel
Code onderwijsseenheid OSIRIS	Wordt door studievoortgang aangeleverd
Code onderwijsseenheid Alluris	ILS-Ec2-10
Onderwijsperiode	Semester 1, periode 2
Intekenen onderwijs	Voor al het onderwijs in periode 3 en 4 moet je je inschrijven, ook als het onderwijs doorloopt vanaf bijvoorbeeld periode 1 of 2. Zie Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS' voor meer informatie.
Studiepunten	2,5 studiepunten
Studielast in uren	70 klokuren
Onderwijstijd (contacturen)	Contacttijd: 7 weken à 3 lesuren per week = 16 klokuren
Ingangseisen onderwijsseenheid (in categorieën)	-
Inhoud en organisatie	
Algemene omschrijving	In het rooster kun je het contactonderwijs vinden onder code VDVT09-WC. Ondersteunde informatie vind je op OnderwijsOnline via de site: AE-EC-VT-VD-ICT-2223. <i>Disclaimer: vanwege de maatregelen die genomen zijn en/of worden als gevolg van COVID19, kan het zijn dat een aantal onderwijsleeractiviteiten niet fysiek op de HAN plaats kan vinden. Dat hangt natuurlijk af van maatregelen vanuit onze regering en de beslissingen van ons College van Bestuur en het Academie management die daaruit voortvloeien. Bij dit onderwijsarsenaal maken we, als de COVID19-maatregelen daarom vragen, zo nodig gebruik van digitaal onderwijs op afstand als alternatief voor het bovengenoemde contactonderwijs via MS Teams. Om lid te worden van de MS Teams-site die we op zulke momenten inzetten, kun je in MS Teams naar de optie "Join a team with a code" gaan en gebruik je aldaar de code: nb6urv5.</i> In deze onderwijsseenheid verdiepen we kennis van en inzichten over de vakdidactiek economie, door te kijken naar ICT-didactiek in de economieles. Ten aanzien van de leerlijn leren lesgeven met ICT wordt er in deze onderwijsseenheid actief aandacht besteed aan laten studenten zien dat zij vernieuwend ICT-rijk lesmateriaal voor economie, gebaseerd op ervaringen en recente literatuur, kunnen vormgeven en delen. De insteek is vooral praktisch en praktijkgericht, maar wel vanuit een systematisch kader. Er wordt niet alleen kennism gemaakt met toepassingen en concepten rondom blended learning, online leren, flipping the classroom, het maken van kennisclips, het gebruik van actuele toepassingen zoals LessonUp, Moovly, Camtasia en learning analytics voor het economieonderwijs, maar ook met achterliggende modellen die een 'bril' kunnen vormen om bewuste keuzes voor het al dan niet inzetten van ICT in de economieles te kunnen maken, zoals de multimediacprincipes van Mayer. Studenten leren videosoftware te gebruiken om een instructievideo en een korte documentaire te kunnen maken (zie onderwijsseenheid 'overheid').
Eindkwalificaties (beoogde leerresultaten)	Vakdidactische bekwaamheid op niveau-2: de student: heeft kennis van hoe ICT ingezet kan worden om leren van leerlingen te stimuleren en voor het ontwerpen voor ICT-rijke onderwijsactiviteiten. kent verschillende didactische leer- en werkvormen en weet welke bruikbaarheidscriteria hieronder liggen.

	heeft vakdidactisch kennis passend bij de doelen van het eigen vakgebied en het type onderwijs waarin hij werkzaam is. kan op basis van een didactisch analysemodel een lesvoorbereiding uitwerken en de hierin gemaakte keuzes verantwoorden. kan door gebruik te maken van diverse digitale leermaterialen en –middelen recht doen aan verschillen tussen leerlingen. kan feedback van leerlingen, medestudenten en collega’s analyseren en gebruiken voor zijn eigen ontwikkeling naar het beroep van leraar. kan zijn didactische keuzes bespreken met collega’s of andere deskundigen en kan op basis daarvan zijn handelen waar nodig bijstellen. kan in reflecties de inhoud en didactische aanpak uitleggen en verantwoorden.	
Samenhang	Deze onderwijseenheid is deel van de vakdidactische leerlijn en hangt dan ook samen met de voorgaande ONDERWIJSEENHEDEN uit deze leerlijn. De inhoud van deze onderwijseenheid zijn o.a. gerelateerd aan de volgende beroepscontexten: Onderbouw vmbo / havo/ vwo Bovenbouw vmbo, het vak economie Bovenbouw vmbo de profielen economie & ondernemen, dienstverlening en producten, horeca, bakkerij en recreatie MBO: kwalificatiedossiers van ondernemerschap/retail, assistent-manager internationale handel, verkoopspecialist. Studenten ontwerpen ICT rijke toepassingen die bruikbaar zijn in het werkveld.	
Vakkennisbasis economie	Domein(en)	Subdomein(en)
	Domein 16: Vakdidactiek economie	16.2: Vakspecifieke didactiek, gericht op de inzet van (economiespecifieke) ICT-tools. 16.3: Ontwerper en beoordelaar van samenhangende leerarrangementen, in betekenisvolle contexten, op basis van ontwerpprincipes uit (vakdidactische) literatuur en met een bewuste keuze voor het al dan niet inzetten van ICT.
Deelnameplicht onderwijs	Vanwege de aard van de bijeenkomsten geldt een aanwezigheidsverplichting. De didactische kant van het lesgeven leer je niet (of in elk geval niet uitsluitend) door er individueel over te lezen, maar door het in de les te doen en er met elkaar over in dialoog te gaan en vaardigheden, kennis en ervaringen uit te wisselen.	
Maximum aantal deelnemers	De ideale groepsomvang is 25 studenten. Om organisatorische redenen kan hier in voorkomende gevallen van worden afgeweken.	
Activiteiten en/of werkvormen	De vorm waarin we werken bestaat uit interactieve colleges waarin je samen met medestudenten en de docent via begeleide dialoog en werkvormen samen werkt aan jouw eigen vakdidactische kennis en vaardigheden ten aanzien van ICT-didactiek in je rol als docent economie. Dit resulteert in een leertaak waarin je daarvan verslag doet. Studenten ontvangen ontwikkelingsgerichte feedback van docenten en medestudenten. Het onderwijs wordt in het Nederlands vormgegeven. Gebruikte literatuur kan Engelstalige teksten bevatten.	
Verplichte literatuur / Beschrijving ‘leerstof’	In de digitale leeromgeving “OnderwijsOnline”, staan per week de materialen waarnaar in de studiewijzer wordt verwezen, waaronder in elk geval doch niet uitsluitend verwijzingen naar de volgende actuele bronnen: https://www.leraar24.nl/app/uploads/Nr. 26 Maak kennis met TPACK-3.pdf https://www.onderwijsvanmorgen.nl/samr-model-zo-integreert-u-onderwijstechnologie/ https://educationaltechnology.net/the-addie-model-instructional-design/ https://www.vernieuwendonderwijs.nl/ https://www.doedactiek.nl/ https://www.todaysteachingtools.com/ http://ICT-idee.blogspot.nl/ http://www.reisgidsdigitaallemateriaal.org/ https://leerling2020.nl/kickstarters-digitale-tools-voor-docenten/	
Verplichte software / verplicht materiaal	Niet van toepassing	
Eigen financiële bijdrage	Niet van toepassing	
Tentaminering		
Naam Nederlandstalig	Leertaak: Ontwerp vernieuwend ICT materiaal	
Naam Engelstalig	Practical assignment Teaching/learning with ICT	
Code OSIRIS	Wordt door studievoortgang aangeleverd	
Naam en code Alluris	Leertaak: Ontwerp vernieuwend ICT materiaal	

	LT ICT
Beoordelingscriteria of leeruitkomsten	De student beheerst de inhouden en vaardigheden zoals omschreven bij de algemene omschrijving. De student laat zien dat hij vernieuwend ICT-rijk lesmateriaal voor economie, gebaseerd op ervaringen en recente literatuur kan vormgeven en delen. Hierbij kan de koppeling worden gemaakt met andere onderwijseenheden in deze periode, zoals "Overheid". De beoordelingscriteria zijn gebaseerd op de doelen en de toetsmatrijs. Deze zijn nader gespecificeerd en gepubliceerd op OnderwijsOnline bij dit tentamen.
Vorm(en) tentamen en deeltentamens	Leertaak
Weging deeltentamen	1
Minimaal oordeel	≥5,5
Tentamenmomenten	Kans 1 in periode 2 Kans 2 in periode 3
Aantal examinatoren	1 of 2
Toegestane hulpmiddelen	Niet van toepassing
Wijze van aanmelden voor (deel)tentamen-gelegenheid / aanmeldingstermijn t/m 31 januari 2023	Dit tentamen wordt niet georganiseerd door het tentamenbureau. De examiner informeert zelf de studenten over de wijze van inschrijving, aanmelding en de aanmeldingstermijn en indien van toepassing de inleverprocedure van schriftelijke producten en/of videomaterialen via de inleverapplicatie (HANDIN). Dit gebeurt vaak via de studiewijzer op OnderwijsOnline. Deze wijze van aanmelden geldt tot en met 31 januari 2023.
Intekenen en uittekenen voor (deel)tentamen-gelegenheden vanaf 1 februari 2023	Indien het tentamen plaatsvindt in periode 3 of 4, zie voor meer informatie over intekenen Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS'.
Nabespreking en inzage	Conform regelgeving in OER. In het rooster kun je de inzagemomenten vinden onder code INZAGE-WC.

Algemene informatie	
Naam onderwijseenheid lang Nederlandstalig	Macro-economie-2
Naam onderwijseenheid lang Engelstalig	Macro Economics 2
Naam onderwijseenheid kort Nederlandstalig	Macro-Economie-2
Naam onderwijseenheid kort Engelstalig	Macro Economics 2
Naam onderwijseenheid Alluris	Macro-Economie-2
Code onderwijseenheid OSIRIS	Wordt door studievoortgang aangeleverd
Code onderwijseenheid Alluris	ILS-Ec2-12
Onderwijsperiode	Semester 2, periode 3
Intekenen onderwijs	Voor al het onderwijs in periode 3 en 4 moet je je inschrijven, ook als het onderwijs doorloopt vanaf bijvoorbeeld periode 1 of 2. Zie Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS' voor meer informatie.
Studiepunten	2,5 studiepunten
Studielast in uren	70 klokuren
Onderwijstijd (contacturen)	Contacttijd: 7 weken à 4 lesuren per week = 21 klokuren
Ingangseisen onderwijseenheid (in categorieën)	-
Inhoud en organisatie	
Algemene omschrijving	In het rooster kun je het contactonderwijs vinden onder code MACRO2-WC. Ondersteunde informatie vind je op OnderwijsOnline via de site: AE-EC-VT-Macro-Economie-2-2223. <i>Disclaimer: vanwege de maatregelen die genomen zijn en/of worden als gevolg van COVID19, kan het zijn dat een aantal onderwijsleeractiviteiten niet fysiek op de HAN plaats kan vinden. Dat hangt natuurlijk af van maatregelen vanuit onze regering en de beslissingen van ons College van Bestuur en het Academiciemanagement die daaruit voortvloeien. Bij dit onderwijsarsenaal maken we, als de COVID19-maatregelen daarom vragen, zo nodig gebruik van digitaal onderwijs op afstand als alternatief voor het bovengenoemde contactonderwijs via MS Teams. Om lid te worden van de MS Teams-site die we op zulke momenten inzetten, kun je in MS Teams naar de optie "Join a team with a code" gaan en gebruik je aldaar de code: rwgp0b7.</i> In deze onderwijseenheid staan de volgende doelen centraal: De student analyseert de omvang van macro-economische factoren op de bedrijfsomgeving. De student brengt economische grootheden met elkaar in verband en kwantificeert en interpreteert economische grootheden met behulp van modellen (aanbod-/groeimodellen, klassiek model, Harrod-Domar groeimodel). De student hanteert economische procedures om de invloed van conjunctuur op economische actoren te verklaren en om aan te geven op welke wijze er ingegrepen kan worden om de conjunctuurbeweging te kanaliseren. De student weet hoe een overheid ervoor kan zorgen dat de conjunctuurbewegingen worden ingedamd en verklaart de werking van automatische stabilisatoren. De student bezit theoretische kennis over het Keynesiaans model van een open economie, het IS/LM-model en het monetair en budgettair beleid van de overheid. De student kent voordelen en nadelen van een stabilisatiepolitiek door de overheid. De student kent de verschillende actoren in de economie die invloed hebben op het verloop van de conjunctuur. De student kan de oorzaken van de conjunctuur(golf) en de relatie met effectieve vraag, innovatie en werkloosheid reproduceren, analyseren en verklaren. De student kan de (on)mogelijkheden en motieven van overheden om conjunctuurbewegingen te beïnvloeden vanuit verschillende economische perspectieven (Keynesiaans, klassiek, monetaristisch) reproduceren, analyseren en verklaren.

	De student kan de voor- en nadelen van economische groei uitleggen (bijvoorbeeld aan de hand van maatschappelijke kosten). Ten aanzien van de leerlijn leren lesgeven met ICT wordt er in deze onderwijseenheid actief aandacht besteed aan het raadplegen van elektronische bronnen van CBS en CPB. Via het raadplegen van online beschikbaar gestelde videomaterialen wordt passief aandacht besteed aan tijd- en plaatsonafhankelijk leren.	
Eindkwalificaties (beoogde leerresultaten)	Vakinhoudelijke bekwaamheid op niveau-2: de student: beheerst de binnen de eigen opleiding aangeboden vakkennis in de hoofdfase én de leerstof van de onderwijsactiviteiten die hij verzorgt.	
Vakkennisbasis economie	Domein(en)	Subdomein(en)
	Domein 1: Macro-economie	1.1: Macro-economische relaties 1.2: Economische groei 1.3: Korte termijn: conjunctuur en stabilisatiepolitiek 1.4 arbeid latie
Samenhang	Macro economie is een onderdeel van de Algemeen Economische leerlijn. De inhouden zijn o.a. gerelateerd aan de volgende beroepscontexten: Onderbouw vmbo / havo/ vwo Bovenbouw vmbo in het vak economie MBO: kwalificatiedossiers van ondernemerschap/retail, assistent-manager internationale handel	
Deelnameplicht onderwijs	Niet van toepassing	
Maximum aantal deelnemers	De ideale groepsgrootte is 25 studenten. Om organisatorische redenen kan hier in voorkomende gevallen van worden afgeweken.	
Activiteiten en/of werkvormen	In deze onderwijseenheid wordt gewerkt met een combinatie van hoor- werkcolleges. Terugkerende onderdelen tijdens de lessen zijn o.a.: het beantwoorden van vragen naar aanleiding van de bestudering van de in een vorige bijeenkomst aangeboden stof of van gemaakte huiswerkopgaven; theoretische verdieping van de onderwerpen in de vorm van hoorcollege; het maken van oefenopgaven om de aangeboden theorie te verankeren in de vorm van werkcollege. Studenten ontvangen ontwikkelingsgerichte feedback van docenten en medestudenten. Het onderwijs wordt in het Nederlands vormgegeven. Gebruikte literatuur kan Engelstalige teksten bevatten.	
Verplichte literatuur / Beschrijving 'leerstof'	Marijs, A., & Hulleman W. <i>Macro-economische ontwikkelingen en bedrijfsomgeving</i> . Groningen: Noordhoff. Via de digitale leeromgeving 'OnderwijsOnline' worden actuele artikelen beschikbaar gesteld, bijvoorbeeld t.a.v. het procyclische conjunctuurbeleid van ons kabinet.	
Verplichte software / verplicht materiaal	Niet van toepassing	
Eigen financiële bijdrage	Niet van toepassing	
Tentaminering		
Naam Nederlandstalig	Kennistoets Macro-economie-2	
Naam Engelstalig	Knowledge test Macro Economics 2	
Code OSIRIS	Wordt door studievoortgang aangeleverd	
Naam en code Alluris	Kennistoets Macro-economie-2 KT Macro-2	
Beoordelingscriteria of leeruitkomsten	De student beheerst bij de kennistoets de inhouden en vaardigheden zoals omschreven bij de algemene omschrijving. De beoordelingscriteria zijn gebaseerd op de doelen en de toetsmatrijs. Deze zijn nader gespecificeerd en gepubliceerd op OnderwijsOnline bij dit tentamen.	
Vorm(en) tentamen en deeltentamens	Schriftelijk tentamen.	
Weging deeltentamen	1	
Minimaal oordeel	≥5,5	
Tentamenmomenten	Kans 1 in periode 3 Kans 2 in periode 4	
Aantal examinatoren	1	
Toegestane hulpmiddelen	Niet-programmeerbare rekenmachine Pen	

	Kladpapier
Wijze van aanmelden voor (deel)tentamen-gelegenheid / aanmeldingstermijn t/m 31 januari 2023	Dit tentamen wordt georganiseerd door het tentamenbureau. De student dient zich in te schrijven via een inschrijfsite (een link staat op OnderwijsOnline). De inschrijfperiode wordt gepubliceerd op de inschrijfsite. Indien een student niet is ingeschreven, kan ook niet worden deelgenomen aan het tentamen. Om aan het tentamen deel te kunnen nemen, dient de student een geldige collegekaart of identiteitsbewijs te kunnen tonen aan de surveillant of examiner. Deze wijze van aanmelden geldt tot en met 31 januari 2023.
Intekenen en uittekenen voor (deel)tentamen-gelegenheden vanaf 1 februari 2023	Indien het tentamen plaatsvindt in periode 3 of 4, zie voor meer informatie over intekenen Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS'.
Nabespreking en inzage	Conform regelgeving in OER. In het rooster kun je de inzagemomenten vinden onder code INZAGE-WC.

Algemene informatie	
Naam onderwijseenheid lang Nederlandstalig	Economische bril
Naam onderwijseenheid lang Engelstalig	Economic perspectives
Naam onderwijseenheid kort Nederlandstalig	Economische bril
Naam onderwijseenheid kort Engelstalig	Economic perspectives
Naam onderwijseenheid Alluris	Economische bril
Code onderwijseenheid OSIRIS	Wordt door studievoortgang aangeleverd
Code onderwijseenheid Alluris	ILS-Ec2-13
Onderwijsperiode	Semester 2, periode 3
Intekenen onderwijs	Voor al het onderwijs in periode 3 en 4 moet je je inschrijven, ook als het onderwijs doorloopt vanaf bijvoorbeeld periode 1 of 2. Zie Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS' voor meer informatie.
Studiepunten	2,5 studiepunten
Studielast in uren	70 klokuren
Onderwijstijd (contacturen)	Contacttijd: 7 weken à 3 lesuren per week = 16 klokuren
Ingangseisen onderwijseenheid (in categorieën)	-
Inhoud en organisatie	
Algemene omschrijving	In het rooster kun je het contactonderwijs vinden onder code ECBRIL-WC. Ondersteunde informatie vind je op OnderwijsOnline via de site: AE-EC-VT-EcBril-2223. <i>Disclaimer: vanwege de maatregelen die genomen zijn en/of worden als gevolg van COVID19, kan het zijn dat een aantal onderwijsleeractiviteiten niet fysiek op de HAN plaats kan vinden. Dat hangt natuurlijk af van maatregelen vanuit onze regering en de beslissingen van ons College van Bestuur en het Academiciemangement die daaruit voortvloeien. Bij dit onderwijsarsenaal maken we, als de COVID19-maatregelen daarom vragen, zo nodig gebruik van digitaal onderwijs op afstand als alternatief voor het bovengenoemde contactonderwijs via MS Teams. Om lid te worden van de MS Teams-site die we op zulke momenten inzetten, kun je in MS Teams naar de optie "Join a team with a code" gaan en gebruik je aldaar de code: nweeu27.</i> In deze onderwijseenheid wordt aan de volgende leeruitkomsten gewerkt: De student heeft ten aanzien van modelmatig denken en werken basale kennis (op de ontwikkeling) van de verschillende wijzen, methoden en instrumenten van economisch onderzoek en kan hij van daaruit economische praktijksituaties benaderen. Te onderscheiden daarbij zijn: deductieve- en inductieve aanpak, absolute- en relatieve waarheidsvinding, zuivere- en toegepaste wetenschap, positieve-, normatieve-, en politieke benadering, empirische- en discursieve aanpak, (wiskundig) structuurmodelmatig denken (simulatie), speltheoretische aanpak, gedachten-, materiële-, modelmatige-, markt- en gedragsexperimenten. De student heeft kennis over de voordelen en beperkingen van de verschillende wijzen, methoden en instrumenten van economisch onderzoek en basisprincipes in economische praktijksituaties en kan deze kritisch vergelijken. De student heeft theoretische kennis van basale economische principes van het economisch denken en kan van daar uit economische praktijksituaties benaderen. Te onderscheiden daarbij zijn: rationeel en irrationeel keuzegedrag, mensen reageren op prikkels, redeneren vanuit kosten en baten, alternatieve kosten, concurreren, samenwerken, altruïsme, evenwicht en chaos (in balans, uit balans, naar balans), korte- en lange termijn denken, marginaal denken, afnemende opbrengsten, nut,

	rendementen, marktallocatie (en falen), overheidsallocatie (en falen), hoe een overheid markttuitkomsten kan beïnvloeden en win-lose / win-win denken. De student heeft algemene kennis op begrips- en beperkt analysesniveau van de meest relevante economische vraagstukken, onderzoeksmethodes, ideeën, theorieën, modellen en paradigma's die door denkers en scholen in de loop van de eeuwen, sinds de reformatie zijn onderzocht en gevormd. Hij kan deze plaatsen in de tijd en ten opzichte van elkaar. Te onderscheiden daarbij zijn: Mercantillisten, fysiocraten (bijv. Quesnay), Klassieken: (bijv. Smith, Say, Malthus, Ricardo), historisch materialisme (bijv. Marx), Marginalisten (bijv. Menger, Jevons), Institutionalisten (bijv. Veblen), Neo-klassieken (bijv. Marshall, Walras), Keynesianen, het neo-liberalisme (Friedman), speltheorie (bijv. Nash), gedragseconomie (bijv. Tversky, Kahneman). Ten aanzien van de leerlijn leren lesgeven met ICT wordt er in deze onderwijseenheid passief aandacht besteed aan het opzoeken van elektronische bronnen voor gebruik in de leertaak.	
Eindkwalificaties (beoogde leerresultaten)	Vakinhoudelijke bekwaamheid op niveau-2: de student: beheerst de binnen de eigen opleiding aangeboden vakkennis in de hoofdfase én de leerstof van de onderwijsactiviteiten die hij verzorgt.	
Vakkennisbasis economie	Domein(en)	Subdomein(en)
	Domein 15: Een economische en maatschappelijke bril	15.2: Modelmatig denken en werken 15.3: Beperkingen bespreken 15.4: Basisprincipes van het economisch denken 15,5: Basale geschiedenis van het economisch denken
Samenhang	Economische bril is een onderdeel van de Algemeen Economische leerlijn. De inhoud zijn o.a. gerelateerd aan de volgende beroepscontexten: Onderbouw vmbo / havo/ vwo Bovenbouw vmbo in het vak economie Voorbereidend op economie in de bovenbouw havo/ vwo	
Deelnameplicht onderwijs	Niet van toepassing	
Maximum aantal deelnemers	De ideale groepsgrootte is 25 studenten. Om organisatorische redenen kan hier in voorkomende gevallen van worden afgeweken.	
Activiteiten en/of werkvormen	In deze onderwijseenheid wordt gewerkt met een combinatie van hoor- werkcolleges. Studenten brengen casussen in en presenteren deze tijdens de colleges aan elkaar. Uitleg van de economische stromingen en wijzen van onderzoek doen worden plenair behandeld, waarbij ingegaan wordt op vragen van de studenten. Studenten moeten zelf de koppeling maken tussen deze perspectieven en hun eigen casussen. Studenten ontvangen ontwikkelingsgerichte feedback van docenten en medestudenten. Het onderwijs wordt in het Nederlands vormgegeven. Gebruikte literatuur kan Engelstalige teksten bevatten.	
Verplichte literatuur / Beschrijving 'leerstof'	In de digitale leeromgeving "OnderwijsOnline", staan per week de materialen waarnaar in de studiewijzer wordt verwezen in de vorm van artikelen en andere bronnen. Daarnaast zoeken studenten zelf, waar nodig, aanvullende bronnen.	
Verplichte software / verplicht materiaal	Niet van toepassing	
Eigen financiële bijdrage	Niet van toepassing	
Tentaminering		
Naam Nederlandstalig	Leertaak Economische Bril	
Naam Engelstalig	Practical assignment Economic perspectives	
Code OSIRIS	Wordt door studievoortgang aangeleverd	
Naam en code Alluris	Leertaak Economische Bril LT Ec bril	
Beoordelingscriteria of leeruitkomsten	Studenten selecteren een casus, onderscheiden de situatie, het probleem en de oplossingen van elkaar. Zij analyseren dit vanuit de verschillende economische stromingen (zoals Mercantillisten, neoklassieken/liberalen, socialisten/Marxisten, Keynesianen en gedragseconomen), kiezen beargumenteerd een oplossing vanuit hun eigen visie en beschrijven hoe de effecten hiervan onderzocht zouden kunnen worden. Tenslotte beschrijven studenten de relevantie van de economische stromingen voor hun eigen onderwijs. De beoordelingscriteria van deze leertaak zijn gebaseerd op de doelen en de toetsmatrijs. Deze zijn nader gespecificeerd en gepubliceerd op OnderwijsOnline bij dit tentamen.	

Vorm(en) tentamen en deeltentamens	Schriftelijke rapportage (samenwerkingsopdracht)
Weging deeltentamen	1
Minimaal oordeel	≥5,5
Tentamenmomenten	Kans 1 in periode 3 Kans 2 in periode 4
Aantal examinatoren	1
Toegestane hulpmiddelen	Niet van toepassing
Wijze van aanmelden voor (deel)tentamen-gelegenheid / aanmeldingstermijn t/m 31 januari 2023	Dit tentamen wordt <u>niet</u> georganiseerd door het tentamenbureau. De examiner informeert zelf de studenten over de wijze van inschrijving, aanmelding en de aanmeldingstermijn en indien van toepassing de inleverprocedure van schriftelijke producten en/of videomaterialen via de inleverapplicatie (HANDIN). Dit gebeurt vaak via de studiewijzer op OnderwijsOnline. Deze wijze van aanmelden geldt tot en met 31 januari 2023.
Intekenen en uittekenen voor (deel)tentamen-gelegenheden vanaf 1 februari 2023	Indien het tentamen plaatsvindt in periode 3 of 4, zie voor meer informatie over intekenen Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS'.
Nabespreking en inzage	Conform regelgeving in OER. In het rooster kun je de inzagemomenten vinden onder code INZAGE-WC.

Algemene informatie	
Naam onderwijsseenheid lang Nederlandstalig	Corporate Finance
Naam onderwijsseenheid lang Engelstalig	Corporate Finance
Naam onderwijsseenheid kort Nederlandstalig	Corporate Finance
Naam onderwijsseenheid kort Engelstalig	Corporate Finance
Naam onderwijsseenheid Alluris	Corporate Finance
Code onderwijsseenheid OSIRIS	Wordt door studievoortgang aangeleverd
Code onderwijsseenheid Alluris	ILS-Ec2-14
Onderwijsperiode	Semester 2, periode 3
Intekenen onderwijs	Voor al het onderwijs in periode 3 en 4 moet je je inschrijven, ook als het onderwijs doorloopt vanaf bijvoorbeeld periode 1 of 2. Zie Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS' voor meer informatie.
Studiepunten	2,5 studiepunten
Studielast in uren	70 klokuren
Onderwijstijd (contacturen)	Contacttijd: 7 weken à 4 lesuren per week = 21 klokuren
Ingangseisen onderwijsseenheid (in categorieën)	-
Inhoud en organisatie	
Algemene omschrijving	In het rooster kun je het contactonderwijs vinden onder code CORPFI-WC. Ondersteunde informatie vind je op OnderwijsOnline via de site: AE-EC-VT-CorpFin-2223. <i>Disclaimer: vanwege de maatregelen die genomen zijn en/of worden als gevolg van COVID19, kan het zijn dat een aantal onderwijsleeractiviteiten niet fysiek op de HAN plaats kan vinden. Dat hangt natuurlijk af van maatregelen vanuit onze regering en de beslissingen van ons College van Bestuur en het Academienagement die daaruit voortvloeien. Bij dit onderwijsarsenaal maken we, als de COVID19-maatregelen daarom vragen, zo nodig gebruik van digitaal onderwijs op afstand als alternatief voor het bovengenoemde contactonderwijs via MS Teams. Om lid te worden van de MS Teams-site die we op zulke momenten inzetten, kun je in MS Teams naar de optie "Join a team with a code" gaan en gebruik je aldaar de code: 9olg79s.</i> In deze onderwijsseenheid staan de volgende doelen centraal: De student heeft kennis en inzicht van het eigen vermogen van een NV. Hij kan de creatie en emissie van aandelen journaliseren alsmede de winstverdeling. Hij kan aangeven hoe reserves ontstaan en argumenten noemen om te reserveren. De student heeft kennis en inzicht van het vreemd vermogen van een NV. Hij kan de creatie en emissie van (converteerbare) obligaties journaliseren alsmede de conversie. Hij kan de emissiekoers berekenen. De student heeft kennis en inzicht van het eigen vermogen van een NV. Hij kan de creatie en emissie van aandelen journaliseren alsmede de winstverdeling. Hij kan aangeven hoe reserves ontstaan en argumenten noemen om te reserveren. De student heeft kennis en inzicht van het vreemd vermogen van een NV. Hij kan de creatie en emissie van (converteerbare) obligaties journaliseren alsmede de conversie. Hij kan de emissiekoers berekenen. Daarnaast kan de student over bedrijven een oordeel geven vanuit het beleggersperspectief en vanuit het ondernemersperspectief, bijvoorbeeld beleggingen in aandelen waarbij rendement en risico verklaard kunnen. De student heeft kennis van en inzicht in de financiële structuur waaronder kengetallen rondom het gerealiseerd aandelenrendement, solvabiliteit en rentabiliteit. De student heeft kennis van de actualiteit en hedendaagse trends in dit kader, waaronder crowdfunding en het verschijnsel negatieve rente.

	Ten aanzien van de leerlijn leren lesgeven met ICT wordt er in deze onderwijseenheid passief aandacht besteed aan: Socrative (formatieve tussentijdse toetsing) en mindmaps (verankering van het geleerde in het lange termijn geheugen). Via het raadplegen van online beschikbaar gestelde videomaterialen wordt passief aandacht besteed aan tijd- en plaatsonafhankelijk leren.	
Eindkwalificaties (beoogde leerresultaten)	Vakinhoudelijke bekwaamheid op niveau-2: de student: beheerst de binnen de eigen opleiding aangeboden vakkennis in de hoofdfase én de leerstof van de onderwijsactiviteiten die hij verzorgt.	
Vakkennisbasis economie	Domein(en)	Subdomein(en)
	Domein 9: Corporate Finance	9.1: Vermogens- en kapitaalstructuur
	Domein 10: Financial Accounting	10.2: Winst- en vermogensvraagstukken 10.4: Financiële analyse
Samenhang	Corporate Finance is een onderdeel van de bedrijfseconomische leerlijn. De inhouden zijn o.a. gerelateerd aan de volgende beroepscontexten: Bovenbouw vmbo de profielen economie & ondernemen, dienstverlening en producten, horeca, bakkerij en recreatie MBO: kwalificatiedossiers van ondernemerschap/retail, assistent-manager internationale handel, verkoopsspecialist	
Deelnameplicht onderwijs	Niet van toepassing	
Maximum aantal deelnemers	De ideale groepsgrootte is 25 studenten. Om organisatorische redenen kan hier in voorkomende gevallen van worden afgeweken.	
Activiteiten en/of werkvormen	In deze onderwijseenheid wordt gewerkt met een combinatie van hoor- werkcolleges. Terugkerende onderdelen tijdens de lessen zijn o.a.: het beantwoorden van vragen naar aanleiding van de bestudering van de in een vorige bijeenkomst aangeboden stof of van gemaakte huiswerkopgaven; theoretische verdieping van de onderwerpen in de vorm van hoorcollege; via Socrative wordt tussentijds kennis getoetst, activerende werkvormen zoals het WoordWiel en mindmap en het maken van oefenopgaven worden ingezet om de aangeboden theorie te verankeren. Studenten ontvangen ontwikkelingsgerichte feedback van docenten en medestudenten. Het onderwijs wordt in het Nederlands vormgegeven.	
Verplichte literatuur / Beschrijving 'leerstof'	Blommaert, A., & Blommaert, I. <i>Bedrijfseconomische analyses</i> . Groningen: Noordhoff. Blommaert, A., & Blommaert, I. <i>Bedrijfseconomische analyses, opgaven</i> . Groningen: Noordhoff. Van Heeswijk, G., Bouman, D., & Stienstra, S. <i>Boekhouden voor het HBO, deel 1</i> . Amsterdam: Boom. Van Heeswijk, G., Bouman, D., & Stienstra, S. <i>Boekhouden voor het HBO, deel 1, opgaven</i> . Amsterdam: Boom.	
Verplichte software / verplicht materiaal	Niet van toepassing	
Eigen financiële bijdrage	Niet van toepassing	
Tentaminering		
Naam Nederlandstalig	Kennistoets Corporate Finance	
Naam Engelstalig	Knowledge test Corporate Finance	
Code OSIRIS	Wordt door studievoortgang verstrekt	
Naam en code Alluris	Kennistoets Corporate Finance KT CORPFIN	
Beoordelingscriteria of leeruitkomsten	De student beheerst bij de kennistoets de inhouden en vaardigheden zoals omschreven bij de algemene omschrijving. De beoordelingscriteria zijn gebaseerd op de doelen en de toetsmatrijs. Deze zijn nader gespecificeerd en gepubliceerd op OnderwijsOnline bij dit tentamen.	
Vorm(en) tentamen en deeltentamens	Schriftelijk tentamen.	
Weging deeltentamen	1	
Minimaal oordeel	≥5,5	
Tentamenmomenten	Kans 1 in periode 3 Kans 2 in periode 4	
Aantal examinatoren	1	
Toegestane hulpmiddelen	Niet-programmeerbare rekenmachine Pen Kladpapier	

Wijze van aanmelden voor (deel)tentamen-gelegenheid / aanmeldingstermijn t/m 31 januari 2023	Dit tentamen wordt georganiseerd door het tentamenbureau. De student dient zich in te schrijven via een inschrijfsite (een link staat op OnderwijsOnline). De inschrijfperiode wordt gepubliceerd op de inschrijfsite. Indien een student niet is ingeschreven, kan ook niet worden deelgenomen aan het tentamen. Om aan het tentamen deel te kunnen nemen, dient de student een geldige collegekaart of identiteitsbewijs te kunnen tonen aan de surveillant of examiner. Deze wijze van aanmelden geldt tot en met 31 januari 2023.
Intekenen en uittekenen voor (deel)tentamen-gelegenheden vanaf 1 februari 2023	Indien het tentamen plaatsvindt in periode 3 of 4, zie voor meer informatie over intekenen Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS'.
Nabespreking en inzage	Conform regelgeving in OER. In het rooster kun je de inzagemomenten vinden onder code INZAGE-WC.

Algemene informatie	
Naam onderwijseenheid lang Nederlandstalig	Integraal handelen 2 (jaar 2)
Naam onderwijseenheid lang Engelstalig	Integrated performance in professional practice 2 (year 2)
Naam onderwijseenheid kort Nederlandstalig	Integraal handelen 2 (jaar 2)
Naam onderwijseenheid kort Engelstalig	Integrated performance (year 2)
Naam onderwijseenheid Alluris	Integraal handelen 2 (jaar 2)
Code onderwijseenheid OSIRIS	Wordt door studievoortgang aangeleverd
Code onderwijseenheid Alluris	ILS-EC2-IH
Onderwijsperiode	Semester 2, leerjaar 2
Intekenen onderwijs	Voor al het onderwijs in periode 3 en 4 moet je je inschrijven, ook als het onderwijs doorloopt vanaf bijvoorbeeld periode 1 of 2. Zie Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS' voor meer informatie.
Studiepunten	15
Studielast in uren	420 uur totaal
Onderwijstijd (contacturen)	Werkplekuren: 260 uur, 2 dagen per week Onderwijskunde (GKB 7&8): 3 lesuren per week, 2 periodes (70 uur) Drama 2: 8 lessen van 1.5 uur (20 uur) Vakdidactiek: 14 weken à 3 lesuren per week = 32 klokuren + zelfstudie (38 uur)
Ingangseisen onderwijseenheid	Om te kunnen starten met wpl 2 leerjaar 2, moet je WPL1 hebben afgerond met een voldoende.
Inhoud en organisatie	
Algemene omschrijving	Werkplekuren Tijdens werkplekuren breng je theorie in praktijk en gebruik je de praktijk om theoretische verdieping te zoeken. Bij de start van het werkplekuren vindt een kennismakingsgesprek plaats met je begeleiders. Ongeveer twee weken nadat je gestart bent, vindt er een startgesprek plaats met in elk geval je werkplekbegeleider en het opleidingsteam/de instituutspracticumdocent. Tijdens dit startgesprek vertaalt je samen met je begeleiders de leeruitkomsten uit het beoordelingsformulier naar persoonlijke leerdoelen en een plan van aanpak. De leerdoelen en afspraken over de wijze waarop je hieraan wil gaan werken leg je vast in je groeidossier. Gedurende het werkplekuren bespreek je regelmatig met je begeleiders hoe je voortgang is, vraag je feedback en stel je eventueel je leerdoelen of –activiteiten bij. Hierbij maak je gebruik van je groeidossier. Onderwijskunde (GKB 7&8): De student hanteert didactische strategieën d.m.v. ondersteuning van ICT, om sturing te geven aan leerprocessen van leerlingen binnen diverse leercontexten. Hiervoor bezit hij kennis over diverse instructie-strategieën. Ook bezit de student kennis over interpersoonlijk leerkrachtgedrag, effectieve communicatie, planning en organisatie, regels en afspraken, consequent docent handelen, het creëren van een positief leerklimaat met oog voor de sociale veiligheid en kan deze tevens inzetten in zijn eigen lespraktijk. Een docent werkt met concrete en meetbare doelen om zijn onderwijs (instructie, toetsing) richting te geven. Hiervoor beschikt hij kennis over functies en soorten van leerdoelen, taxonomieën en weet hij hoe hij het beste leerdoelen kan formuleren. Hij kan dit koppelen aan de kwaliteitszorg van de stagecontext. Een student beschikt over digitale vaardigheden om ICT effectief in te kunnen inzetten in lessituaties en in de onderwijsorganisatie en heeft een open, kritische houding ten aanzien van de integratie van technologie in het leren en onderwijs. Hij kan dit koppelen en baseren op het T-Packmodel en didactische concepten en vormen met inzet van technologie. Drama 2: Hoe kan ik mijn leraarschap invullen deel 1 De student heeft er bewust voor gekozen om docent te worden, een beroep waarbij professioneel spreken elke dag van belang is. Een gevarieerd en adequaat gebruik van de stem gekoppeld aan houding en lichaamstaal zal daarbij nodig zijn. Ook ben je als docent een verhalenverteller. De stem is bij dit alles een belangrijk instrument.

Daarnaast worden effectieve communicatiemogelijkheden in simulatievormen geoefend. De speelvloer geeft daarbij de mogelijkheid om buiten zijn comfortzone ervaringen op te doen die de student inzicht geven in de realiteit.

Vakdidactiek:

In het rooster kun je vakdidactiek AD/SL vinden onder code **VDVT10-WC**. De bijbehorende leeromgeving in MS TEAMS is te bereiken via code **3ryzenv**. In dit gedeelte van deze onderwijseenheid verdiepen we kennis van en inzichten over de vakdidactiek economie door ons te focussen op het stimuleren van het samenwerkend leren van leerlingen via activerende werkvormen, afgekort: AD/SL. We komen tot inzichten waarom en hoe je als economiedocent leerlingen op een actieve wijze met elkaar en van elkaar kunt laten leren. We verdiepen ons erin hoe je de onderliggende en zo essentiële metacognitieve en sociale processen kunt ondersteunen, in kaart kunt brengen en kunt evalueren/bijstellen vanuit een confrontatie van je eigen systematische observatie in de praktijk en de relevante literatuur. De student:

kan vanuit de kerndoelen (onderbouw VO), de eindtermen (bovenbouw VO) of het kwalificatiedossier (MBO) specifieke vakinhoudelijke en metacognitieve leerdoelen formuleren voor een AD/SL-werkvorm voor economie in het 2e graads werkveld. classificeert eerdergenoemde vakinhoudelijke en metacognitieve leerdoelen op correcte wijze met gebruik van de gereviseerde taxonomie van Bloom.

ontwerpt een AD/SL-werkvorm die geschikt is om deze vakinhoudelijke en metacognitieve leerdoelen te bereiken, waarbij de werkvorm (zoals de te gebruiken kaartjes, invulbladen of antwoorden), de wijze van begeleiding, bespreking/beoordeling en de randvoorwaarden (zoals de letterlijke instructie die je aan de leerlingen geeft, de groepsindeling, regels, rollen en taken) volledig uitgeschreven worden.

verantwoordt de didactische keuzes onderliggend aan dit ontwerp vanuit verstrekte en zelfgezochte literatuur.

voert de ontworpen AD/SL-werkvorm uit in het economisch vakdomein binnen het 2e graads werkveld.

evalueert achteraf het verloop van de les a.d.h.v. de leerdoelen en de bestudeerde theorie over AD/SL en formuleert op basis daarvan aanbevelingen hoe de eigen AD/SL-werkvorm verbeterd zou kunnen worden. Maakt hierbij gebruik van de feedback van de werkplekbegeleider.

vermeldt gebruikte bronnen volledig en juist volgens de APA-richtlijnen
Deze kennis, vaardigheden en inzichten toon je aan middels een leertaak.

In het rooster kun je vakdidactiek Leermiddelenanalyse vinden onder code **VDVT11-WC**. De bijbehorende leeromgeving in MS TEAMS is te bereiken via code **7wtszh7**.

Leerlingen en studenten zijn gebaat bij een stimulerende leeromgeving die is gericht op het uitlokken, opgang houden van motivatie en vereiste leerprocessen zodat de beoogde leerresultaten behaald kunnen worden. In hoeverre voldoen de ingezette/ in te zetten /bestaande leermiddelen aan jouw vakinhoudelijke, (vak)didactische en pedagogische kwaliteitseisen? Die vraag staat in deze onderwijseenheid centraal. In deze onderwijseenheid voed en (her)ijk je de kwaliteitseisen die je stelt aan de leeromgeving en leermiddelen voor economisch onderwijs. Dit doe je door je te verdiepen middels theorie en in de praktijk.

Kwaliteitseisen gevoed door theorie

Je komt tot kwaliteitseisen voor leeromgeving en leermiddelen voor economisch onderwijs met behulp van aangereikte literatuur, inspirerende podcasts, en filmmateriaal. Je verdiept je in het curriculaire spinnenweb van Van den Akker, en gaat tijdens de colleges aan de slag met werkvormen waarmee je je bewust wordt van jouw vakinhoudelijke, pedagogische en vakdidactische waarden.

Kwaliteitseisen gevoed door de praktijk

Middels de plus-minmethode en het hardopdenkprotocol word je je bewust van de manier waarop een drietal leerlingen /studenten met de aanwezige leermiddelen omgaan. Ook ga je in gesprek met het docententeam, medewerkers van het SLO, CITO en de uitgeverswereld en wordt je je bewust van diverse belangen en verschillen in waarden.

Door je bewust te worden van de kwaliteitseisen die jij stelt aan een krachtige leeromgeving leer je kritisch te zijn op leermiddelen en te komen tot oordeelsvorming. Dit verwerk je door een zelf opgestelde 'matrix van eisen' op te stellen en met behulp van de input uit de gesprekken bijvoorbeeld uitgevers, in te

	vullen. Zo ben je aan het einde van deze onderwijseenheid in staat te beargumenteren in hoeverre de huidige gebruikte leermiddelen van jouw (stage) school voldoen aan je eigen kwaliteitseisen. Die kwaliteitseisen zijn onderbouwt met literatuur en bevindingen van uitgevers en docenten in de praktijk en ervaringen van leerlingen. Ook ben je je bewust waarop bijgestuurd moet worden om de door jouw onderzochte leerlingen optimaal te bedienen. Je deelt jouw bevindingen van deze leermiddelenanalyse uiteindelijk met behulp van een infographic. Een infographic geeft een informatieve weergave van verschillende objecten met een combinatie van tekst en beeld in de vorm van schema's, grafieken, instructieve tekening of zelfs een interactieve applicatie en is bedoeld voor het overdragen van informatie, data en kennis. Dit tezamen resulteert in een leertaak waarin je verslag doet van je gekozen context en leermiddel, je kwaliteitseisen en de onderbouwing van je kwaliteitseisen vanuit de aangereikte literatuur en werkvormen en praktijk (interview met leerling en docenten, gesprek met uitgeverij, plus-minmethode en hardopdenkprotocol). Ten aanzien van de leerlijn leren en lesgeven met ICT voer je in deze onderwijseenheid een digitale scan uit met behulp van het "methode-landschap". Ook bij het maken van een infographic komen diverse 21st century skills aan bod, zoals creativiteit, ICT-geletterheid en communiceren.
Eindkwalificaties (beoogde leerresultaten)	Onderwijskunde (GKB 7&8), drama 2 en Werkplekleren: In deze onderwijseenheid wordt er gewerkt aan de bekwaamheidseisen: Brede professionele basis Kan samenwerken met medestudenten, begeleiders en collega's in de school om zijn/haar eigen handelen te verbeteren en bij te dragen aan de kwaliteit van het onderwijs. Kan experimenteren met innovatieve ict-toepassingen in het onderwijs en deelt zijn/haar ervaringen met anderen. Heeft aantoonbare kennis over de laatste ontwikkelingen in het voortgezet en middelbaar beroepsonderwijs. Kan op effectieve wijze zoeken naar bronnen, deze beoordelen op bruikbaarheid en de verkregen bronnen onderling vergelijken en gebruiken. Kan op basis van opgedane inzichten of onderzoeksresultaten zijn eigen handelen in de praktijk verbeteren. Kan reflecteren op zijn eigen handelen en kan op basis daarvan handelingsalternatieven benoemen en toepassen. Pedagogisch bekwaam Heeft kennis van ontwikkelingstheorieën en gedragswetenschappelijke theorie die voor zijn eigen onderwijspraktijk relevant zijn. Heeft kennis over hoe je groepsprocessen kunt sturen en begeleiden en hoe hij als leraar kan bijdragen aan groepsvorming. Kan leerlingen motiveren tot leren door de leerlingen waardierend te stimuleren. Kan de sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerlingen in de klas én de groep ondersteunen. Kan zijn pedagogisch handelen verantwoorden, hierop kritisch reflecteren en mogelijke handelingsalternatieven benoemen. Kan zijn pedagogisch handelen afstemmen met collega's in de school. Heeft een visie ontwikkeld m.b.t. zijn pedagogisch handelen. Vakinhoudelijk bekwaam Is bekend met de kerndoelen en eindtermen van zijn eigen vakgebied. In de context van het vmbo is hij bekend met het/de profiel(en) waarbinnen hij lesgeeft. In de context van het mbo is de student bekend de kwalificatiedossiers van de studenten die hij opleidt, gerelateerd aan het eigen vak. Weet dat hij de vakinhoudelijke kennis op verschillende manieren moet overbrengen om recht te doen aan verschillende leervoorkeuren en -niveaus van de leerlingen. Verwerkt correcte vakkennis in zijn/haar onderwijsactiviteiten. Vakdidactisch bekwaam Heeft kennis van hoe ict ingezet kan worden om leren van leerlingen te stimuleren en voor het ontwerpen voor ict-rijke onderwijsactiviteiten. Kent verschillende didactische leer- en werkvormen en weet welke bruikbaarheidscriteria hieronder liggen. Heeft vakdidactisch kennis passend bij de doelen van het eigen vakgebied en het type onderwijs waarin hij werkzaam is. Kan doelen stellen, leerstof selecteren en ordenen. Kan op basis van een didactisch analysemodel een lesvoorbereiding uitwerken en de hierin gemaakte keuzes verantwoorden.

	Kan door gebruik te maken van diverse digitale leermaterialen en –middelen recht doen aan de verschillen tussen leerlingen. Kan zijn/haar didactische keuzes bespreken met collega's of andere deskundigen en kan op basis daarvan zijn/haar handelen waar nodig bijstellen. Kan zijn didactische aanpak en handelen evalueren en waar nodig bijstellen. Kan in reflecties de inhoud en didactische aanpak uitleggen en verantwoorden. Vakdidactiek Vakdidactische bekwaamheid op niveau-2: de student: kent verschillende didactische leer- en werkvormen en weet welke bruikbaarheidscriteria hieronder liggen. heeft vakdidactisch kennis passend bij de doelen van het eigen vakgebied en het type onderwijs waarin hij werkzaam is. kan de groep leerlingen tijdens onderwijsactiviteiten monitoren en ondersteunen bij de uitvoering van hun taak en stemt hierbij af op de individuele behoefte van de leerlingen. kan door de inzet van samenwerkend leren, zowel de samenwerking tussen leerlingen als de zelfstandigheid bevorderen. kan feedback van leerlingen, medestudenten en collega's analyseren en gebruiken voor zijn eigen ontwikkeling naar het beroep van leraar. kan zijn didactische keuzes bespreken met collega's of andere deskundigen en kan op basis daarvan zijn handelen waar nodig bijstellen. kan in reflecties de inhoud en didactische aanpak uitleggen en verantwoorden. kent verschillende traditionele en moderne onderwijsconcepten voor zowel het algemeen vormend onderwijs als voor het beroepsonderwijs. kent verschillende onderwijsmethodes die gebruikt worden voor zijn of haar vakgebied en kan beoordelen of deze passen bij de visie op onderwijs van de werkplek. weet waar een leerplan uit bestaat en hoe dit is opgebouwd en wat dat betekent voor zijn eigen onderwijs. heeft vakdidactisch kennis passend bij de doelen van het eigen vakgebied en het type onderwijs waarin hij werkzaam is. Brede professionele basis op niveau-2: de student: kan onder begeleiding een praktijkvraagstuk onderzoeken en resultaten gebruiken in zijn praktijk. kan op basis van opgedane inzichten of onderzoeksresultaten zijn eigen handelen in de praktijk verbeteren.	
Samenhang	Een deel van deze onderwijseenheid maakt deel uit van de generieke leerlijn. De leerlijn is gebaseerd op de landelijk vastgestelde generieke kennisbasis. Een ander deel van deze onderwijseenheid is deel van de vakdidactische leerlijn en hangt samen met de voorgaande onderwijseenheden uit deze leerlijn. De inhoud van deze onderwijseenheid zijn o.a. gerelateerd aan de volgende beroepscontexten: Onderbouw vmbo / havo/ vwo Bovenbouw vmbo, het vak economie Bovenbouw vmbo de profielen economie & ondernemen, dienstverlening en producten, horeca, bakkerij en recreatie MBO: kwalificatiedossiers van ondernemerschap/retail, assistent-manager internationale handel, verkoopspecialist. Studenten ontwerpen een werkvorm die in de praktijk wordt toegepast. Door middel van gerichte observaties worden kwaliteiten en valkuilen in kaart gebracht. Studenten brengen daarnaast gebruikersperspectieven op leermiddelen vanuit de docent, leerling en management in kaart tijdens het werkplekleren.	
Kennisbases	Domein	Concept(en)
Generieke kennisbasis	A1: Opvattingen over leren en leerconcepten	Vormen van leren in diverse contexten
	A5: Begeleiden van leerprocessen	Instructiestrategieën Klassenmanagement (interpersoonlijk handelen) Ondersteuning ICT bij leerprocessen Differentiëren
	A7: Ontwerpen van onderwijs	Modellen van didactische analyse (T-pack)
	B2: Pedagogische functie van de school	Sociale veiligheid (signaleren en effectief handelen. Omgaan met grensoverschrijdend gedrag).

	B3: Pedagogisch klimaat in de klas	Veilig en ordelijk leerklimaat Groepsdynamische processen (groepsvorming & groepsprocessen)
	B4: Leerlingbegeleiding	Principes van effectieve communicatie (gericht op contact maken, contact houden en contact verdiepen).
	C2: Werken in de schoolorganisatie	Schoolcultuur en organisatie Professionele ruimte Samenwerken in teams Kwaliteitszorg op school
	C3: Persoonlijke professionele ontwikkeling	Professionalisering Beroepsstandaard Reflectie
	C6: ICT-vaardigheden in de onderwijscontext.	Inzet van digitale middelen Digitaal brongebruik.
Vakkennisbasis economie	Domein 16: Vakdidactiek economie	16.2: Vakspecifieke didactiek
		16.3: Ontwerper en beoordelaar van samenhangende leerarrangementen
Deelnameplicht onderwijs	Vakdidactiek Vanwege de aard van de bijeenkomsten geldt een aanwezigheidsverplichting. De didactische kant van het lesgeven en analyseren van leermiddelen vanuit verschillende perspectieven leer je niet (of in elk geval niet uitsluitend) door er individueel over te lezen, maar door het in de les te doen en er met elkaar over in dialoog te gaan en vaardigheden, kennis en ervaringen uit te wisselen. Drama Bij de lessen drama 2 is er een 100% aanwezigheidsplicht. De student leert en ontwikkelt zich op spelvloer in samenwerking met medestudenten.	
Maximum aantal deelnemers	n.v.t.	
Activiteiten en/of werkvormen	Bij GKB/OWK: (Werk)colleges waarin theorie wordt afgewisseld met praktische oefeningen en verwerkingsopdrachten. Drama 2 omvat praktijk- en drama oefeningen. Om je (vakdidactische) ontwikkeling op de werkplek te ondersteunen, bieden we je in het verlengde daarvan intervisiesessies aan waarin je met je medestudenten en een docent van de lerarenopleiding economie vakinhoudelijk en vakdidactisch nadenkt over de lessen die je tijdens het werkplekleren hebt verzorgd en gaat verzorgen. Doel is om jezelf en elkaar te inspireren en te ontwikkelen om zinvolle bijeenkomsten voor leerlingen te ontwerpen door in groepjes met medestudenten doelen, leer- en evaluatieactiviteiten door te spreken. Mooi onderwijs maak je immers samen! De input uit deze gesprekken neem je mee in de verdere voorbereiding van de les voordat je die voorlegt aan je werkplekbegeleider. Tijdens de dagen waarop het werkplekleren plaatsvindt, spreek je met je werkplekbegeleider vervolgens de details door en evalueer je de uitvoering ervan. Vervolgens bespreek je op de HAN met je medestudenten hoe de geplande les uitgevoerd is in de praktijk, waar je zoal tegenaan bent gelopen en hoe je verder kunt komen. Een andere mogelijkheid is dat je met elkaar spreekt over een nieuwe les die je gaat voorbereiden voor de week erop. Studenten nemen deel aan een conferentie waarin zijn hun leertaak 'Leren en lesgeven met ICT' presenteren en doen inspiratie op tijdens presentaties van anderen. De vorm waarin we bij vakdidactiek werken bestaat uit interactieve colleges waarin je samen met medestudenten en de docent via begeleide dialoog en activerende werkvormen voor samenwerkend leren samenwerkt om jouw eigen vakdidactische kennis over samenwerkend leren en activerende didactiek en leermiddelenanalyse te construeren. Studenten ontvangen ontwikkelingsgerichte feedback van docenten en medestudenten. Het onderwijs wordt in het Nederlands vormgegeven. Gebruikte literatuur kan Engelstalige teksten bevatten.	

Verplichte literatuur / Beschrijving 'leerstof'	Onderwijskunde Geerts, W., Van Kralingen, R. <i>Handboek voor leraren</i> (3^e herziene druk). Bussum: Coutinho. Slooter, M. <i>De zes rollen van de leraar</i>. Amersfoort: CPS. Teitler, P. <i>Lessen in orde; handboek voor de onderwijspraktijk</i>. Bussum: Coutinho. Verstraete, I., & Nijman, K. <i>Handboek leren leren voor het voortgezet onderwijs</i>. Huizen: Pica. Drama 2 Artikelen en links op OnderwijsOnline. Vakdidactiek AD/SL: Van Ast, et al. <i>Actief en samenwerkend Leren</i>. Groningen: Noordhoff Uitgeverij. Grol, R. <i>Economisch Leren Denken</i>. Nijmegen: Stichting Omgeving en Educatie (digitale download via www.lerendenkenmeteconomie.nl). In de digitale leeromgeving "OnderwijsOnline", staan voorts artikelen waarnaar in de studiewijzer wordt verwezen. Vakdidactiek Leermiddelenanalyse: Via de digitale leeromgeving "OnderwijsOnline" wordt alle literatuur ontsloten waarnaar in de studiewijzer wordt verwezen.
Verplichte software / verplicht materiaal	n.v.t.
Eigen financiële bijdrage	n.v.t.
Tentaminering	
Naam Nederlandstalig	Werkplekieren 2 (jaar 2)
Naam Engelstalig	Workplace Learning 2 (year 2)
Code OSIRIS	Wordt door studievoortgang aangeleverd
Naam en code Alluris	Werkplekieren 2 (jaar 2) Code: Beo wpl2 jr2
Beoordelingscriteria of leeruitkomsten	Er is 1 tentamenmoment. Dit wordt in overleg met de student aan het einde van WPL2 gepland, periode 4. Voor het afsluiten van het onderdeel WPL van deze owe staat 1 beoordelingsmoment gepland. In de aanloop naar dit tentamenmoment wordt tijdens de gesprekkencyclus op verschillende momenten, waaronder minimaal de tussenbeoordeling, formatieve feedback geborgd, zodat de student steeds weet waar hij staat t.o.v. de te behalen leeruitkomsten voor werkplekieren. De student krijgt voldoende ontwikkelingsmogelijkheden om te voldoen aan de beoordelingscriteria en eindkwalificaties van het tentamen van deze owe. Eventueel kan bij twijfel het beoordelingsmoment worden opgeschort, indien werkplekbegeleiders en student gezamenlijk van mening zijn dat de student met een korte verlenging van enkele weken wél aan de eindkwalificaties zal kunnen voldoen.
Vorm(en) tentamen en deeltentamens	Gesprek op basis van presentatiedossier
Weging deeltentamen	2
Minimaal oordeel	6,0
Tentamenmomenten	Er is 1 tentamenmoment. Dit wordt in overleg met de student aan het einde van WPL2 gepland, periode 4. Voor het afsluiten van het onderdeel WPL van deze owe staat 1 beoordelingsmoment gepland. In de aanloop naar dit tentamenmoment wordt tijdens de gesprekkencyclus op verschillende momenten, waaronder minimaal de tussenbeoordeling, formatieve feedback geborgd, zodat de student steeds weet waar hij staat t.o.v. de te behalen leeruitkomsten voor werkplekieren. De student krijgt voldoende ontwikkelingsmogelijkheden om te voldoen aan de beoordelingscriteria en eindkwalificaties van het tentamen van deze owe. Eventueel kan bij twijfel het beoordelingsmoment worden opgeschort, indien werkplekbegeleiders gezamenlijk van mening zijn dat de student met een korte verlenging van enkele weken wél aan de eindkwalificaties zal kunnen voldoen.
Aantal examinatoren bij individuele tentamenvorm	1 of 2
Toegestane hulpmiddelen	n.v.t.
Wijze van aanmelden voor (deel)tentamengelegenheden /aanmeldingstermijn	Dit tentamen wordt niet georganiseerd door het tentamenbureau. Beoordeling wpl 2, leerjaar 2. In de beoordeling wordt aan de hand van wat je in de praktijk hebt laten zien en jouw presentatiedossier beoordeeld of het voldoet aan de

t/m 31 januari 2023	beoordelingscriteria per bekwaamheidsgebied. De vorm waarin deze praktijkbeoordeling plaatsvindt, wordt door het opleidingsteam op de opleidingsschool bepaald. Voor studenten op de samenwerkings- en stagescholen wordt de praktijkbeoordeling aangestuurd vanuit het instituut. Deze wijze van aanmelden geldt tot en met 31 januari 2023.
Intekenen en uittekenen voor (deel)tentamen-gelegenheden vanaf 1 februari 2023	Indien het tentamen plaatsvindt in periode 3 of 4, zie voor meer informatie over intekenen Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS'.
Nabespreking en inzage	Conform regelgeving in OER
Tentaminering	
Naam Nederlandstalig	Leertaak Positief leef- en leerklimaat
Naam Engelstalig	Learning task: Positive Living and Learning Environment
Code OSIRIS	Wordt door studievoortgang aangeleverd
Naam en code Alluris	Leertaak Positief leef- en leerklimaat Code: LT pos klim
Beoordelingscriteria of leeruitkomsten	De student maakt duidelijk wat hij bewust heeft uitgeprobeerd om het positieve leef- en leerklimaat te bevorderen; De student maakt duidelijk wat het effect van het handelen op de leerling is m.b.t. het positief leef en leerklimaat; De student maakt duidelijk wat het effect van het handelen op zichzelf m.b.t. het positief leef en leerklimaat; De student maakt duidelijk welke kwaliteiten hij heeft ingezet tijdens dit leerproces; Uit de kennisclip blijkt dat de student een ontwikkeling heeft doorgemaakt; De student formuleert één leerdoel met concrete leeractiviteit (handeling) hoe hij/zij m.b.t. het handelen het leer- en leefklimaat positief gaat beïnvloeden.
Vorm(en) tentamen en deeltentamens	Leertaak
Weging deeltentamen	1
Minimaal oordeel	5,5
Tentamenmomenten	2 in p3 en p4
Aantal examinatoren bij individuele tentamenvorm	1
Toegestane hulpmiddelen	n.v.t.
Wijze van aanmelden voor (deel)tentamengelegenheden /aanmeldingstermijn t/m 31 januari 2023	Dit tentamen wordt niet georganiseerd door het tentamenbureau. De examinator informeert zelf de studenten over de wijze van inschrijving, aanmelding en de aanmeldingstermijn en indien van toepassing de inleverprocedure van schriftelijke producten en/of videomaterialen via de inleverapplicatie (HANDIN). Dit gebeurt vaak via de studiewijzer op OnderwijsOnline. Deze wijze van aanmelden geldt tot en met 31 januari 2023
Intekenen en uittekenen voor (deel)tentamengelegenheden vanaf 1 februari 2023	Indien het tentamen plaatsvindt in periode 3 of 4, zie voor meer informatie over intekenen Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS'.
Nabespreking en inzage	Conform regelgeving in OER
Tentaminering	
Naam Nederlandstalig	Leertaak leren en ICT
Naam Engelstalig	Assignment: Learning and ICT
Code OSIRIS	Wordt door studievoortgang aangeleverd
Naam en code Alluris	Leertaak leren en ICT Code: LT ICT
Beoordelingscriteria of leeruitkomsten	De student kan met literatuur onderbouwen waarom ICT gebruikt wordt in zijn onderwijssituatie en hoe de ondersteuning en toepassing van ICT bijdraagt aan een positief leer- en leefklimaat; De student ontwerpt ICT-rijke lesactiviteiten die passen bij de leerdoelen voor leerlingen; De student reflecteert op het lesgeven met ICT in de onderwijspraktijk; De student reflecteert op het proces én de inhoud van de leertaak; De student kan aan de hand van de beoogde leeropbrengsten concrete leerdoelen voor zichzelf opstellen en plaatsen binnen de Taxonomie van Bloom; De student ontwerpt werkvormen, welke onderbouwd worden met zowel vakdidactische literatuur als de onderwijskundige theorie over hoe klassenmanagement, differentiatie en ICT gecombineerd wordt.

Vorm(en) tentamen en deeltentamens	Leertaak
Weging deeltentamen	0
Minimaal oordeel	V
Tentamenmomenten	P4 en P4
Aantal examinatoren bij individuele tentamenvorm	1
Toegestane hulpmiddelen	n.v.t.
Wijze van aanmelden voor (deel)tentamengelegenheden /aanmeldingstermijn t/m 31 januari 2023	Dit tentamen wordt niet georganiseerd door het tentamenbureau. De examinator informeert zelf de studenten over de wijze van inschrijving, aanmelding en de aanmeldingstermijn en indien van toepassing de inleverprocedure van schriftelijke producten en/of videomaterialen via de inleverapplicatie (HANDIN). Dit gebeurt vaak via de studiewijzer op OnderwijsOnline. Deze wijze van aanmelden geldt tot en met 31 januari 2023
Intekenen en uittekenen voor (deel)tentamengelegenheden vanaf 1 februari 2023	Indien het tentamen plaatsvindt in periode 3 of 4, zie voor meer informatie over intekenen Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS'.
Nabespreking en inzage	Conform regelgeving in OER
Tentaminering	
Naam Nederlandstalig	Vaardigheidstoets drama 2
Naam Engelstalig	Skills test: Drama 2
Code OSIRIS	Wordt door studievoortgang aangeleverd
Naam en code Alluris	Vaardigheidstoets drama 2 Code: VT Drama2
Beoordelingscriteria of leeruitkomsten	De student toont aan dat hij: een verhaal kan vertellen gekoppeld aan vakinhoud met gebruik van digitale beelden; de aangeboden vertel- en communicatie technieken kan toepassen; kan reflecteren op zijn ontwikkeling en laat dit zien in een creatieve vorm.
Vorm(en) tentamen en deeltentamens	Vaardigheidstoets en reflectie
Weging deeltentamen	1
Minimaal oordeel	5,5
Tentamenmomenten	Drama wordt op verschillende momenten in het jaar aangeboden (afhankelijk van de roostering per opleiding). De toetsing wordt aansluitend aan het onderwijs afgenomen. Er zijn 2 tentamenkansen op afspraak.
Aantal examinatoren bij individuele tentamenvorm	1
Toegestane hulpmiddelen	n.v.t.
Wijze van aanmelden voor (deel)tentamengelegenheden /aanmeldingstermijn t/m 31 januari 2023	Dit tentamen wordt niet georganiseerd door het tentamenbureau. De examinator informeert zelf de studenten over de wijze van inschrijving, aanmelding en de aanmeldingstermijn en indien van toepassing de inleverprocedure van schriftelijke producten en/of videomaterialen via de inleverapplicatie (HANDIN). Dit gebeurt vaak via de studiewijzer op OnderwijsOnline. Deze wijze van aanmelden geldt tot en met 31 januari 2023.
Intekenen en uittekenen voor (deel)tentamen-gelegenheden vanaf 1 februari 2023	Indien het tentamen plaatsvindt in periode 3 of 4, zie voor meer informatie over intekenen Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS'.
Nabespreking en inzage	Conform regelgeving in OER
Tentaminering	
Naam Nederlandstalig	Leertaak Activerende Didactiek en Samenwerkend Leren
Naam Engelstalig	Practical assignment Collaborative and active learning
Code OSIRIS	Wordt door studievoortgang aangeleverd
Naam en code Alluris	Leertaak Activerende Didactiek en Samenwerkend Leren LT AD/SL
Beoordelingscriteria of leeruitkomsten	De student beheerst bij deze leertaak de inhouden en vaardigheden zoals omschreven bij de algemene omschrijving bij dit vakdidactische onderdeel. De student kan samenhangende AD/SL-onderwijsleeractiviteiten bij zelf verwoorde betekenisvolle leerdoelen voor (bedrijfs)economische onderwerpen in de breedte van het 2e graads werkveld en in de te onderscheiden fasen van het leerproces uitwerken, analyseren, verantwoorden, toepassen en evalueren. De beoordelingscriteria zijn gebaseerd op de doelen en de toetsmatrijs. Deze zijn nader gespecificeerd en gepubliceerd op OnderwijsOnline bij dit tentamen.

Vorm(en) tentamen en deeltentamens	Leertaak
Weging deeltentamen	1
Minimaal oordeel	≥5,5
Tentamenmomenten	Kans 1 in periode 3 Kans 2 in periode 4
Aantal examinatoren bij individuele tentamenvorm	1 of 2
Toegestane hulpmiddelen	Niet van toepassing
Wijze van aanmelden voor (deel)tentamengelegenheden /aanmeldingstermijn t/m 31 januari 2023	Dit tentamen wordt niet georganiseerd door het tentamenbureau. De examinator informeert zelf de studenten over de wijze van inschrijving, aanmelding en de aanmeldingstermijn en indien van toepassing de inleverprocedure van schriftelijke producten en/of videomaterialen via de inleverapplicatie (HANDIN). Dit gebeurt vaak via de studiewijzer op OnderwijsOnline. Deze wijze van aanmelden geldt tot en met 31 januari 2023.
Intekenen en uittekenen voor (deel)tentamengelegenheden vanaf 1 februari 2023	Indien het tentamen plaatsvindt in periode 3 of 4, zie voor meer informatie over intekenen Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS'.
Nabespreking en inzage	Conform regelgeving in OER
Tentaminering	
Naam Nederlandstalig	Leertaak: Leermiddelenanalyse
Naam Engelstalig	Practical assignment Teaching resource analysis
Code OSIRIS	Wordt door studievoortgang aangeleverd
Naam en code Alluris	Leertaak: Leermiddelenanalyse LT LMA
Beoordelingscriteria of leeruitkomsten	De student beheerst bij de leertaak de inhoud en vaardigheden zoals omschreven bij de algemene omschrijving bij dit vakdidactische onderdeel. De student analyseert systematisch (onderdelen van) het economiecurriculum in een schoolcontext en formuleert verbeter suggesties voor literatuur/methode en werkwijzen met gebruikmaking van onderzoeksinstrumenten. De beoordelingscriteria zijn gebaseerd op de doelen en de toetsmatrijs. Deze zijn nader gespecificeerd en gepubliceerd op OnderwijsOnline bij dit tentamen.
Vorm(en) tentamen en deeltentamens	Leertaak
Weging deeltentamen	1
Minimaal oordeel	≥5,5
Tentamenmomenten	Kans 1 in periode 4 Kans 2 in periode 4
Aantal examinatoren bij individuele tentamenvorm	1 of 2
Toegestane hulpmiddelen	Niet van toepassing
Wijze van aanmelden voor (deel)tentamengelegenheden /aanmeldingstermijn t/m 31 januari 2023	Dit tentamen wordt niet georganiseerd door het tentamenbureau. De examinator informeert zelf de studenten over de wijze van inschrijving, aanmelding en de aanmeldingstermijn en indien van toepassing de inleverprocedure van schriftelijke producten en/of videomaterialen via de inleverapplicatie (HANDIN). Dit gebeurt vaak via de studiewijzer op OnderwijsOnline. Deze wijze van aanmelden geldt tot en met 31 januari 2023.
Intekenen en uittekenen voor (deel)tentamengelegenheden vanaf 1 februari 2023	Indien het tentamen plaatsvindt in periode 3 of 4, zie voor meer informatie over intekenen Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS'.
Nabespreking en inzage	Conform regelgeving in OER

Algemene informatie	
Naam onderwijsseenheid lang Nederlandstalig	Marktonderzoek en statistiek
Naam onderwijsseenheid lang Engelstalig	Market Research and Statistics
Naam onderwijsseenheid kort Nederlandstalig	Marktonderzoek en statistiek
Naam onderwijsseenheid kort Engelstalig	Market Research and Statistics
Naam onderwijsseenheid Alluris	Marktonderzoek en statistiek
Code onderwijsseenheid OSIRIS	Wordt door studievoortgang aangeleverd
Code onderwijsseenheid Alluris	ILS-Ec2-17
Onderwijsperiode	Semester 2, periode 4
Intekenen onderwijs	Voor al het onderwijs in periode 3 en 4 moet je je inschrijven, ook als het onderwijs doorloopt vanaf bijvoorbeeld periode 1 of 2. Zie Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS' voor meer informatie.
Studiepunten	2,5 studiepunten
Studielast in uren	70 klokuren
Onderwijstijd (contacturen)	Contacttijd: 7 weken à 4 lesuren per week = 21 klokuren
Ingangseisen onderwijsseenheid (in categorieën)	-
Inhoud en organisatie	
Algemene omschrijving	In het rooster kun je het contactonderwijs vinden onder code STTSTK-WC. Ondersteunde informatie vind je op OnderwijsOnline via de site: AE-EC-VT-MoSta-2223. <i>Disclaimer: vanwege de maatregelen die genomen zijn en/of worden als gevolg van COVID19, kan het zijn dat een aantal onderwijsleeractiviteiten niet fysiek op de HAN plaats kan vinden. Dat hangt natuurlijk af van maatregelen vanuit onze regering en de beslissingen van ons College van Bestuur en het Academie management die daaruit voortvloeien. Bij dit onderwijsarsenaal maken we, als de COVID19-maatregelen daarom vragen, zo nodig gebruik van digitaal onderwijs op afstand als alternatief voor het bovengenoemde contactonderwijs via MS Teams. Om lid te worden van de MS Teams-site die we op zulke momenten inzetten, kun je in MS Teams naar de optie "Join a team with a code" gaan en gebruik je aldaar de code: 4lt2bmc.</i> In deze onderwijsseenheid staan de volgende leerdoelen centraal: de student kan: - Met behulp van gegeven data met Excel en zonder Excel de mediaan, modus, gemiddelde, minimum, maximum en standaarddeviatie berekenen. - Aan de hand van een gegeven minimum, maximum en standaarddeviatie een oordeel geven over de spreiding van de data. - Variabelen onderverdelen in nominale, ordinale, interval en ratio meetniveaus. - Voordelen van de nominale, ordinale, interval en ratio variabelen ten opzichte van elkaar benoemen. - Enquêtevraag opstellen met de gewenste soort variabele. - Uitleggen welke centrum – en spreidingsmaatstaven er berekend kunnen worden bij nominale, ordinale, interval en ratio variabelen. - Bij een passend meetniveau tegelijkertijd de juiste centrum- en spreidingsmaat en tabel of grafiek weergeven; de mediaan, modus, gemiddelde, minimum, maximum en standaarddeviatie, frequentietabel, histogram, cirkeldiagram of boxplot. - Een histogram, staafdiagram, frequentietabel, lijngrafiek en cirkeldiagram maken met behulp van verzamelde data in Excel. - De klassengrenzen van een histogram bepalen. - Histogram, staafdiagram, lijngrafiek en cirkeldiagram aflezen en interpreteren. - Een binomiale kans berekenen.

	Beoordelen of er sprake is van een binomiale kansverdeling of normale kansverdeling. Uitleggen waarvoor de standaarddeviatie gebruikt kan worden. Met behulp van de standaarddeviatie de grenzen bepalen waarbinnen een bepaald percentage van de uitkomsten zal liggen. Een kans volgens de normale kansverdeling uitrekenen. Beoordelen of er sprake is van een normale kansverdeling of binomiale kansverdeling. Betrouwbaarheidsinterval van discontinu en continue variabelen kunnen uitrekenen. Betekenis van het betrouwbaarheidsinterval kunnen uitleggen. De werking van de correctiefactor uitleggen en mee kunnen rekenen. H0 en H1 hypothese opstellen. Verschil tussen eenzijdig en tweezijdig toetsen uitleggen. Een statistische toets uitvoeren op basis van voldoende gegevens. Bepalen welke toets ingezet kan worden als je meer dan twee onafhankelijke groepen met elkaar wilt vergelijken Bepalen welke toets ingezet kan worden als je van een zelfde groep samenhang of verschillen wil meten. De uitkomsten van de t-toets voor gepaarde waarnemingen, t-toets voor groepen, de gewone toets interpreteren en uitvoeren in Excel. Regressiecoëfficiënt bepalen. Correlatiecoëfficiënt berekenen. Betekenis van regressiecoëfficiënt uitleggen. Betekenis van correlatiecoëfficiënt uitleggen. Beoordelen hoeveel procent van de te verklarende variabele wordt bepaald door de verklarende variabele. Mate van samenhang met behulp van een spreidingsdiagram beoordelen. Bepalen of er samenhang is tussen twee nominale variabelen met behulp van een statistische analyse (de X2-toets of Cramer's V) Betrouwbaarheid van een onderzoek beoordelen. Berekenen van de P-waarde. Betekenis van de P-waarde uitleggen. Bepalen van het aantal vrijheidsgraden. Betekenis van vrijheidsgraden uitleggen. Bepalen van het betrouwbaarheidsniveau. Betekenis van betrouwbaarheidsniveau uitleggen. X2-waarde berekenen in Excel. Betekenis van X2-waarde uitleggen. Met behulp van de X2-verdeling beoordelen of een steekproef representatief is geweest. Economische procedures hanteren waarmee marktinformatie via verschillende vormen van fieldresearch en deskresearch zichtbaar wordt. Ten aanzien van de leerlijn leren lesgeven met ICT wordt er in deze onderwijseenheid actief aandacht besteed aan computational thinking, onder meer door actief Excel in te zetten om data te analyseren, inzichtelijk te maken welke logische en/of causale denkstappen er in een redenering gemaakt zijn en casuïstieken te analyseren. Via het raadplegen van online beschikbaar gestelde videomaterialen wordt passief aandacht besteed aan tijd- en plaatsonafhankelijk leren.	
Eindkwalificaties (beoogde leerresultaten)	Vakinhoudelijke bekwaamheid op niveau-2: de student: beheerst de binnen de eigen opleiding aangeboden vakkennis in de hoofdfase én de leerstof van de onderwijsactiviteiten die hij verzorgt. Brede professionele basis op niveau-3: de student: kan een systematische werkwijze hanteren waarbij hij uitgaat van een analyse van het vraagstuk, gemotiveerde keuzes voor methoden en technieken maakt bij het verzamelen en analyseren van data en laat zien hoe hij tot analyseresultaten en conclusies komt.	
Vakkennisbasis economie	Domein(en)	Subdomein(en)
	Domein 11: Commerciële Economie	11.4 Marktonderzoek en informatievoorziening
	Domein 15: Een economische en maatschappelijke bril	15.1: Wiskunde en statistiek

Samenhang	Marktonderzoek en statistiek is een onderdeel van zowel de Algemeen Economische als de Bedrijfseconomische leerlijn. De inhoud is o.a. gerelateerd aan de volgende beroepscontexten: Onderbouw vmbo / havo/ vwo Bovenbouw vmbo in het vak economie MBO: kwalificatiedossiers van assistent-manager internationale handel
Deelnameplicht onderwijs	Niet van toepassing
Maximum aantal deelnemers	De ideale groepsgrootte is 25 studenten. Om organisatorische redenen kan hier in voorkomende gevallen van worden afgeweken.
Activiteiten en/of werkvormen	In deze onderwijseenheid wordt gewerkt met een combinatie van hoor- werkcolleges. Terugkerende onderdelen tijdens de lessen zijn o.a.: het beantwoorden van vragen naar aanleiding van de bestudering van de in een vorige bijeenkomst aangeboden stof of van gemaakte huiswerkopgaven; theoretische verdieping van de onderwerpen in de vorm van hoorcollege; het maken van oefenopgaven om de aangeboden theorie te verankeren in de vorm van werkcollege. Studenten ontvangen ontwikkelingsgerichte feedback van docenten en medestudenten. Het onderwijs wordt in het Nederlands vormgegeven. Gebruikte literatuur kan Engelstalige teksten bevatten.
Verplichte literatuur / Beschrijving 'leerstof'	Reader via OnderwijsOnline
Verplichte software / verplicht materiaal	Niet van toepassing
Eigen financiële bijdrage	Niet van toepassing
Tentaminering	
Naam Nederlandstalig	Kennistoets Marktonderzoek en statistiek
Naam Engelstalig	Knowledge test Market Research and Statistics
Code OSIRIS	Wordt door studievoortgang aangeleverd
Naam en code Alluris	Kennistoets Marktonderzoek en statistiek KT MOSTA
Beoordelingscriteria of leeuikkomsten	De student beheerst bij de kennistoets de inhoud en vaardigheden zoals omschreven bij de algemene omschrijving. De beoordelingscriteria zijn gebaseerd op de doelen en de toetsmatris. Deze zijn nader gespecificeerd en gepubliceerd op OnderwijsOnline bij dit tentamen.
Vorm(en) tentamen en deeltentamens	Schriftelijk tentamen.
Weging deeltentamen	1
Minimaal oordeel	≥5,5
Tentamenmomenten	Kans 1 in periode 4 Kans 2 in periode 4
Aantal examinatoren	1
Toegestane hulpmiddelen	Niet-programmeerbare rekenmachine Pen Kladpapier
Wijze van aanmelden voor (deel)tentamen-gelegenheid / aanmeldingstermijn t/m 31 januari 2023	Dit tentamen wordt georganiseerd door het tentamenbureau. De student dient zich in te schrijven via een inschrijfsite (een link staat op OnderwijsOnline). De inschrijfperiode wordt gepubliceerd op de inschrijfsite. Indien een student niet is ingeschreven, kan ook niet worden deelgenomen aan het tentamen. Om aan het tentamen deel te kunnen nemen, dient de student een geldige collegekaart of identiteitsbewijs te kunnen tonen aan de surveillant of examiner. Deze wijze van aanmelden geldt tot en met 31 januari 2023.
Intekenen en uittekenen voor (deel)tentamen-gelegenheden vanaf 1 februari 2023	Indien het tentamen plaatsvindt in periode 3 of 4, zie voor meer informatie over intekenen Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS'.
Nabespreking en inzage	Conform regelgeving in OER. In het rooster kun je de inzagemomenten vinden onder code INZAGE-WC.

Algemene informatie	
Naam onderwijsseenheid lang Nederlandstalig	Vrije Ruimte
Naam onderwijsseenheid lang Engelstalig	Elective
Naam onderwijsseenheid kort Nederlandstalig	Vrije Ruimte
Naam onderwijsseenheid kort Engelstalig	Elective
Naam onderwijsseenheid Alluris	Vrije Ruimte
Code onderwijsseenheid OSIRIS	Wordt door studievoortgang aangeleverd
Code onderwijsseenheid Alluris	ILS-Ec2-18
Onderwijsperiode	Zelf in te delen. <i>NB: In 2022/2023 zal de vrije ruimte verhuizen van het 2e naar het 3e jaar. Dit betekent dat studenten in jaar 2 hun vrije ruimte in jaar 3 gaan doen in studiejaar 2023/2024. De 3e jaars studenten hebben de vrije ruimte al gedaan in studiejaar 2021/2022.</i>
Intekenen onderwijs	Voor al het onderwijs in periode 3 en 4 moet je je inschrijven, ook als het onderwijs doorloopt vanaf bijvoorbeeld periode 1 of 2. Zie Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS' voor meer informatie.
Studiepunten	2,5 studiepunten
Studielast in uren	70 klokuren
Onderwijstijd (contacturen)	Niet van toepassing
Ingangseisen onderwijsseenheid (in categorieën)	-
Inhoud en organisatie	
Algemene omschrijving	Studenten aan de 2e graads lerarenopleiding economie hebben in totaal 70 uur (= 2,5 studiepunten) te besteden aan vrije ruimte, náást hun minor. Deze vrije ruimte wordt afgesloten met de Leertaak "Vrije Ruimte". Activiteiten die de student uitvoert in het kader van deze vrije ruimte, zijn gericht op (één van de) bekwaamheden: vakinhoudelijk, vakdidactisch, pedagogisch en/of de brede professionele basis van het docentschap. Iedere student geeft zelf invulling aan deze vrije ruimte gedurende de hoofdfase van zijn opleiding. Er zijn verschillende manieren om de vrije ruimte te vullen. De student kan zelf activiteiten bedenken waarmee hij de vrije ruimte vult, zoals: - het geven van een cursus of begeleiden van lerenden buiten de opleiding; - het voorbereiden, begeleiden en evalueren van de introductie voor nieuwe eerstejaars studenten; - het begeleiden van eerstejaars studenten bij de ontwikkeling van hun zelfmanagement t.a.v. hun leren; - deelname aan het leerorkest ter bevordering van de doorstroom MBO-HBO; - studiereis New York (<i>contactpersoon Milan Janssen</i>) - uitwisseling en studiereis Marokko (<i>contactpersoon Henk Delger</i>) - het doen van een onderzoekje naar een thema dat hem interesseert; - het bezoeken van een conferentie; - een korte stage, bijvoorbeeld in het bedrijfsleven; - assisteren bij CSPE's - werken aan kwaliteitsverbetering van de eigen opleiding (student als partner), bijvoorbeeld ter voorbereiding op visitaties en accreditaties; - laaggeletterde studenten of leerlingen ondersteunen - verzorgen van training of coaching (bijv. in de sport) - brainstormen over het curriculum - studenten van andere opleidingen helpen opzetten van een eigen onderneming - ondernemerschapswerkshops verzorgen aan andere opleidingen - de zichtbaarheid van jouw opleiding helpen vergroten via social media - deelnemen aan educatie-challenges - een bijdrage leveren aan 'Omgevingsgericht projectonderwijs' (https://blog.han.nl/rob/author/jacquesdegoede/) of 'maakonderwijs' (https://makercosmos.org/partner/fabricavii/)

	een novelle of een roman lezen en daarna de transfer maken naar wat je daar in (economie)lessen mee kunt doen et cetera. Let op: als je bijvoorbeeld open dagen en voorlichtingsactiviteiten inzet als activiteiten binnen de vrije ruimte, mag je er niet ook voor worden betaald.	
Eindkwalificaties (beoogde leerresultaten)	Alle bekwaamheden op niveau-2 kunnen van toepassing zijn.	
Vakkennisbases	Domein(en)	Subdomein(en)
	De doelen die door de student worden behaald kunnen zijn gerelateerd aan alle domeinen en subdomeinen uit zowel de generieke kennisbasis als de vakkennisbasis.	
Samenhang	De onderwijseenheid zoals hieronder geformuleerd kan gerelateerd zijn aan alle beroepscontexten.	
Deelnameplicht onderwijs	Niet van toepassing	
Maximum aantal deelnemers	Niet van toepassing	
Activiteiten en/of werkvormen	De student dient bij zijn slb'er vooraf een formele aanvraag voor invulling van de vrije ruimte in volgens het format in de bijlage. Deze aanvraag wordt door de slb'er aan een collega van het opleidingsteam die zorgdraagt voor de begeleiding van deze vrije ruimte doorgegeven. Deze collega beslist of de activiteiten binnen het voorstel voldoende specifiek, aanvaardbaar, haalbaar en van voldoende niveau zijn. Hij draagt zorg voor de begeleiding van de uit te voeren taken; hij is aanspreekpunt en adviseur naar de student toe. De student is zelf verantwoordelijk voor de uit te voeren taken en de planning ervan. De toegewezen collega verwerkt de beoordeling middels Bijlage 2 en in Alluris.	
Verplichte literatuur / Beschrijving 'leerstof'	Nader te bepalen in overleg met de docent	
Verplichte software / verplicht materiaal	Mogelijk van toepassing	
Eigen financiële bijdrage	Mogelijk van toepassing	
Tentaminering		
Naam Nederlandstalig	Leertaak Vrije Ruimte	
Naam Engelstalig	Practical assignment Elective	
Code OSIRIS	Wordt door studievoortgang aangeleverd	
Naam en code Alluris	Leertaak Vrije Ruimte LT VR	
Beoordelingscriteria of leeruitkomsten	De leertaak Vrije Ruimte wordt beoordeeld op de volgende dimensies: Beschrijving van de activiteit Beschrijving leerdoelen en relevantie, passend bij de ontwikkeling van docentbekwaamheden Reflectie op behaalde leerdoelen, mede i.r.t. de identiteitsvraag "wat voor een economiedocent wil ik worden?" Hbo-niveau van de uitgevoerde activiteit(en) Verantwoording studiebelastingsuren en studiepunten	
Vorm(en) tentamen en deeltentamens	Leertaak (individuele rapportage)	
Weging deeltentamen	1	
Minimaal oordeel	≥5,5	
Tentamenmomenten	Kans 1 in periode 1-4 Kans 2 in periode 2-4	
Aantal examinatoren	1 of 2	
Toegestane hulpmiddelen	Niet van toepassing	
Wijze van aanmelden voor (deel)tentamen-gelegenheid / aanmeldingstermijn t/m 31 januari 2023	Dit tentamen wordt niet georganiseerd door het tentamenbureau. De examiner informeert zelf de studenten over de wijze van inschrijving, aanmelding en de aanmeldingstermijn en indien van toepassing de inleverprocedure van schriftelijke producten en/of videomaterialen via de inleverapplicatie (HANDIN). Dit gebeurt vaak via de studiewijzer op OnderwijsOnline. Deze wijze van aanmelden geldt tot en met 31 januari 2023.	
Intekenen en uittekenen voor (deel)tentamen-gelegenheden vanaf 1 februari 2023	Indien het tentamen plaatsvindt in periode 3 of 4, zie voor meer informatie over intekenen Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS'.	
Nabespreking en inzage	Conform regelgeving in OER. In het rooster kun je de inzegementen vinden onder code INZAGE-WC.	

BIJLAGE-1 Aanvraagformulier vrije ruimte bij de 2^e graads lerarenopleiding economie

Naam: _____
Datum: _____
SLB'er: _____

Activiteit:	
Motivatie:	
Bekwaamheden:	
Doelen:	
SBU en studiepunten:	
Niveau:	Hoofdfase
Het te verwachten eindproduct:	
Inhoudelijke begeleiders: (in- of extern)	
Tijdpad:	Start: Einddatum:
Overige:	
Paraaf SLB'er: Paraaf collega:	

Bijlage-2: Woordrapport activiteit vrije ruimte

Activiteit	
SBU	
Start	
Afronding	
Eindproduct en reflectie op doelen	
Paraaf collega voor afronding activiteit vrije ruimte	

Algemene informatie		
Naam onderwijsseenheid lang Nederlandstalig	Organisatie Management	
Naam onderwijsseenheid lang Engelstalig	Organisations and Management	
Naam onderwijsseenheid kort Nederlandstalig	Organisatie Management	
Naam onderwijsseenheid kort Engelstalig	Organisations and Management	
Naam onderwijsseenheid Alluris	Organisatie Management	
Code onderwijsseenheid OSIRIS	Wordt door studievoortgang aangeleverd	
Code onderwijsseenheid Alluris	ILS-Ec2-23	
Onderwijsperiode	Semester 2, periode 4	
Intekenen onderwijs	Voor al het onderwijs in periode 3 en 4 moet je je inschrijven, ook als het onderwijs doorloopt vanaf bijvoorbeeld periode 1 of 2. Zie Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS' voor meer informatie.	
Studiepunten	2,5 studiepunten	
Studielast in uren	70 klokuren	
Onderwijstijd (contacturen)	Contacttijd: 7 weken à 4 lesuren per week = 21 klokuren	
Ingangseisen onderwijsseenheid (in categorieën)	-	
Inhoud en organisatie		
Algemene omschrijving	In het rooster kun je het contactonderwijs vinden onder code ORGMAN-WC. Ondersteunde informatie vind je op OnderwijsOnline via de site: AE-EC-VT-ORGMAN-2223. <i>Disclaimer: vanwege de maatregelen die genomen zijn en/of worden als gevolg van COVID19, kan het zijn dat een aantal onderwijsleeractiviteiten niet fysiek op de HAN plaats kan vinden. Dat hangt natuurlijk af van maatregelen vanuit onze regering en de beslissingen van ons College van Bestuur en het Academiciemanagement die daaruit voortvloeien. Bij dit onderwijsarsenaal maken we, als de COVID19-maatregelen daarom vragen, zo nodig gebruik van digitaal onderwijs op afstand als alternatief voor het bovengenoemde contactonderwijs via MS Teams. Om lid te worden van de MS Teams-site die we op zulke momenten inzetten, kun je in MS Teams naar de optie "Join a team with a code" gaan en gebruik je aldaar de code: 43vhx6u.</i> In deze onderwijsseenheid staan de volgende leeruitkomst centraal: De student kan op basis van een eigen onderzoek in een bestaande schoolorganisatie voor een publiek onder woorden brengen waarom en welke kennis over HRM en organisatiekunde voor hem persoonlijk als werknemer en vakinhoudelijk / vakdidactisch als docent in het 2e graads werkveld van belang is, daarbij expliciet gebruikmakend van de indicatoren uit domein 12 van de vakkennisbasis economie. De student krijgt ervaring met verschillende thema's binnen organisatiekunde en HRM die terugkomen in het beroepsonderwijs, toetst dit in de (eigen) praktijk en vergelijkt deze met andere schoolcontexten.	
Eindkwalificaties (beoogde leerresultaten)	Vakinhoudelijke bekwaamheid op niveau-2: de student: beheerst de binnen de eigen opleiding aangeboden vakkennis in de hoofdfase én de leerstof van de onderwijsactiviteiten die hij verzorgt. Verdiept en verbreedt zijn professionele basis	
Vakkennisbasis economie	Domein(en)	Subdomein(en)
	Domein 12: Management en Organisatie	12.1: Organisatiestructuren en leiderschapsstijlen 12.2: Personeelsmanagement
Samenhang	Organisatie Management is een onderdeel van de bedrijfseconomische leerlijn. De inhouden zijn o.a. gerelateerd aan de volgende beroepscontexten: Bovenbouw VMBO: Economie en ondernemen Bovenbouw VMBO: Dienstverlening en producten Bovenbouw VMBO: Horeca, bakkerij en recreatie	

	MBO: verschillende kwalificatiedossiers binnen de sectoren Handel, Hospitality en Zakelijke dienstverlening.
Deelnameplicht onderwijs	Niet van toepassing
Maximum aantal deelnemers	De ideale groepsgrootte is 25 studenten. Om organisatorische redenen kan hier in voorkomende gevallen van worden afgeweken.
Activiteiten en/of werkvormen	In deze onderwijseenheid wordt gewerkt met een combinatie van hoor- werkcolleges. In het college wordt vooral aandacht besteed aan de uitleg, verwerking en toepassing van de leerstof. Hiertoe worden verschillende werkvormen ingezet. Studenten worden vanuit gastcolleges geïnspireerd over verschillende thema's van organisatiekunde en HRM. Zo ontdekken zij waar deze stof terugkomt in het beroepsonderwijs. Daarnaast doen zij een klein onderzoek binnen hun eigen onderwijspraktijk middels het interviewen van schoolleider/teamleider en een HR-medewerker. Hierdoor vergaren zij context bij HR- en organisatievraagstukken. Door deze contexten met elkaar te vergelijken en deel te nemen aan een netwerkbijeenkomst vergroten zij hun kennis van organisatietypen en HR-vraagstukken binnen het onderwijs. Studenten ontvangen ontwikkelingsgerichte feedback van docenten en medestudenten.
Verplichte literatuur / Beschrijving 'leerstof'	Aangereikte bronnen via OnderwijsOnline
Verplichte software / verplicht materiaal	Niet van toepassing
Eigen financiële bijdrage	Niet van toepassing
Tentaminering	
Naam Nederlandstalig	Leertaak Organisatie Management
Naam Engelstalig	Practical assignment Org.Man.
Code OSIRIS	Wordt door studievoortgang aangeleverd
Naam en code Alluris	Leertaak Organisatie Management LT ORGMAN
Beoordelingscriteria of leeruitkomsten	De student beheerst bij de leertaak de inhoud en vaardigheden zoals omschreven bij de algemene omschrijving. Het op te leveren product laat de verantwoording van keuzes zien, waarbinnen de inzichten uit theorie, praktijk en de eigen keuzes zijn verwerkt. Het beoordelingsmodel is gepubliceerd binnen de content van dit vak op OnderwijsOnline.
Vorm(en) tentamen en deeltentamens	Mondelinge presentatie of schriftelijk verslag (samenwerkingsproduct)
Weging deeltentamen	1
Minimaal oordeel	≥5,5
Tentamenmomenten	Kans 1 in periode 4 Kans 2 in periode 4
Aantal examinatoren	1 of 2
Toegestane hulpmiddelen	Niet van toepassing
Wijze van aanmelden voor (deel)tentamen-gelegenheid / aanmeldingstermijn t/m 31 januari 2023	Dit tentamen wordt <u>niet</u> georganiseerd door het tentamenbureau. De examiner informeert zelf de studenten over de wijze van inschrijving, aanmelding en de aanmeldingstermijn en indien van toepassing de inleverprocedure van schriftelijke producten en/of videomaterialen via de inleverapplicatie (HANDIN). Dit gebeurt vaak via de studiewijzer op OnderwijsOnline. Deze wijze van aanmelden geldt tot en met 31 januari 2023.
Intekenen en uittekenen voor (deel)tentamen-gelegenheden vanaf 1 februari 2023	Indien het tentamen plaatsvindt in periode 3 of 4, zie voor meer informatie over intekenen Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS'.
Nabespreking en inzage	Conform regelgeving in OER. In het rooster kun je de inzagemomenten vinden onder code INZAGE-WC.

Onderwijseenheid-beschrijvingen JAAR 3 VOLTijd

Algemene informatie	
Naam onderwijseenheid lang Nederlandstalig	Monetaire economie
Naam onderwijseenheid lang Engelstalig	Monetary economics
Naam onderwijseenheid kort Nederlandstalig	Monetaire economie
Naam onderwijseenheid kort Engelstalig	Monetary economics
Naam onderwijseenheid Alluris	Monetaire economie
Code onderwijseenheid OSIRIS	Wordt door studievoortgang aangeleverd
Code onderwijseenheid Alluris	ILS-Ec3-01
Onderwijsperiode	Semester 1, periode 1-2
Intekenen onderwijs	Voor al het onderwijs in periode 3 en 4 moet je je inschrijven, ook als het onderwijs doorloopt vanaf bijvoorbeeld periode 1 of 2. Zie Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS' voor meer informatie.
Studiepunten	5 studiepunten
Studielast in uren	140 klokuren
Onderwijstijd (contacturen)	Contacttijd: 14 weken à 3 lesuren per week = 32 klokuren
Ingangseisen onderwijseenheid (in categorieën)	-
Inhoud en organisatie	
Algemene omschrijving	In het rooster kun je het contactonderwijs vinden onder code MONECO-WC. Ondersteunde informatie vind je op OnderwijsOnline via de site: AE-EC-VT-MonEc-2223. <i>Disclaimer: vanwege de maatregelen die genomen zijn en/of worden als gevolg van COVID19, kan het zijn dat een aantal onderwijsleeractiviteiten niet fysiek op de HAN plaats kan vinden. Dat hangt natuurlijk af van maatregelen vanuit onze regering en de beslissingen van ons College van Bestuur en het Academienagement die daaruit voortvloeien. Bij dit onderwijsarsenaal maken we, als de COVID19-maatregelen daarom vragen, zo nodig gebruik van digitaal onderwijs op afstand als alternatief voor het bovengenoemde contactonderwijs via MS Teams. Om lid te worden van de MS Teams-site die we op zulke momenten inzetten, kun je in MS Teams naar de optie "Join a team with a code" gaan en gebruik je aldaar de code: 9n50ez0.</i> In deze onderwijseenheid staan de volgende doelen centraal: De student kan de werking van geldschepping via (primaire)banken en de gevolgen er van voor inflatie in algemene zin beschrijven en onderbouwen. De student heeft overzicht over de inhoud, opzet en werkwijze van de onderwijseenheid. De student kan de rol, betekenis van (primaire) banken beschrijven en beargumenteren. Kan m.b.v. een eenvoudige bankbalans de belangrijkste taken en risico's (bv liquiditeits-, krediet-, renterisico) van een bank toelichten. Kan de begrippen liquiditeit, solvabiliteit en bijbehorende ratio's (tevens bis-ratio) beschrijven en berekenen. Student kan functies en relaties tussen verschillende financiële instellingen (geldscheppende en niet-geldscheppende) aangeven en hun belang aantonen. Onder meer: commerciële banken, zakenbanken, beleggingsfondsen, circulatie / centrale banken, kredietbeoordelaars, BIS. Student kan verschillende financiële producten benoemen, de werking ervan op hun markt duiden (o.a. aandelen, obligaties en andere kredietvormen, deposito's rekening couranttegoeden).

	Student kan de verschillende vormen en oorzaken (wederzijdse schuldaanvaarding, transformatie, monetisatie, uitgifte van effecten) van geldschepping en vernietiging door primaire banken beschrijven en middels eenvoudige berekeningen en schetsmatige balansen toelichten. Daarbij kan de student de geldschepping van centrale banken (M0), het (minimum)kasreservepercentage, de geldmultiplator en de invloed van chartaal en giraal geld op de geldschepping betrekken. De student kan de verschillende soorten en functies van geld benoemen en toelichten. Tevens kan de student monetaire aggregaten (M0, M1, M2 en M3) benoemen en onderscheiden Student kan de hoogte van het begrotings- en financieringstekort van een overheid berekenen de verschillende wijzen van openbare financiering aangeven. Daarbij gebruik makend van de begrippen, staatsschuld, begrotings- en financieringstekort, EMU-tekort staatsobligaties, schatkistpapier en monetaire financiering. Student kan de verschillende vormen en oorzaken van geldschepping en vernietiging (door overheid en buitenland) beschrijven en middels eenvoudige berekeningen en schetsmatige balansen toelichten. Student kan de doelstellingen, taken en organisatie van de Fed, ECB, EMU en DNB. beschrijven en effecten van hun beleid verklaren. Student kan verschillende doelvariabelen van monetair beleid benoemen en in eenvoudige, realistische situaties beargumenteren. Daarnaast kan de student Keynesiaanse inzichten en monetaire inzichten ten aanzien van het monetair beleid hierin betrekken. Student kan de werking van verschillende instrumenten van monetair beleid (kasreserveverplichtingen, openmarktpolitiek, kredietfaciliteiten, rentemanipulatie) door een centrale bank beschrijven (officiële tarieven, zoals marginale beleningsrente, depositorente, refirente,, geldmarktrente, herfinanciering, signaalwerking) en deze grafisch (geldmarkt in enge zin) en balansmatig en cijfermatig onderbouwen. Tevens kan de student enkele vormen van seigniorage benoemen. Student kan de betekenis en de werking van de geldmultiplator beschrijven en berekenen ($M0 \cdot m = M$) en tevens enkele oorzaken van voor de hoogte ervan benoemen en onderbouwen. Student heeft inzicht in oorzaken (kosten, bestedings, import), en gevolgen en gevolgen (op koopkracht, sparen, vermogen, concurrentiepositie, wisselkoers, sociale cohesie) van inflatie, hyperinflatie en deflatie op de macro-economie en op bankieren en monetair beleid. Student kan m.b.v. de verkeersvergelijking van Fisher ($MV=PT$) effecten van het monetair beleid ten aanzien van het prijsniveau beredeneren en berekenen en kan tevens de werking van de vergelijking relateren aan de conjunctuurgolf. . Ook kan de student daarbij de Fisher regel gebruiken en toepassen $r = i - \pi^e$. De student kan enkele voordelen en nadelen van het huidige geldscheppingsstelsel van fractional reserve banking aangeven en beargumenteren. De student kan enkele voordelen en nadelen van het huidige geldscheppingsstelsel van fractional reserve banking aangeven en kan enkele alternatieve systemen zoals het 100% money plan, en denationalisation, daar mee vergelijken. De student heeft kennis en inzicht in het huidige betalings- en kredietverkeer en tevens van alternatieve geldvormen als bitcoin. Libra en digital cash (van centrale banken). De student heeft inzicht in de basisprincipes van enkele vormen van islamitisch bankieren. Student kan de werking van vaste en (beheerst) flexibele valutamarkten (grafisch) toelichten. Kan daarbij de volgende begrippen hanteren: revaluatie, devaluatie, appreciatie, depreciatie. De student kan de ontwikkeling in de Europese monetaire samenwerking beschrijven en de werking toelichten (douane unie, EEG, Interne markt, Bretton Woods, EMS, convergentiecriteria / stabiliteits- en groeipact, ECB, EMU, banken-unie). De student kan de voor- en nadelen van flexibele- en vaste wisselkoersen beargumenteren en de vraag of de EMU een geschikt valutagebied voor de euro vormt, beoordelen. De student kan de betekenis van het monetaire policy trilemma toelichten en aan de hand van een casus beargumenteren. De student oorzaken van, het verloop van, de gevolgen van en maatregelen tegen de kredietcrisis en de eurocrisis benoemen en toelichten, waarbij betrokken kunnen worden, de betekenis in deze crisis van: gesecuritiseerde hypotheekobligaties, credit
--	--

	default swaps, rating agencies, toezichthouders, banken, beleggingsmaatschappijen, geldmarktfondsen, het onderscheid tussen liquiditeits- en solvabiliteitsproblemen van banken, deregulering van het financiële systeem, rentestand, huizenprijzen en de systeemafhankelijkheid van banken. De student kan rente definiëren, de economische functie ervan beschrijven en beredeneren wat de hoogte van de rente bepaalt. Student kan voorbeelden en werking van geldmarkten (in ruime en in enge zin) en kapitaalmarkten benoemen en uitleggen. Tevens kan de student de rol van enkele belangrijk producten (o.a. obligaties en aandelen) op deze markten beschrijven, ondersteund door schetsmatige grafieken en berekeningen (koersberekening, contante waarde, toekomstige waarde, yield to maturity, looptijden, couponrente, effectieve rente, rendement, samengestelde intrest, koerswinst, risicopremie, spread, dekkingsgraad). De student kan tevens de werking en effecten van deze markten duiden (bv meerdere oorzaken voor verschuivingen van de vraag en het aanbod naar obligaties geven). De student heeft inzicht in de oorzaken en gevolgen van en tussen de nominale rente en de reële rente. Ook kan de student daarbij de Fisher-vergelijking gebruiken en rekenkundig toepassen ($r = i - \pi^e$) en heeft kennis van het Fisher effect (als de inflatie met 1% toeneemt, zal ook de rente met 1% toenemen). Student kan de betekenis van de yieldcurve als momentopname voor de rentestructuur (risico en termijnstructuur) duiden. Tevens kan de student a.d.h.v. een positieve of negatieve yieldcurve relevante oorzaken benoemen (en verklaren), zoals het liquiditeits- en het verwachtingseffect waardoor de hoogte van de rente op termijn wordt beïnvloed. Student kan de werking van vaste en (beheerst) flexibele valutamarkten (grafisch) toelichten en koersen berekenen. Kan daarbij de volgende begrippen hanteren: (effectieve)(reële) wisselkoers, revaluatie, devaluatie, appreciatie, depreciatie, spotmarkt, termijnmarkt, termijnwisselkoers, arbitrage, speculatie, hedging, rendement. De student kan tevens voor en nadelen van beide vormen van koersvorming (korte en lange termijn) toelichten. Student kan oorzaken en effecten (op reële en financiële markten) van valutakoersveranderingen benoemen, uitleggen en m.b.v. de koopkrachtpariteitstheorie, beargumenteren en berekenen. Kan daarbij tevens de betekenis van de betalingsbalans in de analyse betrekken. Student kan verschillende wijzen van interventies op de valutamarkt benoemen, (grafisch) toelichten en de effecten ervan duiden. De student heeft overzicht over de gehele leerstof en de wijze waarop deze wordt getentamineerd. Kent de belangrijkste concepten, contexten en mechanismen. De student is op de hoogte van enkele belangrijke actuele topics op het gebied van de monetaire economie en kan deze koppelen aan de theorie. Ten aanzien van de leerlijn leren lesgeven met ICT wordt er in deze onderwijseenheid passief aandacht besteed aan het tijd- en plaatsonafhankelijk leren via het raadplegen van online beschikbaar gestelde videomaterialen.	
Eindkwalificaties (beoogde leerresultaten)	Vakinhoudelijke bekwaamheid op niveau-2: de student: beheerst de binnen de eigen opleiding aangeboden vakkennis in de hoofdfase én de leerstof van de onderwijsactiviteiten die hij verzorgt.	
Vakkennisbasis economie	Domein(en)	Subdomein(en)
	Domein 1: Macro-economie	1.1: Macro-economische relaties 1.4: Arbeid 1.5: Inflatie
	Domein 3: Monetaire economie	3.1: Financiële data 3.2: Financiële markten en instituties
	Domein 5: Internationale Economische Betrekkingen	5.1: Globalisering en internationale handel 5.2: Economische en Europese integratie
Samenhang	Monetaire Economie is een onderdeel van de algemeen-economische leerlijn. De inhoud zijn o.a. gerelateerd aan de volgende beroepscontexten: Bovenbouw vmbo in het vak economie MBO: kwalificatiedossiers van ondernemerschap/retail, assistent-manager internationale handel Voorbereiding op bovenbouw economie in havo en vwo	
Deelnameplicht onderwijs	Niet van toepassing	

Maximum aantal deelnemers	De ideale groepsgrootte is 25 studenten. Om organisatorische redenen kan hier in voorkomende gevallen van worden afgeweken.
Activiteiten en/of werkvormen	In het college wordt vooral aandacht besteed aan de uitleg, verwerking en toepassing van de leerstof. Hiertoe worden verschillende werkvormen ingezet, zoals het bespreken van het huiswerk, discussies over de stof, actuele artikelen en rollenspellen. Aan het einde van periode 1 vindt daarnaast formatieve toetsing plaats, waarmee je als student kunt kijken waar je staat op weg naar het in deze onderwijseenheid vereiste eindniveau, waarvan de summatieve toets in periode 2 ligt.
Verplichte literatuur / Beschrijving 'leerstof'	Boonstra, W. <i>Geld. Wat is het, wat doet het, waar komt het vandaan?</i> Amsterdam: VU University Press. Handouts, artikelen, opdrachten via de digitale leeromgeving 'OnderwijsOnline'.
Verplichte software / verplicht materiaal	Niet van toepassing
Eigen financiële bijdrage	Niet van toepassing
Tentaminering	
Naam Nederlandstalig	Kennistoets Monetaire economie
Naam Engelstalig	Knowledge test Monetary economics
Code OSIRIS	Wordt door studievoortgang aangeleverd
Naam en code Alluris	Kennistoets Monetaire economie KT MONECO
Beoordelingscriteria of leeruitkomsten	De student beheerst bij de kennistoets de inhoud en vaardigheden zoals omschreven bij de algemene omschrijving. De beoordelingscriteria zijn gebaseerd op de doelen en de toetsmatrijs. Deze zijn nader gespecificeerd en gepubliceerd op OnderwijsOnline bij dit tentamen.
Vorm(en) tentamen en deeltentamens	Schriftelijk tentamen
Weging deeltentamen	1
Minimaal oordeel	≥5,5
Tentamenmomenten	Kans 1 in periode 2 Kans 2 in periode 3
Aantal examinatoren	1 of 2
Toegestane hulpmiddelen	Niet-programmeerbare rekenmachine Pen Kladpapier
Wijze van aanmelden voor (deel)tentamen-gelegenheid / aanmeldingstermijn t/m 31 januari 2023	Dit tentamen wordt georganiseerd door het tentamenbureau. De student dient zich in te schrijven via een inschrijfsite (een link staat op OnderwijsOnline). De inschrijfperiode wordt gepubliceerd op de inschrijfsite. Indien een student niet is ingeschreven, kan ook niet worden deelgenomen aan het tentamen. Om aan het tentamen deel te kunnen nemen, dient de student een geldige collegekaart of identiteitsbewijs te kunnen tonen aan de surveillant of examiner. Deze wijze van aanmelden geldt tot en met 31 januari 2023.
Intekenen en uittekenen voor (deel)tentamen-gelegenheden vanaf 1 februari 2023	Indien het tentamen plaatsvindt in periode 3 of 4, zie voor meer informatie over intekenen Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS'.
Nabespreking en inzage	Conform regelgeving in OER. In het rooster kun je de inzagemomenten vinden onder code INZAGE-WC.

Algemene informatie	
Naam onderwijsseenheid lang Nederlandstalig	Jaarverslaggeving
Naam onderwijsseenheid lang Engelstalig	Annual Reporting
Naam onderwijsseenheid kort Nederlandstalig	Jaarverslaggeving
Naam onderwijsseenheid kort Engelstalig	Annual Reporting
Naam onderwijsseenheid Alluris	Jaarverslaggeving
Code onderwijsseenheid OSIRIS	Wordt door studievoortgang aangeleverd
Code onderwijsseenheid Alluris	ILS-Ec3-02 en ILS-Ec2-24
Onderwijsperiode	Semester 1, periode 1 (voor de 3e jaars studenten) Semester 2, periode 4 (voor de 2e jaars studenten) <i>NB: In 2022/2023 zal de OWE Jaarverslaggeving verhuizen van het 3e naar het 2e jaar. Dit betekent dat studenten in jaar 2 deze OWE in jaar 2 gaan doen in studiejaar 2022/2023. De 3e jaars studenten hebben in hun 2e jaar op dat moment de vrije ruimte al gedaan in studiejaar 2021/2022 en volgen de OWE Jaarverslaggeving daarom in periode 1 van 2022/2023.</i>
Intekenen onderwijs	Voor al het onderwijs in periode 3 en 4 moet je je inschrijven, ook als het onderwijs doorloopt vanaf bijvoorbeeld periode 1 of 2. Zie Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS' voor meer informatie.
Studiepunten	2,5 studiepunten
Studielaast in uren	70 klokuren
Onderwijstijd (contacturen)	Contacttijd: 7 weken à 4 lessen per week = 21 klokuren
Ingangseisen onderwijsseenheid (in categorieën)	-
Inhoud en organisatie	
Algemene omschrijving	In het rooster kun je het contactonderwijs vinden onder code JAARVS-WC. Ondersteunde informatie vind je op OnderwijsOnline via de site: AE-EC-VT-Jaarverslag-2223. <i>Disclaimer: vanwege de maatregelen die genomen zijn en/of worden als gevolg van COVID19, kan het zijn dat een aantal onderwijsleeractiviteiten niet fysiek op de HAN plaats kan vinden. Dat hangt natuurlijk af van maatregelen vanuit onze regering en de beslissingen van ons College van Bestuur en het Academienagement die daaruit voortvloeien. Bij dit onderwijsarsenaal maken we, als de COVID19-maatregelen daarom vragen, zo nodig gebruik van digitaal onderwijs op afstand als alternatief voor het bovengenoemde contactonderwijs via MS Teams. Om lid te worden van de MS Teams-site die we op zulke momenten inzetten, kun je in MS Teams naar de optie "Join a team with a code" gaan en gebruik je aldaar de code: dozofej.</i> In deze onderwijsseenheid staan de volgende doelen centraal: De student kan vanuit theoretische kennis het verband tussen balans, winst- en verliesrekening, investeringsbegroting, exploitatiebegroting en kasstroomoverzicht aangeven. De student kan vanuit theoretische kennis overzichten opstellen van kasstromen uit operationele, financiële en investeringsactiviteiten. De student kan vanuit theoretische kennis de relevante belastingen voor een organisatie noemen (inkomstenbelasting, vennootschapsbelasting, dividendbelasting, omzetbelasting, kostprijsverhogende belastingen). De student kan vanuit theoretische kennis aangeven: 1. aan welke eisen de externe verslaggeving moet voldoen (IFRS, wet op de jaarrekening); 2. wat het verschil is tussen een enkelvoudige en een geconsolideerde jaarrekening;

	3. wat het belang is van externe verslaggeving voor de diverse stakeholders; 4. welke grondslagen worden gehanteerd bij het opstellen van de jaarrekening; 5. welke grondslagen kunnen worden toegepast bij het waarderen van activa waaronder voorraadwaardering en de wettelijke reserve. De student kan economische procedures hanteren waarmee, vanuit theoretische kennis, gegevens met elkaar in verband worden gebracht die een uitspraak doen over: 1. liquiditeit (in elk geval: current ratio, quick ratio, nettowerkkapitaal); 2. solvabiliteit (in elk geval: EV/VV en debt ratio); 3. rentabiliteit (in elk geval REV, RTV, RVV en de hefboomwerking); en deze informatie met beschikbare gegevens binnen en buiten de eigen organisatie beoordelen. De student heeft kennis en inzicht in overname, fusie, deelnemingen, goodwill en consolidatie en kan dit toepassen op het jaarverslag en de gevolgen voor de balans en resultatenrekening analyseren. De student kan vanuit theoretische kennis redenen voor fusie of overname en de consequenties hiervan voor interne en externe stakeholders beschrijven. Ten aanzien van de leerlijn leren lesgeven met ICT wordt er in deze onderwijseenheid passief aandacht besteed aan het tijd- en plaatsonafhankelijk leren via het raadplegen van online beschikbaar gestelde videomaterialen.	
Eindkwalificaties (beoogde leerresultaten)	Vakinhoudelijke bekwaamheid op niveau-2: de student: beheerst de binnen de eigen opleiding aangeboden vakkennis in de hoofdfase én de leerstof van de onderwijsactiviteiten die hij verzorgt.	
Vakkennisbasis economie	Domein(en)	Subdomein(en)
	Domein 9: Corporate Finance	9.1 Vermogens- en kapitaalstructuur
	Domein 10: Financial Accounting	10.1: Financial Statements 10.2: Winst- en vermogensvraagstukken 10.3: Externe jaarverslaggeving 10.4: Financiële analyse
Samenhang	Deze onderwijseenheid is een onderdeel van de bedrijfseconomische leerlijn. De inhouden zijn o.a. gerelateerd aan de volgende beroepscontexten: Bovenbouw vmbo de profielen economie & ondernemen, dienstverlening en producten, horeca, bakkerij en recreatie MBO: kwalificatiedossiers van ondernemerschap/retail, assistent-manager internationale handel, verkoopspecialist	
Deelnameplicht onderwijs	Niet van toepassing	
Maximum aantal deelnemers	De ideale groepsgrootte is 25 studenten. Om organisatorische redenen kan hier in voorkomende gevallen van worden afgeweken.	
Activiteiten en/of werkvormen	In het college wordt vooral aandacht besteed aan de uitleg, verwerking en toepassing van de leerstof. Hiertoe worden verschillende werkvormen ingezet. Studenten ontvangen ontwikkelingsgerichte feedback van docenten en medestudenten.	
Verplichte literatuur / Beschrijving 'leerstof'	Blommaert, A., & Blommaert, I. <i>Bedrijfseconomische analyses</i> . Groningen: Noordhoff. Blommaert, A., & Blommaert, I. <i>Bedrijfseconomische analyses, opgaven</i> . Groningen: Noordhoff. Van Heeswijk, G., Bouman, D., & Stienstra, S. <i>Boekhouden voor het HBO, deel 2</i> . Amsterdam: Boom. Van Heeswijk, G., Bouman, D., & Stienstra, S. <i>Boekhouden voor het HBO, deel 2, opgaven</i> . Amsterdam: Boom.	
Verplichte software / verplicht materiaal	Niet van toepassing	
Eigen financiële bijdrage	Niet van toepassing	
Tentaminering		
Naam Nederlandstalig	Kennistoets Jaarverslaggeving	
Naam Engelstalig	Knowledge test Annual Reporting	
Code OSIRIS	Wordt door studievoortgang aangeleverd	
Naam en code Alluris	Kennistoets Jaarverslaggeving KT JV	
Beoordelingscriteria of leeruitkomsten	De student beheerst bij de kennistoets de inhouden en vaardigheden zoals omschreven bij de algemene omschrijving. De beoordelingscriteria zijn gebaseerd op de doelen en de toetsmatrijs. Deze zijn nader gespecificeerd en gepubliceerd op OnderwijsOnline bij dit tentamen.	

Vorm(en) tentamen en deeltentamens	Schriftelijk tentamen
Weging deeltentamen	1
Minimaal oordeel	≥5,5
Tentamenmomenten	Kans 1 in periode 4 en Kans 2 in periode 4 (voor 2e jaars studenten) Kans 1 in periode 1 en Kans 2 in periode 2 (voor 3e jaars studenten)
Aantal examinatoren	1 of 2
Toegestane hulpmiddelen	Niet-programmeerbare rekenmachine Pen Kladpapier
Wijze van aanmelden voor (deel)tentamen-gelegenheid / aanmeldingstermijn t/m 31 januari 2023	Dit tentamen wordt georganiseerd door het tentamenbureau. De student dient zich in te schrijven via een inschrijfsite (een link staat op OnderwijsOnline). De inschrijfperiode wordt gepubliceerd op de inschrijfsite. Indien een student niet is ingeschreven, kan ook niet worden deelgenomen aan het tentamen. Om aan het tentamen deel te kunnen nemen, dient de student een geldige collegekaart of identiteitsbewijs te kunnen tonen aan de surveillant of examiner. Deze wijze van aanmelden geldt tot en met 31 januari 2023.
Intekenen en uittekenen voor (deel)tentamen-gelegenheden vanaf 1 februari 2023	Indien het tentamen plaatsvindt in periode 3 of 4, zie voor meer informatie over intekenen Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS'.
Nabespreking en inzage	Conform regelgeving in OER. In het rooster kun je de inzagemomenten vinden onder code INZAGE-WC.

Algemene informatie	
Naam onderwijsseenheid lang Nederlandstalig	Integraal handelen 2 (jaar 3)
Naam onderwijsseenheid lang Engelstalig	Integrated performance in professional practice 2 (year 3)
Naam onderwijsseenheid kort Nederlandstalig	Integraal handelen 2 (jaar 3)
Naam onderwijsseenheid kort Engelstalig	Integrated performance in professional practice 2 (year 3)
Naam onderwijsseenheid Alluris	Integraal handelen 2 (jaar 3)
Code onderwijsseenheid OSIRIS	Wordt door studievoortgang aangeleverd
Code onderwijsseenheid Alluris	ILS-EC3-IH
Onderwijsperiode	Semester 1, leerjaar 3
Studiepunten	22,5
Studielast in uren	630 uur totaal
Onderwijstijd (contacturen)	Werkplekieren: 260 uur, 2 dagen per week Onderwijskunde (GKB 9) & vakdidactiek 3 (140 uur) Drama 3 (20 uur) Vakdidactiek: 14 weken à 3 lesuren per week = 32 klokuren (+ zelfstudietijd)
Ingangseisen OWE (in categorieën)	Om te kunnen starten met wpl 2 leerjaar 3, moet je WPL2 leerjaar 2 hebben afgerond met een voldoende en er moet groen licht gegeven zijn vanuit de opleiding.
Inhoud en organisatie	
Algemene omschrijving	<i>Tijdens dit semester wordt er intensief samengewerkt tussen drama, onderwijskunde, vakdidactiek en het werkplekieren.</i> Werkplekieren Tijdens werkplekieren breng je theorie in praktijk en gebruik je de praktijk om theoretische verdieping te zoeken. Door steeds meer te oefenen in het ontwikkelen en uitvoeren van onderwijs ontdek je wat voor een docent je wilt zijn. Tijdens het werkplekieren werkt de student aan de vier bekwaamheidsgebieden. Op de website van Bureau Extern, klik hier, is de informatie te vinden over de wijze van waarop de plaatsen voor Werkplekieren worden toegekend. Onderwijskunde (GKB 9): De student heeft kennis van de zorgstructuur in de school en de meest voorkomende leerproblemen, gedragsproblemen en stoornissen en de comorbiditeit. Hij/zij kan hiermee rekening houden in zijn didactische keuzes en pedagogisch handelen in de klas. De student kent de beroepsethiek rondom o.a. de meldplicht en de grens tussen de taken van een docent, de taken van een mentor/SLB'er en het doorverwijzen naar een hulpverlener. De student is in staat om groepsprocessen te analyseren middels een sociogram, hier conclusies uit te trekken en dit als basis mee te nemen voor zijn/haar didactisch handelen om daarmee het klassenklimaat positief te beïnvloeden. Hij/zij baseert dit handelen en de keuzes o.b.v. wetenschappelijke literatuur en betreft deze literatuur systematisch in zijn/haar reflecties op zijn/haar handelen. De student heeft kennis van 'cultuur' als begrip en is in staat interculturele communicatie (Hofstede etc.) in te zetten (o.a. het TOPOI-model). De student heeft kennis van de verschillende gespreksvormen én gesprekstechnieken. Hij/zij heeft geoefend met deze vormen en technieken en is in staat deze toe te passen in de praktijk. De student heeft hierbij oog voor écht luisteren, samenvatten, doorvragen, gebruik maken van stiltes en laat in het gesprek ruimte voor de inbreng van de leerling/student. Hij/zij stimuleert de leerling/student om zelf met/tot oplossingen te komen. De student heeft zicht op de kwaliteitszorg van de school. Hij/zij weet hoe kwaliteit geborgd wordt en kan een actieve bijdrage aan leveren aan de kwaliteit van het onderwijs. Drama 3: Hoe kan ik mijn leraarschap invullen deel 2

	In de lessenreeks komen verschillende toepassingen aan bod waarin het inzetten van dramawerkvormen en interactie in educatieve situaties onderzocht worden. Drama als didactisch instrument, daar moet ervaring mee opgedaan worden, willen studenten dit in hun praktijk ook daadwerkelijk kunnen toepassen. De student ervaart hoe drama activiteiten een positief leer- en leefklimaat kunnen versterken. De student wordt gevraagd om zijn methodeboek te verlaten en op zoek te gaan naar andere vormen en manieren om zijn docentschap te verrijken. Er worden spelvormen aangeboden om actuele thema's uit de belevingswereld van de leerling te verkennen. Bij dit alles staat de ontwikkeling van de creativiteit en flexibiliteit van de student in de praktijk centraal. VDVT12: Vakdidactiek Ontwerpen van Beroepsonderwijs In het rooster kun je dit deel van deze onderwijseenheid vinden onder code VDVT12-WC. De leeromgeving in OnderwijsOnline heet AE-EC-VT-VD-OntwerpBO-2223 en de MS Teamsomgeving die in geval van afstandsonderwijs gebruikt kan worden, is te bereiken via de code xmfgj4d. Het centrale leerdoel van dit deel van deze onderwijseenheid is dat de student vaardig is tot het ontwikkelen van een leerarrangement voor het aanleren van een economisch werkproces binnen het middelbaar beroepsonderwijs. Hiertoe formuleert de student ontwerpprincipes die gebaseerd zijn op een literatuur- en praktijkonderzoek naar 1) de didactische uitdagingen van het beroepsgerichte deel van het beroepsonderwijs en 2) twee modellen (4C/ID en hybride leren). De student kan het leerarrangement en de achterliggende ontwerpprincipes presenteren aan medestudenten waarbij de student in staat is peerfeedback te geven en te ontvangen. Een specificatie van de beoordelingsdimensies en beoordelingscriteria is te vinden in de studiewijzer bij het onderdeel 'tentaminering' in de digitale leeromgeving en bestaat, onder meer uit: Een consistente beschrijving van aanleiding, doel, hoofd- en deelvragen en kloppen met de doelstelling van de studie Een overzichtelijke en navolgbare beschrijving van inzichten vanuit de theorie over 4C/ID en hybride leren, een getranscribeerd interview met een beroepsbeoefenaar en een werkproces (kwalificatiedossier en de praktijk) Een conclusie waarin de hoofd en deelvragen helder worden beantwoord vanuit de resultaten van het onderzoek zodat duidelijk wordt wat de leidende ontwerpprincipes zijn Een concreet ontworpen leerarrangement, volgens inzichten uit 4C/ID en Hybride Leeromgeving voor een week waarin een economisch werkproces centraal staat, dat voldoet aan de theoretische uitgangspunten en dat is geplaatst in een module/leerlijn van de opleiding waarvoor ontworpen is De uitwerking van een afzonderlijke leertaak, die een onderdeel is van het leerarrangement van een week, is concreet beschreven en er is onderbouwd aangegeven hoe de ontwerpprincipes terugkomen in de leertaak Een duidelijke presentatie van het ontworpen leerarrangement met verantwoording vanuit de ontwerpprincipes Relevante vragen/discussiepunten t.a.v. de gegeven presentatie worden in een co-referaat naar voren gebracht. Ten aanzien van de leerlijn leren lesgeven met ICT wordt er in deze onderwijseenheid actief aandacht besteed aan het zoeken van elektronische bronnen en het coderen van interviews.
Eindkwalificaties (beoogde leerresultaten)	In deze onderwijseenheid wordt er gewerkt aan de bekwaamheidseisen: Onderwijskunde (GKB 9) & werkplekleren: Brede professionele basis Kan samenwerken met medestudenten, begeleiders en collega's in de school om zijn/haar eigen handelen te verbeteren en bij te dragen aan de kwaliteit van het onderwijs. Heeft aantoonbare kennis over de laatste ontwikkelingen in het voortgezet en middelbaar beroepsonderwijs. Kan op effectieve wijze zoeken naar bronnen, deze beoordelen op bruikbaarheid en de verkregen bronnen onderling vergelijken en gebruiken. Kan op basis van opgedane inzichten of onderzoeksresultaten zijn eigen handelen in de praktijk verbeteren.

	Kan reflecteren op zijn eigen handelen en kan op basis daarvan handelingsalternatieven benoemen en toepassen. Pedagogisch bekwaam Heeft kennis over hoe je groepsprocessen kunt sturen en begeleiden en hoe hij als leraar kan bijdragen aan groepsvorming. Heeft kennis van mogelijke ondersteuningsbehoeften van veel voorkomende ontwikkelings- en gedragsproblemen en –stoornissen. Heeft kennis van de (loopbaan)begeleidingsstructuur in de school. Heeft kennis van de zorgstructuur op de eigen school en kent de verschillende actoren. Kan de sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerlingen in de klas én de groep ondersteunen Kan leer-/ontwikkelings-, gedragsproblemen en stoornissen signaleren en houdt hier rekening mee in zijn onderwijsactiviteiten en begeleiding. Kan zijn pedagogisch handelen verantwoorden, hierop kritisch reflecteren en mogelijke handelingsalternatieven benoemen. Kan zijn pedagogisch handelen afstemmen met collega's in de school. Vakdidactisch bekwaam Stemt de keuze en uitvoering van onderwijsactiviteiten af op de beginsituatie van de individuele leerlingen in de groep. Kan leerproblemen signaleren en bespreken met zijn begeleiders. VDVT12: Vakdidactiek Ontwerpen van Beroepsonderwijs: Vakdidactische bekwaamheid op niveau-2: de student: kent verschillende didactische leer- en werkvormen en weet welke bruikbaarheidscriteria hieronder liggen. heeft vakdidactisch kennis passend bij de doelen van het eigen vakgebied en het type onderwijs waarin hij werkzaam is. kan een lessenreeks/reeks van onderwijsactiviteiten ontwerpen en maakt hierbij waar wenselijk gebruik van ICT-middelen. kan zijn didactische keuzes bespreken met collega's of andere deskundigen en kan op basis daarvan zijn handelen waar nodig bijstellen. kan in reflecties de inhoud en didactische aanpak uitleggen en verantwoorden. Brede professionele basis op niveau-2: de student: kan op effectieve wijze zoeken naar bronnen, deze beoordelen op bruikbaarheid en de verkregen bronnen onderling vergelijken en gebruiken. kan op basis van opgedane inzichten of onderzoeksresultaten zijn eigen handelen in de praktijk verbeteren. kan reflecteren op zijn eigen handelen en kan op basis daarvan handelingsalternatieven benoemen en toepassen.	
Samenhang	Deze onderwijseenheid maakt deel uit van de generieke leerlijn. De leerlijn is gebaseerd op de landelijk vastgestelde generieke kennisbasis.	
Kennisbases	Domein	Concept(en)
Generieke kennisbasis	A4: Leer- en motivatieprocessen	<i>Leerproblemen/stoornissen</i>
	A5: Begeleiden van leerprocessen	<i>Ondersteuning ICT bij leerprocessen (sociogram inzetten)</i> <i>Klassenmanagement (n.a.v. sociogram).</i>
	A7: Ontwerpen van onderwijs	Methodisch ontwerpen van leerarrangementen
	B1: School als pluriforme maatschappij	Cultuur als begrip Oriëntatie en culturele bepaaldheid
	B2: Pedagogische functie van school	<i>Functie van het onderwijs</i> <i>Schoolbeleid</i> <i>Sociale veiligheid</i> <i>Relatie tussen school en thuis</i>
	B3: Pedagogisch klimaat in school en klas	<i>Waardengericht onderwijs (omgaan met) diversiteit</i> <i>Interculturele communicatie (o.a. TOPOI model)</i> <i>Veilig leerklimaat</i> <i>Groepsdynamische processen</i>
	B4: Leerlingbegeleiding	<i>Begeleiding gericht op de leerloopbaan</i> <i>Begeleiden in de zorgstructuur</i> <i>Communicatie</i>

		<i>Gespreksvaardigheden</i> <i>Soorten en functies van begeleidingsgesprekken</i>
B5: Ontwikkelingstheorieën		<i>Gedrag- en ontwikkelingsstoornissen (incl. comorbiditeit, verschil probleem-stoornis etc.)</i>
C2: Werken in de schoolorganisatie		<i>Schoolcultuur en organisatie</i> <i>Professionele ruimte</i> <i>Samenwerken in teams</i> <i>Kwaliteitszorg op school</i>
C3: Persoonlijke professionele ontwikkeling		Beroepsstandaard Professionalisering Reflectie Professionele geletterdheid
C4: Onderzoekend vermogen		<i>Kennis uit wetenschappelijk onderzoek toepassen</i> <i>Praktijkonderzoek uitvoeren</i> <i>Informatievaardigheden</i>
C5: Professionele identiteit		Biografie Persoonlijke onderwijsvisie Beroepsethiek (Vb. meldplicht & grens docent en hulpverlener)
Vakkennisbasis Economie	Domein 16: Vakdidactiek economie	16.1: Oriëntatie op economie in het tweedegraads werkveld 16.2: Vakspecifieke didactiek 16.3: Ontwerper en beoordelaar van samenhangende leerarrangementen
Deelnameplicht onderwijs	Onderwijskunde: Voor de lessen onderwijskunde geldt dezelfde participatieregeling als die van de opleiding waarvoor je bent ingeschreven. VDVT12: Vakdidactiek Ontwerpen van Beroepsonderwijs: Vanwege de aard van de bijeenkomsten geldt een aanwezigheidsverplichting. De didactische kant van het lesgeven leer je niet (of in elk geval niet uitsluitend) door er individueel over te lezen, maar door het in de les te doen en er met elkaar over in dialoog te gaan en vaardigheden, kennis en ervaringen uit te wisselen.	
Maximum aantal deelnemers	n.v.t.	
Activiteiten en/of werkvormen	(Werk)colleges waarin theorie wordt afgewisseld met praktische oefeningen en verwerkingsopdrachten.	
Verplichte literatuur / Beschrijving 'leerstof'	Onderwijskunde: Geerts, W., & Van Kralingen, R. <i>Handboek voor leraren</i> (3e druk). Bussum: Coutinho. Horeweg, A. <i>Gedragsproblemen in de klas in het voortgezet onderwijs</i>. Houten: Lannoo-campus. Nauta, P., Giesing, M. <i>Leerlingen met een specifieke hulpvraag</i>. Uitgeverij: Nauta en Giesing. Nunez, C., Nunez, R., & Popma, L. <i>Interculturele communicatie</i>. Assen: Van Gorcum. VDVT12: Vakdidactiek Ontwerpen van Beroepsonderwijs: In de digitale leeromgeving "OnderwijsOnline" staan per week de materialen waarnaar in de studiewijzer wordt verwezen, waaronder: Bruijn, E. de, & Nieuwenhuis, A. (2014). Over grenzen: Pedagogisch-didactische aspecten van het opleiden voor beroepsuitoefening. <i>Pedagogische Studiën</i>, (91), 3-7. Claessens, B., (2015). Project met een grote impact. <i>Profiel</i>, (2), 20, 21,23. Claessens, B., (2015). De crux: begin op tijd. Operatie herziene kd's bij Handel & Mode. <i>Profiel</i> (4), 16-17. Glaudé, M., Berg, J. van de, Verbeek, F., & Bruijn, E. de. (2011). <i>Pedagogisch-didactisch handelen van docenten in het middelbaar beroepsonderwijs: Literatuurstudie</i>. 's-Hertogenbosch: ECBO. Hybride Alliantie. (2016). <i>Hybride magazine: Leren in een hybride leeromgeving</i>. Hoogveld, B., Janssen-Noordman, A., & Merrienboer J. van (Eindred.). (2011). <i>Innovatief onderwijs in de praktijk: Toepassingen van het 4C-ID-model</i>. Groningen/Houten: Noordhoff Uitgevers. Leenaarts-Gunnewijk, E. et al. (2019). Ontwerpinstrument MBO. Nijmegen: HAN. Korenhof, M. (2016). <i>Met 4C-ID-model logistiek medewerker opleiden in het MBO. Onderwijsinnovatie</i>. Heerlen: Open Universiteit.	

	Leraar 24. Dossier: Middelbaar beroepsonderwijs. Zitter, I., & Hoeve, A. (2012). <i>Hybride leeromgevingen: Het verweven van leer-en werkprocessen</i>. 's Hertogenbosch: ECBO. Zitter, I., & Hoeve, A. (2016). <i>Van losse ingrediënten naar smakelijk gerecht: Een ontwerpgericht onderzoek naar een hybride leeromgeving in het horecaonderwijs</i>. 's-Hertogenbosch: ECBO.
Verplichte software / verplicht materiaal	n.v.t.
Eigen financiële bijdrage	n.v.t.
Tentaminering	
Naam Nederlandstalig	Werkplekieren 2 (jaar 3)
Naam Engelstalig	Workplace Learning 2 (year 3)
Code OSIRIS	Wordt via studievoortgang aangeleverd
Naam en code Alluris	Werkplekieren 2 (jaar 3) Beo wpl2 jr3
Beoordelingscriteria of leeruitkomsten	De student laat in zijn handelen bij WPL2 zien dat hij de drie bekwaamheidseisen én de professionele basis op niveau 2 zoals beschreven in de Handleiding Werkplekieren op voldoende niveau heeft aangetoond.
Vorm(en) tentamen en deeltentamens	Dossier en gesprek
Weging deeltentamen	2
Minimaal oordeel	6,0
Tentamenmomenten	Er is 1 tentamenmoment. Dit wordt in overleg met de student aan het einde van WPL2 (jaar 3) gepland, periode 2. Voor het afsluiten van het onderdeel WPL van deze owe staat 1 beoordelingsmoment gepland. In de aanloop naar dit tentamenmoment wordt tijdens de gesprekkencyclus op verschillende momenten, waaronder minimaal de tussenbeoordeling, formatieve feedback geborgd, zodat de student steeds weet waar hij staat t.o.v. de te behalen leeruitkomsten voor werkplekieren. De student krijgt voldoende ontwikkelingsmogelijkheden om te voldoen aan de beoordelingscriteria en eindkwalificaties van het tentamen van deze owe. Eventueel kan bij twijfel het beoordelingsmoment worden opgeschort, indien werkplekbegeleiders en student gezamenlijk van mening zijn dat de student met een korte verlenging van enkele weken wél aan de eindkwalificaties zal kunnen voldoen.
Aantal examinatoren bij individuele tentamenvorm	1 of 2
Toegestane hulpmiddelen	n.v.t.
Wijze van aanmelden voor (deel)tentamen-gelegenheid / aanmeldingstermijn t/m 31 januari 2023	Indien het tentamen (bijvoorbeeld een kennistoets) georganiseerd wordt door het tentamenbureau dient de student zich in te schrijven via een inschrijfsite (een link staat op OnderwijsOnline). De inschrijfperiode wordt gepubliceerd op de inschrijfsite. Indien het gaat om een andere vorm van toetsing informeert de examinator de studenten over de wijze van inschrijving, aanmelding en de aanmeldingstermijn. Indien een student niet is ingeschreven, kan ook niet worden deelgenomen aan het tentamen. Om aan het tentamen deel te kunnen nemen dient de student een geldige collegekaart of identiteitsbewijs te kunnen tonen aan de surveillant of examinator.
Intekenen en uittekenen voor (deel)tentamen-gelegenheden vanaf 1 februari 2023	Indien het tentamen plaatsvindt in periode 3 of 4, zie voor meer informatie over intekenen Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS'.
Nabespreking en inzage	Conform regelgeving in OER.
Tentamen	
Naam Nederlandstalig	Dossier Onderwijskunde
Naam Engelstalig	Portfolio: Educational Theory
Code OSIRIS	Wordt via studievoortgang aangeleverd
Naam en code Alluris	Dossier Onderwijskunde DS OWK
Beoordelingscriteria of leeruitkomsten	Het dossier bestaat uit drie deeltaken. De eerste taak bestaat uit het maken en analyseren van een sociogram. Van daaruit wordt via een lessenserie (vakdidactiek) een plan van aanpak ter verbetering van het leef- en of werkklimaat van de groep gemaakt. De tweede taak is het geven van een miniles op het gebied van gedrags-

	en leerproblemen. De derde taak bestaat uit het vergaren en verwerken van peerfeedback op het gebied van gespreksvaardigheden. In leerjaar 3 wordt de student, afhankelijk van het subdomein, met name beoordeeld op het niveau van het begrijpen/herkennen en het toepassen in eenvoudige en complexe situaties.
Vorm(en) tentamen en deeltentamens	Leertaken
Weging deeltentamen	1
Minimaal oordeel	5,5
Tentamenmomenten	P2, P3
Aantal examinatoren bij individuele tentamenvorm	1
Toegestane hulpmiddelen	N.v.t.
Wijze van aanmelden voor (deel)tentamen-gelegenheid / aanmeldingstermijn t/m 31 januari 2023	Indien het tentamen (bijvoorbeeld een kennistoets) georganiseerd wordt door het tentamenbureau dient de student zich in te schrijven via een inschrijfsite (een link staat op OnderwijsOnline). De inschrijfperiode wordt gepubliceerd op de inschrijfsite. Indien het gaat om een andere vorm van toetsing informeert de examinator de studenten over de wijze van inschrijving, aanmelding en de aanmeldingstermijn. Indien een student niet is ingeschreven, kan ook niet worden deelgenomen aan het tentamen. Om aan het tentamen deel te kunnen nemen dient de student een geldige collegekaart of identiteitsbewijs te kunnen tonen aan de surveillant of examinator.
Intekenen en uittekenen voor (deel)tentamen-gelegenheden vanaf 1 februari 2023	Indien het tentamen plaatsvindt in periode 3 of 4, zie voor meer informatie over intekenen Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS'.
Nabespreking en inzage	Conform regelgeving in OER.
Tentamen	
Naam Nederlandstalig	Leertaak Ontwerpen van Beroepsonderwijs
Naam Engelstalig	Practical assignment Designing Vocational Education
Code OSIRIS	Wordt door studievoortgang aangeleverd
Naam en code Alluris	Leertaak Ontwerpen van Beroepsonderwijs LT OntwerpBO
Beoordelingscriteria of leeruitkomsten	De student beheerst bij de leertaak van VDVT12: Vakdidactiek Ontwerpen van Beroepsonderwijs de inhoud en vaardigheden zoals omschreven bij de algemene omschrijving. De beoordelingscriteria zijn gebaseerd op de doelen en de toetsmatrijs. Deze zijn nader gespecificeerd en gepubliceerd op OnderwijsOnline bij dit tentamen.
Vorm(en) tentamen en deeltentamens	Leertaak
Weging deeltentamen	1
Minimaal oordeel	≥5,5
Tentamenmomenten	Kans 1 in periode 2 Kans 2 in periode 3
Aantal examinatoren	1 of 2
Toegestane hulpmiddelen	Niet van toepassing
Wijze van aanmelden voor (deel)tentamen-gelegenheid / aanmeldingstermijn t/m 31 januari 2023	Dit tentamen wordt <u>niet</u> georganiseerd door het tentamenbureau. De examinator informeert zelf de studenten over de wijze van inschrijving, aanmelding en de aanmeldingstermijn en indien van toepassing de inleverprocedure van schriftelijke producten en/of videomaterialen via de inleverapplicatie (HANDIN). Dit gebeurt vaak via de studiewijzer op OnderwijsOnline. Deze wijze van aanmelden geldt tot en met 31 januari 2023.
Intekenen en uittekenen voor (deel)tentamen-gelegenheden vanaf 1 februari 2023	Indien het tentamen plaatsvindt in periode 3 of 4, zie voor meer informatie over intekenen Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS'.
Nabespreking en inzage	Conform regelgeving in OER. In het rooster kun je de inzagemomenten vinden onder code INZAGE-WC.
Tentaminering	
Naam Nederlandstalig	Integrale toets niveau 2

Naam Engelstalig	Integrated Performance 2
Code OSIRIS	Wordt via studievoortgang aangeleverd
Naam en code Alluris	Integrale toets niveau 2 IH2
Beoordelingscriteria of leeruitkomsten	In deze onderwijseenheid wordt er gewerkt aan de volgende eindkwalificaties op niveau 2: Brede professionele basis • kan samenwerken met medestudenten, begeleiders en collega's in de school om zijn/haar eigen handelen te verbeteren en bij te dragen aan de kwaliteit van het onderwijs. • kan experimenteren met innovatieve ict-toepassingen in het onderwijs en deelt zijn/haar ervaringen met anderen. • heeft aantoonbare kennis over de laatste ontwikkelingen in het voortgezet en middelbaar beroepsonderwijs. • kan onder begeleiding een praktijkvraagstuk onderzoeken en resultaten gebruiken in zijn praktijk. • kan op effectieve wijze zoeken naar bronnen, deze beoordelen op bruikbaarheid en de verkregen bronnen onderling vergelijken en gebruiken. • kan op basis van opgedane inzichten of onderzoeksresultaten zijn eigen handelen in de praktijk verbeteren. • kan reflecteren op zijn eigen handelen en kan op basis daarvan handelingsalternatieven benoemen en toepassen. Pedagogisch bekwaam • heeft kennis van de ontwikkeling van de adolescent en zijn leer- en belevingswereld • Kan zijn pedagogisch handelen in de voorbereiding van onderwijsactiviteiten en begeleiding toelichten en hier achteraf op reflecteren. • heeft kennis van ontwikkelingstheorieën en gedragswetenschappelijke theorie die voor zijn eigen onderwijspraktijk relevant zijn. • heeft kennis over hoe je groepsprocessen kunt sturen en begeleiden en hoe hij als leraar kan bijdragen aan groepsvorming. • kan een veilige sfeer creëren om te kunnen leren • kan tijdens onderwijsactiviteiten gewenst gedrag aangeven, grenzen stellen en daar consequenties aan verbinden en die verantwoorden. • kan leerlingen motiveren tot leren door de leerlingen waardierend te stimuleren. • kan de sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerlingen in de klas én de groep ondersteunen. • kan zijn pedagogisch handelen afstemmen met collega's in de school. heeft een visie ontwikkeld m.b.t. zijn pedagogisch handelen. Vakdidactisch bekwaam • heeft vakdidactische kennis passend bij de doelen van het eigen vakgebied en het type onderwijs waarin hij werkzaam is. • kan op basis van een didactisch analysemodel een lesvoorbereiding uitwerken en de hierin gemaakte keuzes verantwoorden. • kan passende toetsen, met waar nodig een formatieve/summatieve functie, kiezen en de gemaakte keuze verantwoorden. • kan een lessenreeks/reeks van onderwijsactiviteiten ontwerpen en maakt hierbij waar wenselijk gebruik van ict-middelen. • neemt tijdens (onderwijs)activiteiten de leiding over de groep door contact te maken met de leerlingen, regie te houden en de leerlingen aan te sturen (continu signaal). • kan aan de leerlingen de verwachtingen en doelen van de onderwijsactiviteit uitleggen door deze betekenisvol te maken • kan leerlingen door zijn eigen actieve houding motiveren tot leren. • kan de leerstof op een begrijpelijke en aansprekende manier uitleggen en legt uit welke keuzes hij hierin heeft gemaakt. • stemt de keuze en uitvoering van onderwijsactiviteiten af op de beginsituatie van de individuele leerlingen in de groep.

	- kan de groep leerlingen tijdens onderwijsactiviteiten monitoren en ondersteunen bij de uitvoering van hun taak en stemt hierbij af op de individuele behoefte van de leerlingen. Vakinhoudelijk bekwaam - laat zien de kennis te beheersen van de inhoud die in de onderwijsactiviteiten behandeld wordt. - Beheerst de binnen de eigen opleiding aangeboden vak kennis op niveau 2 én de leerstof van de onderwijsactiviteiten die hij verzorgt.
Vorm(en) tentamen en deeltentamens	Gesprek over portfolio/dossier In de integrale toets worden studenten getoetst op het in samenhang toepassen van kennis, inzicht en vaardigheden bij het uitvoeren van beroepstaken. De student wordt beoordeeld op volledigheid van het portfolio/dossier op niveau 2. De student heeft alle verplichte onderdelen zoals beschreven in de handleiding van de opleiding in de toetsing opgenomen. De student bewijst de bekwaamheidseisen op niveau 2 ('eindfasebekwaam') te zijn, zoals beschreven in de niveaubeschrijvingen. De beoordelingscriteria zijn uitgewerkt in het beoordelingsformulier van de integrale toets. <i>(NB: het gesprek zoals bedoeld in deeltentamen 'Beo wpl2 jr3' kan organisatorisch op hetzelfde moment plaatsvinden als het gesprek zoals bedoeld in deeltentamen 'IH2')</i>
Weging deeltentamen	1
Minimaal oordeel	6,0
Tentamenmomenten	Kans 1 in periode 2 Kans 2 in periode 3
Aantal examinatoren	1 of 2
Toegepaste hulpmiddelen	n.v.t.
Wijze van aanmelden voor (deel)tentamengelegenheden /aanmeldingstermijn t/m 31 januari 2023	Dit tentamen wordt niet georganiseerd door het tentamenbureau. De examinator informeert zelf de studenten over de wijze van inschrijving, aanmelding en de aanmeldingstermijn en indien van toepassing de inleverprocedure van schriftelijke producten en/of videomaterialen via de inleverapplicatie (HANDIN). Dit gebeurt vaak via de studiewijzer op OnderwijsOnline. Deze wijze van aanmelden geldt tot en met 31 januari 2023.
Intekenen en uittekenen voor (deel)tentamen-gelegenheden vanaf 1 februari 2023	Indien het tentamen plaatsvindt in periode 3 of 4, zie voor meer informatie over intekenen Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS'.
Nabespreking en inzage	Conform regelgeving in OER

Tentaminering	
Naam Nederlandstalig	Vaardigheidstoets drama 3
Naam Engelstalig	Skills test: Drama 3
Code OSIRIS	Wordt door studievoortgang aangeleverd
Naam en code Alluris	Vaardigheidstoets drama 3 Code: VT Drama3
Beoordelingscriteria of leeruitkomsten	De student toont aan dat hij: - een dramawerkvorm a.d.h.v. vakinhoud kan ontwerpen en begeleiden aan een groep leerlingen; - gesprekstechnieken beheerst in een praktijksituatie; - technieken kan toepassen om het positieve leef – leerklimaat positief te beïnvloeden; - kan reflecteren op zijn ontwikkeling en laat dit zien in een theatrale presentatie.
Vorm(en) tentamen en deeltentamens	Vaardigheidstoets en presentatie
Weging deeltentamen	1
Minimaal oordeel	5,5
Tentamenmomenten	Drama wordt op verschillende momenten in het jaar aangeboden (afhankelijk van de roostering per opleiding). De toetsing wordt aansluitend aan het onderwijs afgenomen. Er zijn 2 tentamenkansen op afspraak.

Aantal examinatoren bij individuele tentamenvorm	1
Toegestane hulpmiddelen	n.v.t.
Wijze van aanmelden voor (deel) tentamengelegenheden/aanmeldingstermijn t/m 31 januari 2023	Dit tentamen wordt niet georganiseerd door het tentamenbureau. De examinator informeert zelf de studenten over de wijze van inschrijving, aanmelding en de aanmeldingstermijn en indien van toepassing de inleverprocedure van schriftelijke producten en/of videomaterialen via de inleverapplicatie (HANDIN). Dit gebeurt vaak via de studiewijzer op OnderwijsOnline. Deze wijze van aanmelden geldt tot en met 31-01-2023
Intekenen en uittekenen voor (deel)-tentamengelegenheden vanaf 1 februari 2023	Indien het tentamen plaatsvindt in periode 3 of 4, zie voor meer informatie over intekenen Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS'.
Nabespreking en inzage	Conform regelgeving in OER

Onderwijseenheid-beschrijvingen JAAR 4 VOLTijd

Algemene informatie	
Naam onderwijseenheid lang Nederlandstalig	Financiële Educatie
Naam onderwijseenheid lang Engelstalig	Financial Education
Naam onderwijseenheid kort Nederlandstalig	Financiële Educatie
Naam onderwijseenheid kort Engelstalig	Financial Education
Naam onderwijseenheid Alluris	Financiële Educatie
Code onderwijseenheid OSIRIS	Wordt door studievoortgang aangeleverd
Code onderwijseenheid Alluris	ILS-Ec657
Onderwijsperiode	Semester 1, periode 1 en 2
Intekenen onderwijs	Voor al het onderwijs in periode 3 en 4 moet je je inschrijven, ook als het onderwijs doorloopt vanaf bijvoorbeeld periode 1 of 2. Zie Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS' voor meer informatie.
Studiepunten	5 studiepunten
Studielaast in uren	140 klokuren
Onderwijstijd (contacturen)	Werkcolleges: 3 lesuren per twee weken: 18 klokuren Zelfstudie: 122 klokuren
Ingangseisen onderwijseenheid (in categorieën)	-
Inhoud en organisatie	
Algemene omschrijving	In het rooster kun je het contactonderwijs vinden onder code FINEDU-WC. Ondersteunde informatie vind je op OnderwijsOnline via de site: AE-EC-VT-FinEdu-2223. <i>Disclaimer: vanwege de maatregelen die genomen zijn en/of worden als gevolg van COVID19, kan het zijn dat een aantal onderwijsleeractiviteiten niet fysiek op de HAN plaats kan vinden. Dat hangt natuurlijk af van maatregelen vanuit onze regering en de beslissingen van ons College van Bestuur en het Academie management die daaruit voortvloeien. Bij dit onderwijsarsenaal maken we, als de COVID19-maatregelen daarom vragen, zo nodig gebruik van digitaal onderwijs op afstand als alternatief voor het bovengenoemde contactonderwijs via MS Teams. Om lid te worden van de MS Teams-site die we op zulke momenten inzetten, kun je in MS Teams naar de optie "Join a team with a code" gaan en gebruik je aldaar de code: 1ghtkgr.</i> Deze onderwijseenheid is onderdeel van de afstudeerrichtingen beroepsonderwijs en algemeen-vormend onderwijs. De student is in staat om het belang van financiële educatie vanuit ervaringen van hemzelf en anderen en actuele literatuur te onderzoeken en op basis daarvan een activiteit binnen de financiële educatie te ontwikkelen, te verantwoorden, uit te voeren, erop te reflecteren en aantoonbaar te delen met vakgenoten. Financiële educatie wordt steeds meer een structureel onderdeel van het schoolcurriculum en is bij de meeste scholen een onderdeel van bestaande vakken en leergebieden. Hoe maak je van leerlingen en studenten verantwoordelijke burgers en hoe leer je ze kritisch na te denken en verantwoordelijkheid bij te brengen voor hun eigen financieel keuzegedrag, financieel handelen wanneer het gaat over hun financiële mogelijkheden? Hoe stimuleer je bewustwording rondom financiële keuzes, hoe stimuleer je denkvermogen en doen vermogen en in hoeverre ben je in onderwijs in staat om financieel keuzegedrag te beïnvloeden? Bij Financiële Educatie wordt er gewerkt aan de volgende thema's van de eindkwalificaties leerlijn 'leren en lesgeven met ICT': • Instrumentele vaardigheden;

	• Informatievaardigheden; • Pedagogisch-didactisch gebruik van ICT.	
Eindkwalificaties (beoogde leerresultaten)	Vakinhoudelijke bekwaamheid op niveau-3: de student: beheerst de kennis zoals vastgelegd in de landelijke vakkenbasis beheerst de leerstof waarvoor hij verantwoordelijk is qua kennis en vaardigheden en kent de theoretische en praktische achtergronden van zijn vak. heeft zich theoretisch en praktisch verdiept in de leerstof voor dat deel van het curriculum waarin hij werkt kent de relatie van de leerstof voor zijn vak met de kerndoelen, eindtermen en eindexamenprogramma's. overziet de opbouw van het curriculum van zijn vak, de plaats van zijn vak in het curriculum van de opleiding en de doorlopende leerlijnen. kan zijn leerlingen duidelijk maken wat de relevantie is van de leerstof voor beroepspraktijk en vervolgonderwijs. Vakdidactische bekwaamheid op niveau-3: de student: heeft zich theoretisch en praktisch verdiept in de vakdidactiek ten behoeve van het type onderwijs en het deel van het curriculum waarin hij werkzaam is. kan de leerlingen met gerichte activiteiten de leerstof laten verwerken, daarbij variatie aanbrengen en bij instructie en verwerking en een gerichte inzet van loopbaanoriëntatie en begeleiding, differentiëren naar niveau en kenmerken van zijn leerlingen. kan zijn didactische aanpak en handelen evalueren, analyseren, bijstellen en ontwikkelen. Pedagogische bekwaamheid op niveau-3: de student: heeft kennis van agogische en pedagogische theorieën en methodieken, die voor zijn onderwijspraktijk relevant zijn en kan die betrekken op zijn pedagogisch handelen. heeft kennis van veelvoorkomende ontwikkelings- en gedragsproblemen en -stoornissen. weet hoe hij zicht kan krijgen op de leefwereld van zijn leerlingen en hun sociaal-culturele achtergrond. Hij weet hoe hij daarmee rekening kan houden in zijn onderwijs. heeft zich theoretisch en praktisch verdiept in de pedagogiek van het type onderwijs en het deel van het curriculum waarin hij werkzaam is. kan vertrouwen wekken bij zijn leerlingen en een veilig pedagogisch klimaat scheppen. De brede professionele basis kan samenwerken met relevante actoren (waaronder ouders) en netwerken binnen en buiten de school om zijn/haar eigen handelen te verbeteren en bij te dragen aan schoolontwikkeling. leert en werkt samen met collega's in het gebruik van ict, participeert in online sociale netwerken en is innovatief in het gebruik van ict kan theorie en praktijk met elkaar verbinden met behulp van vakliteratuur. beschikt over informatievaardigheden; hij is in staat effectief informatie te zoeken en te vinden, de betrouwbaarheid van deze informatie te beoordelen, diverse informatiebronnen te benutten, informatie van diverse bronnen met elkaar te vergelijken en de gevonden informatie te synthetiseren. kan van vrijwel elke ervaring een leerervaring maken door erop te reflecteren en erover te communiceren met anderen. kan informatie, ideeën en oplossingen overbrengen waarbij inhoudelijke communicatie verbonden wordt aan correcte spreek- en presentatietechnieken.	
Vakkennisbasis economie	Domein(en)	Subdomein(en)
	<i>Domein 16: Vakdidactiek economie</i>	<i>16.3: Ontwerper en beoordelaar van samenhangende leerarrangementen</i>
Samenhang	Financiële Educatie is het sluitstuk van de algemene economische leerlijn binnen het curriculum. Een student die alle OWE's van de AE-leerlijn en vakdidactische leerlijn heeft gevolgd beschikt over voldoende basis om zelfsturend en samenwerkend een betekenisvolle invulling te geven aan Financiële Educatie. Deze OWE is o.a. gerelateerd aan de volgende beroepscontexten: Onderbouw vmbo / havo / vwo Bovenbouw vmbo de profielen economie & ondernemen, dienstverlening en producten, horeca, bakkerij en recreatie MBO: kwalificatiedossiers van ondernemerschap/retail, assistent-manager internationale handel, verkoopspecialist.	

Deelnameplicht onderwijs	Aanwezigheid is verplicht voor de verdiepende colleges waarin studenten elkaar peerfeedback geven, de netwerk- en valorisatiebijeenkomsten.
Maximum aantal deelnemers	De ideale groepsgrootte is 25 studenten. Om organisatorische redenen kan hier in voorkomende gevallen van worden afgeweken.
Activiteiten en/of werkvormen	Groepsbijeenkomsten met instructie, inductieve werkvormen, onderzoeksactiviteiten, gastsprekers. Studenten ontvangen ontwikkelingsgerichte feedback van docenten en medestudenten.
Verplichte literatuur / Beschrijving 'leerstof'	Actuele bronnen en literatuur rondom vakinhoud over financial literacy en armoedebestrijding, didactische modellen passend bij financiële educatie, financieel keuzegedrag, neurologische ontwikkelingen hersenen en verleidingen, coachingsmodellen passend bij financiële begeleiding zijn te vinden op OnderwijsOnline.
Verplichte software / verplicht materiaal	Niet van toepassing
Eigen financiële bijdrage	Niet van toepassing
Tentaminering	
Naam Nederlandstalig	Leertaak Financiële Educatie
Naam Engelstalig	Practical assignment Financial Education
Code OSIRIS	Wordt door studievoortgang aangeleverd
Naam en code Alluris	Leertaak Financiële Educatie LT FinEdu
Beoordelingscriteria of leeruitkomsten	Basis voor de beoordeling zijn: • Why, het belang van financiële educatie vanuit verschillende invalshoeken • verantwoording van de totstandkoming van de activiteit • reflectie op activiteit • De opgedane kennis en ervaring wordt aantoonbaar gedeeld met vakgenoten. Uitgewerkte beoordelingscriteria (het beoordelingsmodel inclusief weging en cesuur) zijn te vinden op onderwijsonline.
Vorm(en) tentamen en deeltentamens	Leertaak
Weging deeltentamen	1
Minimaal oordeel	≥5,5
Tentamenmomenten	Kans 1 in periode 2 Kans 2 in periode 3
Aantal examinatoren	1 of 2
Toegestane hulpmiddelen	Niet van toepassing
Wijze van aanmelden voor (deel)tentamen-gelegenheid / aanmeldingstermijn t/m 31 januari 2023	Dit tentamen wordt niet georganiseerd door het tentamenbureau. De examiner informeert zelf de studenten over de wijze van inschrijving, aanmelding en de aanmeldingstermijn en indien van toepassing de inleverprocedure van schriftelijke producten en/of videomaterialen via de inleverapplicatie (HANDIN). Dit gebeurt vaak via de studiewijzer op OnderwijsOnline. Deze wijze van aanmelden geldt tot en met 31 januari 2023.
Intekenen en uittekenen voor (deel)tentamen-gelegenheden vanaf 1 februari 2023	Indien het tentamen plaatsvindt in periode 3 of 4, zie voor meer informatie over intekenen Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS'.
Nabespreking en inzage	Conform regelgeving in OER. In het rooster kun je de inzagemomenten vinden onder code INZAGE-WC.

Algemene informatie		
Naam onderwijsseenheid lang Nederlandstalig	Ondernemerschap	
Naam onderwijsseenheid lang Engelstalig	Entrepreneurship	
Naam onderwijsseenheid kort Nederlandstalig	Ondernemerschap	
Naam onderwijsseenheid kort Engelstalig	Entrepreneurship	
Naam onderwijsseenheid Alluris	Ondernemerschap	
Code onderwijsseenheid OSIRIS	Wordt door studievoortgang aangeleverd	
Code onderwijsseenheid Alluris	ILS-Ec653	
Onderwijsperiode	Semester 1, periode 2	
Intekenen onderwijs	Voor al het onderwijs in periode 3 en 4 moet je je inschrijven, ook als het onderwijs doorloopt vanaf bijvoorbeeld periode 1 of 2. Zie Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS' voor meer informatie.	
Studiepunten	5 studiepunten	
Studielast in uren	140 klokuren	
Onderwijstijd (contacturen)	Contacttijd: 7 weken à 4 lesuren per week = 21 klokuren	
Ingangseisen onderwijsseenheid (in categorieën)	-	
Inhoud en organisatie		
Algemene omschrijving	In het rooster kun je het contactonderwijs vinden onder code ONDSCH-WC. Ondersteunde informatie vind je op OnderwijsOnline via de site: AE-EC-VT-OndSchap-2223. <i>Disclaimer: vanwege de maatregelen die genomen zijn en/of worden als gevolg van COVID19, kan het zijn dat een aantal onderwijsleeractiviteiten niet fysiek op de HAN plaats kan vinden. Dat hangt natuurlijk af van maatregelen vanuit onze regering en de beslissingen van ons College van Bestuur en het Academiciemangement die daaruit voortvloeien. Bij dit onderwijsarsenaal maken we, als de COVID19-maatregelen daarom vragen, zo nodig gebruik van digitaal onderwijs op afstand als alternatief voor het bovengenoemde contactonderwijs via MS Teams. Om lid te worden van de MS Teams-site die we op zulke momenten inzetten, kun je in MS Teams naar de optie "Join a team with a code" gaan en gebruik je aldaar de code: 9tzfixt.</i> Deze onderwijsseenheid is onderdeel van de afstudeerrichtingen beroepsonderwijs en algemeen-vormend onderwijs. Het is een voorbereiding op ondernemerschap in zowel het vo als het mbo en ondernemend gedrag staat hierin centraal: De student kan aantonen op een didactische wijze het vak ondernemen/ondernemerschap in het VO/(M)BO vorm te geven en te begeleiden vanuit persoonlijk leiderschap. Uitgangspunt: als je het beste uit je leerlingen/studenten wilt halen, zal je eerst de beste versie van jezelf moeten worden. Persoonlijk leiderschap is de vaardigheid om je roer in eigen handen te nemen met behulp van de waarden en talenten die bij jou passen.	
Eindkwalificaties (beoogde leerresultaten)	Vakinhoudelijke bekwaamheid op niveau-3: de student: - beheerst de kennis zoals vastgelegd in de landelijke vakkennisbasis - beheerst de leerstof waarvoor hij verantwoordelijk is qua kennis en vaardigheden en kent de theoretische en praktische achtergronden van zijn vak. - heeft zich theoretisch en praktisch verdiept in de leerstof voor dat deel van het curriculum waarin hij werkt - kent de relatie van de leerstof voor zijn vak met de kerndoelen, eindtermen en eindexamenprogramma's. - overziet de opbouw van het curriculum van zijn vak, de plaats van zijn vak in het curriculum van de opleiding en de doorlopende leerlijnen. - kan zijn leerlingen duidelijk maken wat de relevantie is van de leerstof voor beroepspraktijk en vervolgonderwijs.	
Vakkennisbasis economie	Domein(en)	Subdomein(en)

	Domein 16: Vakdidactiek economie	16.3: Ontwerper en beoordelaar van samenhangende leerarrangementen
Samenhang	Deze onderwijseenheid is deel van de bedrijfseconomische leerlijn. De onderwijseenheid Ondernemerschap hangt dan ook samen met alle voorgaande onderwijseenheden uit die leerlijn. De inhoud van deze onderwijseenheid zijn o.a. gerelateerd aan de volgende beroepscontexten: Onderbouw vmbo / havo/ vwo Bovenbouw vmbo de profielen economie & ondernemen, dienstverlening en producten, horeca, bakkerij en recreatie MBO: kwalificatiedossiers van ondernemerschap/retail, assistent-manager internationale handel, verkoopspecialist. Vorbereidend op de bovenbouw havo/ vwo	
Deelnameplicht onderwijs	Bij deze onderwijseenheid is het verplicht dat aan alle colleges wordt deelgenomen. De vorm waarin wordt gewerkt bestaat uit interactieve colleges waarin je samen met medestudenten, docenten en gastsprekers via begeleide dialoog en andersoortige leeractiviteiten samenwerkt.	
Maximum aantal deelnemers	De ideale groepsgrootte is 25 studenten. Om organisatorische redenen kan hier in voorkomende gevallen van worden afgeweken.	
Activiteiten en/of werkvormen	Interactieve colleges en werkcolleges, waar mogelijk met gastsprekers. Studenten ontvangen ontwikkelingsgerichte feedback van docenten en medestudenten.	
Verplichte literatuur / Beschrijving 'leerstof'	De gebruikte literatuur wordt gepubliceerd op OnderwijsOnline in de vorm van artikelen.	
Verplichte software / verplicht materiaal	Niet van toepassing	
Eigen financiële bijdrage	Niet van toepassing	
Tentaminering		
Naam Nederlandstalig	Leertaak ondernemerschap	
Naam Engelstalig	Practical assignment Entrepreneurship	
Code OSIRIS	Wordt door studievoortgang aangeleverd	
Naam en code Alluris	Leertaak ondernemerschap LT OndSchap	
Beoordelingscriteria of leeruitkomsten	De beoordeling is gebaseerd op actieve deelname tijdens de colleges en het uitwerken van de opdrachten die je toevoegt aan een portfolio. Een individuele pitch is het sluitstuk van het geheel.	
Vorm(en) tentamen en deeltentamens	Leertaak (individueel)	
Weging deeltentamen	1	
Minimaal oordeel	≥5,5	
Tentamenmomenten	Kans 1 in periode 2 Kans 2 in periode 3	
Aantal examinatoren	1 of 2	
Toegestane hulpmiddelen	Niet van toepassing	
Wijze van aanmelden voor (deel)tentamen-gelegenheid / aanmeldingstermijn t/m 31 januari 2023	Dit tentamen wordt niet georganiseerd door het tentamenbureau. De examiner informeert zelf de studenten over de wijze van inschrijving, aanmelding en de aanmeldingstermijn en indien van toepassing de inleverprocedure van schriftelijke producten en/of videomaterialen via de inleverapplicatie (HANDIN). Dit gebeurt vaak via de studiewijzer op OnderwijsOnline. Deze wijze van aanmelden geldt tot en met 31 januari 2023.	
Intekenen en uittekenen voor (deel)tentamen-gelegenheden vanaf 1 februari 2023	Indien het tentamen plaatsvindt in periode 3 of 4, zie voor meer informatie over intekenen Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS'.	
Nabespreking en inzage	Conform regelgeving in OER. In het rooster kun je de inzagemomenten vinden onder code INZAGE-WC.	

Algemene informatie	
Naam onderwijsseenheid lang Nederlandstalig	Beeldvorming bovenbouw Havo/VWO
Naam onderwijsseenheid lang Engelstalig	Upper secondary education
Naam onderwijsseenheid kort Nederlandstalig	Beeldvorming bovenbouw Havo/VWO
Naam onderwijsseenheid kort Engelstalig	Upper secondary education
Naam onderwijsseenheid Alluris	Beeldvorming bovenbouw Havo/VWO
Code onderwijsseenheid OSIRIS	Wordt door studievoortgang aangeleverd
Code onderwijsseenheid Alluris	ILS-Ec656
Onderwijsperiode	Semester 2, periode 3
Intekenen onderwijs	Voor al het onderwijs in periode 3 en 4 moet je je inschrijven, ook als het onderwijs doorloopt vanaf bijvoorbeeld periode 1 of 2. Zie Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS' voor meer informatie.
Studiepunten	5 studiepunten
Studielast in uren	140 klokuren
Onderwijstijd (contacturen)	8 verplichte bijeenkomsten van 90 minuten
Ingangseisen onderwijsseenheid (in categorieën)	-
Inhoud en organisatie	
Algemene omschrijving	In het rooster kun je het contactonderwijs vinden onder code BLDVHV-WC. Ondersteunde informatie vind je op OnderwijsOnline via de site: AE-EC-VT-BVHV-2223. <i>Disclaimer: vanwege de maatregelen die genomen zijn en/of worden als gevolg van COVID19, kan het zijn dat een aantal onderwijsleeractiviteiten niet fysiek op de HAN plaats kan vinden. Dat hangt natuurlijk af van maatregelen vanuit onze regering en de beslissingen van ons College van Bestuur en het Academienagement die daaruit voortvloeien. Bij dit onderwijsarsenaal maken we, als de COVID19-maatregelen daarom vragen, zo nodig gebruik van digitaal onderwijs op afstand als alternatief voor het bovengenoemde contactonderwijs via MS Teams. Om lid te worden van de MS Teams-site die we op zulke momenten inzetten, kun je in MS Teams naar de optie "Join a team with a code" gaan en gebruik je aldaar de code: 7cuk8ng.</i> Deze onderwijsseenheid is onderdeel van de afstudeerrichting algemeen-vormend onderwijs. Er wordt vooral gewerkt aan de bekwaamheid om basale kennis van de schoolvakken economie en bedrijfseconomie in de bovenbouw havo/vwo ten bate van voorlichting en aansluiting hierop vanuit het tweedegraads werkveld te ontwikkelen. Economiedocenten in de onderbouw van het havo en vwo hebben een taak in het informeren en adviseren van leerlingen in de onderbouw over de bovenbouwvakken Economie en Bedrijfseconomie. Zij moeten leerlingen begeleiden in het kiezen van een profiel, profielkeuzevakken en vakken in het vrije deel. Daartoe informeren docenten leerlingen en ouders over de inhoud en aanpak van deze vakken in de bouwbouw, en denken ze mee over de consequentie van keuzes voor de studieloopbaan van de leerling. Ook moeten docenten in de onderbouw leerlingen determineren, uitspraken doen over de geschiktheid van leerlingen voor de economische vakken op havo of vwo niveau. Daarnaast moeten onderbouwdocenten zich bewust zijn van de doorlopende leerlijn van onderbouw naar bovenbouw. Dit vak bereidt studenten voor op bovengenoemde verantwoordelijkheden. Studenten zijn na het volgen van dit vak op de hoogte van de inhoud van het curriculum van de economische vakken in de bovenbouw, en kennen de belangrijkste denkwijzen en didactiek van deze vakken. Ze zijn in staat om leerlingen in de onderbouw te informeren over de vakken in de bovenbouw. Concrete onderwerpen die de revue zullen passeren zullen zijn: doorlopende leerlijnen vanuit de onderbouw naar de bovenbouw, klaslokaalexperimenten, concept-context benadering, speltheorie,

	debatten in het werkveld over de herziening van het vak M&O, recente aanpassingen bij het vak economie, profielwerkstuk, keuzeonderwerpen etc. De insteek is steeds de vraag “wat moet de onderbouwdocent H/V weten en kunnen om de leerlingen in de onderbouw goed voor te bereiden op de bovenbouw en ze te informeren en te begeleiden in hun keuzeprocess”? Door in gesprek te gaan met collega’s op jouw werkplek, bovenbouwleerlingen en het schoolmanagement vorm je je een beeld van de huidige situatie over deze voorlichting en formuleer je een advies aan de school.	
Eindkwalificaties (beoogde leerresultaten)	Vakinhoudelijke bekwaamheid op niveau-3: de student: beheerst de kennis zoals vastgelegd in de landelijke vakkennisbasis beheerst de leerstof waarvoor hij verantwoordelijk is qua kennis en vaardigheden en kent de theoretische en praktische achtergronden van zijn vak. heeft zich theoretisch en praktisch verdiept in de leerstof voor dat deel van het curriculum waarin hij werkt kent de relatie van de leerstof voor zijn vak met de kerndoelen, eindtermen en eindexamenprogramma’s. overziet de opbouw van het curriculum van zijn vak, de plaats van zijn vak in het curriculum van de opleiding en de doorlopende leerlijnen. kan zijn leerlingen duidelijk maken wat de relevantie is van de leerstof voor beroepspraktijk en vervolgonderwijs.	
Vakkennisbasis economie	Domein(en)	Subdomein(en)
	Domein 16: Vakdidactiek economie	16.1: Oriëntatie op economie in het tweedegraads werkveld
Samenhang	Deze onderwijseenheid is deel van de bedrijfseconomische, algemeen-economische en vakdidactische leerlijnen. De inhouden van deze onderwijseenheid zijn o.a. gerelateerd aan de volgende beroepscontexten: Onderbouw economiehavo/vwo Economie in bovenbouw vmbo-t Voorbereidend op de bovenbouw havo/ vwo	
Deelnameplicht onderwijs	De studenten verkennen gezamenlijk de didactiek, denkwijzen en inhouden van de vakken Economie en Management en Organisatie in de bovenbouw van het havo en vwo. Aanwezigheid is derhalve verplicht.	
Maximum aantal deelnemers	De ideale groepsgrootte is 25 studenten. Om organisatorische redenen kan hier in voorkomende gevallen van worden afgeweken.	
Activiteiten en/of werkvormen	Groepsbijeenkomsten met instructie, inductieve werkvormen, onderzoeksactiviteiten, gastsprekers. Studenten ontvangen ontwikkelingsgerichte feedback van docenten en medestudenten.	
Verplichte literatuur / Beschrijving ‘leerstof’	Digitale leeromgeving, met actuele artikelen, waaronder: Bakker, L.(2014). <i>Van M&O naar Bedrijfseconomie, ondernemerschap en financiële zelfredzaamheid. Eindrapport van de vakvernieuwingscommissie M&O</i> . Enschede: SLO Commissie Teulings II. (2005). <i>The Wealth of Education. Herziening programma economie voor de tweede fase</i> . Enschede: SLO. Welp, E., Locatelli, I. & Sanders, M. (2012). <i>Handreiking schoolexamen economie: handreiking bij het nieuwe examenprogramma economie geldig vanaf schooljaar 2010-11 (havo) en 2011-12 (vwo)</i> . Enschede: SLO. Daarnaast zoeken studenten zelf actuele en relevante bronnen.	
Verplichte software / verplicht materiaal	Niet van toepassing	
Eigen financiële bijdrage	Niet van toepassing	
Tentaminering		
Naam Nederlandstalig	Leertaak Beeldvorming Havo/VWO	
Naam Engelstalig	Practical assignment upper secondary education	
Code OSIRIS	Wordt door studievoortgang aangeleverd	
Naam en code Alluris	Leertaak Beeldvorming Havo/VWO LT Beeld H/V	
Beoordelingscriteria of leeruitkomsten	Door in gesprek te gaan met collega’s op jouw werkplek, bovenbouwleerlingen en het schoolmanagement vorm je je een beeld van de huidige situatie over deze voorlichting en formuleer je een advies aan de school. De beoordelingscriteria zijn gebaseerd op de doelen en de toetsmatrijs. Deze zijn nader gespecificeerd en gepubliceerd op OnderwijsOnline bij dit tentamen.	

Vorm(en) tentamen en deeltentamens	Leertaak (individueel advies gericht op de eigen werkplek)
Weging deeltentamen	1
Minimaal oordeel	≥5,5
Tentamenmomenten	Kans 1 in periode 3 Kans 2 in periode 4
Aantal examinatoren	1 of 2
Toegestane hulpmiddelen	Niet van toepassing
Wijze van aanmelden voor (deel)tentamen-gelegenheid / aanmeldingstermijn t/m 31 januari 2023	Dit tentamen wordt <u>niet</u> georganiseerd door het tentamenbureau. De examiner informeert zelf de studenten over de wijze van inschrijving, aanmelding en de aanmeldingstermijn en indien van toepassing de inleverprocedure van schriftelijke producten en/of videomaterialen via de inleverapplicatie (HANDIN). Dit gebeurt vaak via de studiewijzer op OnderwijsOnline. Deze wijze van aanmelden geldt tot en met 31 januari 2023.
Intekenen en uittekenen voor (deel)tentamen-gelegenheden vanaf 1 februari 2023	Indien het tentamen plaatsvindt in periode 3 of 4, zie voor meer informatie over intekenen Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS'.
Nabespreking en inzage	Conform regelgeving in OER. In het rooster kun je de inzagemomenten vinden onder code INZAGE-WC.

Algemene informatie	
Naam onderwijsseenheid lang Nederlandstalig	Ondernemend beroepsonderwijs
Naam onderwijsseenheid lang Engelstalig	Entrepreneurial vocational education
Naam onderwijsseenheid kort Nederlandstalig	Ondernemend beroepsonderwijs
Naam onderwijsseenheid kort Engelstalig	Entrepreneurial vocational education
Naam onderwijsseenheid Alluris	Ondernemend beroepsonderwijs
Code onderwijsseenheid OSIRIS	Wordt door studievoortgang aangeleverd
Code onderwijsseenheid Alluris	ILS-Ec655
Onderwijsperiode	Semester 2, periode 3
Intekenen onderwijs	Voor al het onderwijs in periode 3 en 4 moet je je inschrijven, ook als het onderwijs doorloopt vanaf bijvoorbeeld periode 1 of 2. Zie Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS' voor meer informatie.
Studiepunten	5 studiepunten
Studielast in uren	140 klokuren
Onderwijstijd (contacturen)	Contacttijd: 7 weken à 4 lesuren per week = 21 klokuren
Ingangseisen onderwijsseenheid (in categorieën)	-
Inhoud en organisatie	
Algemene omschrijving	In het rooster kun je het contactonderwijs vinden onder code ONDRBO-WC. Ondersteunde informatie vind je op OnderwijsOnline via de site: AE-EC-VT-OndBO-2223. <i>Disclaimer: vanwege de maatregelen die genomen zijn en/of worden als gevolg van COVID19, kan het zijn dat een aantal onderwijsleeractiviteiten niet fysiek op de HAN plaats kan vinden. Dat hangt natuurlijk af van maatregelen vanuit onze regering en de beslissingen van ons College van Bestuur en het Academiciemangement die daaruit voortvloeien. Bij dit onderwijsarsenaal maken we, als de COVID19-maatregelen daarom vragen, zo nodig gebruik van digitaal onderwijs op afstand als alternatief voor het bovengenoemde contactonderwijs via MS Teams. Om lid te worden van de MS Teams-site die we op zulke momenten inzetten, kun je in MS Teams naar de optie "Join a team with a code" gaan en gebruik je aldaar de code: wgxhkye.</i> Deze onderwijsseenheid is onderdeel van de afstudeerrichting beroepsonderwijs. Het is daarmee een voorbereiding op de praktijkgerichte beroepscontext op zowel vmbo als mbo. In deze onderwijsseenheid wordt verder ingegaan op ondernemend beroepsonderwijs: Hoe wordt binnen het hybride leermodel invulling gegeven aan de beroepscontext bij de verschillende scholen en afdelingen. Daarbij staan de volgende doelen centraal: de student: - verwerft kennis en inzicht in de eindtermen en kwalificatiedossiers van (V)MBO. - Krijgt inzicht in het begeleiden en beoordelen van praktijkexamens op het (V)MBO - Krijgt inzicht in de verplichte vakken en keuzemodules en de daaraan gekoppelde praktijkexamens. - Kan leeractiviteiten rondom ondernemend beroepsonderwijs positioneren in het model van hybride leeromgevingen en op basis van een analyse komen tot een advies voor het versterken van dit geheel
Eindkwalificaties (beoogde leerresultaten)	Vakinhoudelijke bekwaamheid op niveau-3: de student: - beheerst de kennis zoals vastgelegd in de landelijke vakkennisbasis - beheerst de leerstof waarvoor hij verantwoordelijk is qua kennis en vaardigheden en kent de theoretische en praktische achtergronden van zijn vak. - heeft zich theoretisch en praktisch verdiept in de leerstof voor dat deel van het curriculum waarin hij werkt - kent de relatie van de leerstof voor zijn vak met de kerndoelen, eindtermen en eindexamenprogramma's. - overziet de opbouw van het curriculum van zijn vak, de plaats van zijn vak in het curriculum van de opleiding en de doorlopende leerlijnen.

	kan zijn leerlingen duidelijk maken wat de relevantie is van de leerstof voor beroepspraktijk en vervolgonderwijs. Vakdidactische bekwaamheid op niveau-3: de student: heeft zich theoretisch en praktisch verdiept in de vakdidactiek ten behoeve van het type onderwijs en het deel van het curriculum waarin hij werkzaam is. In de context van het kan samenhangende lessen uitwerken met passende werkvormen, materialen en media, afgestemd op het niveau en de kenmerken van zijn leerlingen. kan advies vragen aan collega's of andere deskundigen; hij weet wanneer en hoe hij advies kan geven. kan zijn didactische aanpak en handelen evalueren, analyseren, bijstellen en ontwikkelen. kan kritisch reflecteren op zijn eigen pedagogisch/didactisch handelen.	
Vakkennisbasis economie	Domein(en)	Subdomein(en)
	Domein 16: vakdidactiek economie	16.3: Ontwerper en beoordelaar van samenhangende leerarrangementen
Samenhang	Deze onderwijseenheid is deel van de bedrijfseconomische leerlijn. De onderwijseenheid Ondernemerschap hangt dan ook samen met alle voorgaande onderwijseenheden uit die leerlijn. De inhoud van deze onderwijseenheid zijn o.a. gerelateerd aan de volgende beroepscontexten: Onderbouw vmbo / havo/ vwo Bovenbouw vmbo de profielen economie & ondernemen, dienstverlening en producten, horeca, bakkerij en recreatie MBO: kwalificatiedossiers van ondernemerschap/retail, assistent-manager internationale handel, verkoopspecialist. Voorbereidend op de bovenbouw havo/ vwo	
Deelnameplicht onderwijs	Bij deze onderwijseenheid is het verplicht dat aan alle colleges en begeleidings- en beoordelingsmomenten wordt deelgenomen. De vorm waarin wordt gewerkt bestaat uit interactieve colleges waarin je samen met medestudenten via begeleide dialoog en andersoortige leeractiviteiten samenwerkt.	
Maximum aantal deelnemers	De ideale groeps grootte is 25 studenten. Om organisatorische redenen kan hier in voorkomende gevallen van worden afgeweken.	
Activiteiten en/of werkvormen	Interactieve colleges en werkcolleges. Studenten ontvangen ontwikkelingsgerichte feedback van docenten en medestudenten.	
Verplichte literatuur / Beschrijving 'leerstof'	Geen	
Verplichte software / verplicht materiaal	Niet van toepassing	
Eigen financiële bijdrage	Niet van toepassing	
Tentaminering		
Naam Nederlandstalig	Leertaak ondernemend beroepsonderwijs	
Naam Engelstalig	Practical assignment Entrepreneurial vocational education	
Code OSIRIS	Wordt door studievoortgang aangeleverd	
Naam en code Alluris	Leertaak ondernemend beroepsonderwijs LT Beroepsond	
Beoordelingscriteria of leeruitkomsten	De student toont aan dat hij een visie heeft ontwikkeld over het vormgeven van beroepsonderwijs binnen het hybride leermodel. De beoordelingscriteria zijn gebaseerd op de doelen en de toetsmatrijs. Deze zijn nader gespecificeerd en gepubliceerd op OnderwijsOnline bij deze leertaak.	
Vorm(en) tentamen en deeltentamens	Leertaak	
Weging deeltentamen	1	
Minimaal oordeel	≥5,5	
Tentamenmomenten	Kans 1 in periode 3 Kans 2 in periode 4	
Aantal examinatoren	1 of 2	
Toegestane hulpmiddelen	Niet van toepassing	
Wijze van aanmelden voor (deel)tentamen-gelegenheid / aanmeldingstermijn t/m 31 januari 2023	Dit tentamen wordt niet georganiseerd door het tentamenbureau. De examiner informeert zelf de studenten over de wijze van inschrijving, aanmelding en de aanmeldingstermijn en indien van toepassing de inleverprocedure van schriftelijke producten en/of videomaterialen via de inleverapplicatie (HANDIN). Dit gebeurt vaak	

	via de studiewijzer op OnderwijsOnline. Deze wijze van aanmelden geldt tot en met 31 januari 2023.
Intekenen en uittekenen voor (deel)tentamen-gelegenheden vanaf 1 februari 2023	Indien het tentamen plaatsvindt in periode 3 of 4, zie voor meer informatie over intekenen Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS'.
Nabespreking en inzage	Conform regelgeving in OER. In het rooster kun je de inzagemomenten vinden onder code INZAGE-WC.

Algemene informatie	
Naam onderwijseenheid lang Nederlandstalig	Onderzoek eindfase
Naam onderwijseenheid lang Engelstalig	Graduation project
Naam onderwijseenheid kort Nederlandstalig	Onderzoek eindfase
Naam onderwijseenheid kort Engelstalig	Graduation project
Naam onderwijseenheid Alluris	Onderzoek eindfase
Code onderwijseenheid OSIRIS	Wordt via studievoortgang aangeleverd
Code onderwijseenheid Alluris	ILS-Ec649
Onderwijsperiode	Semester 1 en 2, periode 1-4
Intekenen onderwijs	Voor al het onderwijs in periode 3 en 4 moet je je inschrijven. Zie Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS' voor meer informatie.
Studiepunten	15
Studielaast in uren	15 studiepunten = 420 uur
Onderwijstijd (contacturen)	Contacttijd ongeveer 40 uur contacttijd (lessen, hoorcolleges, werkbijeenkomsten). Daarnaast 15 uur individuele begeleiding. Precieze contacttijd varieert per opleiding en opleidingsschool.
Ingangseisen onderwijseenheid	Er moet groen licht vanuit de opleiding zijn gegeven voor deelname aan deze OWE.
Inhoud en organisatie	
Algemene omschrijving	We hanteren binnen de TGLO de volgende definitie van praktijkonderzoek: <i>Praktijkonderzoek in de school is onderzoek dat wordt uitgevoerd door leraren en leraren-in-opleiding, waarbij op een systematische wijze en in dialoog met belanghebbenden antwoorden verkregen worden op vragen die ontstaan in de eigen onderwijspraktijk en gericht zijn op verbetering van deze praktijk.</i> Dit betekent het volgende in de eindfase: 1. Een praktijkonderzoek is altijd gericht op het beter leren begrijpen en/of verbeteren van de eigen lespraktijk. Het onderzoek kan uitsluitend gericht zijn op het beter inzicht willen krijgen in de lespraktijk (iets willen weten). In dat geval spreken we van een <u>kennisgericht praktijkonderzoek</u>. Op het moment dat er sprake is van het willen doorvoeren en evalueren van een verandering in de lespraktijk (iets willen weten en verbeteren), spreken we van een <u>ontwerponderzoek</u>. 2. De student start het praktijkonderzoek met een oriëntatie op de eigen lespraktijk (binnen de gekozen afstudeerrichting) en bepaalt op basis van deze oriëntatie welk praktijkvraagstuk hij/zij wil onderzoeken. Bij een praktijkvraagstuk kan het gaan om een handelingsverlegenheid of een leervraag in de eigen lessen en/of op teamniveau. Het thema kan van de student zelf komen, van de school, de opleiding of het kenniscentrum. 3. De student kan een groot onderzoek uitvoeren of maximaal drie, met elkaar verbonden, kleinere onderzoeken. 4. De student maakt gebruik van vakliteratuur en verbindt deze theorie met de praktijk. 5. De student neemt bewust verschillende perspectieven in en betreft hierbij belanghebbenden. 6. De student voert zijn/haar praktijkonderzoek systematisch uit. Hij/zij gaat uit van een analyse van het vraagstuk. Hij/zij maakt gemotiveerde keuzes voor methoden en technieken bij het verzamelen en analyseren van data en laat zien hoe hij/zij tot analyseresultaten en conclusies komt. 7. Het onderzoek levert kennis op voor zowel de student als de opleidingsschool in de vorm van <u>beroepsproducten</u>. Bij een kennisgericht onderzoek kan gedacht worden aan een adviesrapport, een onderbouwd besluit, een evaluatierapport of een visiedocument. Bij een ontwerponderzoek kan het gaan om een lessenreeks, een project, een toets, een toetsmatrix, reflectie-instrument, instructiefilm, didactische werkvorm, coaching tool, rubrics, leerdoelen, evaluatie, analyse van een groepsproces, stappenplan, kijkwijzer, etc. De student draagt hierbij zorg voor passende kennisdeling.

	8. De totstandkoming van het beroepsproduct/de beroepsproducten wordt altijd schriftelijk verantwoord. De keuzevrijheid van de student staat centraal bij het onderzoek in de eindfase. De student kan kiezen uit verschillende scenario's waarbinnen hij/zij zijn onderzoek uitvoert. De student voert het praktijkonderzoek uit binnen zijn/haar gekozen afstudeerrichting. Begeleiding en beoordeling Bij de begeleiding en beoordeling is er – indien een student stage loopt op een opleidingsschool – altijd sprake van samenwerking tussen de opleidingsschool en de TGLO. Alle onderzoeken in de eindfase worden beoordeeld aan de hand van één gezamenlijk beoordelingsmodel. Dit model wordt jaarlijks vastgesteld.	
Eindkwalificaties (beoogde leerresultaten)	In de OWE onderzoek eindfase worden alle leerresultaten op het gebied van onderzoekend vermogen gedekt en getoetst. Dit gebeurt vanuit de integraliteitsgedachte en dat betekent dat de uitvoering en beoordeling plaatsvindt in samenwerking tussen opleiders van het instituut en de werkplek. Tevens is het onderzoekend vermogen ook onderdeel van de OWE integraal handelen in de beroepspraktijk niveau 3. Specifieke beoogde leerresultaten onderzoek niveau 3: De startbekwame leraar: • heeft aantoonbare kennis over en inzicht in de laatste ontwikkelingen in het voortgezet en middelbaar beroepsonderwijs. • kan op een systematische wijze en in dialoog met belanghebbenden een praktijkonderzoek uitvoeren waarbij antwoorden verkregen worden op vragen die ontstaan in de eigen onderwijspraktijk en gericht zijn op verbetering van deze praktijk. • kan theorie en praktijk met elkaar verbinden met behulp van vakliteratuur. • kan bewust verschillende perspectieven innemen en hierbij belanghebbenden betrekken. • kan een systematische werkwijze hanteren waarbij hij/zij uitgaat van een analyse van het vraagstuk, gemotiveerde keuzes voor methoden en technieken maakt bij het verzamelen en analyseren van data en laat zien hoe hij/zij tot analyseresultaten en conclusies komt. • kan met het onderzoek praktijknabije kennis opleveren voor zowel hem- of haarzelf als de opleidingsschool in de vorm van beroepsproducten en zorgdragen voor passende kennisdeling. • beschikt over informatievaardigheden; hij is in staat effectief informatie te zoeken en te vinden, de betrouwbaarheid van deze informatie te beoordelen, diverse informatiebronnen te benutten, informatie van diverse bronnen met elkaar te vergelijken en de gevonden informatie te synthetiseren.	
Kennisbases	Domein	Concept(en)
Vakspecifiek	6. Professionele docent	6.2. Praktijkonderzoek
Samenhang	Deze onderwijseenheid vormt samen met de onderwijseenheid 'integraal handelen in de beroepspraktijk 3' en de vakinhoudelijke onderwijseenheden de eindfase van de opleiding. Deze onderwijseenheid vormt de afsluiting van de leerlijn onderzoek. Het praktijkonderzoek vindt altijd plaats in de context van de door de student gekozen afstudeerrichting.	
Deelnameplicht onderwijs	Niet van toepassing	
Maximum aantal deelnemers	Niet van toepassing	
Activiteiten en/of werkvormen	Varieert per opleiding, opleidingsschool	
Verplichte literatuur / Beschrijving 'leerstof'	Van der Donk, C. & Van Lanen, B. <i>Praktijkonderzoek in de school</i> . Bussum: Coutinho.	
Verplichte software / verplicht materiaal	Online leermiddelen op OnderwijsOnline	
Eigen financiële bijdrage	.Geen	
Tentaminering		

Naam Nederlandstalig	Onderzoek eindfase
Naam Engelstalig	Research report
Code OSIRIS	Wordt door studievoortgang aangeleverd
Naam en code Alluris	Onderzoek eindfase Oz Eindfase
Beoordelingscriteria of leeruitkomsten	Basis voor de beoordeling zijn een of meerdere beroepsproduct(en) met verantwoordingsverslag. De beoordeling is gericht op het beoordelen van het onderzoekend vermogen van de student in de context van zijn/haar lespraktijk. Dit onderzoekend vermogen kenmerkt zich door: kennis over onderzoek, onderzoeksvaardigheden en een onderzoekende houding. De uitgewerkte beoordelingscriteria (het beoordelingsmodel inclusief weging en cesuur) zijn te vinden in bijlage bij de Studiewijzer Onderzoek Eindfase en op #00.
Vorm(en) tentamen en deeltentamens	Beroepsproduct(en) en schriftelijk verantwoordingsverslag
Weging deeltentamen	1
Minimaal oordeel	5,5
Tentamenmomenten	Kans 1: Periode 4 Kans 2: Periode 4
Aantal examinatoren	2. Twee examinatoren beoordelen onafhankelijk van elkaar op basis van het vastgestelde beoordelingsmodel.
Toegestane hulpmiddelen	Niet van toepassing
Wijze van aanmelden voor (deel)tentamen-gelegenheid / aanmeldingstermijn t/m 31 januari 2023	Dit tentamen wordt niet georganiseerd door het tentamenbureau. De examinator informeert zelf de studenten over de wijze van inschrijving, aanmelding en de aanmeldingstermijn en indien van toepassing de inleverprocedure van schriftelijke producten en/of videomaterialen via de inleverapplicatie (HANDIN). Dit gebeurt via OnderwijsOnline. Deze wijze van aanmelden geldt tot en met 31 januari 2023
Intekenen en uittekenen voor (deel)tentamen-gelegenheden vanaf 1 februari 2023	Indien het tentamen plaatsvindt in periode 3 of 4, zie voor meer informatie over intekenen Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS'.
Nabespreking en inzage	Conform regelgeving in OER

Algemene informatie	
Naam onderwijsseenheid Lang Nederlandstalig	Integraal handelen 3 (jaar 4)
Naam onderwijsseenheid lang Engelstalig	Integrated performance in professional practice 3 (year 4)
Naam onderwijsseenheid kort Nederlandstalig	Integraal handelen 3 (jaar 4)
Naam onderwijsseenheid kort Engelstalig	Integrated performance 3 year 4
Naam onderwijsseenheid Alluris	Integraal handelen 3 (jaar 4)
Code onderwijsseenheid OSIRIS	Wordt door studievoortgang aangeleverd
Code onderwijsseenheid Alluris	ILS-Ec4-IH
Onderwijsperiode	Periode 1 t/m 4
Intekenen onderwijs	Voor al het onderwijs in periode 3 en 4 moet je je inschrijven. Zie Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS' voor meer informatie.
Studiepunten	30 studiepunten
Studielast in uren	840
Onderwijstijd (contacturen)	- 72 uur contacttijd - 128 uur zelfstudie - 640 uur werkplekleren
Ingangseisen onderwijsseenheid	Bij de aanvraag van stageplaatsen door studenten, wordt gebruikgemaakt van het 'Protocol Plaatsing Studenten' zoals opgenomen in bijlage 4 van de OER. Om te kunnen starten aan wpl 3 moet je WPL2 leerjaar 3 hebben afgerond met een voldoende. Er moet groen licht vanuit de opleiding zijn gegeven voor deelname aan deze OWE. Er kan pas deelgenomen worden aan de Landelijke Kennistoets als de student: - de propedeuse heeft behaald en; - tenminste 65% van de studiepunten heeft behaald behorende bij de onderwijsseenheden van de kennisbasis en deze onderwijsseenheden geheel heeft doorlopen en; - deze studiepunten in het cijferregistratiesysteem van de studentenadministratie zijn verwerkt.
Inhoud en organisatie	
Algemene omschrijving	In deze onderwijsseenheid staat het integraal handelen centraal. De onderwijsseenheid bestaat voor een groot deel uit het werkplekleren 3. Naast het werkplekleren zijn er instituutsdagen met een aanbod vanuit onderwijskunde en vakdidactiek binnen de gekozen afstudeerrichting. Bij de inrichting van de instituutsdagen staat de ontwikkelbehoefte van de student centraal. Er is aandacht voor de afstudeerrichtingen middels verdiepingslessen. In deze eindfase staat centraal: - <i>kwalificatie 8 het leren en innoveren met ICT</i> Bij Onderwijskunde wordt een leeractiviteit uitgevoerd rondom het thema Omgaan met verschillen met ICT. Informatie over de landelijke kennistoets is te vinden op http://www.10vdl.nl/toetsen/oefenen-en-informatie. Vorbereiden integrale toets en LKT De student wordt geacht de Landelijke Kennisbasis Toets (LKT) te behalen alvorens hij zijn studie kan afronden. Binnen dit deeltentamen wordt gefaciliteerd in voorbereidingstijd hiervoor, aangezien in de LKT alle kennis in de generieke en vakspecifieke kennisbasis getoetst wordt. In de eindfase werkt de student aan zijn/haar groeidossier voor de 'portfoliobeoordeling integraal handelen niveau 3'. In het groeidossier verzamelt de student diverse bewijsmaterialen en maakt een selectie voor het presentatiedossier. Binnen deze onderwijsseenheid begeleiden we je niet alleen naar de landelijke

	kennistoets, maar ook naar de portfoliobeoordeling integraal handelen in de beroepspraktijk 3.	
Eindkwalificaties (beoogde leerresultaten)	Pedagogisch bekwaam • heeft kennis van agogische en pedagogische theorieën en methodieken, die voor zijn onderwijspraktijk relevant zijn en kan die betrekken op zijn pedagogisch handelen. • heeft kennis van veelvoorkomende ontwikkelings- en gedragsproblemen en -stoornissen. • weet hoe hij zicht kan krijgen op de leefwereld van zijn leerlingen en hun sociaal-culturele achtergrond. Hij weet hoe hij daarmee rekening kan houden in zijn onderwijs. • heeft zich theoretisch en praktisch verdiept in de pedagogiek van het type onderwijs en het deel van het curriculum waarin hij werkzaam is. • is in staat tot kritische reflectie op zichzelf in de pedagogische relatie. • kan zijn visie op zijn pedagogische rol verwoorden in relatie tot zijn rol als leraar • kan zijn onderwijs en zijn pedagogische omgang met zijn leerlingen uitleggen en verantwoorden Vakinhoudelijk bekwaam • heeft zich theoretisch en praktisch verdiept in de leerstof voor dat deel van het curriculum waarin hij werkt, namelijk één of meer van de verschillende leerwegen van het vmbo, het praktijkonderwijs, de onderbouw havo/vwo of de verschillende typen en niveaus van de educatie en het beroepsonderwijs. • overziet de opbouw van het curriculum van zijn vak, de plaats van zijn vak in het curriculum van de opleiding en de doorlopende leerlijnen. Hij weet hoe zijn onderwijs voortbouwt op het voorgaande onderwijs en voorbereidt op vervolgonderwijs (zoals middelbaar beroepsonderwijs, hoger beroepsonderwijs, andere vervolgopleidingen) of de beroepspraktijk Vakdidactisch bekwaam • heeft zich theoretisch en praktisch verdiept in de vakdidactiek ten behoeve van het type onderwijs en het deel van het curriculum waarin hij werkzaam is. In de context van het beroepsgerichte onderwijs houdt dit in dat hij zich verdiept heeft in didactiek ten behoeve van beroepsgericht onderwijs, de vormgeving en begeleiding van het leren op de werkplek en op de samenwerking met het beroepenveld en met praktijkbegeleiders bij het begeleiden van dit leren. • kan de inhoud en de didactische aanpak van zijn onderwijs uitleggen en verantwoorden. • kan kritisch reflecteren op zijn eigen pedagogisch-didactisch handelen. Brede Professionele basis • kan samenwerken met relevante actoren (waaronder ouders) en netwerken binnen en buiten de school om zijn/haar eigen handelen te verbeteren en bij te dragen aan schoolontwikkeling. • kan theorie en praktijk met elkaar verbinden met behulp van vakliteratuur. • kan van vrijwel elke ervaring een leerervaring maken door erop te reflecteren en erover te communiceren met anderen. • kan zich zowel mondeling als schriftelijk helder, correct en zorgvuldig uitdrukken en hanteert hierbij vaktaal in zijn betoog	
Kennisbases	Domein	Concept(en)
Generieke kennisbasis	De generieke kennisbasis is in jaar 1 t/m 3 aan bod geweest. In deze OWE vindt verdieping en/of verbreding plaats.	
Samenhang	Deze onderwijseenheid vormt samen met het onderzoek eindfase en de vakinhoudelijke en -didactische onderwijseenheden de eindfase van de opleiding. De Landelijke Kennistoets toetst of de student voldoet aan het landelijk vastgestelde basisniveau voor het betreffende vak. Toetstof is al eerder in de vakinhoudelijke en vakdidactische onderwijseenheden behandeld.	
Deelnameplicht onderwijs	Voor het Werkplekleren en ondersteunende en begeleide onderdelen geldt verplichte deelname in verband met de bijzondere aard van het onderwijs.	
Maximum aantal deelnemers	Niet van toepassing	

Activiteiten en/of werkvormen	In de regel wordt er elke vrijdag contacttijd voor begeleiding en verdieping op onderwijskundige, vakinhoudelijke en vakdidactische thema's ingeroosterd. Er wordt hierin onder meer aandacht besteed aan intervisie op de opgedane werkplekervaringen, de toetsing van het integraal handelen wordt voorbereid, er is ruimte voor voorbereiding op de beroepsloopbaan (LOB) ná je opleiding, de pedagogische bekwaamheid wordt uitgelicht en we hebben het over leren en lesgeven met behulp van ICT.
Verplichte literatuur / Beschrijving 'leerstof'	In jaar 4 kan de student gebruikmaken van literatuur die eerder in de studie aan bod is geweest, tevens worden bij de diverse thema's literatuursuggesties gegeven. Informatie over de landelijke kennistoets is te vinden in de toetsgids op http://www.10vdl.nl/toetsen/oefenen-en-informatie .
Verplichte software / verplicht materiaal	Bij deze OWE wordt gebruik gemaakt van de applicatie Bulb. Hier zijn geen kosten voor de student aan verbonden.
Eigen financiële bijdrage	-
Tentaminering	
Naam Nederlandstalig	Werkplekieren 3 (jaar 4)
Naam Engelstalig	Workplace Learning 3 (year 4)
Code OSIRIS	Wordt door studievoortgang aangeleverd
Naam en code Alluris	Werkplekieren 3 (jaar 4) Beo wpl3
Beoordelingscriteria	De student laat tijdens het handelen in de beroepspraktijk (werkplekieren 2) het volgende zien: Brede professionele basis Je laat zien dat je systematisch reflecteert, je blijvend ontwikkelt en jezelf blijft uitdagen. Je hebt een open, onderzoekende en kritische houding en bent professioneel betrokken. Je streeft naar kwaliteit en onderzoekt op systematische wijze daarvoor je eigen praktijk. Je bent betrokken bij de ontwikkeling van lerenden, draagt bij aan schoolontwikkeling en onderwijsinnovatie. Je functioneert zelfstandig en werkt hierin samen met collega's in een professionele onderwijsgemeenschap. Je bent een rolmodel voor je leerlingen/studenten. Je ontwerpt een krachtige authentieke, inspirerende leeromgeving waarbij je je onderwijs in inhoud, vorm en activiteiten actueel houdt. Je werkt daarbij resultaat- en doelgericht aan je eigen ontwikkeling en maakt dat zichtbaar. Pedagogisch bekwaam Je creëert een veilig, ondersteunend en stimulerend leer- en leefklimaat voor je leerlingen/studenten, waarin je verwachtingen duidelijk maakt en het zelfvertrouwen van de leerlingen stimuleert. Je volgt de ontwikkeling van je leerlingen/studenten in hun leren en gedrag en stemt je handelen daarop af, passend bij het onderwijsconcept waarin gewerkt wordt. Je stuurt en begeleidt de groepsprocessen in je groep. Je doet recht aan de sociaal-emotionele ontwikkeling en basisbehoeften van je leerlingen en signaleert ontwikkelings-, gedragsproblemen en –stoornissen tijdig. Je stemt je pedagogisch handelen af met anderen en schakelt hulp in om tot een pedagogische aanpak te komen. Je hebt hierbij zicht op de zorgstructuur en kennis van bijv. de meldplicht. Vakdidactisch bekwaam Je stimuleert samenwerking, zelfwerkzaamheid en zelfstandigheid en kan middels differentiatie leerlingen/studenten met bewust gekozen activiteiten de leerstof laten verwerken. Je volgt bij de uitvoering van je onderwijs de ontwikkeling van je leerlingen/studenten; je beoordeelt en analyseert of de leerdoelen behaald worden en hoe dat gebeurt. Op basis van je analyse stelt je zo nodig je onderwijs bij. Je vraagt advies aan collega's of andere deskundigen over je didactische aanpak. Je brengt in leerplannen en leertrajecten een duidelijke relatie aan tussen de leerdoelen, het niveau en de kenmerken van je leerlingen/studenten, de vakinhoud en de inzet van de verschillende methodieken en middelen. Je bereidt samenhangende onderwijsactiviteiten voor en voert deze uit. Je realiseert adequaat klassenmanagement en begeleidt en motiveert leerlingen om de gestelde doelen te behalen. Vakinhoudelijk bekwaam Je laat vanuit je vakinhoudelijke expertise zien dat je de leerstof zo kan samenstellen, kiezen en/of bewerken dat deze is afgestemd op de verschillen tussen

	leerlingen/studenten en dat deze een bijdrage levert aan de algemene vorming van de leerlingen. Je overziet de opbouw van het curriculum van je vak en kent de plaats van je vak in het curriculum en doorlopende leerlijnen. Je bent ontwikkelingsgericht en in staat om zelf onderwijs vorm te geven. Je draagt, in samenwerking met collega's en de omgeving, bij aan de breedte, de samenhang en de actualiteit van het curriculum in de school.
Vorm(en) tentamen en deeltentamens	Assessment op basis van presentatiedossier.
Weging deeltentamen	1
Minimaal oordeel	6,0
Tentamenmomenten	P1 t/m P4
Aantal examinatoren	1 of 2
Toegepaste hulpmiddelen	-
Wijze van aanmelden voor (deel)tentamen-gelegenheid / aanmeldingstermijn t/m 31 januari 2023	Dit tentamen wordt niet georganiseerd door het tentamenbureau. De examinerator informeert zelf de studenten over de wijze van inschrijving, aanmelding en de aanmeldingstermijn en indien van toepassing de inleverprocedure van schriftelijke producten en/of videomaterialen via de inleverapplicatie (HANDIN). Dit gebeurt vaak via de studiewijzer op OnderwijsOnline. Deze wijze van aanmelden geldt tot en met 31 januari 2023.
Intekenen en uittekenen voor (deel)tentamen-gelegenheden vanaf 1 februari 2023	Indien het tentamen plaatsvindt in periode 3 of 4, zie voor meer informatie over intekenen Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS'.
Nabespreking en inzage	Conform regelgeving in OER
Tentaminering	
Naam Nederlandstalig	Portfolio integraal handelen 3
Naam Engelstalig	Portfolio: Integrated Performance 1
Code OSIRIS	Wordt door studievoortgang aangeleverd
Naam en code Alluris	Portfolio integraal handelen 3 PF IH3
Beoordelingscriteria	Brede professionele basis Je werkt zelfbewust en inspirerend vanuit een visie op onderwijs en draagt deze uit. Je bent je voortdurend bewust van het feit dat je handelen - dat wat je doet én niet doet - gevolgen heeft voor anderen en de wereld om je heen en vice versa. Je hebt een onderzoekende, resultaat- en ontwikkelingsgerichte houding. Je weet welke professionele ruimte je hebt om je te ontwikkelen en hebt aantoonbare kennis over en inzicht in de laatste ontwikkelingen in het voortgezet en middelbaar beroepsonderwijs. Je gebruikt deze kennis en inzichten bij de ontwikkeling van je beroepsidentiteit. In je communicatie drukt je je zowel mondeling als schriftelijk helder, correct en zorgvuldig uit. Je hanteert hierbij vaktaal, je kunt bewust verschillende perspectieven innemen en hierbij belanghebbenden en relevante literatuur betrekken. Je legt de relatie tussen de drie bekwaamheidsgebieden op niveau 3. Pedagogisch bekwaam Je creëert een veilig, ondersteunend en stimulerend leer- en leefklimaat voor je leerlingen/studenten, waarin je verwachtingen duidelijk maakt en het zelfvertrouwen van de leerlingen/studenten stimuleert. Je legt je pedagogische omgang met leerlingen/studenten uit en kan deze verantwoorden vanuit opgedane kennis en een ontwikkelde visie. Je verwoordt je pedagogische rol als leraar en reflecteert kritisch op jezelf in deze rol. Vakdidactisch bekwaam Je verbindt je vakdidactische aanpak en opgedane kennis over didactiek, werkvormen, digitale leermiddelen en instructiemodellen. Je reflecteert kritisch op de voorbereiding, de uitvoering en het effect van je onderwijsactiviteiten, maakt hierbij gebruik van feedback van leerlingen/studenten en stelt je aanpak bij. Je bent je bewust van de effecten van de didactische keuzes die je hebt gemaakt. Vakinhoudelijk bekwaam: Je laat zien dat je voortbouwt op het voorgaande onderwijs en voorbereidt op vervolgonderwijs en je kent de samenhang tussen de verschillende verwante vakken, leergebieden en lesprogramma's.

Vorm(en) tentamen en deeltentamens	Assessment
Weging deeltentamen	1
Minimaal oordeel	6,0
Tentamenmomenten	P 1 t/m 4
Aantal examinatoren	2
Toegestane hulpmiddelen	-
Wijze van aanmelden voor (deel)tentamen-gelegenheid / aanmeldingstermijn t/m 31 januari 2023	Dit tentamen wordt niet georganiseerd door het tentamenbureau. De examinator informeert zelf de studenten over de wijze van inschrijving, aanmelding en de aanmeldingstermijn en indien van toepassing de inleverprocedure van schriftelijke producten en/of videomaterialen via de inleverapplicatie (HANDIN). Dit gebeurt vaak via de studiewijzer op OnderwijsOnline. Deze wijze van aanmelden geldt tot en met 31 januari 2023.
Intekenen en uittekenen voor (deel)tentamen-gelegenheden vanaf 1 februari 2023	Indien het tentamen plaatsvindt in periode 3 of 4, zie voor meer informatie over intekenen Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS'.
Nabespreking en inzage	Conform regelgeving in OER
Tentaminering	
Naam Nederlandstalig	Landelijke Kennistoets economie (LKT)
Naam Engelstalig	National Knowledge Test Economics
Code OSIRIS	Wordt door studievoortgang aangeleverd
Naam en code Alluris	Landelijke Kennistoets Economie LKT Ec
Beoordelingscriteria	De student wordt beoordeeld op het eindniveau zoals beschreven in de landelijke kennisbasis. Zie voor meer informatie https://lkt.10voordeleraar.nl/ .
Vorm(en) tentamen en deeltentamens	Kennistoets
Weging deeltentamen	1
Minimaal oordeel	6,0
Tentamenmomenten	Deze zijn landelijk bepaald, zie website www.10voordeleraar.nl (Klik hier voor de toetskalender).
Aantal examinatoren	-
Toegestane hulpmiddelen	• Rekenmachine (niet-grafisch) • Pen • Kladpapier
Wijze van aanmelden voor (deel)tentamen-gelegenheid / aanmeldingstermijn t/m 31 januari 2023	Zie https://lkt.10voordeleraar.nl/ voor meer informatie. Indien het tentamen (bijvoorbeeld een kennistoets) georganiseerd wordt door het tentamenbureau dient de student zich in te schrijven via een inschrijfsite (een link staat op OnderwijsOnline). De inschrijfperiode wordt gepubliceerd op de inschrijfsite. Indien het gaat om een andere vorm van toetsing informeert de examinator de studenten over de wijze van inschrijving, aanmelding en de aanmeldingstermijn. Indien een student niet is ingeschreven, kan ook niet worden deelgenomen aan het tentamen. Om aan het tentamen deel te kunnen nemen dient de student een geldige collegekaart of identiteitsbewijs te kunnen tonen aan surveillant of examinator.
Intekenen en uittekenen voor (deel)tentamen-gelegenheden vanaf 1 februari 2023	Indien het tentamen plaatsvindt in periode 3 of 4, zie voor meer informatie over intekenen Deel 3 'Regeling onderwijs en (deel)tentamens OSIRIS'.
Nabespreking en inzage	Conform regelgeving in OER

Leeswijzer: de kolommen in het schema hieronder betreffen de onderwijseenheden voor resp. de propedueuse- hoofd- en eindfase van de voltijdopleiding tot 2° graads leraar economie. De rijen in het schema betreffen respectievelijk de 4 bekwaamheden, de domeinen en subdomeinen uit de landelijke vakkennisbasis economie (VKB), de domeinen en subdomeinen uit de landelijke generieke kennisbasis economie (GKB) en de niveaubeschrijvingen ten aanzien van 'leren en lesgeven met ict'. Het schema is dan ook te beschouwen als een dekkingsmatrix. Een zwart vakje indiceert dat het betreffende aspect uit de bekwaamheden, VKB en GKB in de betreffende onderwijseenheid centraal staat. Een gedetailleerde uitwerking is terug te vinden in de OS/OER, studiegids en uiteindelijk op een heel concreet niveau in de studiewijzers (zie OnderwijsOnline / MS Teams).

[illegible]

9.3 Minoren van de opleiding

In dit studiejaar biedt de opleiding de volgende minoren aan:

Begeleiden in de school
de betekenisvolle leraar
Docent worden in het VO of MBO
Drama en theater in het onderwijs
Education in International Perspective
Formatief handelen
International Teacher Programme
Onderwijs in internationaal perspectief
Projectonderwijs: aan de slag voor bedrijven
Rekenexpert
Tweetailig Primair Onderwijs (TPO - Engels)
Vakverdieping geschiedenis
Veldwerk en landschap
De Leraar in het MBO, een veelzijdig professional (deeltijd)
Omgaan met Diversiteit in het VO (deeltijd)
Opleider in de Praktijk (deeltijd)

De uitgebreide onderwijsbeschrijvingen van deze minoren, is in een separate bijlage 'Minorenoverzicht' toegevoegd.

Je kunt ook een minor bij een andere HAN-opleiding kiezen. Het overzicht van minoren van de HAN en de toegangseisen ervoor vind je hier: www.minoren-han.nl.

9.4 Afstudeerrichtingen

Zie bijlage Hoofdstuk 9, de onderwijsbeschrijvingen. De opleidingen hebben twee afstudeerrichtingen: algemeen vormend onderwijs en beroepsgericht onderwijs. Voorafgaand aan de afzonderlijke OWE-beschrijvingen, is aan het begin van hoofdstuk 9 per opleiding een curriculumoverzicht opgenomen. In de curriculumoverzichten is aangegeven welke onderwijseenheden tot welke afstudeerrichtingen behoren. In de onderwijsbeschrijvingen wordt het benoemd als deze specifiek gericht zijn op een bepaalde afstudeerrichting.

9.5 Honours- en talentenprogramma's en premasters

9.5.1 Honoursprogramma's

Niet van toepassing.

9.5.2 Talentenprogramma's

Niet van toepassing.

9.5.3 Premasters

Niet van toepassing.

9.6 Deeltijdse en/of duale inrichtingsvorm

9.6.1 Deeltijdse inrichtingsvorm

De opleidingen Duits, economie, Engels, Frans, gezondheid en welzijn, natuurkunde, scheikunde en wiskunde zijn ook in een deeltijdvariant georganiseerd. Het onderwijs van deze opleidingen is beschreven in een apart opleidingsstatuut voor de deeltijdopleidingen. Dit is te vinden op HAN Insite, Academie Educatie, Rechten en plichten.

9.6.2 Duale inrichtingsvorm

Niet van toepassing.

9.7 Trajecten met bijzondere eigenschap

9.7.1 Versneld traject

Niet van toepassing.

9.7.2 Verkort traject

De opleidingen aardrijkskunde, biologie, Duits, economie, Engels, Frans, geschiedenis, natuurkunde, Nederlands, pedagogiek, scheikunde en wiskunde worden aangeboden in de voltijd variant Kopopleiding. De opleidingen Nederlands en wiskunde worden bovendien aangeboden met een verkort deeltijd traject. De onderwijsbeschrijvingen zijn te vinden op Onderwijs Online, <https://onderwijsonline.han.nl/>, op de eigen opleidingspagina en op de webpagina van HAN Insite / Academie Educatie / opleidingen en vervolgens onder de desbetreffende opleidingspagina.

9.7.3 Verkort traject van associate degree naar bachelorgraad

Niet van toepassing.

9.7.4 Traject voor topsporters

Niet van toepassing.

9.7.5 D-stroom

Niet van toepassing.

9.7.6 Gecombineerd traject

Niet van toepassing.

9.7.7 Overig traject met bijzondere eigenschap: de BaMa-route voor VWO'ers

De studielast van het traject BaMa-route voor VWO'ers economie bedraagt voor de bacheloropleiding 240 studiepunten en voor de masteropleiding 90 studiepunten. De combinatie van bachelor- en masteropleiding binnen het vakgebied economie duurt nominaal 5 jaar. Het traject is bijzonder omdat de bacheloropleiding economie geprogrammeerd wordt in 3 jaren en de daaropvolgende masteropleiding algemene economie in 2 jaren. Op basis van het VWO-diploma start de betreffende student met (deel)vrijstellingen voor bacheloronderwijs. Tijdens de bachelorfase volgt de student onderdelen uit de hoofdfase bachelor én onderdelen uit de masterfase. De minor van 30 studiepunten wordt besteed aan het masteronderwijs. Bovendien maakt de betreffende student gebruik van zowel onderdelen zoals die in de voltijdbacheloropleiding als die in de deeltijdbacheloropleiding zijn opgenomen. De betreffende onderdelen zijn qua eindniveau inwisselbaar. Je kunt deelnemen aan dit traject, als je voldoet aan de vooropleidingseisen instroom met vwo-diploma. Voor wiskunde is het daarnaast noodzakelijk dat je wiskunde B in het pakket hebt. Voor een gedetailleerd overzicht van het bachelorcurriculum voor dit bijzondere traject zie de curriculumoverzichten in de OS OER Hoofdstuk 9 van de opleidingen wiskunde en economie. Voor de bijbehorende beschrijvingen van de onderwijsheden van het voltijdonderwijs: zie hoofdstuk 9 van OS/OER-voltijd. Voor de bijbehorende beschrijvingen van het onderwijsarsenaal van het deeltijdonderwijs: zie hoofdstuk 9 OS/OER-deeltijd. Voor de bijbehorende beschrijvingen van de onderwijseenheden/het onderwijsarsenaal van het Masteronderwijs: zie hoofdstuk 9 OS/OER-Master Economie.

Programma-overzicht studiejaar 1 van de BaMa-route voor VWO'ers

Je volgt een mix aan vakken op de bachelor-opleiding economie voltijd (m.n. vakinhoudelijke OWE's en vakdidactiek-OWE's), op de bachelor-opleiding economie deeltijd (m.n. de onderwijskundige OWE's en het werkplekleren) en op woensdagen op de masteropleiding (vakinhoudelijke OWE's die mee kunnen tellen in je minor-ruimte). Namen en codes in dit schema verwijzen naar de OWE-beschrijvingen in de voltijdstudiegids, de EVL-beschrijvingen in de deeltijdstudiegids en de onderwijsbeschrijvingen in de studiegids van de Masteropleiding tot 1^e graads docent economie. Wijzigingen voorbehouden.

	Semester 1		Semester 2	
	Periode 1	Periode 2	Periode 3	Periode 4
Bedrijfs-economie <i>(voltijd)</i>	ILS-Ec1-3 Marketing (2,5 studiepunten) incl. werkdagen	ILS-Ec1-8 Bedrijfseconomie-1 (2,5 studiepunten)	ILS-Ec1-13 Bedrijfseconomie 2 (2,5 studiepunten)	ILS-Ec1-17 Economie en Ondernemen (2,5 studiepunten)
	-	ILS-Ec1-9 Bedrijfsadministratie-1 (2,5 studiepunten)	ILS-Ec1-14 Bedrijfsadministratie 2 (2,5 studiepunten)	-
Algemene economie <i>(voltijd)</i>	ILS-Ec1-2 Wiskunde (2,5 studiepunten) VRIJSTELLING o.b.v. VWO-diploma	ILS-Ec1-7A Macro 1 (2,5 studiepunten) VRIJSTELLING o.b.v. VWO-diploma	ILS-Ec1-12A IEB-1: Globalisering (2,5 studiepunten)	ILS-Ec1-18A IEB-2: Europa (2,5 studiepunten) <i>incl. studiereis</i>
	ILS-Ec1-1A Micro 1 (2,5 studiepunten) VRIJSTELLING o.b.v. VWO-diploma	-		ILS-Ec1-19A/22 Recht (2,5 studiepunten)
Master AE <i>(op woensdag)</i>	MLAE1010S Micro-economie en wiskunde (5 studiepunten)	MLAE1020S Monetaire economie (5 studiepunten)	MLAE1030S Overheidsfinanciën (5 studiepunten)	MLAE1040S Macro-economie (5 studiepunten)
Vak-didactiek <i>(voltijd)</i>	ILS-Ec1-4A Inleiding en visie (2,5 studiepunten)	ILS-Ec1-10A Toolbox (2,5 studiepunten)	ILS-Ec1-20A Toetsing (2,5 studiepunten)	ILS-Ec1-21A CLK (2,5 studiepunten)
	ILS-Ec1-5A Directe instructie (2,5 studiepunten)	ILS-Ec1-15A Taal- en rekendidactiek (2,5 studiepunten)	-	
Onderwijs-kunde en Werkplek-leren <i>(in deeltijd: donderdag 1530-1745)</i>	ILS-DT-m-OB-1 Krachtig Leren-1 en begeleiding integraal handelen-1		ILS-DT-m-OB-2 Pedagogische Tact-1 en begeleiding integraal handelen-1	
	-	ILS-DT-m-OB-3 Werkplekleren-1 en IH-1		-
Bgl	Begeleiding/coaching/SLB			

Programma-overzicht studiejaar 2 van de BaMa-route voor VWO'ers en de invulling van de minor

Je volgt een mix aan vakken op de bachelor-opleiding economie voltijd (m.n. vakinhoudelijke OWE's en vakdidactiek-OWE's), op de bachelor-opleiding economie deeltijd (m.n. de onderwijskundige OWE's en het werkplekleren) en op woensdagen op de masteropleiding (vakinhoudelijke OWE's die mee kunnen tellen in je minor-ruimte). Namen en codes in dit schema verwijzen naar de OWE-beschrijvingen in de voltijdstudiegids, de EVL-beschrijvingen in de deeltijdstudiegids en de onderwijsbeschrijvingen in de studiegids van de Masteropleiding tot 1^e graads docent economie. Wijzigingen voorbehouden.

	Semester 1		Semester 2	
	Periode 1	Periode 2	Periode 3	Periode 4
Bedrijfs-Economie <i>(in voltijd)</i>	ILS-Ec2-21 Bedrijfsadministratie 3 (2,5 studiepunten)	ILS-Ec2-8 Financial Accounting (2,5 studiepunten)	ILS-Ec2-14 Corporate Finance (2,5 studiepunten)	ILS-Ec2-17 Marktonderzoek en Statistiek (2,5 studiepunten)
	ILS-Ec2-3 Logistiek/AO (2,5 studiepunten)	ILS-Ec2-2 Management accounting (2,5 studiepunten)	ILS-Ec2-18 Vrije ruimte (2,5 studiepunten)	ILS-Ec2-23 Organisatie Management (2,5 studiepunten)
Bedrijfs-Economie <i>(in deeltijd: donderdag 1830-2130)</i>				ILS-Ec3-02 Jaarverslaggeving (2,5 studiepunten)
Algemene economie <i>(in voltijd)</i>	ILS-Ec2-1 Recht-2 (2,5 studiepunten)	ILS-Ec2-6 Micro-2 (2,5 studiepunten) VRIJSTELLING o.b.v. VWO-diploma	ILS-Ec2-12 Macro-2 (2,5 studiepunten)	-
		ILS-Ec2-7 Overheid (2,5 studiepunten)	ILS-Ec2-13 Economische bril (2,5 studiepunten)	-
	ILS-Ec3-01 Monetaire Economie (5 studiepunten) VRIJSTELLING na behalen MLAE1020S: Monetaire Economie bij de Master Algemene Economie			-
Master AE <i>(op woensdag)</i>	MLAE2021S Internationale Economie: theorie en beleid (5 studiepunten)	MLAE2022S Internationale Monetaire Betrekkingen (5 studiepunten)	MLAE2030M Geschiedenis van het economisch denken (5 studiepunten)	-
Vak-didactiek <i>(in voltijd)</i>	ILS-Ec2-22 Vakd.coachen (2,5 studiepunten)	ILS-Ec2-10 ICT actueel (2,5 studiepunten)	ILS-Ec2-15 AD/SL (2,5 studiepunten)	ILS-Ec2-20 Leermiddelenanalyse (2,5 studiepunten)
	ILS-Ec2-5 Inductief leren (2,5 studiepunten)			
Vak-didactiek <i>(in deeltijd: maandag 1830-2000)</i>	ILS-Ec3-03 Vakdidactiek Beroepsonderwijs (7,5 studiepunten)			
Onderwijs-Kunde en werkplekleren <i>(in deeltijd: donderdag 1530-1745)</i>	ILS-DT-LLB-1 Krachtig Leren-2 en begeleiding integraal handelen-2		ILS-DT-LLB-2 Pedagogische Tact-2 en begeleiding integraal handelen-2	
	ILS-DT-LLB-3 WPL2 en IH-2			
Bgl	Begeleiding/coaching/SLB			

NB: als student maak je in dit traject gebruik van het voltijdonderwijs, Masteronderwijs en onderwijsarsenaal uit de deeltijdopleiding. Ten bate van registratie van behaalde resultaten in Alluris van gevolgde onderdelen uit het deeltijdonderwijsarsenaal kan de volgende tabel behulpzaam zijn:

OWK DT	OWK VT		
KL1	GKB1	GKB2	GKB3
PT1	GKB4		
IH1	IH 'OoB'		
KL2	GKB5&6		
PT2	GKB7&8	IH2	GKB9
IH2			

Minor

Omdat je in je studieprogramma van jaar 1 en 2 al vakken bij de Master Algemene Economie volgt, kun je via je coach / SLB'er een vrije minor aanvragen en die voorleggen aan de examencommissie van de bacheloropleiding, waarbij je de 30 studiepunten invult via de behaalde vakken van deze Masteropleiding, zoals (wijzigingen voorbehouden):

- **MLAE1010S:** Micro-economie en wiskunde (5 studiepunten)
- **MLAE1030S:** Overheidsfinanciën (5 studiepunten)
- **MLAE1040S:** Macro-economie (5 studiepunten)
- **MLAE2021S:** Internationale Economie: theorie en beleid (5 studiepunten)
- **MLAE2022S:** Internationale Monetaire Betrekkingen (5 studiepunten)
- **MLAE2030M:** Geschiedenis van het economisch denken (5 studiepunten)

Programma-overzicht studiejaar 3 van de BaMa-route voor VWO'ers

Dit studiejaar is identiek aan de Eindfase van de reguliere bachelorstudenten van de voltijdopleiding economie. Je kiest dus ook een afstudeerrichting, zoals aldaar beschreven. Wijzigingen voorbehouden. Samengevat ziet dit programma er als volgt uit:

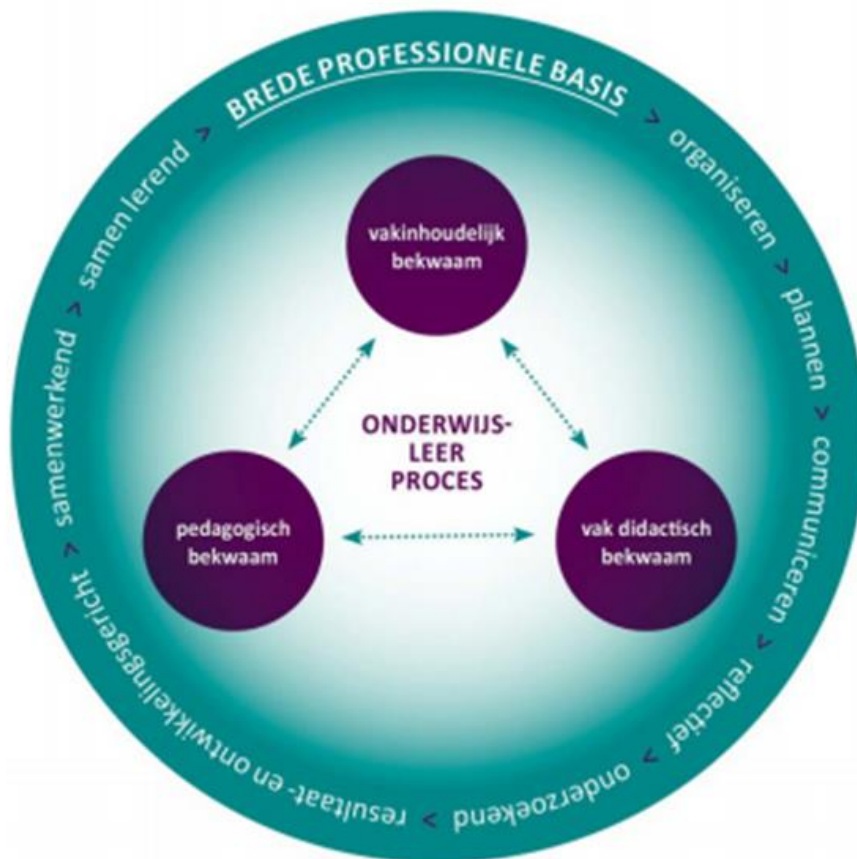
	Semester 1		Semester 2	
	Periode 1	Periode 2	Periode 3	Periode 4
Bedrijfs-Economie <i>(in voltijd)</i>	-	ILS-Ec653 Ondernemerschap (5 studiepunten)	-	-
Algemene economie <i>(in voltijd)</i>	ILS-Ec657 Financiële Educatie (5 studiepunten)	-	ILS-Ec656 Beeldvorming Bovenbouw Havo/VWO (5 studiepunten) <i>OF</i>	-
Vak-didactiek <i>(in voltijd)</i>	-	-	ILS-Ec655 Ondernemend beroepsonderwijs (5 studiepunten)	-
Onderzoek <i>(in voltijd)</i>	ILS-Ec649 Afstudeeronderzoek volgens één van de aangeboden scenario's (op vrijdag), in de context van beroepsonderwijs of het algemeen vormend onderwijs (afhankelijk van de gekozen afstudeerrichting) (15 studiepunten)			
Onderwijs-Kunde <i>(in voltijd)</i>	ILS-Ec643 Terugkomdagen (op vrijdag) met o.a. themabijeenkomsten, intervisie, voorbereiden integraal handelen, Begeleiding/coaching/SLB			
Werkplek-leren <i>(in voltijd)</i>	ILS-EC4-IH Werkplekleren-3: meerdere dagen in de week (<i>behalve</i> op vrijdag, in de context van beroepsonderwijs of het algemeen vormend onderwijs, afhankelijk van de gekozen afstudeerrichting. (tezamen 30 studiepunten)			

9.8 Overige informatie over de 2e graads Lerarenopleiding Economie

9.8.1 De begeleidingslijn

"Consciously, we teach what we know; unconsciously, we teach who we are" (Hamachek, 1999, p. 209).

De leraar is een professional met een complex beroep. Leraren staan niet enkel voor de klas, maar werken in de bredere context van een schoolorganisatie. Ze moeten dus ook kunnen samenwerken in een team en in staat zijn op een professionele manier te communiceren met elkaar en externe partijen. Daarnaast hebben leraren een ontwikkelingsgerichte houding nodig om bij te kunnen dragen aan de verbetering van het onderwijs.

9.8.2 Waarom is er aandacht voor jouw professionele ontwikkeling?

Bekwaam zijn als docent is meer dan kennis en kunde. In de interactie tussen de leraar en de leerling spelen de persoonlijkheid en de beroepshouding van de leraar een belangrijke rol. Je blijft jezelf een leven lang ontwikkelen in je werk. Het is daarom essentieel dat je als leraar beschikt over zelfkennis en in staat bent te reflecteren. Je maakt afwegingen en keuzes, zowel in de dagelijkse uitvoering als in de bijstelling en verbetering van je onderwijs. Werken in het onderwijs is ook teamwork: je werkt samen met collega's, ouders en anderen. Je spreekt aan en bent aanspreekbaar en kan je professionele handelen uitleggen en verantwoorden.

Volgens Korthagen & Nuijten (2018) kan je het proces van persoonsvorming beter begeleiden wanneer je dit zelf heel bewust hebt leren kennen en bij jezelf de betekenis ervan hebt ervaren. Dit vergt *betekenisvolle ervaringen* die jou als student prikkelen om over jezelf en je professionele rol na te denken in relatie tot wat je tegen gaat komen als teamlid, als coach, tijdens het mentorschap. Ook vergt dit *tijd voor reflectie*. Wanneer je klakkeloos protocollen uitvoert of je kritiekloos voegt in praktijken of handelingsvoorschriften dan is dat handelen in het duister. De professionele leraar reflecteert voortdurend op zijn handelen, legt verantwoording af en maakt expliciet.

9.8.3 Wat vraagt het werken aan je professionele ontwikkeling van jou en je medestudenten?

Werken aan je professionele ontwikkeling doen we natuurlijk in het gehele curriculum: in vakinhoudelijke, vakdidactische en onderwijskundige OWE's, tijdens het werkplekleren, maar ook in coachingstrajecten waarin het werken aan jouw brede professionele basis centraal staat. *Werken aan je professionele ontwikkeling vergt aanwezigheid, actieve inzet, samen werken en leren en dat je je begeleidbaar opstelt.*

We werken ontwikkelingsgericht en stimuleren eigenaarschap. Je ben eigenaar van je eigen leerproces en werkt aan duidelijk geformuleerde persoonlijke ontwikkeldoelen. Daarbij maken we gebruik van tussentijdse formatieve feedback omdat we het belangrijk vinden dat je ervaart hoe die jou en leerlingen vooruit kan helpen. Je zult dus leren om *feedback te geven en te ontvangen* en ontwikkelt *zelfkennis ten aanzien van je eigen leren*. In deze professionaliseringslijn verken je tenslotte wat het betekent om verantwoordelijk te zijn voor kwalificatie, socialisatie en persoonsvorming (Biesta, 2015).

9.8.4 Wat zijn de doelen en wat gaan we doen in de coachingsbijeenkomsten in de Propedeusefase?

De vraag die centraal staat in de Propedeusefase is *'Kan en wil ik leraar economie worden?'* Tijdens periodieke coachingsbijeenkomsten gaan we actief aan de slag gaan met het leren nemen van eigenaarschap over je eigen leerproces. Er is in dit eerste jaar van je studie bijvoorbeeld ruim aandacht voor de bewustwording van je eigen leerstrategie en voor die van je medestudenten. Je wordt je vanuit de begeleiding die je krijgt bewust van je persoonlijke leerdoelen rondom effectief leren, je beroepsvorming en je persoonsvorming. Je neemt in deze bijeenkomsten de verantwoordelijkheid om doelgericht te werken aan je eigen leerdoelen. De precieze leeractiviteiten die we inzetten om te werken aan je doelstellingen ontwikkelen we in overleg en samen met jou en je medestudenten. Zo wordt iedere student betrokken bij het voorbereiden en verzorgen van thema's aan elkaar om met elkaar en van elkaar te leren.

Je leert wat nodig is om effectief te studeren in het HBO en ontwikkelt zelfkennis ten aanzien van je persoonlijke leerstrategie.

- o Je leert wat nodig is om effectief te studeren in het HBO en ontwikkelt zelfkennis ten aanzien van je persoonlijke leerstrategie.
- o We vinden het van belang dat je je bewust wordt van je intrinsieke en extrinsieke motivatie om deze studie te volgen en dat je betrokken voelt bij de studie.
- o We gaan voor het opbouwen van een prettige en duurzame relatie met de docenten en je medestudenten. Je ziet anderen en voelt je gezien en gehoord. Er is dus ruimte voor kennismaking, goede gesprekken, intervisie. Op een veilige manier leer je elkaar kennen, grenzen kenbaar te maken en feedback te geven.
- o Een goed beeld van het beroep krijgen en een onderbouwd antwoord formuleren op de vraag "kan en wil ik leraar worden?".
- o Wat je leert steeds weer verbinden met het beroep waartoe je leert: waarom is dit belangrijk voor mij als docent economie? Wat kan ik hiermee? Hoe zie ik dit in de praktijk voor me? Wat doet mijn stagebegeleider met deze kennis in de praktijk?
- o Je ontwikkeling als docent economie zichtbaar maken.
- o Vieren dat je jouw propedeuse hebt gehaald, ook als je er iets langer over gedaan hebt.

9.8.5 Wat zijn de doelen en wat gaan we doen in de coachingsbijeenkomsten in de Hoofdphase?

De vraag die centraal staat tijdens de hoofdphase is *'wat voor een leraar wil ik zijn?'*. Om antwoord te krijgen op deze vraag werk je aan je brede professionele basis door aan de slag te gaan in de beroepspraktijk en door samen te werken met je medestudenten. Regelmatig doe je (praktijkgerichte) betekenisvolle ervaringen op, bijvoorbeeld via je stages. Ook in deze fase zullen er coachingsbijeenkomsten georganiseerd worden. Met een kleine groep studenten en een coach ga je in gesprek over jouw ervaring en ontwikkeling.

- o Je wordt je bewust van je zelfbeeld, motieven en kwaliteiten en gaat aan de slag met zelfregie.
- o Je leert met zelfkennis ten aanzien van je kwaliteiten en motieven na te denken over de identiteitsvraag *'wat voor een leraar wil ik zijn?'*. Je zelfbeeld en beroepsbeeld worden verder aangevuld en aangescherpt.
- o Je maakt heel bewust plannen voor je eigen toekomst. Dit vertaalt zich qua studieloopbaan in keuzes die je maakt voor het invullen van de vrije ruimte, je minorkeuze en de keuze van een afstudeerrichting.
- o Je staat open voor perspectieven van anderen en experimenteert met (ict-)innovaties in leersituaties.
- o Je kunt reflecteren op jouw eigen handelen en kunt op basis daarvan handelingsalternatieven benoemen en toepassen.

9.8.6 Wat zijn de doelen van de profzo-bijeenkomsten in de Eindfase (jaar 4)

De Eindfase van onze voltijdopleiding staat in het teken van het worden van een startbekwame leraar. Hiervoor worden bijeenkomsten voor professionalisering en zelfontwikkeling georganiseerd. De zogenaamde profzo-bijeenkomsten. De inhoud van deze bijeenkomsten worden samen met studenten vormgegeven. De student is zelf in staat om zijn leervraag te formuleren en om mee te denken over de gewenste onderwijsvorm. De vaardigheden die zijn opgedaan in de propedeusefase en hoofdphase worden hierbij ingezet. Omdat deze bijeenkomsten samen met de studenten wordt vormgegeven, is elk jaar anders. Afgelopen jaren is er aan de onder andere aan deze thema's gewerkt.

- o Omgaan met lastig gedrag in de klas
- o Het voeren van oudergesprekken
- o Mentoraat
- o Omgaan met werkdruk
- o Arbeidsvoorwaarden
- o Beeldcoaching
- o Oplossingsgericht gespreksvoering
- o Ondermijnende criminaliteit

9.8.7 Het studieprogramma van de lerarenopleiding economie

Zie de toelichting aan het begin van hoofdstuk 9.

9.8.8 Leerlijn leren en lesgeven met ICT

ICT is niet meer weg te denken uit de samenleving en dus besteden we ook in de lerarenopleiding economie aandacht aan allerlei facetten van leren en lesgeven met ICT. Deze leerlijn bestaat uit de volgende onderdelen:

1. Instrumentele vaardigheden
2. Informatievaardigheden
3. Mediavaardigheden
4. Opleiden tot ICT-geletterde leerlingen
5. Pedagogisch-didactisch gebruik van ICT
6. Ontwerpen van ICT-rijke leerarrangementen
7. Evalueren van ICT-rijke leerprocessen
8. Competenties om te leren en innoveren met ICT

Bij de beschrijvingen in de studiegids is per OWE beschreven op welke wijze aan deze ICT kennis en vaardigheden gewerkt wordt. In de toelichting hieronder schetsen we een meer integraal beeld per opleidingsfase.

In de *propedeutische fase* komen studenten in een variëteit aan onderwijseenheden in aanraking met deelthema's van ICT, zoals instrumentele-, informatie- en pedagogische vaardigheden. Lerarenopleiders gebruiken in de contactbijeenkomsten bijvoorbeeld presentatiesoftware zoals LessonUp en PowerPoint om ICT-rijk voorkennis te activeren, tussentijds formatief kennis te toetsen en een check op het behalen van leerdoelen te doen via bijvoorbeeld MS Forms of Padlet om leeropbrengsten met elkaar te delen. In online lessen gebruiken we veelal MS Teams. Om daar vinger aan de pols te houden, gebruiken we polls met studenten. Ook vragen we om tips en tops via de digitale omgeving (kwaliteitszorg voor ons afstandsonderwijs). Daarnaast bevat het onderwijsarsenaal in MS Teams (i.c.m. de algemene informatie per onderwijseenheid in OnderwijsOnline) instructievideo's die verlengde instructie en tijd- en plaatsonafhankelijk leren mogelijk maken. Dergelijke activiteiten noemen we 'passieve kennismaking met ICT'. Daarmee bedoelen we dat je ze 'ondergaat' als student en er daarmee impliciet zaken van meekrijgt voor je latere beroep als leraar. Uiteraard wordt er ook *actief* aandacht besteed aan je ICT-bekwaamheden, bijvoorbeeld via het ontwerpen van activerende lessen met behulp van vakinhoudelijke websites (Dollar Street en Gapminder), het ontwikkelen van minilessen en het, via de laptop, presenteren voor de klas, het kennismaken met online bronnen / digitale kranten, mediawijsheid (kritisch zijn t.a.v. online bronnen), verrijking lesstof d.m.v. ICT (video's, websites, afbeeldingen), samenwerking en discussies via online platform met studenten in het buitenland (FlipGrid), leren werken met digiborden, social media, tussentijdse formatieve toetsing (Socrative), gebruik van mindmaps en kennismaken met ICT-tools via een bezoek aan het iXperium. Docenten bespreken hun ICT-didactische keuzes na met studenten. Kortom: op zowel 'passieve' als 'actieve' wijze werk je aan je instrumentele, informatie- en pedagogische vaardigheden in de Propedeusefase van de lerarenopleiding economie.

Ook in de *Hoofdfase* is er aandacht voor leren en lesgeven met ICT, bijvoorbeeld via het maken van een digitaal sociogram. Ook wat betreft het pedagogisch-didactisch ontwerpen en innoveren worden er stappen gezet. In de eerste plaats doordat bij onderwijskunde en vakdidactiek het T-PACK-model, het SAMR-model en de multimediale theorie van Mayer als theorie achter inzet van ICT worden geduid. Tevens is er een specifieke vakdidactische OWE "ICT actueel" waarin nader wordt ingegaan op het praktische en didactische gebruik van ICT in de economieles, zoals het leren werken met videosoftware om bijvoorbeeld kennisclips/instructievideo's te maken. Daarnaast is er in de Hoofdfase aandacht voor actuele thema's als gamification, mediawijsheid van leerlingen en de pedagogische ICT-uitdagingen die je als economiedocent tegenkomt bij het lesgeven. Je kunt daarbij denken aan socialmediagebruik en cyberpesten. Er wordt ook uitgezoomd tot een schoolbreed niveau, waarbij je inzicht en tools meekrijgt om brede ICT-innovaties in te kunnen zetten. Omdat veel lessen op stages (deels) online plaatsvinden, leer je extra over klassenmanagement en online lesgeven, o.a. aan de hand van de 6 rollen van de leraar.

Ook in de *Eindfase* ga je aan de slag met ICT, zoals tijdens het werkpleklernen waar je ICT zult inzetten bij het lesgeven. Bij onderwijskunde komt ICT voorbij bij bijvoorbeeld het thema differentiatie: hoe kan juist ICT ondersteunend zijn bij dit vraagstuk? Tijdens het afstudeeronderzoek worden jouw eigen informatievaardigheden geoefend en veel studenten kiezen ervoor hun data met behulp van digitale tools te verzamelen en analyseren. Het onder woorden brengen van de eigen visie wat betreft ICT-gebruik krijgt een plek in je groei- en presentatiedossier.

9.8.9 Internationalisering studiereizen en excursies

Internationaliseringsvisie

Internationalisering van het onderwijs binnen de lerarenopleiding Economie levert een bijdrage aan het worden van een betere en breder gekwalificeerde professional die met een open blik de wereld inkijkt. Het helpt de toekomstige docent economie ook om goed te functioneren in de multiculturele beroepspraktijk én om beter om te kunnen gaan met diversiteit. Het doel van internationalisering is het opleiden van internationaal georiënteerde studenten die in staat zijn om toekomstige generaties voor te bereiden op een internationale leefomgeving. Samenwerken op internationaal niveau is verrijkend, inspirerend en zorgt ervoor dat je als leraar weet wat er speelt buiten de Nederlandse beroepscontext.

Hoe is dit verwerkt in het curriculum?

Internationalisering is binnen de lerarenopleiding Economie op uiteenlopende wijze geïntegreerd in het curriculum.

- Jaar 1: OWE IEB-2: Europa (2,5 studiepunten) incl. studiereis Brussel
- Jaar 3: Keuze voor internationalisering binnen de vrije ruime en/of de invulling van de minor

Om een beeld te kunnen geven van wat er gebeurt, worden activiteiten beschreven aan de hand van drie instrumenten voor internationalisering die de Hogeschool hanteert. Dit zijn:

1. Internationalisering in het curriculum (waaronder Internationalisation@home)

Hierbij gaat het om activiteiten die vooral gericht zijn op de studenten van onze opleiding. Bij deze activiteiten wordt ernaar gestreefd een internationale leeromgeving te creëren. Dit gebeurt door bijvoorbeeld een bezoek aan Europese overheidsinstellingen (Brussel). Internationalisering kan en mag echter niet voorbehouden zijn aan alleen diegenen die (een deel van) hun studie in het buitenland doen. Wil men eenieder internationale vaardigheden en attitude meegeven dan moet ook aandacht zijn voor internationalisation@home. Internationalisation@home vindt bijvoorbeeld plaats bij de lerarenopleiding Economie door het tijd- en plaatsonafhankelijk uitwisselen van ervaringen met studenten van andere lerarenopleidingen in het buitenland, met behulp van videoplatformen zoals *FlipGrid*.

2. Mobiliteit

Mobiliteit is het verkeer van studenten en docenten naar en van partners buiten Nederland en is op te delen in uitgaande en inkomende mobiliteit. Hierbij horen ook activiteiten die ondernomen worden om internationale mobiliteit te bevorderen zoals studeren aan een buitenlandse universiteit of gastcolleges volgen van of bij buitenlandse docenten. Je leert kritisch te reflecteren op je eigen identiteit als je dit vanuit een nieuwe interculturele context doet. Pas wanneer je in het buitenland bent of binnen Nederland met andere culturen omgaat, merk je hoe Nederlands je bent. Als je je eigen wortels kent, kun je vanuit je eigen kader naar je eigen en andere culturen kijken, via speciale studiereizen voor docenten en studenten naar Turkije en Marokko. Het International Office Educatie, dat de contacten in het buitenland voor de Academie Educatie verzorgt, bemiddelt samen met het Bureau Internationalisering stage- en studieplaatsen voor studenten die een deel van hun studie, bijvoorbeeld hun minor, in het buitenland willen doorbrengen. Het International Office richt zich daarbij op HAN-projecten zoals bijvoorbeeld in Zuid Afrika (Theewaterskloof), India (Bangalore, Baramati), Nicaragua (Managua, i.s.m. het Maas-Waal College Nijmegen), Suriname (diverse plaatsen), Aruba (Oranjestad), Curaçao (Willemstad), Indonesië (Yogyakarta) en Nepal (Pokhara i.s.m. Stichting Maya), maar ondersteunt en begeleidt ook studenten die met andere organisaties op pad willen gaan en/of bij eigen initiatieven. Daarnaast zoekt het Bureau Internationalisering ILS actief nieuwe partners over de hele wereld. Contact, begeleiding en beoordeling loopt altijd via de eigen opleiding en het Bureau Internationalisering.

3. Internationale projecten

Bij internationale projecten gaat het om projecten die georganiseerd worden door buitenlandse partners en waaraan de lerarenopleiding Economie deelneemt. Dit zijn over het algemeen Europese projecten. Deze projecten betreffen dus niet het projectonderwijs dat deel uitmaakt van het curriculum. Docenten en studenten kunnen bijvoorbeeld ook participeren in internationale projecten vanuit het Europees Platform / Nuffic.

Bij de onderwijseenheid-beschrijvingen in deze studiegids is opgenomen welke internationaliseringsactiviteit welke kosten met zich meebrengen. De opleiding gaat ervan uit dat iedere student participeert. Wanneer er in uitzonderlijke gevallen sprake is van bijzondere omstandigheden die dit verhinderen, kan met de docent van het vak een individuele afspraak worden gemaakt voor het bespreken van een alternatief voor deze studiereis, zodat de doelen die centraal staan kunnen worden behaald.

Indien wordt deelgenomen aan internationaliseringsactiviteiten wordt aan alle studenten dringend verzocht een eigen reis- en/of annuleringsverzekering af te sluiten. De student betaalt zelf zijn reis- en verblijfkosten ten bate van de studiereizen, excursies of veldstudies. Omdat centraal reserveren en boeken voordeliger is en daarbij een directe afstemming kan plaatsvinden tussen verblijf en begeleiding, worden door de opleiding de boekingen van de reis en verblijf centraal geregeld. Deze kosten worden jaarlijks geschat en uitgewerkt tot 'voorschot'.

De afhandeling van de betalingen van dit voorschot wordt geregeld door de financiële administratie van de Hogeschool: studenten kunnen dit voorschot via de HAN webshop voldoen. De studiereis-/excursiebegeleiders maken na afloop een

afrekening op waaruit gespecificeerd blijkt hoe en in welke mate het betaalde voorschot is gebruikt. Aan de hand daarvan vindt aan het eind van de opleiding van de student door de financiële administratie een eindafrekening plaats. Vóór het afstuderen dient de student voldaan te hebben aan alle betalingsverplichtingen, waaronder het betalen van de eventuele nog niet betaalde en door de opleiding voorgeschoten reis- en verblijfkosten op basis van de beschikbaar gestelde afrekening studiereizen/excursies.

9.8.10 De opleiders

Het team van de tweedegraads lerarenopleiding Economie zit vanaf studiejaar 2022/2023 op een nieuwe plek, te weten de **2e etage** van het I/O-gebouw op **Kapittelweg 35** in **werkrumte E2.43**. Ons team bestaat uit de volgende, enthousiaste collega's:

Foto	Contactgegevens	Taken en vakgebieden
	Roberto Alvarez Roberto.alvarez@han.nl Roostercode: AVRZR	Vakdidactiek Economie Algemene economie slb/coaching
	Rianne Hogedoorn Rianne.Hogedoorn@han.nl Roostercode: HGDRJ	Vakdidactiek Economie Bedrijfseconomie Bedrijfsadministratie Wiskunde Onderzoek slb/coaching
	Baukje Hermes Baukje.Hermes@han.nl	Secretariële ondersteuning
	Milan Janssen Milan.Janssen@han.nl Roostercode: JNM	Vakdidactiek Economie Algemene economie slb/coaching
	John Kragt John.Kragt@han.nl Roostercode: KRGTJ	Vakdidactiek Economie Algemene economie
	Roel van Lin R.vanLin@han.nl Roostercode: LINR	Vakdidactiek Economie Onderwijskunde slb/coaching
	Coen Oosterbroek Coen.Oosterbroek@han.nl Roostercode: OSBC	Vakdidactiek Economie Bedrijfseconomie Bedrijfsadministratie Onderzoek slb/coaching
	Marinka Schipper Marinka.schipper@han.nl Roostercode: SPRK	Vakdidactiek Economie Onderwijskunde Onderzoek slb/coaching
	Maurice Straatmans Maurice.Straatmans@han.nl Roostercode: SMSM	Vakdidactiek Economie Commerciële Economie Bedrijfseconomie Bedrijfsadministratie slb/coaching

	Jos Trimpe Jos.Trimpe@han.nl Roostercode: TRMPJ	Vakdidactiek Economie Onderwijskunde Algemene Economie slb/coaching
	Yusuf Kocayörük Yusuf.Kocayoruk@han.nl Roostercode: KCRKY	Vakdidactiek Economie Algemene Economie slb/coaching
	Astrid Snel Astrid.Snel@han.nl Roostercode: SLN	Vakdidactiek Economie Financiële Educatie Organisatiemanagement Recht slb/coaching
	Ilse Ouwens Ilse.Ouwens@han.nl Roostercode: OSWIH	Vakdidactiek Economie Financiële Educatie Onderzoek slb/coaching